ΑΡ. 418

ΕΤΟΣ 9ον

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

Του Παππού

Ο νεαρός Αρχαιολόγος

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

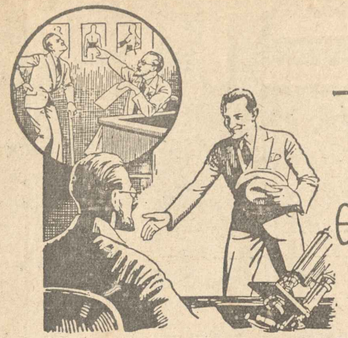

Τελείως θεραπευθείς με

ΕΜΠΛΑΣΤΡΑ ΜΑΡΚΑΣ „ΛΕΟΝΤΟΣ"

— Τὸ φάρμακον ποὺ μοῦ συστήσατε ἐπέδρασε θαυμάσια. Οὔτε ἴχνος ρευματισμοῦ πλέον.

— Τὰ ΕΜΠΛΑΣΤΡΑ ΛΕΟΝΤΟΣ δύναμαι νὰ τὰ συστήσω θερμότατα· ἐνεργοῦν ταχέως καὶ ἀσφαλῶς κατὰ ρευματικῶν καὶ ἀρθριτικῶν ἀσθενειῶν, κατὰ τῆς ἰσχιαλγίας καὶ κατὰ τῶν πόνων, οἱ ὁποῖοι προέρχονται ἀπὸ ὑπερκόπωσιν ἢ ἀπὸ κρυολογήματα.

Τὰ ἔμπλαστρα ΛΕΟΝΤΟΣ εἶνε πρακτικώτερα εἰς τὴν χρῆσιν των ἀπὸ τὰ βάμματα καὶ τὰ λοιπὰ φάρμακα γιὰ ἐντρίβᾶς. Ἐνεργοῦν ἰσχυρὰ καὶ βαθειά, καλλίτερα ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα φάρμακα.

Τὰ ἔμπλαστρα ΛΕΟΝΤΟΣ εἶνε ἀβλαβῆ, ἀντιθέτως πρὸς πολλὰ πικρὰ χάπια καὶ δισκία, δὲν ἐπιφέρουν ἐνοχλήσεις, ἀλλ' ἐξουδετερώνουν τελείως τὰς αἰτίας ποὺ προκαλοῦν τοὺς πόνους.

Τὰ ἔμπλαστρα ΛΕΟΝΤΟΣ ὡς ἐκ τούτου εἶνε τὸ ἰδεῶδες φάρμακον κατὰ παντὸς ρευματικοῦ πόνου. Ζητεῖτε ὅμως πάντοτε ἀποκλειστικῶς τὰ γνήσια ΕΜΠΛΑΣΤΡΑ ΛΕΟΝΤΟΣ.

Γενικοὶ Ἀντιπρόσωποι:
ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΔΑΦΝΗ», Θεάτρου 11—Ἀθῆναι.

ΕΜΠΛΑΣΤΡΑ ΜΑΡΚΑΣ „ΛΕΟΝΤΟΣ"

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Σφυρηλατοῦνται ἔτοιμοι καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ τελευταίας μόδας, στενὲς καὶ πομπέ (Καρατιῶν 18 ἠγγυημέναι, δράμια 3 τὸ ζεύγος καὶ μὲ τὸ ἐνσματεπώνυμον ἐντός)

ΜΟΝΟΝ ΓΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΑΣ ΘΑ ΤΑΣ ΕΥΡΗΤΕ

ΑΝΤΙ ΔΡΑΧΜΩΝ 420 ΤΟ ΖΕΥΓΟΣ

ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ, ΧΡΥΣΟΧΟΕΙΟΝ, ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΕΙΟΝ

ΣΤΕΛΙΟΥ & ΖΕΡΒΑ

ΟΔΟΣ ΑΠΕΛΛΟΥ 3 (παρόδος πλατείας Δημοτ. Θεάτρου)
Ἀθῆναι

Ἀποκόψατε καὶ φυλάξατε τὸ παρόν.

Ἡ ἀπόπνοια τοῦ στόματος

τύπωσι γιὰ ὅσους τὴν ἔχουν. Τὰ κιτρινισμένα δόντια ἀφαιροῦν θε χάρι. Δύνασθε ν' ἀπαλλαγῆτε κι' ἀπὸ τὰ δυο μὲ μίαν μόνη χρῆσιν τῆς θαυμασίας ὀδοντόκρεμας Χλωροδόντ. Τὰ δόντια θὰ γίνουν στιλπνὰ σὰν φιλντισένια. Μία δοκιμὴ πείθει. Ἀποστολατέ μας τὴν παροῦσαν ἀγγελίαν ἐντὸς ἀνοικτοῦ φακέλλου κολλῶντες 40λεπτον γραμματόσημον. Θὰ λάβετε δῶρεαν δοκιμαστικὸν σωληνάριον, τὸ ὁποῖον ἀρκεῖ δι' ἐπανειλημμένας χρήσεις. Γεν. Ἀντιπρ. Α. Π. Ρεμπουτζάκος, Πραξιτέλους 42, Ἀθῆναι. Τὸ σωληνάριον δρ. 11.—, διπλοῦν δρ. 18.

Σημειώσατε τὴν διεύθυνσιν σας : .....

Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΠΡΩΙΝΟΥ ΡΟΦΗΜΑΤΟΣ

Τὸ πρωϊνὸν ρόφημα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σᾶς συγκρατεῖ μέχρι μεσημβρίας, εἶναι ὅμως καὶ τὸ σπουδαιότερον διὰ τὴν ὑγείαν σας καὶ τὴν ἐνεργητικότητα διὰ τὴν ἐργασίαν σας.

Ἕνα κουταλάκι Ὀβομαλτίνη εἰς τὸ πρωϊνὸν ρόφημα εἶναι ἀπαραίτητον διὰ κάθε ἄνθρωπον ὅστις καταβάλλει σωματικὴν ἢ διανοητικὴν δυνάμεις.

Ἐπίσης εἶναι ἀπαραίτητος τροφὴ-φάρμακον διὰ τὰς μητέρας, τὰ παιδιά, τοὺς ἡλικιωμένους, καὶ ἐν γένει ὅλους τοὺς ὀργανισμοὺς ποὺ ἔχουν ἀνάγκην ἐνισχύσεως διὰ νὰ παλαίσουν εἰς τὰς ὑπερκοπώσεις τῆς σημερινῆς ζωῆς.

Ἡ Ὀβομαλτίνη εἶναι ἡ πλουσιωτέρα τροφὴ εἰς βιταμίνας καταστασιάζεται δὲ ἀπὸ αὐγά γάλα, βύνη, κακάο, κ.λ.π.

Dr A. Wander S. A. Berne

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ
Γ. Σ. ΧΡΥΣΟΣΤΑΛΗΣ

OVOMALTINE
ΣΑΣ ΔΙΔΕΙ ΔΥΝΑΜΙΝ

ΣΠΥΡΟΣ Δ. ΒΑΜΒΑΣ

Εἰδικὸς Ἰατρὸς
Ὁ μόνος ἐν Ἑλλάδι ἐφαρμόζων τὴν ἀνώδυνον ὀλιγοήμερον ἀποτοξίνωσιν τῶν ἕξεων
ΜΟΡΦΙΝΗΣ & ΗΡΩΪΝΗΣ
Ἰατρεῖον: ὁδὸς Κάνιγγος 6. 10—12 π.μ. καὶ 5—7 μ.μ.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡ. ΦΙΛΙΠ

ΝΙΚΟΛ. Β. ΔΑΜΙΑΝΟΣ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

Ἀναλαμβάνονται παντὸς εἴδους ἀστικαὶ ὑποθέσεις παρ' ἅπασι τοῖς ἐν Ἀθήναις Δικαστηρίοις.

Εἰδικότης: Φορολογικά, Δημοτικαὶ καὶ ἐν γένει Οἰκονομικαὶ ὑποθέσεις. Ὧραι γραφείου 10—12 καὶ 4—5 μ.μ.

ΓΕΩ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ

Ἰατρὸς δερματολογος. Ἐπὶ δεκαεξαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς Ἰδιαιτέρας Κλινικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωρ. Φωτεινοῦ. Δέχεται ὁδὸς Κεφαλληνίας καὶ Τεγέας 1.
Ὧραι 8—11 π.μ. καὶ 4—7 μ.μ.
Ἀριθ. τηλεφ. 8C215

Κυρίες καὶ Δεσποινίδες, Θέλετε καλλιτεχνικὸν ρουζ γνωστὸν;

Ἐπισκεφθῆτε τὴν καλλιτέχνιδα Μοδίστραν Γυναικεῖων Φορεμάτων Δ)δα ΧΡΥΣΑΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ Βουλῆς 37α.

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟ ΑΠΟ ΚΡΗΤΑΪΚΟ ΓΛΕΝΤΙ (Πίναξ τοῦ Ρ. Βέϊγκαν)

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΥΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΟΝΟΡΕ ΝΤΕ ΜΠΑΛΖΑΚ

ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΗ...

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΔΥΟ ΠΛΗΓΩΜΕΝΕΣ ΚΑΡΔΙΕΣ

I

Ὁ Μαρκήσιος Γαστὼν ντὲ Σατινὺ πρὸς τὸν Ὀκτάβιο ντὲ Παλμιέ, Παρίσι.

Ἀγαπητέ μου φίλε,

Ἂν καὶ βρίσκομαι στὸ Σατινὺ πρὸ μηνός, μόλις τώρα σοῦ γράφω. Ἐλπίζω ὅμως πὼς θὰ μὲ συγχωρήσης... Εἶμαι τόσο δυστυχισμένος, ὥστε ὁ πόνος μου δὲν μ' ἀφίνει νὰ κάνω τίποτε... Δὲν μιλάω σὲ κανένα, δὲν βλέπω κανένα, καὶ μ' αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς δικούς μου ἐλάχιστες μόνο λέξεις ἀνταλλάσσω... Ὅλη τὴν ἡμέρα τὴν περνάω κλεισμένος μέσα στὸ διαμερισμά μου, τὸ ὁποῖο ἔχω μεταβάλει σὲ βωμὸ Ἐκείνης... Κ' ἔταν τὸ βράδυ ἀρχίζουν νὰ πέρτουν τὰ σκοτάδια καὶ μοῦ θολώνουν ἀκόμα περισσότερο τὴν ψυχή, τότε, νοιώθοντας μι' ἀπόλυτη ἀνάγκη ν' ἀναπνεύσω, βγαίνω ἔξω, καβαλλάω τὸ ἄλογό μου καὶ καλπάζω στὴν ἐξοχή, στὰ περίχωρα τοῦ πύργου, ἀδιαφορώντας ἂν χιονίζει ἢ ἂν βρέχει... Μοιάζω τότε μ' ἕνα φάντασμα, ποὺ ξανάρχεται ἀπὸ τὸν ἄλλο κόσμο, κυνηγῶντας τὸ χαμένο του ὄνειρο...

Ὁ μόνος ἄνθρωπος, στὸν ὁποῖο ἀνοίγω καμμιὰ φορὰ τὴν καρδιά μου καὶ τοῦ μιλάω γιὰ τὸν πόνο μου, εἶνε ὁ καλός μου πατέρας. Μὰ τὰ γλυκὰ καὶ ἀπαρηγορητικὰ λόγια του δὲν ἔχουν τὴ δύναμη νὰ κατευνάσουν τὴν καρδιά μου... Εἶνε λυπημένος, ὁ δυστυχισμένος! Τοῦ στοίχισε, φαίνεται, πάρα πολὺ ἡ συμφορά μου!... Ἐκεῖ ποὺ περίμενε τὸ πρῶτο του ἐγγόνι, ἔχασε τὴν πολυαγαπημένη του νύφη ποὺ τὴν ἀγαποῦσε πολύ... ἀπ' τὴν ἀδελφή μου.

Θέλω νὰ σοῦ μιλήσω, ἀγαπημένε μου φίλε, γιὰ τὴν πεθαμένη, σὲ σένα ποὺ παρασταθῆκες ἀφοσιωμένος κοντά μου σὲ ὅλες τὶς στιγμὲς τῆς ἀνωνίας της, μὰ δὲν μπορῶ νὰ γράψω τ' ὄνομά της... Τὸ χέρι μου τρέμει καὶ κάματα δάκρυων πλημμυρίζουν τὰ μάτια μου... Σταματάω τὸ γράψιμο μου γιὰ νὰ συνέλθω...

Ὁ Θεός μου, γιατί μ' ἔκανες τόσο δυστυχισμένο, τὴ στιγμὴ ἀνοιγόβω ποὺ νόμιζα τὸν ἑαυτό μου τόσο εὐτυχισμένο;... Ἡ εὐτυχία

Ὁ Ὀνορὲ ντὲ Μπαλζάκ.

μου ἦταν τόσο ἀγνὴ καὶ τόσο γλυκειά, ὥστε δὲν ἤμουν ἄξιος γιὰ μιὰ τέτοια σκληρὴ τιμωρία...

Κι' ὅμως τὸ προαισθανόμουν... Κάθε φορὰ ποὺ εἶχα κοντά μου τὴν 'Οδέττη κι' ἔννοιωθα τὴν ψυχή μου ἀδελφωμένη μὲ τὴ δική της, μιὰ μυστικὴ ἀνησυχία μὲ κυρίευε ὁλόκληρο... Ἔτρεμα... Φοβόμουν... Τί; Τὴ δυστυχία, τὴν καταστροφή...

Κι' ἄκουσε τώρα νὰ ἰδῆς πῶς, τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς τῆς μεγαλείτερης εὐτυχίας μας, μὲ χτύπησε ἡ δυστυχία... Δὲν σοῦ τὸ ἔχω διηγηθεῖ αὐτό...

Ἕνα βράδυ τοῦ περασμένου Αὐγούστου εἴχαμε πάει μὲ τὴν 'Οδέττη στὴν Ὄπερα... Ἐκεῖ μέσα, βλέποντας ὅλα τὰ μάτια τῶν θεατῶν νὰ καρφώνωνται μὲ θαυμασμὸ στὸ θεωρεῖο μας, ἡ μᾶλλον στὴ γυναῖκα μου, ἔννοιωσα τὸν ἑαυτό μου περήφανο. Πραγματικά, ἡ 'Οδέττη ἦταν ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὡραία ὅσο ποτέ... Μέσ' στὴ λεπτὴ καὶ λευκὴ ἀραχνοῦφαντη τουαλέττα της, ἡ χλωμὴ ὠμοφριά της ἔπαιρνε κάτι τὸ ἀιθέριο, τὸ ἀγγελικό... Τὰ βαθύσκοτα μάτια της σὲ βύθιζαν σ' ἀτέλειωτα ὄνειρα εὐδαιμονίας... Ἡ καλλονὴ ὅλων τῶν ἄλλων κυριῶν ἔσβυνε μπρὸς στὴ δική της...

Καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς παραστάσεως, κρατοῦσα μέσα στὸ χέρι μου τὸ χεράκι της ποὺ ἔτρεμε.

— Γιατί τρέμεις; τὴ ρώτησα γιὰ μιὰ στιγμή.

— 'Από εὐτυχία! μοῦ ἀπάντησε μὲ μιὰ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἐπίσης.

Τὴν κύτταξα τότε στὰ μάτια καὶ εἶδα πὼς ἦσαν δακρυσμένα...

Κάποιο κακὸ προαίσθημα μοῦ ἔσφιξε τότε τὴν καρδιά... Προαισθανόταν κι' αὐτὴ τίποτε; Δὲν ξέρω...

Σὲ λίγο ὅμως ἔξεχασα τὴν ἐντύπωσι τῆς στιγμῆς ἐκείνης καὶ ξαναβυθίστηκα πάλι στὴν εὐτυχία μου...

"Οταν τελείωσε ἡ παράστασις, ξαναγυρίσαμε στὸ σπίτι μὲ τὸ ἁμάξι μας. Σ' ὅλο τὸ δρόμο, ἡ 'Οδέττη ἔμενε σιωπηλὴ καὶ μοῦ κρατοῦσε πάντα τὸ χέρι... 'Εγὼ δὲν τολμοῦσα νὰ τραΐξω τὴ σιωπή της... Ἔννοιωθα πὼς ἔτσι ἡ ψυχές μας μιλοῦσαν καλύτερα.

Ἡ νύχτα ἦταν τόσο γλυκειά, ὥστε πρὶν ἀποσυρθοῦμε στὰ διαμερίσματά μας, βγήκαμε στὸν ἐξώστη τοῦ κήπου καὶ καθήσαμε κοντὰ-κοντὰ σὲ δυὸ πολυθρόνες, ἀναπνέοντας τὶς μυρωμένες πνοὲς τῆς νυχτερινῆς αὔρας καὶ βυθισμένοι στ' ὄνειρό μας...

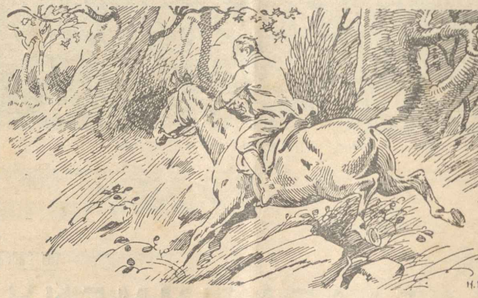

Καβαλλάω τὸ ἄλογο καὶ καλπάζω στὴν ἐξοχή, ἀδιαφορῶντας ἂν χιονίζει ἢ ἂν βρέχει...

Τὰ κεφάλια μας εἶχαν γείρει τὸ ἕνα πρὸς τὸ ἄλλο καὶ τὰ μαλλιά της χάϊδευαν τὸ πρόσωπό μου.

Τὸ φεγγάρι εἶχε βασιλέψει κι' ἑκατομμύρια ἄστρων ἔλαμπαν στὸν Αὐγουστιάτικο οὐρανό... Τὸ βλέμμα μας χανόταν βαθειὰ μέσα στὸ στερέωμα... Ποτὲ δὲν ἤμουν τόσο εὐτυχισμένος, ὅσο τὴ στιγμὴ ἐκείνη... Ἄκουγα τὴν καρδιά της ποὺ χτυποῦσε πλάϊ μου, σὰν νὰ χτυποῦσε μέσα στὸ ἴδιο μου τὸ στῆθος, ἀνάσαινα τὴν εὐωδιασμένη της πνοή, εἶχα δική μου τὴ σκέψι της καὶ τὴν ψυχή της.

Δὲν ξέρω πόση ὥρα καθόμαστε ἔτσι ἀκίνητοι ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλον, ὅταν ἔξαφνα, καθὼς κύτταζα τὸν κατάστερο οὐρανό, ἕνα ἀστέρι, ποὺ ἔλαμπε μὲ μιὰ ξεχωριστὴ πρασινογάλαζη λάμψη, τράβηξε τὴν προσοχή μου... Πρώτη φορὰ τὸ ἔβλεπα τὸ ἄστρο αὐτό...

— Τί κυτάζεις; μὲ ρώτησε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ 'Οδέττη, διακόπτοντας τὴ σιωπή.

— Νά, αὐτὸ τὸ ἄστρο. ἀγαπημένη μου, τῆς ἀπάντησα... Κύτταξέ το πῶς λάμπει... Πρώτη φορὰ τὸ βλέπω ἀπόψε...

— Τὸ ξέρω τὸ ἄστρο αὐτό, μοῦ ἀπάντησε ἡ 'Οδέττη. Δὲν ξέρω πῶς τὸ ὀνομάζουν οἱ ἐπιστήμονες, μὰ οἱ ἀστρολόγοι τοῦ μεσαίωνος τὸ ἔλεγαν 'Αντάρ... Λένε μάλιστα ὅτι παρουσιάζεται μονάχα στοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶνε εὐτυχισμένοι, ἀπόλυτα εὐτυχισμένοι... Εἶνε τὸ ἄστρο τῆς εὐτυχίας!...

— Καὶ ποῦ τὰ ξέρεις ὅλ' αὐτά, 'Οδέττη; τὴ ρώτησα ἀπορῶντας γιὰ τὶς πληροφορίες της.

— Τὰ διάβασα σὲ κάποιο ἀπόκρυφο μεσαιωνικὸ βιβλίο ποὺ βρῆκα τυχαίως στὴ βιβλιοθήκη σου... Νὰ κι' ἐμεῖς εἴμαστε τώρα εὐτυχισμένοι καὶ γι' αὐτό, τὸ ἄστρο τῆς εὐτυχίας εὐδόκησε νὰ μᾶς παρουσιαστῆ...

— Ναί, εἴμαστε εὐτυχισμένοι, 'Οδέττη μου, τῆς ἀπάντησα κι' ἀπόθεσα στὰ χρυσὰ μαλλιά της ἕνα φίλημα ποὺ ἔκλεινε ὅλη μου τὴν τρυφερότητα...

Τὴν εἶχα κλείσει πειὰ μέσα στὴν ἀγκαλιά μου καὶ μὲ τὰ κεφάλια μας ἑνωμένα κυττάζαμε τὸν 'Αντάρ, τὸ μαγικὸ ἄστρο...

"Ἐξαφνα, τὸ ἄστρο αὐτὸ χάθηκε ἀπ' τὸ στερέωμα... Ἡ 'Οδέττη τρεμούλιασε μέσα στὴν ἀγκαλιά μου καὶ μὲ φωνὴ σβυσμένη μοῦ ψιθύρισε:

— Πάει!... Χάθηκε τὸ ἄστρο μας!... Ἄς γυρίσουμε μέσα!... Κρυώνω!...

Ἐγώ, μολονότι προσπαθοῦσα νὰ μὴ δώσω καμμιὰ σημασία στὸ πρᾶγμα, ἔννοιωσα ἕνα μυστικὸ φόβο καὶ κρατῶντας τὴν 'Οδέττη ἀπ' τὸ μπράτσο, τὴν ὡδήγησα ὡς τὰ διαμερίσματά μας.

"Οταν τὴν εἶδα στὸ φῶς, πρόσεξα πὼς ἦταν κατάχλωμη...

— Τί ἔχεις; τὴ ρώτησα ἀνήσυχα.

— Τίποτε, μοῦ ἀπάντησε, σφιγγοντάς μου τὸ χέρι. Μὰ φοβᾶμαι... Τὸ ἄστρο τῆς εὐτυχίας μας ἔσβυσε...

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ 'Οδέττη ἦταν ἄρρωστη... Εἶχε κρυολογήσει τὴν ὥρα ποὺ κυττάζαμε τὸν 'Αντάρ, τὸ καταραμένο ἄστρο τῆς εὐτυχίας...

Τὰ ὑπόλοιπα τὰ ξέρεις, ἀγαπητέ μου 'Οκτάβιε, γιατὶ παρακολούθησες ἀπὸ κοντὰ ὅλη μου τὴν ἀγωνία...

'Επὶ τρεῖς μῆνες πάλαψε ἡ φτωχή μου γυναικοῦλα μὲ τὸν θάνατο καὶ στὸ τέλος ἔφυγε ἀπὸ κοντά μου, ἔφυγε ἀπ' τὴν ἀγάπη μου γιὰ νὰ ξαναγυρίση στὸν Οὐρανό, ἐκεῖ ποὺ εἶνε ἡ θέσις της, ἀνάμεσα στοὺς ἀγγέλους...

Μ' ἄφησε μόνο, δυστυχισμένο, ἕνα ἐρείπιο τῆς ζωῆς... Δὲν ἔχω πειὰ κανένα ὄνειρο, καμμιὰ φιλοδοξία, καμμιὰ ἐλπίδα... Καταλαβαίνω τὸν ἑαυτό μου χωρὶς προσρισμὸ στὴ ζωή... Ἔφυγε ἐκείνη, ἀδειασαν τὰ πάντα γιὰ μένα... Τοῦ κάκου ὁ καλὸς μου πατέρας μὲ συμβουλεύει νὰ ξαναρχίσω νὰ γράφω, μὲ τὴν ἐλπίδα μήπως βρῶ κάποια ἀνακούφισι στὴν τέχνη...

'Η ζωὴ ἐδῶ εἶνε πολὺ μονότονη. Ζῶ ἄλλωστε, ὅπως σοῦ εἶπα, ἐντελῶς ἀπομονωμένα στὰ ἰδιαίτερα διαμερίσματά μου. Τὴ μητρυιά μου τὴν ἔχω δεῖ μόλις δυὸ φορὲς ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ βρίσκομαι ἐδῶ... Πρέπει ὅμως νὰ σοῦ ὁμολογήσω ὅτι ἡ γυναῖκα αὐτή, παρ' ὅλες τὶς φιλοφρονήσεις ποὺ μοῦ κάνει, μοῦ προκαλεῖ ἀντιπάθεια. Μοῦ φαίνεται ὑποκρίτρια καὶ ὕπουλη... Μὰ νομίζω πὼς κ' ὁ πατέρας μου δὲν ἔμεινε καθόλου εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν δεύτερό γάμο του, ἂν καὶ δὲν μοῦ ἔχει μιλήσει ποτὲ σχετικῶς. Τὸ δυστύχημα δὲ εἶνε ὅτι ἡ γυναῖκα αὐτὴ διαστρέφει καὶ τὸν χαρακτήρα τῆς ἀδελφῆς μου Λαύρας...

"Ἔχουμε ἐδῶ πρὸ δέκα ἡμερῶν καὶ μιὰ ἐξαδέλφη μου, τὴν κόρη τῆς ἀδελφῆς τῆς μητέρας μου... Ἤρθε σὲ μᾶς κατεστραμμένη, ἐγκαταλελειμμένη, ζητῶντας ἄσυλο... Φαίνεται ὅμως πὼς ἡ ἴδια εἶνε ἡ αἰτία τῆς δυστυχίας της... Γιατί, παρακούοντας τὴ θέλησι τοῦ πατέρα μου, ὁ ὁποῖος τὴν κηδεμόνευε, γιατὶ ἦταν ὀρφανή, παντρεύτηκε κάποιον εὐγενῆ χωρὶς πεντάρα, ἐνῶ αὐτὴ εἶχε τεραστία περιουσία καί, ἀφοῦ σπατάλησαν τὴν περιουσία τους κάνοντας ζωὴ ἡγεμονική, ἔφυγαν γιὰ τὸ ἐξωτερικό, ἀναζητῶντας τὴν τύχη τους. Μὰ ἐκεῖ ὁ σύζυγός της τὴν ἐγκατέλειψε κι' ἔτσι ἡ ἐξαδέλφη μου ξαναγύρισε στὴ Γαλλία... Ὁ πατέρας μου, μαθαίνοντας τὴν ἐπιστροφή της, ἔπεσε νὰ τὴ σκωρέση καὶ νὰ τὴν προσκαλέση στὸν πύργο μας, προσφέροντάς της τὴ φιλοξενία του...

Δὲν ξέρω ἂν ἔκανε καλὰ ἢ ὄχι, πάντως εἶμαι τῆς ἰδέας, ὅτι δὲν μποροῦσε ν' ἀφήση ἀπροστάτευτη κι' ἔρημη τὴν ἀνηψιά του...

'Αλλὰ τί μ' ἐνδιαφέρει ἡ ἐξαδέλφη μου... Δὲν τὴν ἔχω δεῖ ἀκόμα καθόλου κι' ἐλπίζω πὼς θ' ἀργήσω πολὺ νὰ τὴν ἰδῶ...,

Μὰ ἄρχετὰ σὲ κούρασα μὲ τὰ λόγια μου... Τὸ βέβαιο ὅμως εἶνε ὅτι γράφοντάς σου, ἀπασχολήθηκα κ' ἔννοιωσα κάποια ἀνακούφιση ἀπὸ τὸν πόνο μου. Τώρα ἀφησέ με νὰ ξαναγυρίσω σ' αὐτόν... Ἀρκετὴ ὥρα ἐγκατέλειψα τὴν πεβαμένη μου...

Πύργος τοῦ Σατινύ, 15 Νοεμβρίου 183...

Σὲ φιλῶ, Γαστών.

* * *

Ἡ Κλάρα Λαρμορὲ πρὸς τὴν δίδα Μάρθα Ντελμόν, Παρίσι.

Καλή μου φίλη,

Μὴ μὲ νομίσεις ἀχάριστη ποὺ δὲν ἔσπευσα, φτάνοντας ἐδῶ, νὰ σ' εὐχαριστήσω, τόσο ἐσένα, ὅσο καὶ τὴν καλή σου μητέρα, γιὰ τὴ φιλοξενία ποὺ τόσο πρόθυμα μοῦ παραχωρήσατε κατὰ τὴ διάρκεια τῆς παραμονῆς μου στὸ Παρίσι, μετὰ τὴν ἐπιστροφή μου ἀπ' τὶς Ἰνδίες...

Μὰ εἶμαι τόσο δυστυχισμένη... τόσο δυστυχισμένη... Ἔφτασα στὸ Σατινὺ ἕνα ράκος, ἐλπίζοντας πὼς θὰ βρῶ ἕνα καταφύγιο μέσα στὴν τρομερὴ αὐτὴ τρικυμία τῆς ζωῆς μου... Μά, ἀλλοίμονο... Καλύτερα νὰ μὴν ἐρχόμουν καθόλου... Οἱ ἐξευτελισμοί, τοὺς ὁποίους ὑποφέρω ἐδῶ, μὲ συντρίβουν καὶ μ' ἐκμηδενίζουν κάθε τόσο περισσότερο. Εἶνε ἀλήθεια πὼς ὁ θεῖος μου 'Ιούλιος, ὁ πατέρας τοῦ ἐξαδέλφου μου Γάστωνος, μὲ δέχτηκε σὰν παιδί του καὶ τὰ μάτια του δάκρυσαν ὅταν τοῦ διηγήθηκα τὶς δυστυχίες μου... Εἶνε τόσο καλός... Μά, γιὰ τὴ δυστυχία μου, δὲν εἶνε μόνος αὐτὸς ἐδῶ... Στὸν πύργο διευθύνει τὰ πάντα ἡ γυναῖκα του, μιὰ γυναῖκα μοχθηρὴ καὶ κακή, ἡ ὁποία δὲν χάνει εὐκαιρία γιὰ νὰ μὲ προσβάλη καὶ νὰ μ' ἐξευτελίζη...

Ὅσο γιὰ τὸν ἐξάδελφό μου Γάστωνα, δὲν τὸν εἶδα ἀκόμα, γιατὶ μετὰ τὸν θάνατο τῆς γυναικας του ζεῖ κατάκλειστος.

('Ακολουθεῖ)

Λέγω πληθώρας ὕλης, στὸ προσεχὲς φύλλο

«Η ΖΩΗ ΤΗΣ ΛΑ·Ι·ΔΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ»
«ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΩΝ ΚΑΛΟΦΑΓΑΔΩΝ»
«ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟ ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΤΟΥ ΡΩΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΟΥΛΙΕΤΤΑΣ»

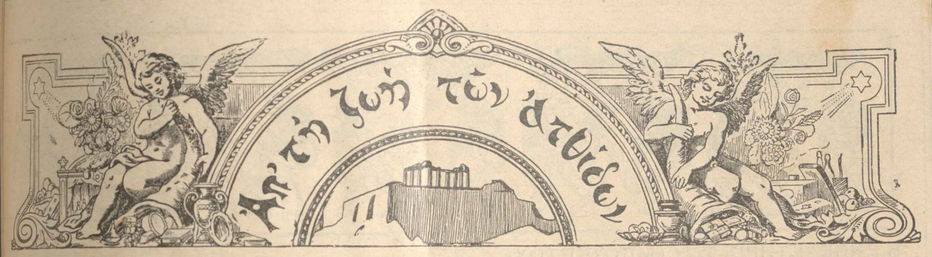

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Α. Μ.

Γοητευτικὰ μάτια ποὺ φανερώνουν εἰλικρίνεια καὶ συμπαθητικότητα. Φυσιογνωμία —σπανία γιὰ τύπο ξανθῆς ὡραιότητος— ζεστὴ καὶ χαρακτηριστική. Μαλλιὰ χρυσόξανθα ποὺ προσδίδουν πολὺ φῶς στὴ φυσιογνωμία της. Πολὺ κοσμική, δίδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἀπολαμβάνει τὴν κοσμικὴ ζωή, ἀντιθέτως ἀπὸ ἄλλες 'Αθηναῖες, ἡ ὁποῖες ἔχουν ὅρος ὅτι δυσκόλως ὑφίστανται τὸν ζυγὸν τῆς κοσμικότητος, ἐνῶ δὲν λείπουν ἀπὸ πουθενά. Δέχεται στὸ καλλιτεχνικὸ σπίτι της μὲ ἀφέλεια καὶ χάριν, ποὺ ἐπηρεάζει εὐχαρίστως τοὺς κεκλημένους της. Αἱ ἐμφανίσεις της, ἰδίως ἡ βραδυνές, μὲ ἀπαστραπτούσας ἀσπρες καὶ λευκὲς τουαλέττες, εἶνε ἀπὸ τὶς πλέον ὡραῖες καὶ διακριτικές.

Η MONTAIN

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

—Ὁλόκληρη ἡ παρελθοῦσα ἑβδομὰς πλουσιωτάτη εἰς κοσμικὴν κινησιολογίαν. Γεύματα, προγεύματα, δεξιώσεις, ἑσπερίδες καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ προσκλήσεις σὲ μικρὸν φιλικὸν κύκλον «Μπρέκφαστ». Ἐννοεῖται, ὅτι τὸ νέον αὐτὸ κοσμικὸν εἶδος ὑπακανεῖ τὸ γενικὸν κρυόμορφο στοὺς κοσμικοὺς κύκλους.

—Αἱ πλέον ἐπίσημοι κοσμικαὶ συγκεντρώσεις αὐτῶν τῶν ἡμερῶν ἦσαν ἐξῆς: Ἡ παρὰ τῷ Προεδρεύτῃ 'Αγγλίας καὶ τῇ κ. Ἐμμανουὴλ δεξίωσις καὶ παρὰ τῷ Προεδρεύτῃ Γαλλίας καὶ ἡ κ. Κλεμὰν Σιμὸν ποσαστεθὲν γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Ἔξ. Ὄττο καὶ Λαίδης Νημάγιερ.

—Ἡ εἰς τὴν 'Αγγλικὴν Πρεσβείαν δοθεῖσα βραδυνὴ δεξίωσις εἶχε χαρακτῆρα ἐπίσημον.

—Παρέστη Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ κ. Ἐλ. Βενιζέλου, ὁ κ. 'Αλ. Παπαναστασίου, 'Υπουργὸς καὶ ἡ κ. Π. 'Αργυροπούλου φέρουσα μιὰ τῶν κομψοτέρων τουαλεττῶν τῆς βραδειᾶς ἀπὸ μαῦρο ταφτὰ καὶ τούλλια, κ. καὶ κ. Σοφούλη, κ. καὶ κ. Γ. Καφαντάρη, ἡ κ. Π. Τσαλδάρη.

—Προεδρεύτης Γαλλίας καὶ ἡ κ. Κλεμὰν Σιμόν, Πρεσβευτὴς Ἰταλίας καὶ ἡ κ. Μπαστιανίνι, ἤτις ἔφερε ρόζ δαντέλλινα φόρεμα καὶ ρέστα δαντελλένια καὶ ἀπέδιδε ἐνθουσιασμὸ «Σάξ».

—Μεταξὺ τῶν κεκλημένων κ. καὶ κ. Τσουδεροῦ, κ. καὶ κ. Δ. Λοβέρδου, κ. καὶ κ. Γ. Δροσοπούλου, κ. καὶ κ. Ἐμμανουὴλ, ὁ κ. Μπουασσὲρ, Γραμματεὺς 'Αγγλικῆς Πρεσβείας καὶ ἡ κ. Πέντιγκ.

—Αἱ αἰθουσαι τῆς Πρεσβείας διευθετημέναι μὲ χάρι καὶ καλαισθησίαν.

—Ράυτ εὐχαριστον.

—Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην ἑστερεῖς παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Γ. Μαντζαβίνου.

—Παρευρέθησαν Πρεσβευταὶ 'Αγγλίας, Ρουμανίας, Ἀλβανίας, Πολωνίας.

—Προεδρεύτης Γαλλίας καὶ ἡ κ. Κλεμὰν Σιμόν, Πρεσβευτὴς Ἰταλίας καὶ ἡ κ. Μπαστιανίνι, Πρεσβευτὴς Γερμανίας καὶ ἡ κ. 'Αϊζένλορ, Πρεσβευτὴς Βουλγαρίας καὶ ἡ κ. Νίκωφ. Ἔπιτερ. Ἐλβετίας κ. Ζενή.

—Ἔξ. Ὄττο καὶ Λαίδη Νημάγιερ.

—Ὁ κ. 'Αλ. Παπαναστασίου, κ. καὶ κ. Ζάννα, κ. καὶ κ. Σοφούλη, Ὑφυπουργὸς καὶ ἡ κ. Ζαΐμη, ἡ κ. Π. Τσαλδάρη, ἡ κ. Γ. Καφαντάρη, κ. καὶ κ. Κ. Σπυρίδη, ὁ κ. Δημητριάκος.

—Ἡ κ. καὶ ὁ κ. 'Εμπερλάϊν, ὁ κ. 'Αλ. Διομήδης, κ. καὶ κ. Δ. Λοβέρδου, κ. καὶ κ. Σπ. Λοβέρδου, ἡ κ. Καμιτά, ἡ κ. Στ. Εὐγενίδης, κ. καὶ κ. Α. Ματζίνι, ἡ κ. Δενδραμὴ μὲ κόκκινη, μὲ τουαλέττα βὲρ βιολίν, δὶς Λεκατσᾶ μὲ πρασινόχρωμη σὶκ τουαλέττα.

—Μεταξὺ τῶν κεκλημένων ὁ κ. Δ. Ροῦφος, κ. καὶ κ. Μπαλάνος, ὁ κ. Γκερό, ὁ κ. Μπουασσάρ, ὁ κ. 'Εξηντάρης, ὁ κ. Γ. Πεσματζόγλου.

—Δεξίωσις τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν παρὰ τῷ Διοικητῇ τῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος καὶ τῇ κ. Τσουδεροῦ, πρὸς τιμὴν τοῦ κ. καὶ τῆς κ. Νημάγιερ.

—Μεταξὺ τῶν παρευρισκομένων: Πρόεδρος καὶ κ. Βενιζέλου, κ. καὶ κ. Σοφούλη, κ. καὶ κ. Βουρλούμη, κ. 'Αλεξανδρῆς, κ. καὶ κ. Λαδᾶ, κ. καὶ κ. Ζάννα, κ. καὶ κ. Παπαδάτου, κ. 'Ιασωνίδης, κ. καὶ κ. Π. 'Αργυροπούλου, κ. 'Ανδρ. Μιχαλακοπούλου, Διοικητὴς τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης κ. Δροσόπουλος, κ. Παπαναστασίου, κ. καὶ κ. Γ. Καφαντάρη, Πρεσβευτὴς 'Αγγλίας καὶ ἡ κ. Ράμψαϋ, Πρεσβευτὴς Ρουμανίας καὶ ἡ κ. Ρασκάνο, Πρεσβευτὴς Γαλλίας καὶ κ. Κλεμὰν Σιμόν, Πρεσβευτὴς 'Ιταλίας καὶ κ. Μπαστιανίνι, κ. καὶ κ. "Αθου Ρωμάνου, κ. Α. Διομήδης, κ. Μεταξᾶς, Ναύαρχος καὶ κ. Λοπορέντη, κ. Ἐὐλάμπιος, Ναύαρχος καὶ κ. Κακουλίδη, κ. καὶ κ. Α. Μπενάκη, κ. καὶ κ. Σπυρίδη, κ. καὶ κ. Κ. Ἰζαΐλιώ, κ. καὶ δὶς Λοβέρδου, δὶς 'Αγλαΐα Μαρῆ, κ. Λαδοπούλου, κ. Ροῦφος, κ. 'Ασκούτσης, κ. καὶ κ. Γ. Δροσοπούλου, κ. καὶ κ. Μαντζαβίνου, κ. καὶ κ. Πασχάτη, κ. καὶ κ. Παπαστράτου, κ. καὶ κ. Ματζίνι κ. καὶ κ. Π. Χέλμη, κ. καὶ κ. Σακοράφου, κ. καὶ κ. Ν. Κιτσίκη, κ. καὶ κ. Λιβιεράτου, κ. καὶ κ. Μπένιση, κ. καὶ κ. Κυριακοῦ, κ. καὶ κ. Πιστολάκη, κ. καὶ δὶς Λεκατσᾶ, κ. καὶ κ. Κ. Τσαλδάρη, κ. καὶ κ. 'Αφεντούλη, κ. καὶ κ. Ι. Ρωμάνου, κ. καὶ κ. Βλάγκαλη, κ. καὶ κ. Νομικοῦ, κ. καὶ κ. Δαμτριανούδη, κ. καὶ κ. Οὐράνη, κ. καὶ κ. Πετσάλη, κ. καὶ κ. Αἰλιανοῦ, κ. κ. Γρηγορίου, Κλεάνθης, Γεωργιάδης, Μυλωνᾶς, Μ. Κουτσινᾶς, Μιχαλόπουλος, Πάλλης, Α. Πετσάλης,

— Πολὺ εὐχάριστο, ζωηρό, ὅλο νεολαία, ἦτο τὸ καθ' ἑκάστην Δευτέραν πρωΐαν χορευτικὸ τσάϊ τοῦ Λυκείου τῶν 'Ελληνίδων.

— 'Ιδοὺ καὶ μερικὰ ὀνόματα:

— Ἡ δὶς Μελᾶ κομψότατο μαῦρο σύνολον, αἱ δες Μαυρομιχάλη δυὸ ὡραιότατες κοιναλίτσες, ἡ μιὰ μὲ μπλὲ μαρὶν καὶ ἡ ἄλλη μὲ καφέ.

— Αἱ δες Γκόλμαν, Καψαμπέλη, 'Αργυροπούλου, Γεροκάρη, Ἐμπειρίκου, κ. ἄ.

— Καὶ οἱ κ. κ. Τρικούπης, Ράλλης, Ἐμπειρίκος, Φλῶρος, Λικισδόπουλος, Γκόλμαν, κλπ.

— "Ηταν μιὰ λαμπρὴ ἑπτυχία ἡ ὡραία νεανικὴ δεξίωσις παρὰ τῇ δ. Λένα Α. Μιχαλακοπούλου.

— Τὸ σπίτι θαυμάσιο μὲ ἀποναρεῖ ἔπιπλα, στόφες παλαιές, κομψοτεχνήματα ὅλα περίφημα, ὅλα μελετημένα, ὅλα μὲ ἐκασὲ ἐξωφρενικό.

— Ἡ δὶς Μιχαλακοπούλου ἦταν θαῦμα χάριτος, μὲ μιὰ κόκκινη τουαλέττα, ἐδέχετο μὲ τόση ἀφέλεια τοὺς προσέδιδε εὐχαρίστησι στοὺς κεκλημένους.

— Ἡ ἄφθονη νεολαία ἐχόρευε στὸ πελώριο χωλλ ὑπὸ τοὺς ἤχους ραδιό.

— Ὁ κ. καὶ ἡ κ. Καφούρου μὲ μαῦρα κομψοτάτη. Ἐπίσης μαῦρα ὁ κ. καὶ κ. Κουμουτσῆ (τὸ γένος Λάμπρου). Ἡ κ. Λεόντος Μελᾶ μὲ πράσινο φόρεμα, κατέλληλο βελουδένο μαῦρο. Ὁ κ. καὶ κ. Π. Σκένδερ μὲ μπλὲ μαρὶν σὶκ φόρεμα.

— Μιὰ ἐφαρμὴ ἐμφάνισις ἡ δὶς Εὐγενίδη μὲ φόρεμα μπέζ.

— Τύπος πανέμορφος ἡ δὶς Στέφανη μὲ κόκκινο καὶ μπλὲ μαρὶν κατέλλο.

— Αἱ δες Καπετζιλάρου καὶ Δαμαλᾶ μὲ πράσινες κομψότατες τουαλέττες.

— Αἱ τρεῖς δες Λ. καὶ Σπ. Λοβέρδου εὐχάριστες διμφανίσεις, δὶς Β. Ψυχῆ κομψοτάτη μὲ ἄσπρο καὶ μαῦρο θαυμάσιο φόρεμα, δὶς 'Αλεξ. Θεοχάρη διακοσμητικὴ μὲ μαῦρο καὶ ἄσπρο φόρεμα.

— Αἱ δες Βαγιανίμη, Φράγκου, Καραγιάννη, Μαρία Μάτσα, Ποσειδῶν, Σοφία Μάτσα, Λώρα Φαρμάκη, 'Αλεξ Ν. Μακκᾶ, ἀμιλιώμεναι σὲ χάρι καὶ νοστιμάδα.

Η MONTAIN

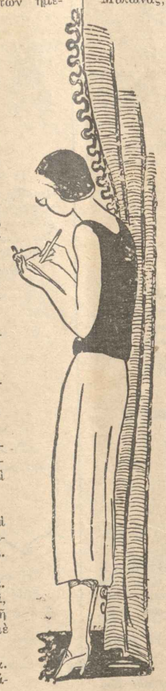

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ εἰκὼν τοῦ σημερινοῦ ἐξωφύλλου μας εἶνε ἔργον συγχρόνου Γάλλου ζωγράφου μὲ τὸν τίτλο: «Μουσμέ».

Η ΕΝΝΕΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΟΜΙΛΟΥΝ Η ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΕΣ ΑΤΘΙΔΕΣ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐννεαετηρίδος του, τὸ «Μπουκέτο» ἀπηυθύνθη στὶς πλέον γνωστὲς καὶ διακεκριμένες κυρίες τῶν Ἀθηνῶν καὶ ζήτησε τὴ γνώμη τους γιὰ τὴν ἐννεαετῆ δράσι του καὶ τὴ συμβολή του γενικῶς στὴν πνευματικὴ πρόοδο τοῦ λαοῦ.

Στὴν παράκλησί μας αὐτὴ εἶχαν τὴν καλωσύνη ν' ἀπαντήσουν αἱ κάτωθι κυρίαι:

Ἡ μεγάλη τραγῳδός μας κ. ΜΑΡΙΚΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ:

«Τὸ «Μπουκέτο», ὅπως κι' ἄλλοτε ἔχω ἐκφρασθεῖ, εἶνε ἕνα ἀπ' τὰ πιὸ ἀξιόλογα περιοδικὰ τοῦ τόπου μας, μέσα στὰ ὁποῖα κατέχει μιὰ ἀπ' τὶς πρῶτες θέσεις.

» Στὴν τελευταία μου περιοδεία στὴν Ἀμερική, τὸ εἶδα νὰ διαβάζεται ἄπληστα ἀπ' τοὺς ἐκεῖ ὁμογενεῖς μας».

Ἡ κ. ΣΜΑΡΑΓΔΑ ΓΕΝΝΑΔΗ, καθηγήτρια τοῦ Ὠδείου:

«Εἶμαι πιστὴ ἀναγνώστρια τοῦ «Μπουκέτου» στὰ ἐννηὰ χρόνια τῆς ζωῆς του. Σ' αὐτὸ βρίσκω μιὰ ξεκούρασι ἀπ' τοὺς καθημερινοὺς κόπους τῆς ἐργασίας μου, ἀπολαμβάνοντας τὴν ἐκλεκτή του ὕλη.

» Εὔχομαι νὰ γιορτάση αἰσίως καὶ τὴν 25ετηρίδα του.

» Ἔχω ὅμως μαζύ του κι' ἕνα μικρὸ παράπονο: ὅτι δὲν ἀφιερώνει σελίδες του γιὰ τὴ μουσικὴ κίνησι, δική μας καὶ ξένη, καὶ γιὰ τὴν ἱστορία τῆς μουσικῆς».

Ἡ καλλιτέχνις καὶ συγγραφεὺς κ. ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ:

«Τὸ «Μπουκέτο» εἶνε ἕνα περιοδικὸ μὲ σκοπὸ ἀναμορφωτικό.

» Ὡστόσο, σὰν καλλιτέχνις, ἐπιθυμῶ νὰ τὸ ἰδῶ μὲ ἐμφάνισι ἀκόμη αἰσθητικώτερη, πρᾶγμα ποὺ ἐλπίζω νὰ τὸ κατορθώση, ἔχοντας τὴν ὑποστήριξι τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοῦ. Φτάνει νὰ μὴν τοῦ λείψη ποτὲ ἡ ὡρισμένη κατεύθυνσι κι' ἡ πίστι στὸ σκοπό του».

Ἡ κ. ΘΕΩΝΗ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Μυρτιώτισσα):

«Σκοπὸς τοῦ «Μπουκέτου» ἦταν νὰ ἐξυπηρετήση τὴ λαϊκὴ τάξι. Αὐτὸ τὸ κατάφερε ὅσο δὲν γίνεται καλύτερα. Τοὺς πρόσφερε ἐκλεχτὴ τροφή, τοὺς ἔμαθε νὰ διαβάζουν πράγματα σοβαρά, ἀξιόλογα, τοὺς γνώρισε μὲ σπουδαίους ξένους συγγραφεῖς, ποὺ ἴσως ἀλλοιῶς δὲν θὰ τοὺς διάβαζαν ποτέ.

» Τοὺς ἔμαθε ἄπειρα πράγματα, ξυπνῶντας βαθμηδὸν τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὴ φιλολογία.

» Τώρα καὶ ποιὸς δὲν διαβάζει τὸ «Μπουκέτο»;

» Ἀπὸ τότε μάλιστα ποὺ ἀπόχτησε καὶ συνεργάτες σὰν τὸν Ξενόπουλο καὶ ἄλλους διαλεχτοὺς δικούς μας, ἄρχισε νὰ ἐνδιαφέρη γενικώτερα. Καὶ τί ποικιλία ὕλης! Ἐγὼ τοὐλάχιστον, ὅσες φορὲς βρίσκεται στὸ χέρι μου, πάντα κάτι θὰ βρῶ νὰ μοῦ τραβήξη τὴν προσοχή μου. Ἕνα ἐκλεχτὸ διήγημα, ἕνα καλομεταφρασμένο ποίημα, μιὰ εἰκόνα παληά. Ἀξίζει στ' ἀλήθεια νὰ ὑπάρχη ἕνα τέτοιο περιοδικό, ποὺ ἐκτελεῖ τόσο εὐσυνείδητα τὸν προορισμό του.

Ἡ λογοτέχνις κ. ΑΝΝΑ Θ. ΣΥΝΑΔΙΝΟΥ:

«Τὸ «Μπουκέτο» εἶνε ἀπὸ τὰ ὀλίγα περιοδικὰ ποὺ βγῆκε ἔχοντας χαραγμένο τὸν δρόμο του, τὸν ὁποῖο καὶ ἀκολούθησε μὲ πίστι καὶ ἀφοσίωσι. Εἶνε περιοδικὸ ποὺ μπορεῖ νὰ μπῆ σ' ἕνα σπίτι καὶ νὰ διαβαστῆ ἄφοβα ἀπ' ὅλη τὴν οἰκογένεια. Οἱ γονεῖς μποροῦν νὰ τὸ δώσουν νὰ τὸ διαβάσουν τὰ παιδιά τους, μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι τοὺς προσφέρουν μιὰ διαλεγμένη, ἐκλεκτή, καθαρὴ πνευματικὴ τροφή. Εἶνε ὅ,τι πρέπει νὰ φιλοδοξήση ἕνα περιοδικό. Τέτοιο εἶνε τὸ «Μπουκέτο».

Ἡ καθηγήτρια τοῦ Ὠδείου κ. ΝΙΝΑ ΦΩΚΑ:

«Τὸ «Μπουκέτο» εἶνε ἕνα περιοδικὸ διδακτικὸ κι' ὠφέλιμο γιὰ κάθε κοινωνικὴ τάξι. Στὴν προσιτὴ τιμὴ ποὺ πουλιέται, μᾶς χαρίζει χίλια-δυὸ πράγματα εὐχάριστα καὶ τερπνά, ἱστορικὲς σελίδες, βιογραφίες, λογοτεχνικὰ ἔργα καὶ ποιήματα, γραμμένα ὅλα μὲ ὕφος ἐπαγωγόν.

» Εἶνε ἕνας πολύτιμος σύντροφος γιὰ τὴν κάθε οἰκογένεια».

Ἡ Μὶς Εὐρώπη τοῦ 1930, δὶς ΑΛΙΚΗ ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΥ:

«Τὸ ἀγαπητό μου «Μπουκέτο» τὸ διαβάζω πάντα μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον κι' ἐξαιρετικὴ εὐχαρίστησι».

Ἡ γνωστὴ λογία κ. ΓΑΛΑΤΕΙΑ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ:

«Μὲ δυὸ λέξεις, τὸ «Μπουκέτο» εἶνε ἕνα περιοδικὸ ποὺ ἔμαθε τὸ λαὸ νὰ διαβάζη».

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ... ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΑ

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΙ... ΜΕΓΑΛΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ

Ὁ θεατρικὸς συγγραφεὺς κι' ἐκλεκτὸς συνεργάτης μας κ. Παντελῆς Χόρν, σκίτσο τοῦ κ. Πέτρου Πικροῦ. Ὁ... ἰδανικὸς ἄνθρωπος, σκίτσο τοῦ κ. Τίμου Μωραϊτίνη. Ὁ ποιητὴς κ. Μ. Μαλακάσης, σκίτσο τοῦ κ. Παύλου Νιρβάνα.

Ὁ ἠθοποιὸς κ. Χέλμης, σκίτσο τοῦ κ. Μήτσου Μυράτ. Ὁ διευθυντὴς τοῦ «Μπουκέτου» κ. Κ. Θεοδωρόπουλος, σκίτσο ἄκρως κολακευτικὸν—τῆς ποιητρίας κ. Αἰμιλίας Στεφ. Δάφνη. Ὁ κ. Γρ. Ξενόπουλος... αὐτοπροσωπογραφία!...

Ὁ... μέλλων διευθυντὴς τοῦ Ἑλληνικοῦ Μελοδράματος, σκίτσο τοῦ κ. Μανώλη Καλομοίρη. Ἡ ποιήτρια κ. Αἰμιλία Στ. Δάφνη, σκίτσο τοῦ συζύγου της κ. Στεφ. Δάφνη. Ὁ ζωγράφος κ. Παυλίδης, σκίτσο τοῦ συναδέλφου του κ. Α. Κορογιαννάκη.

Σημ. «Μπουκέτου».—Ἀνάλογο σκίτσο ζητήσαμε καὶ ἀπὸ τὸν διευθυντὴν τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης κ. Μάρκον Τσιριμῶκον. Καὶ ὁ κ. Τσιριμῶκος ἀπήντησε:

—Μά ἐγὼ δὲν εἶμαι διανοούμενος!

Εἴστε εἰλικρίνεια;...

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΓΚΑΣΤΟΝ ΛΕΡΟΥ

«Στὴν κυρία Ζὰν Γκαστὸν Λερού, τὴ γλυκειά μου σύζυγο, ἀφιερώνω αὐτὸ τὸ ἔργο μου, εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης μου καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης μου».
ΓΚΑΣΤΟΝ ΛΕΡΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΚΕΦ. Δ'

«ΤΟΝ ΡΑΣΠΟΥΤΙΝ Ἢ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ»

Μέσα σὲ μιὰ τρύπα, ποὺ τὰ σκοτάδια της δὲν τὰ φώτιζε σχεδὸν καθόλου ἕνα φανάρι ποὺ ἦταν κρεμασμένο στὸν τοῖχο, κάποιος ἄνθρωπος ἔσκαβε... Χτυποῦσε ἀδιάκοπα μὲ τὴν ἀξίνα του τὴ σκληρὴ πέτρα τῶν τοιχωμάτων, ἡ ὁποία σκορπιζόταν σὲ συντρίμια ὁλόγυρά του...

Δούλευε μὲ μιὰ ἔκφρασι μίσους καὶ κακίας στὸ πρόσωπό του, ἀφοσιωμένος ὁλόκληρος στὴν ἐργασία του...

Μερικὰ καλάθια γεμάτα ἀπὸ τὸ χῶμα τῆς τρύπας ποὺ ἄνοιγε, βρισκόντουσαν ἀραδιασμένα πίσω του...

Τί καταχθόνιους σκοποὺς νὰ εἶχε τάχα ὁ ἄνθρωπος αὐτός;

Σὲ μιὰ στιγμὴ κύτταξε τὸ ρολόϊ του, ποὺ βρισκόταν κρεμασμένο στὸ ἴδιο καρφὶ μὲ τὸ φανάρι, κ' ἀμέσως παράτησε τὴ δουλειά του, βγάζοντας ἕναν τρομερὸ ἀναστεναγμό.

Κατόπιν φορτώθηκε τὰ ἐργαλεῖα του καὶ τὰ βαρειὰ καλάθια του, κρέμασε τὸ φανάρι του στὴ ζώνη του καὶ, σκυφτός, γλύστησε μέσ' στὴ στενὴ ὑπόγειο ποὺ εἶχε ἀνοίξει. Σὲ λίγο βρέθηκε σ' ἕνα ὑπόγειο, γεμάτο ἀπὸ τὸ χῶμα ποὺ εἶχε μεταφέρει ὁ Ἴδιος. Ἐκεῖ ἐπίσης βρισκόντουσαν καὶ τὰ ροῦχα τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος, ὅταν ἔβγαλε τὴ μακρυὰ μπλούζα ποὺ φοροῦσε καὶ τὰ ἔβαλε, παρουσιάστηκε ντυμένος σὰν ἀνακτορικὸς ὑπηρέτης.

Στὸ βάθος τοῦ ὑπογείου βρισκόταν μιὰ πόρτα. Τὴν ἄνοιξε καί, περνῶντας την, τὴν ξανάκλεισε μὲ προσοχὴ πίσω του.

Ἔτσι, βρέθηκε στὸ κάτω μέρος μιᾶς στενῆς καὶ μυστικῆς σκάλας, τὴν ὁποία ἀνέβηκε μὲ χίλιες προφυλάξεις. Ἡ σκάλα, ἡ ὁποία ἦταν ἀρκετὰ ὑψηλή, τελείωνε μπρὸς σ' ἕνα σανίδωμα, τὸ ὁποῖο ἦταν τὸ πίσω μέρος μιᾶς μεγάλης ντουλάπας, χτισμένης στὸν τοῖχο.

Ὁ ἄγνωστος τὸ ἔσπρωξε ἐλαφρά, ἀμέσως ἐκεῖνο ὑποχώρησε κ' ἔτσι πέρασε ἀθόρυβα μέσα στὴ ντουλάπα. Ἔσβησε τότε τὸ φανάρι του κ' ἔμεινε μερικὰ λεπτὰ μέσ' στὸ σκοτάδι, χωρὶς νὰ κινεῖται καθόλου. Ἔπειτα ἁπλωσε τὰ χέρια του κ' ἄνοιξε τὰ δυὸ φύλλα τοῦ μεγάλου ντουλαπιοῦ, μέσα στὸ ὁποῖο βρισκόταν.

Βγῆκε ἔξω κ' ἀμέσως βρέθηκε σ' ἕνα δωμάτιο, τὸ ὁποῖο φώτιζε ἀσθενικὰ ἕνα καντῆλι, τοποθετημένο σ' ἕνα τραπέζι. Κοντὰ στὸ τραπέζι αὐτὸ βρισκόταν ἕνα κρεββάτι, ὅπου κοιμόταν ἕνας νέος, τοῦ ὁποίου ὁ ὕπνος φαινόταν ταραγμένος ἀπὸ κακὰ ὄνειρα.

Ὁ λακὲς στάθηκε μὲ ἀγωνία, βλέποντας ἕναν ἄνθρωπο νὰ κοιμᾶται μέσ' στὸ δωμάτιο αὐτό.

Ἔμεινε μερικὰ δευτερόλεπτα ἀκίνητος σὰν ἄγαλμα. Ἔπειτα διευθύνθηκε πρὸς τὴν πόρτα, πατῶντας στὶς μύτες τῶν ποδιῶν του... Μά, καθὼς περνοῦσε μπρὸς ἀπ' τὸ κρεββάτι, ὁ κοιμισμένος ξύπνησε ξαφνικά, μισάνοιξε τὰ βαρειὰ βλεφαρά του, ἀναγνώρισε τὸν ὑπηρέτη, ἀνασηκώθηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ ψιθύρισε ἀναστενάζοντας:

— Ὁ Ζαχάρ!

Ὁ ὑπηρέτης, τοῦ ὁποίου ἡ ἀγωνία ἔγινε φτάσει στὸ κατακόρυφο, κύτταξε τὸν μισοκοιμισμένο νέο, ὁ ὁποῖος ψιθύρισε πάλι:

— Φωνάξω τὴν Ἰρίσκα στ' ἀνειρό μου, κι' ἔρχεται ὁ Ζαχάρ.

Κι' ἔπεσε πάλι βαρὺς στὸ κρεββάτι του. Τὰ βλεφαρά του ξανάκλεισαν κι' οὔτε κινήθηκε πειά.

Ὁ Ζαχάρ — γιατί ἔτσι πράγματι ὀνομαζόταν ὁ μυστηριώδης λακὲς — πλησίασε περισσότερο στὸ κρεββάτι καὶ κύτταξε τὸν κοιμισμένο μὲ μιὰ ἔκφρασι, ποὺ δὲν εἶχε πειὰ τίποτε τὸ ἄγριο καὶ βλοσυρό. Ἀπεναντίας, ἡ ματιές ποὺ τοῦ ἔριχνε ἦταν γεμάτες ἀγάπη...

Ἀναστέναξε μιὰ στιγμὴ κι' ἔπειτα, ἀφοῦ ἀπομακρύνθηκε λίγο, κύτταξε τὸ ποτῆρι ποὺ βρισκόταν ἀκουμπισμένο ἀπάνω στὸ τραπεζοκοντὰ στὸ λυχνάρι. Τὸ σήκωσε ψηλά, τὸ ἐξέτασε καὶ τὄβαλε πάλι στὴ θέσι του.

Ἔπειτα τράβηξε πρὸς τὴν πόρτα, τὴν ἄνοιξε, βγῆκε ἔξω καὶ τὴν ξανάκλεισε πίσω του.

Βρισκόταν τώρα σ' ἕνα ἠλεκτροφώτιστο διάδρομο.

Σχεδὸν ἀμέσως, ἕνας ἀξιωματικὸς παρουσιάστηκε στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ διαδρόμου.

— Ἀ! Ζαχάρ! ἔκανε βλέποντάς τον, ψάχνω νὰ σὲ βρῶ!... Ὁ Αὐτοκράτωρ σὲ ζητάει!

— Τί λές; ἀπάντησε ὑπόκωφα ὁ Ζαχάρ. Δὲν κοιμᾶται λοιπόν;

— Δὲν κοιμήθηκε καθόλου ἀπόψε, εἶπε ὁ ἀξιωματικός, καὶ σὲ ζητάει...

— Ὁ Ζαχάρ!... ἀναστέναξε ὁ Ἰβάν.

Τότε ὁ Ζαχὰρ ἔσκυψε στὸ αὐτὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ δείχνοντάς του τὴν πόρτα τοῦ δωματίου, μέσα στὸ ὁποῖο κοιμόταν ὁ νέος, τοῦ ψιθύρισε:

— Ἂν καὶ ἤσουν τῆς ὑπηρεσίας στὸ παλάτι, δὲν μὲ εἰδοποίησες ὅτι ὁ μέγας δοὺξ Ἰβὰν ξαναγύρισε στὸ Τσάρκοε-Σέλο.

— Τὸ ἔμαθα πολὺ ἀργὰ γιὰ νὰ σὲ εἰδοποιήσω... Τὴν ὥρα ἐκείνη ἤξερα πὼς ἐργάζεσαι! Μόλις ὁ Ἰβὰν ἔφτασε στὸ παλάτι, θέλησε νὰ κοιμηθῆ... Ἦταν ὅλος νεῦρα... Τὸν συνόδευσα ὅς τὸ διαμέρισμά του καὶ τὸν ἀποκοίμησα μ' ἕνα καλὸ ναρκωτικό...

— Γιὰ τὴν Παναγία! Ἄλλοτε νὰ τοῦ δίνης περισσότερο, Σέργιε Ἰβάνοβιτς!... Μόλις βγῆκα ἀπὸ τὸ ντουλάπι, ἀνοιχθήκαμε στὸ κρεββάτι του καὶ μὲ κύτταξε μὲ φρίκη... Εὐτυχῶς ποὺ νόμισε πὼς ὀνειρεύεται... Γιατί, φαντάσου τί μποροῦσε νὰ κάνη ἂν μυριζόταν τίποτε...

— Θὰ σὲ σκότωνε ἀλύπητα, Ζαχάρ... Μὰ πήγαινε τώρα... Ὁ Αὐτοκράτωρ σὲ περιμένει...

— Ναί... πρέπει νὰ πηγαίνω... Καληνύχτα, Σέργιε...

Ἔπειτ' ἀπὸ δυὸ λεπτά, ὁ Ζαχάρ, δεύτερος καμαριέρης τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Τσάρου, ἔμπαινε στὴν κρεββατοκάμαρα τοῦ Αὐτοκράτορος.

Ὁ Τσάρος Νικόλαος Β' βρισκόταν στὸ κρεββάτι του, ἀνασηκωμένος καὶ χλωμὸς σὰν τὰ σεντόνια του. Βλέποντας τὸν Ζαχὰρ νὰ μπαίνη μέσα, τοῦ ἔκανε νόημα νὰ κλείση τὴν πόρτα καὶ νὰ σπρώξη τὸν σύρτη.

Ὁ Ἀτοκράτωρ ψιθύρισε: «Ἐνῶ κοιμόμουν!».

Ἐπαναλάβε αὐτὴ τὴ φράσι, ἀναφωνῶντας σύγκορμος... Ἔν ἀπὸ τὸν ἦταν καθόλου δειλός... Ἀρχίζει ἐπαναλημμένως τὸ δύνατο στὸ δρόμο... μιὰ φορὰ τὴ νύχτα, μέσ' στὸ πανί... φοβόταν ὅλα ὅσα συνέβαιναν γύρω του μέσ' στὰ σκοτάδια, φοβόταν ὅ,τι ἄκουγε πίσω ἀπ' τοὺς τοίχους...

Μιὰ μέρα εἶχε πεῖ στὸν αὐλάρχη, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ διπλασιάσῃ τὴ φρουρὰ τοῦ παλατιοῦ: Γιατί νὰ τὴ διπλασιάσετε;... Ἡ ἀπάντησι λόγος... Ἔτσι κι' ἐμένα, ἡ φρουρὰ δὲν θὰ ἔμπορεῖ νὰ περάσουν αὐτοὺς ποὺ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ μπαίνουν μέσα!».

Ἀφοῦ πῆρε τὸ νυχτικό μου, ἔφυγε... Πόσο ἄργησες νὰρθῆς... Καὶ ἤρθες γιὰ νὰ μοῦ πῆς πὼς ἔφυγαν αὐτὸ τὸ χαρτὶ ποὺ κοιμόμουν... Ξέρεις πόσο κακὸ εἶναι ὅτι ἕνα μόνο πρόσωπο ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μπαίνη ἐδῶ μέσα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ὑπνου μου... Τὸ σκέφτηκες αὐτό;

Ὁ Ἰβὰν ἔτρωγε ὁ Ζαχάρ, κάνοντας δυὸ βήματα πίσω καὶ προσκυνώντας τὸν ταραγμένο. Ὁ Ἀτοκράτωρ:

— Ὄχι... Ἡ Μεγαλειότης μου ἐξαιρεῖ ἀπὸ τὸ ἀπόφασίσει αὐτὸ ποὺ εἶπε... Μὰ τὴν Παναγία τοῦ Κάζαν, ὁ νοῦς μου δὲν πῆγε σ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα... Βλέπω πὼς καλὸ εἶναι νὰ κρατάω τὸ στόμα μου κλειστό... Μὰ ἐγὼ τὸ κάνω αὐτό, ἀφοῦ μὲ ἀφίνει ὁ Πατερούλης;

— Λοιπόν... φώναξε ὁ Τσάρος ἀνοίγοντας τὸ τὸ χαρτί. Θέλω ἀκόμα; Δῶσε μου λίγο ζεστὸ νερό... Ἀνακάτεψε τὴ φορὰ... Δυὸ τὴν καλά.... Ἀρκετὰ τὸ θέλω...

Ὁ ἀνὴρ ὁ Αὐτοκράτωρ ἔπινε τὸ ζεστὸ νερό, ὁ Ζαχὰρ διάβαζε τὴ μυστηριώδες χαρτί...

Μὲ λόγκον τί διάβασε ὁ Ζαχὰρ σ' αὐτὸ τὸ χαρτί, ποὺ ἦταν ἕνα ἀπὸ πολὺ Ἑλληνικὸ εὐαγγέλιο, στολισμένο μ' ἀναπαραστάσεις τῆς Ἀποκαλύψεως, ἀνάμεσα στὶς ὁποίες εἶχαν γράψει τὶς λέξεις:

«ΤΟΝ «ΝΟΒΙ» Ἢ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ!...».

Ὁ «Νόβι», ὁ νέος Χριστὸς δηλαδή, ἦταν τὸ ἐπίθετο ποὺ ἔδιναν τὸ Ρασπούτιν οἱ φανατικοί ὀπαδοί του.

Ὁ Ζαχὰρ ἐπέστρεψε τὸ χαρτὶ στὸν Αὐτοκράτορα.

— Λοιπόν; τὸν ρώτησε ἐκεῖνος.

Ὁ ὑπηρέτης ἔμεινε σιωπηλός.

— Μ' ἀκούς; φώναξε ὁ Τσάρος. Σὲ ρωτάω τί σκέφτεσαι αὐτὸ ἐδῶ τὸ χαρτί;

— Τί θέλετε νὰ σκεφθῶ;... Σκέφτομαι ὅτι τὸ χαρτὶ αὐτὸ ἔβαλαν ἐδῶ γιὰ νὰ ἐπηρεάσουν τὴ Μεγαλειότητά σας καὶ νὰ τὴν κάνουν νὰ ξαναπάρη τὸν Ρασπούτιν κοντά σας τὸ παλάτι... Ὁ φταχὸς Ρασπούτιν θὰ ὑποφέρη πολὺ ἀφοῦ τόσον καιρὸ μακρυὰ ἀπ' τὸν Αὐτοκράτορα, ἀφοῦ ἀγαπάει τόσο!...

— Τὸν Ρασπούτιν ἢ τὸν θάνατο!... Μονάχα αὐτό!... Ἄκουσε ἄλλο!... εἶπε δυνατὰ ὁ Νικόλαος, μ' ἕνα ἀνήσυχο μορφάσμο... Τὸν θάνατο!...

Ἔμεινε σιωπηλός, γυρίζοντας πρὸς τὸν καμαριέρη του, τὸν ρώτησε:

— Δὲν μοῦ λές;... Ἐσὺ ἀγαπᾶς τὸν Ρασπούτιν;...

— Πῶς νὰ μὴν τὸν ἀγαπάω, ἀφοῦ κι' αὐτὸς ἀγαπάει τὴ Μεγαλειότητά σας. Προσεύχεται γιὰ σᾶς νύχτα μέρα... Αὐτὸ τὸ ξέρει ὅλος ὁ κόσμος καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀντίθετο... Εἶν' ἕνας ἅγιος... Παρακαλῶ τὴ Μεγαλειότητά σας ὅτι δὲν ξέρω τί εἶνε...

— Λοιπόν, ἔχουν γιὰ νὰ ἰδῆς ὅτι κάποιος μπῆκε ἐδῶ μέσα!... Αὐτὸ τὸ χαρτὶ τὸ βρῆκα κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι μου... Ὦ! ὄχι ἀμέσως! Τὸ ἤξερα μόλις ἔπεσα στὸ κρεββάτι μου... Ξύπνησα ἔξαφνα καὶ τὸ ἀνακάλυψα καὶ τὸ χέρι μου, ἐντελῶς τυχαίως, τὸ βρῆκε κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι μου...

— Ἐλπίζω, Μεγαλειότατε, ἔκανε ὁ Ζαχάρ, τὸ μόνο ποὺ μπορῶ νὰ σᾶς πῶ εἶναι ὅτι τὸ χαρτὶ αὐτὸ θὰ τὸ ἔφεραν ἐδῶ ἐνῶ κοιμόσαστε!

Ἔτσι ἐγὼ ἀγρύπνησα χθὲς τὸ βράδυ ὁλομόναχος τὸ δωμάτιο, ὅπως κάθε ἄλλη νύχτα τώρα ποὺ ἡ Μεγαλειότης σας μὲ τιμᾶ μὲ τὴν εὔνοιά σας καὶ δὲν βρῆκα τίποτε, μολονότι ἀνασήκωσα τὰ μαξιλάρια τοῦ κρεββατιοῦ σας.

Ὁ Αὐτοκράτωρ ψιθύρισε: «Ἐνῶ κοιμόμουν!».

Ἐπαναλάβε αὐτὴ τὴ φράσι, ἀναφωνῶντας σύγκορμος... Ἔν ἀπὸ τὸν ἦταν καθόλου δειλός... Ἀρχίζει ἐπαναλημμένως τὸ δύνατο στὸ δρόμο... μιὰ φορὰ τὴ νύχτα, μέσ' στὸ πανί... φοβόταν ὅλα ὅσα συνέβαιναν γύρω του μέσ' στὰ σκοτάδια, φοβόταν ὅ,τι ἄκουγε πίσω ἀπ' τοὺς τοίχους...

Μιὰ μέρα εἶχε πεῖ στὸν αὐλάρχη, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ διπλασιάσῃ τὴ φρουρὰ τοῦ παλατιοῦ: Γιατί νὰ τὴ διπλασιάσετε;... Ἡ ἀπάντησι λόγος... Ἔτσι κι' ἐμένα, ἡ φρουρὰ δὲν θὰ ἔμπορεῖ νὰ περάσουν αὐτοὺς ποὺ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ μπαίνουν μέσα!».

Ἀφοῦ πῆρε τὸ νυχτικό μου, ἔφυγε... Πόσο ἄργησες νὰρθῆς... Καὶ ἤρθες γιὰ νὰ μοῦ πῆς πὼς ἔφεραν αὐτὸ τὸ χαρτὶ ποὺ κοιμόμουν... Ξέρεις πόσο κακὸ εἶναι ὅτι ἕνα μόνο πρόσωπο ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μπαίνη ἐδῶ μέσα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ὑπνου μου... Τὸ σκέφτηκες αὐτό;

Ὁ Ἰβὰν ἔτρωγε ὁ Ζαχάρ, κάνοντας δυὸ βήματα πίσω καὶ προσκυνώντας τὸν ταραγμένο. Ὁ Ἀτοκράτωρ:

— Ὄχι... Ἡ Μεγαλειότης μου ἐξαιρεῖ ἀπὸ τὸ ἀπόφασίσει αὐτὸ ποὺ εἶπε... Μὰ τὴν Παναγία τοῦ Κάζαν, ὁ νοῦς μου δὲν πῆγε σ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα... Βλέπω πὼς καλὸ εἶναι νὰ κρατάω τὸ στόμα μου κλειστό... Μὰ ἐγὼ τὸ κάνω αὐτό, ἀφοῦ μὲ ἀφίνει ὁ Πατερούλης;

— Λοιπόν... φώναξε ὁ Τσάρος ἀνοίγοντας τὸ τὸ χαρτί. Θέλω ἀκόμα; Δῶσε μου λίγο ζεστὸ νερό... Ἀνακάτεψε τὴ φορὰ... Δυὸ τὴν καλά.... Ἀρκετὰ τὸ θέλω...

Ὁ ἀνὴρ ὁ Αὐτοκράτωρ ἔπινε τὸ ζεστὸ νερό, ὁ Ζαχὰρ διάβαζε τὴ μυστηριώδες χαρτί...

Μὲ λόγκον τί διάβασε ὁ Ζαχὰρ σ' αὐτὸ τὸ χαρτί, ποὺ ἦταν ἕνα ἀπὸ πολὺ Ἑλληνικὸ εὐαγγέλιο, στολισμένο μ' ἀναπαραστάσεις τῆς Ἀποκαλύψεως, ἀνάμεσα στὶς ὁποίες εἶχαν γράψει τὶς λέξεις:

«ΤΟΝ «ΝΟΒΙ» Ἢ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ!...».

Ὁ «Νόβι», ὁ νέος Χριστὸς δηλαδή, ἦταν τὸ ἐπίθετο ποὺ ἔδιναν τὸ Ρασπούτιν οἱ φανατικοί ὀπαδοί του.

Ὁ Ζαχὰρ ἐπέστρεψε τὸ χαρτὶ στὸν Αὐτοκράτορα.

— Λοιπόν; τὸν ρώτησε ἐκεῖνος.

Ὁ ὑπηρέτης ἔμεινε σιωπηλός.

— Μ' ἀκούς; φώναξε ὁ Τσάρος. Σὲ ρωτάω τί σκέφτεσαι αὐτὸ ἐδῶ τὸ χαρτί;

— Τί θέλετε νὰ σκεφθῶ;... Σκέφτομαι ὅτι τὸ χαρτὶ αὐτὸ ἔβαλαν ἐδῶ γιὰ νὰ ἐπηρεάσουν τὴ Μεγαλειότητά σας καὶ νὰ τὴν κάνουν νὰ ξαναπάρη τὸν Ρασπούτιν κοντὰ στὸ παλάτι... Ὁ φταχὸς Ρασπούτιν θὰ ὑποφέρη πολὺ ἀφοῦ τόσον καιρὸ μακρυὰ ἀπ' τὸν Αὐτοκράτορα, ἀφοῦ ἀγαπάει τόσο!...

— Τὸν Ρασπούτιν ἢ τὸν θάνατο!... Μονάχα αὐτό!... Ἄκουσε ἄλλο!... εἶπε δυνατὰ ὁ Νικόλαος, μ' ἕνα ἀνήσυχο μορφάσμο... Τὸν θάνατο!...

Ἔμεινε σιωπηλός, γυρίζοντας πρὸς τὸν καμαριέρη του, τὸν ρώτησε:

— Δὲν μοῦ λές;... Ἐσὺ ἀγαπᾶς τὸν Ρασπούτιν;...

— Πῶς νὰ μὴν τὸν ἀγαπάω, ἀφοῦ κι' αὐτὸς ἀγαπάει τὴ Μεγαλειότητά σας. Προσεύχεται γιὰ σᾶς νύχτα μέρα... Αὐτὸ τὸ ξέρει ὅλος ὁ κόσμος καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀντίθετο... Εἶν' ἕνας ἅγιος... Παρακαλῶ τὴ Μεγαλειότητά σας ὅτι δὲν ξέρω τί εἶνε...

— Λοιπόν, ἔχουν γιὰ νὰ ἰδῆς ὅτι κάποιος μπῆκε ἐδῶ μέσα!... Αὐτὸ τὸ χαρτὶ τὸ βρῆκα κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι μου... Ὦ! ὄχι ἀμέσως! Τὸ ἤξερα μόλις ἔπεσα στὸ κρεββάτι μου... Ξύπνησα ἔξαφνα καὶ τὸ ἀνακάλυψα καὶ τὸ χέρι μου, ἐντελῶς τυχαίως, τὸ βρῆκε κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι μου...

— Ἐλπίζω, Μεγαλειότατε, ἔκανε ὁ Ζαχάρ, τὸ μόνο ποὺ μπορῶ νὰ σᾶς πῶ εἶναι ὅτι τὸ χαρτὶ αὐτὸ θὰ τὸ ἔφεραν ἐδῶ *ἐνῶ κοιμόσαστε!*

Ἔτσι ἐγὼ ἀγρύπνησα χθὲς τὸ βράδυ ὁλομόναχος τὸ δωμάτιο, ὅπως κάθε ἄλλη νύχτα τώρα ποὺ ἡ Μεγαλειότης σας μὲ τιμᾶ μὲ τὴν εὔνοιά σας καὶ δὲν βρῆκα τίποτε, μολονότι ἀνασήκωσα τὰ μαξιλάρια τοῦ κρεββατιοῦ σας.

Ὁ Ἀτοκράτωρ ψιθύρισε: «Ἐνῶ κοιμόμουν!».

Ἐπαναλάβε αὐτὴ τὴ φράσι, ἀναφωνῶντας σύγκορμος... Ἔν ἀπὸ τὸν ἦταν καθόλου δειλός... Ἀρχίζει ἐπαναλημμένως τὸ δύνατο στὸ δρόμο... μιὰ φορὰ τὴ νύχτα, μέσ' στὸ πανί... φοβόταν ὅλα ὅσα συνέβαιναν γύρω του μέσ' στὰ σκοτάδια, φοβόταν ὅ,τι ἄκουγε πίσω ἀπ' τοὺς τοίχους...

Μιὰ μέρα εἶχε πεῖ στὸν αὐλάρχη, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ διπλασιάσῃ τὴ φρουρὰ τοῦ παλατιοῦ: Γιατί νὰ τὴ διπλασιάσετε;... Ἡ ἀπάντησι λόγος... Ἔτσι κι' ἐμένα, ἡ φρουρὰ δὲν θὰ ἔμπορεῖ νὰ περάσουν αὐτοὺς ποὺ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ μπαίνουν μέσα!».

Ἀφοῦ πῆρε τὸ νυχτικό μου, ἔφυγε... Πόσο ἄργησες νὰρθῆς... Καὶ ἤρθες γιὰ νὰ μοῦ πῆς πὼς ἔφεραν αὐτὸ τὸ χαρτὶ ποὺ κοιμόμουν... Ξέρεις πόσο κακὸ εἶναι ὅτι ἕνα μόνο πρόσωπο ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μπαίνη ἐδῶ μέσα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ὑπνου μου... Τὸ σκέφτηκες αὐτό;

Ὁ Ἰβὰν ἔτρωγε ὁ Ζαχάρ, κάνοντας δυὸ βήματα πίσω καὶ προσκυνώντας τὸν ταραγμένο. Ὁ Ἀτοκράτωρ:

— Ὄχι... Ἡ Μεγαλειότης μου ἐξαιρεῖ ἀπὸ τὸ ἀπόφασίσει αὐτὸ ποὺ εἶπε... Μὰ τὴν Παναγία τοῦ Κάζαν, ὁ νοῦς μου δὲν πῆγε σ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα... Βλέπω πὼς καλὸ εἶναι νὰ κρατάω τὸ στόμα μου κλειστό... Μὰ ἐγὼ τὸ κάνω αὐτό, ἀφοῦ μὲ ἀφίνει ὁ Πατερούλης;

— Λοιπόν... φώναξε ὁ Τσάρος ἀνοίγοντας τὸ τὸ χαρτί. Θέλω ἀκόμα; Δῶσε μου λίγο ζεστὸ νερό... Ἀνακάτεψε τὴ φορὰ... Δυὸ τὴν καλά.... Ἀρκετὰ τὸ θέλω...

Ὁ ἀνὴρ ὁ Αὐτοκράτωρ ἔπινε τὸ ζεστὸ νερό, ὁ Ζαχὰρ διάβαζε τὴ μυστηριώδες χαρτί...

Μὲ λόγκον τί διάβασε ὁ Ζαχὰρ σ' αὐτὸ τὸ χαρτί, ποὺ ἦταν ἕνα ἀπὸ πολὺ Ἑλληνικὸ εὐαγγέλιο, στολισμένο μ' ἀναπαραστάσεις τῆς Ἀποκαλύψεως, ἀνάμεσα στὶς ὁποίες εἶχαν γράψει τὶς λέξεις:

«ΤΟΝ «ΝΟΒΙ» Ἢ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ!...».

Ὁ «Νόβι», ὁ νέος Χριστὸς δηλαδή, ἦταν τὸ ἐπίθετο ποὺ ἔδιναν τὸ Ρασπούτιν οἱ φανατικοί ὀπαδοί του.

Ὁ Ζαχὰρ ἐπέστρεψε τὸ χαρτὶ στὸν Αὐτοκράτορα.

— Λοιπόν; τὸν ρώτησε ἐκεῖνος.

Ὁ ὑπηρέτης ἔμεινε σιωπηλός.

— Μ' ἀκούς; φώναξε ὁ Τσάρος. Σὲ ρωτάω τί σκέφτεσαι αὐτὸ ἐδῶ τὸ χαρτί;

— Τί θέλετε νὰ σκεφθῶ;... Σκέφτομαι ὅτι τὸ χαρτὶ αὐτὸ ἔβαλαν ἐδῶ γιὰ νὰ ἐπηρεάσουν τὴ Μεγαλειότητά σας καὶ νὰ τὴν κάνουν νὰ ξαναπάρη τὸν Ρασπούτιν κοντὰ στὸ παλάτι... Ὁ φταχὸς Ρασπούτιν θὰ ὑποφέρη πολὺ ἀφοῦ τόσον καιρὸ μακρυὰ ἀπ' τὸν Αὐτοκράτορα, ἀφοῦ ἀγαπάει τόσο!...

— Τὸν Ρασπούτιν ἢ τὸν θάνατο!... Μονάχα αὐτό!... Ἄκουσε ἄλλο!... εἶπε δυνατὰ ὁ Νικόλαος, μ' ἕνα ἀνήσυχο μορφάσμο... Τὸν θάνατο!...

Ἔμεινε σιωπηλός, γυρίζοντας πρὸς τὸν καμαριέρη του, τὸν ρώτησε:

— Δὲν μοῦ λές;... Ἐσὺ ἀγαπᾶς τὸν Ρασπούτιν;...

— Πῶς νὰ μὴν τὸν ἀγαπάω, ἀφοῦ κι' αὐτὸς ἀγαπάει τὴ Μεγαλειότητά σας. Προσεύχεται γιὰ σᾶς νύχτα μέρα... Αὐτὸ τὸ ξέρει ὅλος ὁ κόσμος καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀντίθετο... Εἶν' ἕνας ἅγιος... Παρακαλῶ τὴ Μεγαλειότητά σας ὅτι δὲν ξέρω τί εἶνε...

— Λοιπόν, ἔχουν γιὰ νὰ ἰδῆς ὅτι κάποιος μπῆκε ἐδῶ μέσα!... Αὐτὸ τὸ χαρτὶ τὸ βρῆκα κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι μου... Ὦ! ὄχι ἀμέσως! Τὸ ἤξερα μόλις ἔπεσα στὸ κρεββάτι μου... Ξύπνησα ἔξαφνα καὶ τὸ ἀνακάλυψα καὶ τὸ χέρι μου, ἐντελῶς τυχαίως, τὸ βρῆκε κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι μου...

— Ἐλπίζω, Μεγαλειότατε, ἔκανε ὁ Ζαχάρ, τὸ μόνο ποὺ μπορῶ νὰ σᾶς πῶ εἶναι ὅτι τὸ χαρτὶ αὐτὸ θὰ τὸ ἔφεραν ἐδῶ *ἐνῶ κοιμόσαστε!*

Ἔτσι ἐγὼ ἀγρύπνησα χθὲς τὸ βράδυ ὁλομόναχος τὸ δωμάτιο, ὅπως κάθε ἄλλη νύχτα τώρα ποὺ ἡ Μεγαλειότης σας μὲ τιμᾶ μὲ τὴν εὔνοιά σας καὶ δὲν βρῆκα τίποτε, μολονότι ἀνασήκωσα τὰ μαξιλάρια τοῦ κρεββατιοῦ σας.

Ὁ Ἀτοκράτωρ ψιθύρισε: «Ἐνῶ κοιμόμουν!».

Ἐπαναλάβε αὐτὴ τὴ φράσι, ἀναφωνῶντας σύγκορμος... Ἔν ἀπὸ τὸν ἦταν καθόλου δειλός... Ἀρχίζει ἐπαναλημμένως τὸ δύνατο στὸ δρόμο... μιὰ φορὰ τὴ νύχτα, μέσ' στὸ πανί... φοβόταν ὅλα ὅσα συνέβαιναν γύρω του μέσ' στὰ σκοτάδια, φοβόταν ὅ,τι ἄκουγε πίσω ἀπ' τοὺς τοίχους...

Μιὰ μέρα εἶχε πεῖ στὸν αὐλάρχη, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ διπλασιάσῃ τὴ φρουρὰ τοῦ παλατιοῦ: Γιατί νὰ τὴ διπλασιάσετε;... Ἡ ἀπάντησι λόγος... Ἔτσι κι' ἐμένα, ἡ φρουρὰ δὲν θὰ ἔμπορεῖ νὰ περάσουν αὐτοὺς ποὺ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ μπαίνουν μέσα!».

Ἀφοῦ πῆρε τὸ νυχτικό μου, ἔφυγε... Πόσο ἄργησες νὰρθῆς... Καὶ ἤρθες γιὰ νὰ μοῦ πῆς πὼς ἔφεραν αὐτὸ τὸ χαρτὶ ποὺ κοιμόμουν... Ξέρεις πόσο κακὸ εἶναι ὅτι ἕνα μόνο πρόσωπο ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μπαίνη ἐδῶ μέσα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ὑπνου μου... Τὸ σκέφτηκες αὐτό;

Ὁ Ἰβὰν ἔτρωγε ὁ Ζαχάρ, κάνοντας δυὸ βήματα πίσω καὶ προσκυνώντας τὸν ταραγμένο. Ὁ Ἀτοκράτωρ:

— Ὄχι... Ἡ Μεγαλειότης μου ἐξαιρεῖ ἀπὸ τὸ ἀπόφασίσει αὐτὸ ποὺ εἶπε... Μὰ τὴν Παναγία τοῦ Κάζαν, ὁ νοῦς μου δὲν πῆγε σ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα... Βλέπω πὼς καλὸ εἶναι νὰ κρατάω τὸ στόμα μου κλειστό... Μὰ ἐγὼ τὸ κάνω αὐτό, ἀφοῦ μὲ ἀφίνει ὁ Πατερούλης;

— Λοιπόν... φώναξε ὁ Τσάρος ἀνοίγοντας τὸ τὸ χαρτί. Θέλω ἀκόμα; Δῶσε μου λίγο ζεστὸ νερό... Ἀνακάτεψε τὴ φορὰ... Δυὸ τὴν καλά.... Ἀρκετὰ τὸ θέλω...

Ὁ ἀνὴρ ὁ Αὐτοκράτωρ ἔπινε τὸ ζεστὸ νερό, ὁ Ζαχὰρ διάβαζε τὴ μυστηριώδες χαρτί...

Μὲ λόγκον τί διάβασε ὁ Ζαχὰρ σ' α

ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ

Τὸ κεντρικὸ καμπαρὲ ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ Ριρίκους καὶ Ριρίκες, πάσης μορφῆς, φύσεως καὶ ἡλικίας, ποὺ ἔπιναν, πηδοῦσαν, ἔπαιζαν, παταλαλοῦσαν, ποδοκροτοῦσαν καὶ παγηγύριζαν τὴν τελευταία Κυριακὴ τῆς τρελλῆς Ἀποκρηᾶς.

Ἡ αἴθουσα μέσα μὲ τὸν «πρωτοφανῆ διάκοσμον», ὅπως γράφανε ἡ ἐφημερίδες, γεμάτη ἀπὸ λαμπιόνια πράσινα, κόκκινα, γαλάζια, καὶ κορδέλλες χράτινες, πολύχρωμες, ἀλυσσιδωτές, ποὺ ἔφταναν ἀκτινοειδῶς ἀπὸ τὸ κεντρικὸ πολύφωτο σ' ὅλες τὶς γωνίες. Στοὺς τοίχους κρεμασμένες γύρω-γύρω λίγες προσωπίδες μὲ τὸ ἠλίθιο, τὸ ἀδειανό τους γέλιο καὶ τὰ πιὸ ἀδειανά τους μάτια...

Οὐ Κώτσιους οὐ Καρλίτσας.

Θὰ ἤτανε μεσάνυχτα.

Ἔξω ἕνας οὐρανὸς καθαρὸς καὶ κατάστερος. Καὶ τἀστρα μοιάζανε σὰν χιλιάδες καὶ μυριάδες ἠλεκτρικὰ λαμπόνια ἀναμμένα, γιὰ νὰ φέξουνε ἀπὸ κεῖ ψηλὰ στοὺς στροβίλους τοῦ χανιοτοῦ, ποὺ σηκωμένοι ἀπὸ τὸν δυνατὸ ἀέρα ποὺ φύσαγε, χορεύανε, θαρρεῖς, στοὺς δρόμους τῆς Θεσσαλονίκης κ' ἐστροβιλίζοντο ντυμένοι ντόμινα καὶ κουκούλες ἀπὸ σκόνη.

Εἴπαμε πὼς ἤτανε μεσάνυχτα. Ἡ εὐθυμία βρισκότανε στὸ ζενίθ. Σερπαντὲν καὶ κομφεττί, λόγια καὶ... τσιμπίματα, ἀνταλλάσσονται μεταξὺ τῶν τραπεζιῶν.

Ἀρχίζουν ὕστερα τὰ νούμερα καὶ παύει ὁ γενικὸς χορός.

Μιὰ ἀρτίστα ἀπὸ τὴν Πόλη, ἄστρο χορευτικὸ τοῦ καμπαρέ, πρώην ὑπηρέτρια στὴν ὁδὸν Βουλγαροκτόνου, «ξεβγαλθεῖσα» ἀπὸ κάποιον ἀστυφύλακα, παριστάνει τὴ Ζοζεφίνα Μπαῖκερ, χορεύει μὲ τὴν κοιλιά, μὲ τοὺς γοφούς, μὲ τὰ πλαταγίζοντα στήθη της, τὸν χορὸ τῆς ἡδονῆς, γυμνὴ σχεδόν, ἔχουσα ἀντὶ φύλλων συκῆς — ποῦ νὰ βρεθοῦνε τὰ συκόφυλλα τὴν ἐποχὴ αὐτὴ — λίγο σερπαντέν, ποὺ κρεμότανε στὴ μέση της, σὰν φουστανέλλα...

Ὁ κόσμος ἐνθουσιάζεται καὶ χειροκροτεῖ.

Ἀλλὰ πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους ἐνθουσιάζεται ἕνας μασκαρᾶς ποὺ παριστάνει «Κεχαγιάδ», βλαχοποιμένα, καὶ κάθεται σ' ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα τραπεζάκια. Ἡ μεταμφίεσίς του εἶνε τέλεια. Φορεῖ τὰ βλάχικα, σὰν νὰ εἶχε μόλις κατεβεῖ ἀπὸ τοῦ Ὄρλιακου τὰ χειμαδιά στὴ Θεσσαλονίκη. Δὲν τοῦ λείπει οὔτε ἡ ἀγκλίτσα ἀπὸ τὸ χέρι, οὔτε ὁ σουγιᾶς ἀπ' τὸ ζουνάρι καὶ τὸ πέτσινο λουρί. Προσωπίδα δὲν φορεῖ, παρὰ μόνον μιὰ μεγάλη μύτη, μὲ γένεια μακρυὰ καὶ κατάμαυρα μουστάκια.

Γεμᾶτο Ριρίκους καὶ Ριρίκες...

Καὶ μιμεῖται μιὰ χαρὰ τὴν προφορὰ τῶν «κεχαγιάδων»:

—Ἄϊ, πλοῦδι μ', ἄϊ!

—Ἄϊ, γουγόνα μ'!

—Τοὺ μισὸ τοὺ κουπάδ' σ' δίνου!...

Κι' ἐνῶ φωνάζει κ' ἐνθουσιάζεται, παραγγέλλει διαρκῶς λικὲρ καὶ πίνει...

—Ἠβρουπαϊκὰ ρακά! ὅπως τὰ λέει.

Κι' ὅλ' αὐτὰ σημαίνουν ὅτι κάποιος παραλῆς θὰ κρύβεται κάτω ἀπὸ τὴ βλάχικη τὴν κάππα του.

***

Μιὰ δῆθεν Ζοζεφίνα Μπαῖκερ...

Ὁ δῆθεν χορὸς τῆς δῆθεν Ζοζεφίνας Μπαῖκερ, φτάνει τώρα στὸ κατακόρυφον. Στριφογυρίζει τὸ κορμί της σὰν τὸ φεῖδι, ἡ κοιλιά της ἀνεβοκατεβαίνει σὰν τοικυμιώδη κύματα πόθων καὶ ὁρμῶν, καὶ τὰ χρωματιστὰ φῶτα ρίχνουν ἀνταύγειες ὀνειρώδεις στὴ λουστράτη ἐπιδερμίδα της...

Ἕνας πυροτὸς διατρέχει ὅλους τοὺς θεατάς.

Ἐνθουσιάζεται πειὰ κι' ὁ μεταμφιεσμένος σὲ βλαχοποιμένα μασκαρᾶς. Σπάει δυὸ-τρία ποτηράκια, σηκώνει τὴν ἀγκλίτσα στὸν ὦμο του, κρεμάει ἀπάνω της τὰ δυό του χέρια, ἁπλώνει τὶς ποδάρες του μὲ τὰ φουντωτὰ τσαρούχια κ' ἀρχινᾶ ἕνα τραγοῦδι βλάχικο, μὲ τόσο δυνατὴ φωνή, ποὺ σκέπασε ὅλα τὰ ὄργανα καὶ τὰ τραμπούγλα τῆς ὀρχήστρας:

"Ἐ, καὶ νὰ χιόνιζ' ὁ Θεὸς
πρόβατα καὶ γαλάρια,
καὶ ν' ἀναβλύζαν τὰ βουνὰ
γάλα, στὰ κεφαλάρια...

Ὁ κόσμος ὅλος γύρισε πρὸς τὸν κεχαγιὰ καὶ τὸν κυττάζει. Τζιζιρισμένος αὐτὸς πάντα, μὲ ἐλ' ὦμον τὴν ἀγκλίτσα, κόκκινος ἀπὸ τὰ πιοτά, ἀναμμένος ἀπὸ τὸ πανηγύρι τοῦ καρναβαλιοῦ, ὅλο καὶ τραγουδοῦσε, γυρισμένος πρὸς τὸ ἐπάρκο»:

... κι' οἱ βράχοι νὰ γινόντουσαν
μυζῆθρες καὶ καϋμάκια,
νὰ ἰδῆ ὁ βλάχος, ὁ φτωχός,
ζωή, χωρὶς μεράκια...

Μιὰ δίπους... προβατίνα προσετέθη στὴ στάνη του.

Ἀκούγοντας τὸ τραγοῦδι, ἡ δῆθεν Ζοζεφίνα στάθηκε, κύτταξε τὸν βλάχο, εἶδε τὸ τραπέζι του γεμᾶτο ἀπὸ μπουκάλες τοῦ λικέρ, κατάλαβε ὅτι πρόκειται γιὰ πλούσιο μετεμφιεσμένο κ' ἄρχισεν, ἐνθουσιασμένη, νὰ χειροχροτῆ.

Τὰ χειροκροτήματα τῆς Ζοζεφίνας — Ζοζεφίνας ἐμιτασιόν, εἴπαμε — ξετρέλλαναν τὸ πλῆθος καὶ ξέσπασε κ' αὐτὸ σὲ φωνές, χειροκροτήματα, ἐπευφημίες.

—Μπράβο! Μπράβο!

—Γειά σου, βλάχο!

—Μπίς!...

Στὸν συναγερμὸ αὐτὸ καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸ τοῦ κόσμου καὶ τῆς Ζοζεφίνας τὰ χειροκροτήματα, ὁ ἔνθουσιώδης μασκαρᾶς, τινάχτηκε ἀπάνω σὰν νὰ ἠλεκτρο-στηκε. Ἔβγαλε μιὰ ἀγριοφωνὴ δυνατή, σὰν νὰ σαλπάγαγε τὰ πρόβατά του ἀπάνω στοῦ Καϋμὰκ-Τσαλὰν τὶς χιονισμένες κορυφές, κ' ὅς ποὺ νὰ προφτάση τὸ ἀκροατήριο νὰ δῆ καλὰ τί γίνεται, πήδησε ἀπάνω στὸ «τεραβάν» κ' ἄρπαξε στὴν ἀγκαλιά του τὴν ἀρτίστα:

Γαλατοζυμωμένη μου
καὶ γαϊτανοφρυδοῦσα,
ἀφράτη σὰν χλωρὸ τυρὶ
καὶ περδικοπατοῦσα...

Ὁ κόσμος νόμιζε ὅτι δλ' αὐτὰ γίνονται στ' ἀστεῖα κ' ἄρχισε, στ' ἀστεῖα ἐπίσης, νὰ προγκάρη:

—Ἄ, ἄ, ἄ! Κάτσε κάτω! Κάτσε κάτω!

—Ἄσε τὸ κορίτσι, βλάχο!...

Ἀλλὰ ὁ «κεχαγιᾶς» δὲν ἀστειευότανε. Ἄρπαξε στὰ χέρια του τὴ Ζοζεφίνα καὶ τὴν ἔρριξε στὸν ὦμο του, σὰν ἀρνί! Ἡ γυναῖκα, ξαρνιασμένη, σπαρταράει καὶ φωνάζει, ὁ κόσμος ὅλος ἀναστατώνεται, ποτήρια πέφτουνε καὶ σπάζουν!... Μιὰ φωνὴ γοντρὴ ἀκούγεται:

—Κάντε σὰ πέρα, εἶπα, νὰ περάσου!...

Κι' ὁ μασκαρωμένος βλάχος τραβάει φορτωμένος πρὸς τὴν ἔξοδο, ἁπάγοντας καὶ τὴ γυναῖκα ποὺ φώναζε γιὰ νὰ τὴ γλυτώσουν.

—Πᾶμε, καλό μ', πᾶμε κι μὶ μιλᾶς!... Μὴ χουγιάζεις, ποὺ κοὐπάδι μ' οὖλο δικό σ' εἶνε, σοῦπα!...

Ἀναστάτωσις!...

Γκαρσόνια, θαμῶνες, μασκαράδες κ' ἀμασκάρωτοι, ἐπεμβαίνουν νὰ γλυτώσουν τὸ κορίτσι ἀπὸ τοὺς ὦμους τοῦ βλαχοκεχαγιᾶ, ἀλλὰ ἐκεῖνος μὲ τὴν ἀγκλίτσα, μὲ τὰ πόδια, μὲ τὸ ἕνα χέρι ποὺ τοῦ ἔμενε ἐλεύθερο, τοὺς ἀπομακρύνει, τοὺς ζιμώνει, σπρώχνοντάς τους ὅλους μαζύ, καὶ προχωρεῖ φωνάζοντας:

—Μὴ μὲ ζυγώση κανένας!.... Δική μ' εἶνε κι τὴν πῆρα, πάει, εἶπα, τέλειουσι!...

Ἐπεμβαίνουν, τέλος, δυὸ χωροφύλακες, φωνάζουν, σφυρίζουν.... Τρέχει ὅλος ὁ σταθμὸς καὶ γλυτώνουν μὲ κόπο τὴν κοπέλλα...

***

Φοροῦσε μιὰ μεγάλη μύτη, μὲ γένεια μακρυὰ καὶ κατάμαυρα μουστάκια...

Ὅταν ὡδηγήθηκε ὁ μασκαρᾶς στὸ τμῆμα, ἀνεκαλύφθη ὅτι δὲν ἐπρόκειτο διόλου περὶ μετεμφιεσμένου, ἀλλὰ περὶ ἀληθινοῦ, πραγματικοῦ βλαχοποιμένος, ποὺ κατέβηκε ἀπὸ τὰ μαντριά του, συνοδεύσας τὰ πρόβατα ποὺ ἔφερε γιὰ τὶς Ἀποκρηὲς στὴν ἀγορά. Βλέποντας δὲ τὰ φῶτα, τὶς ρεκλάμες καὶ τὶς γυναῖκες στὴν εἴσοδο τοῦ «καμπαρέ», φώτησε, στὸ διπλανὸ περίπτερο τὸν καπνοπώλη:

—Τί εἶνε τοῦτο ἰδῶ μέσα, οὐρέ;

—Κιμπαρέ.

—Καὶ τί κάνουν; Κ ο υ μ π α ρ ι ὲ ς 'δῶ μέσα;

—Ναί, κάνουν κ ο υ μ π α ρ ι ὲ ς μὲ τὰ κορίτσια.

—Ἄλλο τίποτα;

—Χορεύουν.

—Κορεύει ὅποιος θέλει;

—Ὅποιος θέλει, φτάνει νὰ γίνη μασκαρᾶς.

Καὶ τοῦ πούλησε τὴ μύτη μὲ τὰ μακρυὰ μαῦρα μουστάκια καὶ τὰ γένεια...

—Κιθῶς εἶσαι ντυμένος, τοῦ εἶπε στὸ τέλος, μονάχα φτάνουνε...

Καὶ κιμπαρέ, ἀφοῦ ἔπιε καὶ μέθυσε ὁ «κεχαγιᾶς», ἄναψε ἀπὸ τὴ μύτη ἀρίστα καὶ ἀναμνησθεὶς τοὺς χρόνους, ποὺ πεινασμένος ἔκλεβε τὰ πρόβατα, τὴν ἄρπαξε στὸν ὦμο γιὰ νὰ φύγη, πρὶν τοῦ τὴν πάρει τὸ κόσμος.

Τὸ τμῆμα ὁ ἐνωμοτάρχης τῆς ὑπηρεσίας, ποὺ τὸν πέρασε στὴν ἀστυνομία χαρωβάλι, θέλησε νὰ τοῦ κάμη μερικὲς παρατηρήσεις:

—Ἐπεὶ κάνουνε οἱ μασκαράδες;

Κι' ὁ «κεχαγιᾶς» ἀπάντησε:

—Μασκαρᾶς ἐγὼ δὲν εἶμι κὶ νὰ μὶ συμπαθᾶς. Εἶμι οὐ Κώτσιους οὐ Καρλίτσας. κὶ ρώτα στὴ Βέρροια νὰ μάθ' τί «μεγαλουκιχαγιᾶς» εἶμι.

Καὶ ἐπειδὴ ἦταν «οὐ Κώτσιους οὐ Καρλίτσας», μεγαλοκεχαγιᾶς τῆς Βέρροια, καὶ λόγῳ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς μέθης του καὶ ἐπειδὴ ἦταν ἐπιδί...

—Κι τί τέλους, μὶ τοὺν παρᾶ τ' οὐ ἄνθρουπους, κτλ., τὸν ἄφησαν τὴν ἄλλη μέρα ἐλεύθερο.

Κι' ἀπὸ τότε λένε ὅτι μιὰ δίπους... προβατίνα προσετέθη στὴ στάνη του.

Ἀλλὰ, κ' ἂν ἔχει ὅμως τὸ πρᾶγμα, ἡ δῆθεν Ζοζεφίνα δὲν ξαναφάνηκε στὸ καμπαρέ, οὔτε ντυμένη, οὔτε γυμνή!...

Ἴσως καὶ γιατὶ ἄρχιζεν ἡ Σαρακοστὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα κ' ὁ κόσμος νήστευε...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΑΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΕΣ

ΜΙΑ ΩΡΑ ΜΕ ΤΗΝ κ. ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Ἡ ΠΟΜΕΡΗ καὶ μοναχική, μακρυὰ ἀπ' τὸν θόρυβο τῆς Ἀθήνας, στοὺς πρόποδες σχεδὸν τοῦ Ὑμηττοῦ, εἶνε χτισμένη μιὰ ἔπαυλι μὲ παράξενο ρυθμό, τὸ σπίτι τῆς μεγάλης μας τραγουδοῦ Μαρίκας Κοτοπούλη. Ἀπ' τὶς πλατειὲς του βεράντες ἀντικρύζει κανεὶς τὸ πανόραμα τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὶς χιονισμένες πλαγιὲς τῶν γύρω βουνῶν. Στὴν πόρτα του διαβάζουμε μιὰ ἐπιγραφή: «Η ΚΑΛΥΒΑ — ΜΑΡΙΚΑ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΕΛΜΗΣ».

Τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σπιτιοῦ αὐτοῦ σᾶς δίνει μιὰ ὑποβλητικὴ ἐντύπωσι καλωσύνης καὶ καταδεκτικότητος. Κάθε του γωνία εἶνε στολισμένη μὲ λεπτὸ καλλιτεχνικὸ γοῦστο. Μπαίνουμε στὸ σαλόνι μὲ κάποιο δισταγμό, μὲ τὴν ἐντύπωσι πὼς ἤρθαμε, σὰν νὰ μπαίναμε, νὰ ταράξουμε τὴ γαλήνη τῆς μεγάλης μας καλλιτέχνιδος. Πλάνο βγήκαμε ὅμως γελασμένοι!...

Ὅταν ἐκθέσαμε στὴ μεγάλη μας τραγωδὸ τὸν σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεώς μας, ζητοῦντας της λίγες ἀνέκδοτες ἀναμνήσεις ἀπ' τὴν τελειοφοιτικὴ της περιοδεία στὸν Νέο Κόσμο, τὴν εἴδαμε ν' ἀναπηδάη ζωηρὰ ἀπὸ τὴ θέσι της καὶ νὰ μᾶς λέη μὲ ἦφος διαμαρτυρίας:

—Ἀρπάτε ἀπὸ μένα ἀναμνήσεις;... Εἶνε σὰν νὰ θυμᾶστε ἔτσι σὰν ἕνα ἄχρηστο πειὰ καὶ γέρο ἐπιπλο. Γιατὶ μονάχα μιὰ γερασμένη καρδιά, ποὺ ἀκόμη δίχως ζωή, μπορεῖ νὰ κυττάζη πίσω κι' ἀναβρίσκοντας ἀποκοῦμπι στὰ περασμένα. Μὰ ἐγὼ ἀκόμη βρίσκομαι σὲ μιὰ ἀνήσυχη κατάστασι, σὲ μιὰ ἐποχὴ δημιουργίας. Ἔγκυμονῶ, μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς κάτι τι νέο... κάτι ποὺ δὲν μπορῶ ἀκόμα νὰ τὸ ἀποκαλύψω... Πάντως σᾶς λέω ὅτι παρακολουθῶ τὴν παγκόσμιο καλλιτεχνικὴ πρόοδο, προσπαθῶ νὰ προσαρμοσθῶ στὸ πλαίσιό της... Σ' αὐτὸν τὸν δρόμο τῆς προόδου, ποτὲ δὲν κυττάζω πίσω μου καὶ κάθε παλιὰ ἀνάμνησι σβύνεται ἀπ' τὴν ψυχή μου!...

Ὡστόσο, μπροστὰ στὴν ἐπιμονή μας, ἡ κ. Κοτοπούλη ὑποχωρεῖ κ' ἀρχίζει νὰ μᾶς διηγῆται τὸ ταξεῖδι της στὴν Ἀμερική:

—Ὅταν, ἔπειτ' ἀπὸ πεντέμισυ ἡμερῶν ταξεῖδι φτάσαμε στὴ Νέα Ὑόρκη, ἡ ἀπότομη μεταβολή, ὁ ἀλλόκοτος κόσμος, στὸν ὁποῖο βρέθηκα ξαφνικά, μ' ἔκανε νὰ νοιώσω στὴν ψυχή μου χίλια-δυὸ ἀκαθόριστα συναισθήματα.

» Οἱ Ἀμερικανοὶ εἶνε μιὰ ράτσα ἀνθρώπων ἀγνοτέρων, μιὰ ράτσα καινούργια καὶ ἀμόλυντη ἀκόμα ἀπ' τὸν ἐκφυλισμὸ ποὺ ἔχει ποτίσει τὴ γερασμένη πειὰ Εὐρώπη. Κάθε πρόοδος καὶ κάθε νέα ἐκδήλωσι τοὺς ἐνθουσιάζει καὶ τοὺς βρίσκει θερμοὺς ὑποστηρικτάς της, ἀπὸ ὁποιουδήποτε κ' ἂν προέρχεται. Γι' αὐτοὺς δὲν ὑπάρχει ξένος καὶ ντόπιος. Ὑπάρχει μόνον ὁ ἄνθρωπος ὁ δημιουργός, ἀδιάφορο ἂν εἶνε Ἀμερικανός, Ἕλληνας ἢ Κινέζος... Σπουδαῖοι ἄνθρωποι!... Σπουδαία χώρα!...

—Τί ἔργα παίξατε στὴν Ἀμερική; ρωτοῦμε τὴν κ. Κοτοπούλη.

—Ἔδωσα παραστάσεις σὲ διάφορες πόλεις, στὶς ὁποῖες ἔπαιξα τὴν «Ἠλέκτρα», τὴν «Ἰφιγένεια» καὶ πολλὰ ἄλλα ἔργα ξένα. Στὸ Ντηρόϊτ ἔπαιξα κάποιο βράδυ τὴ «Μάγδα». Ὅταν τελείωσε ἡ παράστασι, ἦρθε νὰ μὲ συγχαρῆ στὸ καμαρίνι μου ὁ μεγαλοβιομήχανος Φόρτ. Τόσο αὐτός, ὅσο κι' ἡ κυρία του, εἶνε ἄνθρωποι πολὺ συμπαθητικοὶ κ' εὐγενικοί. Μὲ κάλεσαν τὸ ἴδιο βράδυ σὲ δεῖπνο στὸ μεγαλοτρεπὲς μέγαρό τους. Ὁ κῆπος τοῦ σπιτιοῦ αὐτοῦ εἶνε τεράστιος, σὰν ὁλόκληρη τὴν Κηφισιά, μὲ δέντρα πανύψηλα, μὲ βουνά, ποτάμια καὶ λίμνες, στὶς ὁποῖες τὸ καλοκαίρι παίρνουν τὸ μπάνιο τους οἱ εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι θνητοί.... Κι' ἐν τούτοις, σᾶς βεβαιῶ ὅτι δίσταζα, παρ' ὅλες τὶς προσκλήσεις τους, νὰ πάρω τὸ μπάνιο μου μέσα σ' αὐτὲς τὶς λίμνες, μὲ τὸ φόβο μήπως ξαφνικὰ παρουσιασθεῖ κανένα... ὑποβρύχιο ἢ κανένα σκυλόψαρο!... Ὅλα εἶνε δυνατὰ στὴν Ἀμερική!...

Ἡ κ. Μαρίκα Κοτοπούλη.
(Σκίτσο τοῦ κ. Ι. Παλαμάρα)

» Τὴν ἄλλη μέρα ἡ κ. Φὸρτ μὲ προσκάλεσε γιὰ νὰ μοῦ δείξη τὰ ὡραῖα καὶ πολύτιμα ἄνθη τοῦ κήπου της. Ἐκεῖ μέσα βρίσκει κανεὶς τὰ πιὸ σπάνια φυτὰ τῆς κάθε χώρας καὶ πολλὰ ἀκόμα Ἑλληνικά. Ἀλλὰ ποιὸ ἄνθος νομίζετε ὅτι λείπει ἀπ' τὴν τόσο πλούσια αὐτὴ συλλογή;... Ὁ μυρωδάτος μας βασιλικός. Τὸ εἶπα ἀμέσως στὴν κ. Φὸρτ καὶ τῆς ὑποσχέθηκα νὰ τῆς στείλω σπόρο ἀπ' τὴν Ἑλλάδα.

» Ἔπειτα ὁ κ. Φὸρτ μὲ πῆρε γιὰ νὰ μοῦ δείξη τὰ ἐργοστάσιά του, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ὁλόκληρη πόλι. Ἕνα μεγάλο ποτάμι τὰ διασχίζει, στὸ ὁποῖο ταξειδεύουν τὰ πλοῖα ποὺ μεταφέρουν τὰ ὑλικὰ ἀπ' τὸ ἕνα μέρος τῶν ἐργοστασίων στὸ ἄλλο

» Κοντὰ στὰ ἐργοστάσιά του ὁ Φὸρτ ἔχει χτίσει μὲ ἔξοδά του ἕνα ὁλόκληρο χωριό, τὸ Ἔντισον Βίλλετζ, γι' ἀνάμνησι τοῦ μεγάλου ἐφευρέτου Ἔντισον. Τὸ χωριὸ αὐτὸ ἔχει ἐντελῶς παλιὰ μορφή. Ἡ συγχρονισμένη ἐκεῖ μέσα γίνεται μὲ μέσα παλιὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ποὺ ὁ Ἔντισον ἄρχισε τὴ σταδιοδρομία του. Ἡ εἴσοδος στ' αὐτοκίνητα ἀπαγορεύεται ἀπολύτως. Στὸ χωριὸ αὐτὸ ὑπάρχει καὶ μιὰ πιστὴ ἀναπαράστασι τοῦ πρώτου ἐργοστασίου τοῦ Ἔντισον κ' ἐκεῖ μέσα βλέπει κανεὶς τὰ ὁμοιώματα τῶν πρώτων μεγάλων τοῦ ἐφευρέσεων (τῆς ἠλεκτρικῆς λάμπας, τοῦ φωνογράφου κλπ.). Εἶνε δηλαδὴ ὁλόκληρο ἕνα μουσεῖο.

Ρωτοῦμε τὴν καλλιτέχνιδα ἂν ἐπισκέφθηκε τοὺς καταρράκτες τοῦ Νιαγάρα.

—Φυσικά! μᾶς ἀπαντᾶ. Κι' ἔμεινα ἐκπληκτη μπροστὰ στὸ μεγαλεῖο ἐκεῖνο τῆς φύσεως.

Ρωτοῦμε, τέλος, τὴν κ. Κοτοπούλη ἂν θὰ ξαναπάη στὴν Ἀμερική.

—Ναί, μᾶς ἀπαντάει μ' ὅλη της τὴν καρδιά. Ἂν τὸ θέλει ὁ Θεός...

Καὶ χτυπάει ξύλο!...

—Κ' ὅταν γυρίσετε πάλι στὴν Ἑλλάδα, ἔχετε τίποτε ὡρισμένο ὑπ' ὄψη σας νὰ κάμετε;

—Ὡρισμένο, ὄχι! Νοιώθω ὅμως τὴ διάθεσι καὶ τὴ θέλησι γιὰ νὰ δημουργήσω κάτι, ποὺ πάντων ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα μας... Δὲν ξεχνῶ ὅτι μ' ἔφτιασε τὸ Ἑλληνικὸ κοινὸν καὶ σ' αὐτὸ ἀφιέρωμα τὴ σημερινή μου ἀνάδειξι.

—Δὲν θὰ ἐπιθυμούσατε, τὴ ρωτοῦμε, νὰ ἀναπαυθῆτε γιὰ λίγον καιρὸ μέσα στὸ χαριτωμένο αὐτὸ σπιτάκι σας, ἔπειτα ἀπ' τοὺς κόπους μιᾶς ὁλόκληρης ζωῆς ποὺ ἀφιερώσατε σὰν ἱερομάντις τῆς τέχνης;

—Ν' ἀναπαυθῶ;... Μὰ ὅταν δὲν θὰ μπορῶ πειὰ νὰ δώσω κάτι στὴν τέχνη, θὰ προτιμήσω νὰ πεθάνω... κ' ἐστρωλὸς τότε θὰ πεθάνω!

Καταλαβαίνουμε ὅτι κουράσαμε πολὺ τὴν εὐγενικὴ καλλιτέχνιδα. Τὴν ἀποχαιρετοῦμε λοιπὸν εὐχαριστώντας την γιὰ τὴν τόση της καλωσύνη, καὶ φεύγουμε, βαθειὰ συγκινημένοι ἀπ' τὰ ὑπέροχα λόγια της καὶ τοὺς εὐγενικοὺς δραματισμούς της.

Χ.

Λόγῳ πληθώρας ὕλης, ΤΟ ΝΕΟ ΜΑΣ ΙΠΠΟΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ στὸ προσεχὲς φύλλο.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ. — 1) Ἔντγαρ Πόε, 2) Στόαρ, 3) Δρ. Γκάρνεττ, 4) Τάκερεϋ, 5) Καρ. Ντίκενς, 6) Βάλτερ Σκότ, 7) Μίλτων, 8) Ρ. Κίπλιγκ, 9) Μ. Μπίζεντ, 10) Δανιὴλ Ντεφόε, 11) Ἔρ. Στήβενσον, 12) Μπλάκ, 13) Φ. Μάρυατ, 14) Σαίξπηρ, 15) Στ. Μίλλ, 16) Ράλεϋ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ

ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ κ. ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

(Μιὰ συνέντευξι ποὺ... δὲν ἐδόθηκε)

Μέσα σὲ μιὰ μεταβατικὴ κατάστασι, σὰν τὴ σημερινή, ποὺ τίποτε δὲν μένει ἀόνομο καὶ βέβαιο καὶ ποὺ ὅλα περνοῦν τὴν περίοδο μιᾶς ἀδιάκοπης δοκιμασίας, ἦταν φυσικὸ νὰ δοκιμάσουν τὴν ἐπίκρισι καὶ τὴν ἄρνησι ζητήματα καὶ πρόσωπα τῆς τέχνης, ποὺ λογαριάζονταν ὅς ἕνα διάστημα σταθερὰ καὶ ἀμετακίνητα, παραδεγμένα ἀπὸ τὸ κοινὸ καὶ ἐπικυρωμένα ἀπὸ τὸν καιρὸ μ' ἕναν τρόπο σχεδὸν παγκόσμιο. Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ τὰ τελευταῖα, τὴν πρώτη θέσι τὴν κατέχει, δίχως ἄλλο, ὁ ποιητὴς Κωστῆς Παλαμᾶς. Ὁ Παλαμᾶς εἶνε μιὰ πνευματικὴ μορφὴ τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς ἀπὸ τὶς πιὸ ἄρτιες καὶ τὶς πιὸ ὁλοκληρωμένες, ποὺ ἔχει ἐξασκήσει τὴ μεγαλύτερη ἀπ' ὅλους ἐπίδρασι σὲ διαδοχικὲς ποιητικὲς γενιές, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ πρώτου φανερώματός του, ὅς τὸ τέρμα τῆς ἱστορικῆς του πορείας, σὲ χρονικὴ διάρκεια πενήντα περίπου χρόνων.

Οἱ πιὸ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς συγχρόνους ποιητές μας, τῆς ἡλικίας τῶν φτασμένων, ἅμα τοὺς δοθεῖ εὐκαιρία, εἴτε σὲ φιλολογικὲς συνεντεύξεις, εἴτε σὲ προφορικὲς συνομιλίες, δὲν ξεχνοῦνε ν' ἀναφέρουν καὶ ὁμολογοῦν μὲ προθυμία τὴ σπουδαιότητα καὶ τὴν ἀνωτερότητα τοῦ ποιητῆ τοῦ «Δωδεκάλογου τοῦ γύφτου», τοῦ μόνου ποὺ μπορεῖ νὰ ἰσχυρισθεῖ μὲ τὸ δίκιο του πὼς ἔγινε ἀρχηγὸς ποιητικῆς σχολῆς καὶ στάθηκε καθοδηγητὴς πολλῶν ἀπὸ τοὺς φημισμένους σήμερα ἀπολλωνιδεῖς μας. Ἀλλὰ κ' οἱ ἄλλοι, οἱ ἀντίπαλοί του, αὐτοὶ ποὺ τοὺς χωρίζει χάσμα ἰδεολογίας καὶ τεχνοτροπιᾶς ἀπὸ τὸν ποιητὴ μας, ὅταν δὲν τὸν ἀποκηρύσσουν μ' ἐπιμονὴ κ' ὑπερβολὴ ποὺ δείχνει ἴσα—ἴσα τὴν ἐξωφρενικότητα τοῦ ζητήματος, παραδέχονται κατὰ βάθος κ' αὐτοὶ πὼς δὲν ἔχουν νὰ κάμουν μ' ἕνα συνηθισμένο χειριστὴ τοῦ ποιητικοῦ λόγου καί, γενικώτερα, ἐρευνητὴ τῶν ἀνθρωπίνων προβλημάτων.

Ἕνας ἄνθρωπος τῶν ἀσχολιῶν τοῦ Παλαμᾶ —ἀσχολιῶν πολλαπλῶν καὶ συνεχῶν, γιατὶ πολλαπλὴ καὶ συνεχὴς εἶνε ἡ ζωὴ κάθε πνευματικοῦ δημιουργοῦ— δὲν μπορεῖ παρὰ σπάνια νὰ βρίσκεται εὐκαιρος καὶ διαθέσιμος γιὰ δσους θέλουν τυχὸν νὰ τὸν ἰδοῦν, σπρωγμένοι ἀτ' τὴν ἐπιθυμία ἢ τὴν ἀνάγκη. Ἡ περίπτωσι ὅμως γίνεται ἀκόμα δυσκολώτερη γιὰ τὸν Παλαμᾶ ποὺ τὸν ἐπιβαρύνουν σήμερα τόσα καθήκοντα καὶ τόσες ὑποχρεώσεις, πρῶτο ἀτ' ὅλα τὸ συμπλήρωμα τῶν ἔργων του, ποὺ εἶχαν μείνει μισὰ καὶ χρειάζονται τὸ τέλος των. Δυὸ ἀτ' αὐτά, καὶ ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα, φαίνεται, τῆς σειρᾶς τῶν ἀπάντων του, εἶνε ἡ «Ποιητικὴ» του καὶ τὰ «Χρόνια του καὶ τὰ χαρτιά του», ποὺ δημοσίευσε μερικὰ κεφάλαιά της σὲ γνωστὸ ἀθηναϊκὸ περιοδικό.

Ὁ κ. Κωστῆς Παλαμᾶς.
(Σκίτσο τοῦ κ. Πρωτοπάτση)

Ὡστόσο, ἡ ἐργασία τοῦ Παλαμᾶ δὲν περιορίζεται οὔτε στὸ γράψιμο τῶν ἐπολειπομένων του, οὔτε στὴ συμμετοχή του στὶς συνεδριάσεις τῆς Ἀκαδημίας, ποὺ εἶχε χρηματίσει ὅς τὰ πέρυσι καὶ πρόεδρός της, δίνοντας ἀφορμὴ νὰ ποῦν τόσα καὶ τόσα οἱ ἀντίθετοι γιὰ τὴν ἀλλαγὴ τῶν γλωσσικῶν του ἰδεῶν. Ὁ συγγραφέας τοῦ «Θανάτου τοῦ παλληκαριοῦ» καὶ τῶν «Πεζῶν δρόμων», δὲν ξεχνάει πὼς εἶνε ἀπάνω ἀτ' ὅλα ποιητὴς καὶ πὼς ἡ ποίησι εἶνε ποὺ τὸν ἐνδιαφέρει πρώτιστα. Παρακολουθεῖ λοιπὸν παχτικὰ κάθε νέα φιλολογικὴ ἐκδήλωσι, ἐνθαρρύνει τοὺς πρωτόπειρους ποὺ βγάζουνε τὶς σύλλογές των, στέλνει καὶ τοῦ δημοσιεύουν κριτικὲς ἐπιστολές, συμμετέχει σχεδὸν ἐνεργὰ μὲ τὴν πεῖρα καὶ τὴν ἐπίβλεψί του στὴν καινούργια ποιητικὴ παραγωγή.

Ὅλ' αὐτὰ ὅμως, ὅσο μεγάλη κι' ἂν εἶνε ἡ προθυμία κ' ἡ ἐπιμονή του, δὲν μποροῦν παρὰ νὰ τὸν κουράζουν καὶ νὰ τὸν ἐξαντλοῦν, ἀφοῦ μάλιστα ὁ Παλαμᾶς ὁ σημερινὸς δὲν ἀνήκει, καθὼς τὸ ξέρουν ὅλοι, στὴ χρυσὴ ἡλικία ποὺ δὲν φοβᾶται κούρασι κ' ἐξάντλησι, ἀλλὰ στὴν περίοδο ποῦ βίου ποὺ ἀποζητάει τὴ γαλήνη, ὅπως τὸ μικρὸ παιδὶ τὸν ὕπνο. Κι' ἐπὶ τέλους, μ' ὅλη του τὴ μακροθυμία καὶ τὴν ὑποχωρητικότητα στοὺς ἄλλους, ἔχει δικαίωμα νὰ διαθέση τὸν ἐπόλοιπο καιρό του γιὰ τὸν ἑαυτό του, μιὰ κ' ἀξίζει ἄλλοστε ἀσυζήτητα νὰ γράφει τὰ ἔργα τὰ δικά του, παρὰ νὰ διαβάζει τῶν ἄλλων.

Μὲ τέτοιες σὰν τὶς παραπάνω σκέψες μένησα ἕνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα βροχερὰ κ' ὑγρὰ δειλινὰ καὶ πῆγα νὰ ἰδῶ τὸν ποιητὴ ποὺ βρίσκεται καθημερινὰ καὶ ἀναπόδραστα στὸ σπίτι του τὴν ὁδοῦ Ἀσκληπιοῦ, λιγώτερο τυχερὸς αὐτὸς σὲ τοῦτο τὸ σημεῖο ἀπὸ ἄλλους δυσήμους ὁμοτέχνους του, τὸν Κνοὺτ Χάμσον ποὺ ξεγαυστρᾶ μέσ' ἀπὸ τὶς γιορτὲς τῆς ἑβδομηκοστῆς του ἐπετείου καὶ δὲν μποροῦνε νὰ τὸν βροῦνε πουθενά, ἢ τὸν Γαβριὴλ ντ' Ἀνυούντζιο ἀνεκλείσμενος σὰν ἄρχοντας ἰδιότροπος μέσα σὲ παραμυθένιο του παλάτι, δέχεται ὅποιον κ' ἐποτε τοῦ ἀρέσει.

Ὁμολογῶ πὼς σ' ἐλάχιστες περιστάσεις τῆς ζωῆς μου μοῦτυχε νὰ βγεῖ τόσο ἀληθινὴ ἡ προφητεία μου. Ὁ ποιητής, εὐγενικὸς κ' ἐπιλήκος στὴν ἀρχή, νομίζοντας πὼς πρόκειται γι' ἁπλὴ ἐπίσκεψη παλαιοτέρου του γνωρίμου, ἄλλαξε ἀμέσως ἔκφρασι καὶ φέρσιμο, ὅταν ἐδώστηκα κὰ τοῦ πῶ τὸν κύριο σκοπό μου. Ἄρχισε τώρα νὰ μιλᾶ μὲ νευρικότητα καί, μ' ὅλο ποὺ δὲν ἄφινε νὰ φανῆ τὸ δεύτερο, μὲ κάποιαν ὀργισμένη ἀδημονία.

— Συνέντευξι ; εἶπε, σηκώνοντας τὸ κεφάλι μέσ' ἀπὸ τ' ἀρχαιοπρεπῆ γραμμένα, χειρόγραφά του, σελίδες ποιήσ ἕνοιοῦ καινούργιου του βιβλίου. Μὰ δὲ δίνω πειά... "Επαψα νὰ δίνω συνεντεύξεις... Μοῦ ζήτησαν κ' ἄλλοι καὶ δὲν τοῦς ἔδωσα... Τί τὰ θέλουν αὐτά ;... Μὲ ρωτοῦν γιὰ νέους συγγραφεῖς, γιὰ βιβλία... Μοῦ ζητοῦν τὴ γνώμη μου... Μὰ δὲν μπορῶ νὰ τὰ παρακολουθήσω ὅλα... Δὲν εὐκαιρῶ...

— Ἐγώ, δάσκαλε, τοῦ παρατηρῶ, δὲν θὰ σᾶ ἔβαζα ἐρωτήματα καὶ δὲν θὰ σᾶς ζητοῦσα ἀπαντήσεις. Θὰ σᾶς ρωτοῦσα μονάχα μερικὰ γιὰ τὸ δικό σας τὸ ἔργο καὶ τὴ ζωή σας....

— Γιὰ τὴ ζωή μου ; Δὲν ἔχει ἐνδιαφέρον ἡ ζωή

μου... Ἡ ζωή μου εἶνε ἅπως βγαίνει μὲς ἀπὸ τὰ βιβλία μου.... Ἐγὼ δὲν ἔχω περιπέτειες καὶ ταξίδια.... Ἐγὼ (κι' ἐδῶ ἕνα χαμόγελο προσπαθεῖ νὰ φαιδρύνει τ' αὐστηρό του χαρακτηριστικὰ καὶ τὴν ἀσκητικὴ μορφή του) δὲν πῆγα οὔτε στὴν Ἱσπανία, οὔτε στὴ Βραζιλία... Ἔζησα ἐδῶ μέσα....

Καὶ σὲ λίγο προσθέτει συγκοπιασμένα :

— Αὐτὸ δὲν τὸ κάνω μονάχα γιὰ σένα. Ἔρχονται κι' ἄλλοι, δημοσιογράφοι, καὶ μοῦ ζητοῦν τὰ ἴδια. Κύτταξε λοιπὸν τί ἔχω γράψει....

Μοῦ ξεδιπλώνει ἕνα χαρτὶ κι' ἀρχίζει νὰ μοῦ διαβάζει ἕνα κάτι σὰν ἀνακοίνωσι —γιὰ τοιχοκόλλησι ἢ γιὰ καταχώρησι, δὲν ξέρω—, γραμμένο σὲν καθαρεύουσα, «στὴν ἐπίσημη γλῶσσα», καθὼς ὁ ἴδιος προλαβαίνει νὰ τὸ παρατηρήσει, μ' ἕναν τόνο μισοαστεῖο, μισοσοβαρό. Μέσα ἐκεῖ λέει πὼς δὲν τοῦ μένει καιρὸς ν' ἀπαντᾶ καὶ οἱ ἐρωτῆσεις γιὰ ποίησι καὶ φιλολογία, πὼς ἔχει δικές του δουλειὲς καὶ τὸν ἀπορροφοῦν, πὼς εἶν' ἀνάγκη, τέλος πάντων, νὰ τὸν ἀφήσουν ἥσυχο τὸν ἄνθρωπο.

— Νά, τώρα γράφω τὰ δικά μου, προσθέτει ἐπεξηγηματικά. Κι' ἂν κάμη μιὰ ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος, θὰ εἶμαι ἀκόμα...

Κάνει μιὰ μικρὴ διακοπὴ ἐδῶ καὶ μοῦ δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ ἀναρτῶ τόσους λογοτέχνες, παλιοὺς κὶ νέους, προπάντων νέους, πρωτοβγάλτους καὶ πρωτάρηδες, ἀλ χτυπῶν κάθε τόσο τὴν πόρτα μου, γιὰ νὰ τοῦ προσφέρουν τὸ βιβλίο τους, γιὰ νὰ τοῦ ζητήσουν ἕνα πρόλογο στὴ συλλογή τους ἢ κὰ μονάχα γιὰ νὰ τὸν ἰδοῦν καὶ νὰ τοῦ μιλήσουν, ἀπὸ μιὰ εὐλογη ἀνάγκη, μεταιωδοξία. Μοῦ περνοῦν ἀλ' αὐτὰ ἀτ' τὸ νοῦ μου, μὲ συλλογιέμαι πὼς ἐγὼ δὲν πῆγα ἐκεῖ ἀπὸ τέτοια ἐλατήρια κ' ἐνοιάζω.

— Στὸ Πανεπιστήμιο, τοῦ λέω, ἀπαντώντας πλάγια σὲ μιὰ σχετικὴ ἐρώτησί του, κάθε Τρίτη μοῦ διδάσκει ὁ Βέης γιὰ τὸ ἔργο σας, συγκεντρώνει τὸ περισσότερο ἀκροατήριο. Οἱ νέοι ἀγαποῦν τὸ ἔργο σας....

— Ναί, κάνει, ξεφεύγοντας κὶ τὴ γνωστή του μετριοφροσύνη ἀτ' τὸ προκείμενο, ὁ Βέης εἶνε καλὸς κ' εἶνε δικός μας. Τὸν ἔξερα ἐδῶ κ' εἴκοσι χρόνια. Ἔχει περάσει κ' αὐτὸς ἀτ' τὸ Νοεμβρί. Ἔχετε κ' ἄλλους καθηγητὲς καλούς. Μερικοὶ κάλλας τρόφοντι στὴ δημοτική. Αὐτὸ εἶναι μιὰ πρόοδος. Ποῦ ν' ἀκουστοῦν τέτοια πρᾶμα παλαιότερα...

Καὶ σταμάτησε.

Λοιπὸν ἡ συνέντευξι ; ξαναρώτησα.

— Ἄ, ὄχι! Δὲν εἴπαμε πὼς θὰ σὲ τὴ δώσω ; Ὄχι πὼς δὲν ἐνδιαφέρουν τὰ ἔργα τῶν ἄλλων, ἀλλὰ εἶμαι σκυμένος στὴ δικιά μου προπάντων αὐτὸ τὸ μῆνα. Ἔχω σημειώνες, μὲ ποσθεσμίες.... Δὲν μπορῶ....

Μιλάει πάλι μὲ κάποια ἔξαψη, ποὺ δὲν μπορῶ παρὰ νὰ τὴν ἀποδώσω σ' ἐνοχλήσεις ἄλλων προκατόχων μου, καὶ παρακολουθῶ τὰ μεγάλα τόξα τῶν φρυδιῶν του ποὺ ἀνεβαίνουν καὶ κατεβαίνουν, μαζώνονται κ' ἀνοίγονται, δίνοντας μιὰ ἀπροσδόκητη ζωηρότητα στὸ κανονικοστενο σωμένο κοκκινωπὸ πρόσωπο μὲ τὸ μυτερὸ σαγόνι. Καὶ μιλάει, προσκαθεῖ νὰ βρεῖ τὶς λέξεις ποὺ τοῦ χρειάζονται καὶ ἡ προσκαθεῖα του συνοδεύεται ἀπὸ ἀδιάκοπες κινήσεις καὶ ἀπροσδιόριστους μορφασμούς.

— Κι' ἔσχεσα ἀπὸ τὸ «Μπουκέτο», ἐξακολουθεῖ. Τοὺς εἶμαι ὑπογραμμένος, ξέρεις. Μοῦ στέλνουν τὸ περιοδικὸ κάθε βδομάδα. Τὸ διαβάζω καὶ τὸ βλέπω μὲ συμπάθεια. Ἔχει τόσα πράματα. Πάει νὰ ἐξηγήσω τὰ παλιά, ἱστορία καὶ φιλολογία. Βρίσκει κανείς ἀκόμα τόσες λεπτομέρειες ἀπὸ τὴ ζωὴ περασμένων ποιητῶν καὶ ἄλλα. Ἄ, βέβαια, τὸ «Μπουκέτο» ἔχει τὸ ἐνδιαφέρον του. Δὲν μπορεῖ νὰ εἴπῆ πὼς παραιτεῖ τὴ λογοτεχνία. Εἶχαμε νὰ βάζει συνεργασία τοῦ Ξενόπουλου, τοῦ Λασκαρίδου, τοῦ Δάφνη. Καὶ

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Ὁ μέγας Ἰταλὸς συγγραφεὺς Ἐδμόνδος Ἀμίτσι.
(Πορτραῖτο τοῦ Ε. Ρόνζα)

ΞΕΦΥΛΛΙΖΟΝΤΑΣ ΠΑΛΗΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Ὁ μέγας Γάλλος θαλασσογράφος, Κλῶντ Βερνέ, ἔδινε πολὺ μεγάλη σημασία στὴ ρεαλιστικὴ ἀπόδοσι τῶν ἐθνικῶν του καὶ ποτὲ δὲν ἔμενε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τέχνης του.

Ὅταν λοιπὸν ἀποφάσισε νὰ ζωγραφίσῃ μιὰ ἀπὸ τὶς περιφημότερες θαλασσογραφίες του, τὴν ἀριστουργηματικὴ «Τρικυμία», γιὰ ν' ἀποδώσῃ ἀκριβέστατα τὴ μανία τοῦ ὑγροῦ στοιχείου, μπῆκε σ' ἕνα καράβι ποὺ θὰ ταξείδευε μὲ μεγάλη τρικυμία ἀπὸ τὴ Γαλλία στὴν Ἰταλία καὶ παρακάλεσε νὰ τὸν δέσουν στὴν κουφὴ τοῦ καταρτιοῦ.

Ἔτσι τοῦ δόθηκε εὐκαιρία νὰ μελετήσῃ ἀπὸ κοντὰ καὶ προσεχτικὰ τὴ λύσσα τῆς φουρτουνιασμένης θάλασσας, τὴν ἀτοία ἀπέδωσε κατόπιν μὲ τόση ζωντάνια στὸν ἀναφερόμενο πίνακά του. Πηγαίνετε τώρα ἂν θέλετε νὰ ζητήσετε καὶ ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς ζωγράφους παρόμοια εὐσυνειδησία. Θὰ σᾶς δείξουν !....

* * *

Ὁ περίφημος Γάλλος ζωγράφος Σαρτρὼν, κάποτε ποὺ βρισκόταν στὴ Νέα Ὑόρκη, τοῦ ἀνετέθη ἀπὸ ἕναν πλουσιώτατο Ἀμερικανὸ νὰ κάμῃ τὸ πορτραῖτο τῆς γυναίκας του, ποὺ ἦταν πολὺ ὄμορφη καὶ χαριτωμένη. Ὅσο γιὰ τὴν ἀμοιβή, συμφώνησαν νὰ τοῦ δώσῃ 25.000 φράγκα.

Ὁ ζωγράφος, ὅταν ἀποτελείωσε τὸ ἔργο, κάλεσε τὸν σύζυγο γιὰ νὰ τοῦ τὸ δείξῃ καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ τὴ γνώμη του. Ὁ Ἀμερικανὸς σταμάτησε μπρὸς στὸ πορτραῖτο, τὸ ἐπεξεργάστηκε καὶ στὸ τέλος εἶπε :

— Ἔξοχο ! Θαυμάσιο ! Ἄξιο νὰ καταλάβῃ θέσι στὰ καλύτερα μουσεῖα τῆς Εὐρώπης. Ἀλλὰ.... δὲν μοιάζει καθόλου τῆς γυναίκας μου !

— Πῶς ! ἔκαμε κατάπληκτος ὁ ζωγράφος, ποὺ πρόσεχε πάντα στὴν αὐστότητα τῆς ἀπεικονίσεως καὶ εἶχε βάλει ὅλα του τὰ δυνατὰ γιὰ νὰ πετύχῃ. Μήπως τὰ μάτια εἶνε μικρά ; Μήπως τὸ στόμα εἶνε μεγάλο ;

— Ὄχι, ὄχι ! Ὅλα εἶνε θαυμάσια, ἔξοχα, ἀπαράμιλλα. Μὰ σᾶς ξαναλέω, πὼς αὐτὴ δὲν εἶνε ἡ γυναίκα μου !...

Τότε ὁ Σαρτρὼν κατάλαβε πὼς αὐτὸ ἦταν μιὰ πρόφασι γιὰ τὴν περιωπὴ τῆς συμφωνημένης ἀμοιβῆς καὶ ἀποφάσισε νὰ ἐξαλείψῃ τὸν παραδόπιστο πλούσιο. Πῆρε λοιπὸν ἕνα μαχαῖρι, μὲ τὸ ὁποῖο, ἀφοῦ ἔξυσε τὰ χρώματα, ἔσχισε κατόπιν τὴν προσωπογραφία, φωνάζοντας :

— Νά, κύριε, πὼς ξέρω ἐγὼ νὰ λύνω τὶς διαφορές μου !....

γι' αὐτὲς τὶς συνεντεύξεις ποὺ σοῦ ἀνέφερα, εἶνε ἀξέχαστα...

Ρίχνω ἀκόμα μιὰ ματιὰ γύρω στοὺς τοίχους ποὺ κρεμασμένα σκίτσα καὶ πορτραῖτα τοῦ ποιητῆ τὰ περισσότερα, στὶς στοῖβες τῶν βιβλίων ποὺ ὑψώνονται σὲ κάθε γωνιά, στὸ σωρὸ τῶν χαρτιῶν ποὺ πλημμυρίζουν τὸ γραφεῖο του καὶ σκεπάζουν γιὰ νὰ κρύψουν. Κάνω νὰ πάσω τὸ χέρι του ποὺ μ' ἀπλώνει ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ τραπεζιοῦ καὶ μὲ τὸ σκύψιμο ρίχνω κάτω μιὰ ἀπροσδόκητη ἐρώτησι.

— Εἶνε ὁ Γκαῖτε, μοῦ ἐξηγεῖ ὁ ποιητής.

— Καὶ νὰ τὴ χρειάζεσε ἐγώ ! ἀποκρίνομαι ταραγμένος.

— Ἄ, δὲν πειράζει... Θὰ ξαναπηχθεῖ αὐτός ...

Κατεβαίνω τὰ σκαλιὰ καὶ συλλογίζομαι πὼς θὰ γυρίσω ἄπρακτος στὸ περιοδικό μου.

— Μωρέ, πῶς τὰ κατάφερες ἔτσι ; κάνω στὸν ἑαυτό μου.

Τί τὰ θέλετε ὅμως ! Τὸ καλὸ τὸ παλληκάρι ξέρει κ' ἄλλο μονοπάτι. Κι' ὁ ποιητής, ὁ μόνος ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ δυσαρεστηθεῖ ἀπὸ τὴν παρατονία μου, ἐλπίζω νὰ μὲ συγχωρέσῃ γιὰ τὴν τόλμη μου, γιατὶ δούλεψε κ' αὐτὸς σὰ νάτα του στὸν τόπο...

Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑΣ

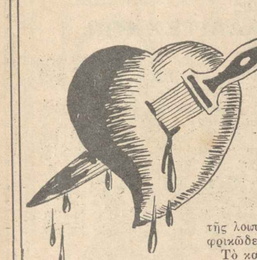

ΜΙΑ ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Η ΠΕΘΕΡΑ ΣΤΟ ΕΔΩΛΙΟ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ

(Κρίσεις, επικρίσεις, σκέψεις, γνώμες, άφορισμοί και.... ανάθεματισμοί)

Ὁλόκληρος ἡ Ἑλλὰς παρακολουθεῖ τὶς ἡμέρες αὐτὲς διὰ τῶν ἐφημερίδων, μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον, τὴ δίκη τῆς κακούργου πεθερᾶς τοῦ Ἀθανασοπούλου, Ἀρτέμιδος Κάστρου, τῆς αἱμοσταγοῦς κόρης τῆς Φούλας καὶ τῆς λοιπῆς συντροφίας, τῆς ἀναμιχθείσης στὸ φρικῶδες δρᾶμα τῆς Καλλιθέας.

Τὸ κακούργημα τῆς Κάστρου ἔγινε ἀφορμὴ νὰ γραφοῦν καὶ νὰ λεχθοῦν ἄπειρα δυσάρεστα πράγματα κατὰ τῶν πεθεράδων.

Τὸ κοινόν, ἡ ἐφημερίδες, οἱ ἱεροκήρυκες ἀκόμη στὶς ἐκκλησίες, ἔριξαν ἐναντίον τους τὸν λίθον τοῦ ἀναθέματος.

Πεθερὰ ἴσον διάβολος, τίγις, θαινα, κατάρα Θεοῦ!...

Γιὰ σταθῆτε ὅμως!...

Εἰν' ἄραγε ὅλες ἡ πεθεράδες κακὲς καὶ ὀλέθριες; Ὑπάρχουν βέβαια πεθεράδες—διάβολοι. Μπορεῖ ὅμως νὰ ὑπάρχουν καὶ πεθεράδες... ἄγγελοι!

Γιὰ νὰ ἐξακριβώσῃ αὐτό, τὸ «Μπουκέτο» ἀποφάσισε νὰ καθήσῃ τὶς πεθεράδες — μὲ τὴν ἄδειά τους — στὸ ἑδώλιο τοῦ κατηγορουμένου καὶ νὰ ζητήσῃ γὰ τὶς κρίνουν καὶ νὰ τὶς δικάσουν οἱ γνωστοὶ καὶ διακεκριμένοι λόγιοί μας, ζωγράφοι, ἐπιστήμονες, δημοσιογράφοι, δικηγόροι, ἠθοποιοί, πολιτικοὶ κλπ.

Τὸν λόγο ἔχει πρῶτος ὁ γνωστὸς λογοτέχνης ἀκαδημαϊκὸς κ. ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ:

«*Ἡ πεθερά; Δὲν μπορῶ νὰ ἔχω προσωπικὴ γνώμη, ἀφοῦ εἶμαι ἀκόμη ζωντανός. Σὲ κάποιον «φλύαακα» ὄμως τοῦ Δημητρίου Κορομηλᾶ, ἕνα πήλινο ἀγαλματάκι πεθερᾶς πέφτει, τυχαίως, καὶ σπάζει τὸ κεφάλι τοῦ γαμπροῦ της. Καὶ ὁ γαμπρὸς συμπεραίνει: — «Οὔτε καλή, οὔτε κακή, οὔτε πηλένια πεθερά». Σᾶς προσφέρω τὸ συμπέρασμά του, ὡς ἀπάντησι στὸ ἐρώτημά σας*».

* * *

Ὁ διακεκριμένος δημοσιογράφος κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ, μᾶς ἀπαντᾶ:

«*Πῶς ν' ἀπαντήσω στὸ ἐρώτημά σας, ἂν ἡ πεθερὰ εἶν' ἄγγελος ἢ διάβολος, ἀφοῦ ἔχω κι' ἐγὼ... πεθερά;...*».

* * *

Ὁ διευθυντὴς τῆς «Καθημερινῆς» κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ, ἀπάντησε ὡς ἑξῆς στὸ ἐρώτημά μας:

«*Λέγουν ὅτι ὁ γάμος εἶνε ὁ τάφος τοῦ ἔρωτος. Τότε ἴσως ἐκπροσωπεῖ τὸ πένθος τῆς ἱστορίας αὐτῆς ἡ πενθερὰ ἢ καὶ ὁ πενθερός, διότι τοὺς βλέπω—ὡς λέξεις—ἀπαρτιζομένους ἀπὸ τὸν ἔρωτα καὶ τὸ πένθος*».

* * *

Ὁ θεατρικὸς συγγραφεὺς κ' ἐκλεκτὸς συνεργάτης μας κ. ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΟΡΝ, μᾶς λέγει:

«*Ἡ πεθερά, πρῶτα ἀπ' ὅλα, εἶνε μητέρα. Λοιπὸν δὲν σοῦ συγχωρεῖ ποτὲ πὼς τῆς πῆρες τὴν ἀγάπη τῆς κόρης της. Δεύτερον εἶνε γυναῖκα καὶ δὲν σοῦ συγχωρεῖ ποτὲ πὼς προτίμησες τὴν κόρη της ἀπὸ δαύτη. Τρίτον... δὲν θὰ τὸ πῶ ποτέ μου, γιατὶ φοβᾶμαι!..*».

* * *

Ὁ ποιητὴς κ. ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ βάζει τὰ πράγματα στὴ θέσι τους:

«*Ὑπάρχουν, λέγει, σὲ κάθε σπίτι δυὸ πεθερές. Ἡ μιὰ εἶνε ἐναντίον τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἡ ἄλλη ἐναντίον τῆς γυναικός. Κι' ἡ δυὸ δίνουν τὸ... καλὸ παράδειγμα στὰ κορίτσια τοῦ σπιτιοῦ, τὶς μέλλουσες πεθερές*».

* * *

Ὁ ἐκλεκτὸς συνεργάτης μας ποιητὴς καὶ ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, μᾶς λέγει:

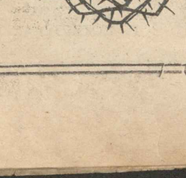

«*Τὴ γνώμη μου γιὰ τὴν πεθερά; Δὲν ἔχω, οὔτε ἐγνώρισα τοιαύτην. Συνεπῶς καὶ δὲν γνωρίζω τίποτα περὶ αὐτῆς γιὰ νὰ σᾶς διατυπώσω ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως κάτι. Ἤκουσα ὅ,τι ἠκούσατε. Ἀλλὰ... δὲν ἐμαρτύρησα καὶ οὔτε μαρτυρῶ*».

Τὸν συγγραφέα καὶ πολιτευτὴν κ. ΓΕΩΡΓ. ΠΩΠ, τὸν βρίσκουμε χωμένον μέσα μὲ νομικὰ βιβλία καὶ ἐγγραφα. Ἀκούει τὸ ἐρώτημά μας καὶ μᾶς ἀπαντᾶ:

«*Ἂν καὶ εἶμαι ἀπασχολημένος μὲ τοὺς νόμους, τὶς πεθερὲς αὐτὲς τῶν διηγραφιῶν, ἐν τούτοις θὰ σᾶς πῶ αὐτὰ τὰ ὀλίγα λόγια: «Παρακολουθῶ τὴν δίκη τῆς Κάστρου. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ δὲν ἔδρασεν ὡς πεθερά, ἔδρασεν ὡς θηρίον. Ἀμφιβάλλω ἂν καὶ ἡ πεθερὰ ἀκόμη ἑνὸς λέοντος, θὰ εἶχε τόσον ἀγρίας διαθέσεις*».

* * *

Ἂς δώσουμε ὅμως γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸν λόγο καὶ εἰς τὰς κυρίας. Καὶ νὰ τί ἀπαντᾶ στὸ ἐρώτημα τοῦ «Μπουκέτου» ἡ ἐκλεκτὴ συνεργάτις μας κ. ΑΝΝΑ Θ. ΣΥΝΑΔΙΝΟΥ:

«*Ἡ δική μου πεθερὰ ἦταν τόσο ἰδανική, σὰν μιὰ καθαυτὸ μητέρα μου, ὥστε δὲν ἀντελήφθην ποτέ μου τὴ σημασία ποὺ δίνει ὁ κόσμος στὴ λέξι πεθερά.*

» *Ἄλλωστε σήμερα ἡ μοντέρνα γυναῖκα δὲν ἐνδιαφέρεται καλὰ-καλὰ γιὰ τὸν ἄντρα της καὶ τὰ παιδιά της, καὶ θὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν πεθερά της;*».

* * *

Ὁ γνωστὸς ἱστοριοδίφης κ' ἐκλεκτός μας συνεργάτης κ. ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ, μᾶς ἀπαντᾶ:

«*Ἂν ρωτᾶτε γιὰ τὴν πεθερὰ τοῦ Ἀθανασοπούλου, γι' αὐτὴ θ' ἀποφανθῆ τὸ Κακουργιοδικεῖο Ἀθηνῶν. Ἂν ρωτᾶτε γιὰ τὶς ἄλλες πεθερές, ἐγὼ δὲν εἶμαι κατάλληλος νὰ σᾶς ἀπαντήσω, γιατὶ δὲν εἶχα... εὐτυχῶς*».

* * *

Ὁ διευθυντὴς τοῦ «Μπουκέτου» κ. Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ἀπαντᾶ:

«*Οὓς Θεὸς συνέζευξε, ἡ πεθερὰ τοὺς... χωρίζει!*».

* * *

Ὁ ποιητὴς κ' ἐκλεκτός μας συνεργάτης κ. ΣΤΕΦ. ΛΑΦΝΗΣ, ἀπάντησε στὸ ἐρώτημά μας ὡς ἑξῆς:

«*Σ' ἕνα ἀπὸ τὰ νησιὰ τῆς Πολυνησίας, ὅταν ἡ πεθερὰ βάλει ραδιουργίες μεταξὺ τοῦ ἀνδρογύνου, ὁ σύζυγος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὴ σφάξῃ καὶ νὰ τὴ φάῃ ψητή.*

» *Σ' ἕνα δημοτικό μας τραγοῦδι, ἡ νεκιὰ πεθερὰ παριστάνεται νὰ ταΐζῃ μὲ μαγερεμένα φείδια τὴ νύφη τῆς.*

» *Ἐγώ, ἐν τούτοις, ἔχω καλὲς ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴ μακαρίτισσα τὴν πεθερά μου. Γιὰ νὰ μὲ διασκεδάζῃ, ὅταν ἤμουν μελαγχολικός, μοῦ τραγουδοῦσε ἀμανέδες*».

* * *

Ὁ γνωστὸς ἱστοριοδίφης καὶ ἐκλεκτὸς συνεργάτης μας κ. ΘΕΟΔ. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ, συγυρίζει τὶς πεθεράδες δεόντως:

«*Ἡ πεθερά, λέγει, εἶνε ὁ ἀσπονδότερος ἐχθρὸς τοῦ γαμπροῦ. Τοῦ ψήνει κυριολεκτικῶς τὸ ψάρι στὰ χείλη. Θὰ σᾶς πῶ σχετικῶς δύο ἀνέκδοτα:*

» *Κάποιος διηγεῖτο μιὰ φορὰ σ' ἕνα φίλο του ὅτι ἕνας κάβουρας δάγκασε τὴν πεθερά του.*

» — *Βρὲ τὴν καϋμένη!... εἶπε ὁ φίλος λυπημένος.*

» *Καὶ ὁ πολυπαθὴς γαμπρός:*

» — *Δὲν λὲς καλύτερα «βρὲ τὸν καϋμένο τὸν κάβουρα!...».*

* * *

» *Μιὰ ἄλλη φορὰ εἶχε πεθάνει ἡ πεθερὰ κάποιου δυστυχισμένου γαμπροῦ. Ὁ γιατρὸς ποὺ διεπίστωσε τὸ θάνατό της, εἶπε στὸ γαμπρὸ γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ (;):*

» — *Μπορεῖ ὅμως νὰ ἔχῃ πάθει καὶ νεκροφάνεια ἡ πεθερά σας καὶ νὰ συνέλθῃ σὲ λίγες ὧρες.*

» — *Τί ἔκανες λέει! φώναξε τρομοκρατημένος ἐκεῖνος. Νὰ τὴ θάψουμε ἀμέσως, γιατρέ μου!...*».

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΠΩΣ ΕΝΑΣ ΑΓΓΛΟΣ ΑΠΗΓΑΓΕ ΜΙΑΝ ΑΡΜΕΝΟΠΟΥΛΑ

(Ἀπὸ τὸ περίφημο βιβλίο τοῦ Ἐδμόνδου Ἀμποῦ «Ἡ Σύγχρονη Ἑλλάδα»)

Ὁ Ἐδμόνδος Ἀμποῦ ἐγνώρισε πολὺ καλὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἐξωγράφισε πολὺ κακό. Ὁ χιουμοριστὴς αὐτὸς Γάλλος συγγραφεὺς ἔζησε ἀρκετὸν καιρὸ στὴν Ἀθήνα ὡς μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ ἡ Ἑλληνικὴ πρωτεύουσα βρισκόταν στὴ δημιουργία της. Βρῆκε φυσικὰ πολλὰ πράγματα παράξενα, ποὺ χτυποῦσαν ἄσχημα στὸ μάτι ἑνὸς εἰρονικοῦ Παριζιάνου καὶ στὸ βιβλίο του ποὺ ἔγραψε γιὰ τὴ «Σύγχρονη Ἑλλάδα», μέσα σὲ πολλὲς ἀλήθειες, ἔδαλε καὶ πολλὰ πράγματα ποὺ δείχνουν ὅτι ὁ συγγραφεύς του ἕνα κυρίως εἶχε σκοπό: Νὰ γράψῃ ἕνα εὐχάριστο στὴν ἀνάγνωσι βιβλίο, ἔστω κι' ἂν κάποτε κουβαλᾶς τὴν ἀλήθεια κι' ἀδικοῦσε ἕνα λαό, τὸν ὁποῖο δὲν κατάλαβε.

Ἐν τούτοις, μ' ὅλα τὰ ἐλαττώματά του, τὸ βιβλίο αὐτὸ τοῦ Ἀμποῦ εἶνε μιὰ πολύτιμη πηγὴ γιὰ τὴν κοινωνικὴ ζωὴ τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὰ μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνος, κι' ἐκεῖνος ποὺ ξέρει νὰ ξεχωρίζῃ τὴν ἀλήθεια ἀπὸ τὸ μυθιστόρημα, θὰ βρῆ πολλὰ ἐνδιαφέροντα πράγματα.

Ἕνα ἀπὸ αὐτὰ εἶνε καὶ ἡ ἀφήγησι τοῦ γάμου ἑνὸς Ἄγγλου, ὁ ὁποῖος ἤμουνε τότε στὴν Ἀθήνα, καὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἀναφέρει μολαταῦτα τὸ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ σημειώνει μ' ἕνα μονάχα Χ.

Ἀλλ' ἂς δώσουμε σχετικῶς τὸν λόγο στὸν Ἀμπού, στὸν ὁποῖο ἀφήνομε κι' ὅλη τὴν εὐθύνη τοῦ γεγονότος ποὺ διηγεῖται:

«Ἡ ἡρωΐς τῆς ἱστορίας εἶχε γεννηθεῖ — γράφει — στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ εἶχε μιὰ ἀδελφὴ μικρότερη στὰ χρόνια. Ἐκεῖ τὴν πρωτογνώρισε ὁ Ἄγγλος μίστερ Χ. καὶ τὴν ἐρωτεύθηκε τρελλά. Ἦταν ἀδύνατο ὅμως νὰ τὴ ζητήσῃ σὲ γάμο, γιατὶ οἱ τότε Τουρκικοὶ νόμοι ἀπαγόρευαν σὲ μιὰ Ἀρμένισσα νὰ παντρευτῆ μ' ἕνα Φράγκο, κυρίως γιατὶ τὴν ἀγαποῦσε καὶ τὴν προόριζε γιὰ τὸν ἑαυτό του ἕνας Τοῦρκος ἀγᾶς.

»Ἀλλὰ ὅταν ὁ Ἄγγλος ἐρωτεύεται, αὐτὸ δὲν γίνεται μὲ ἡμίμετρα. Ὁ κ. Χ. λοιπὸν ἀποφάσισε ν' ἀπαγάγῃ τὴ λατρευτή του κι' ἡ νέα δὲν ἀντέστη διόλου στὴν ἀπόφασί του αὐτή.

»Ὁ ἐρωτευμένος βρῆκε ἕναν τρόπο πολὺ πρακτικό, ὅσο καὶ πρωτότυπο, γιὰ ν' ἀπαγάγῃ τὴν ἀγαπημένη του, χωρὶς νὰ πάρουν μυρωδιὰ οἱ Τουρκικὲς ἀρχές.

»Παράγγειλε δηλαδὴ ἕνα μπαοῦλο ἀπὸ κέδρο, ἀρκετὰ μεγάλο ὥστε νὰ χωράῃ μέσα ἕνας ἄνθρωπος ἀναπαυτικὰ καὶ γιὰ νὰ μὴν προκαλέσῃ τὴν ὑποψία τῶν ἀρχῶν, ἔφυγε ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι μονάχος του, ἀφοῦ παρέδωσε τὸ μπαοῦλο στὴ λατρευτή του καὶ συνεννοήθηκε μαζύ της πῶς θὰ γίνουν τὸ ταξεῖδι της... λαθρεμπορικῶς.

»Μετὰ λίγες μέρες ὁ μίστερ Χ. ἔφτασε στὴν Ἀθήνα κι' ἔγραψε ἀμέσως στὴ λατρευτή του ὅτι μποροῦσε νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ περίεργο γαμήλιο ταξεῖδι της, μπαίνοντας μέσα στὸ μπαοῦλο. Στὰ πατερά τοῦ μπαοῦλου αὐτοῦ ὑπῆρχαν μικρὲς τρύπες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἔμπαινε ἀέρας, γιὰ νὰ μὴ σκάσῃ ἡ νύφη. Ἐπίσης στὸ ἐσωτερικὸ του εἶχαν φτιάσει ἀρκετὰ ράφια καὶ τὰ εἶχαν γεμίσει μὲ τρόφιμα καὶ δοχεῖα νεροῦ.

»Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως, ἡ νεαρὴ Ἀρμενοπούλα δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ ταξεῖδι αὐτὸ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι στὴν Ἀθήνα, μέσα στὸ μπαοῦλο... σὰν ἐμπόρευμα! Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὸ ταξεῖδι Κωνσταντινουπόλεως—Ἀθηνῶν διαρκοῦσε τέσσερες ὁλόκληρες ἡμέρες καὶ ἡ ὡραία νύφη δὲν ἀσθάνεται τὸ κουράγιο νὰ μείνῃ... μπουλλαριισμένη τόσον καιρό.

»Ἐν τούτοις, δὲν ἔπαιρνε ἀναβολὴ τὸ πρᾶγμα. Τὸ καράβι, μὲ τὸ ὁποῖο θὰ ταξεῖδευε καὶ μὲ τὸν καπετάνιο τοῦ ὁποίου εἶχε συνεννοηθεῖ ὁ Ἄγγλος, δὲν ἠ' ἀργοῦσε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι. Ἔφτασε ἡ τελευταία μέρα καὶ ἡ νέα, μολονότι πολλὲς φορὲς ἔκαμε τὴ δοκιμὴ καὶ μπῆκε στὸ μπαοῦλο, δὲν εἶχε τὸ κουράγιο νὰ κλειστῆ σ' αὐτὸ καὶ νὰ ταξειδέψῃ.

»Τοῦ κάκου ἡ ἀδελφή της τὴ συμβούλευε νὰ μὴ χάσῃ μιὰ τέτοια τύχη καὶ νὰ μὴ φαίνεται τόσο δειλή. Ἐκείνη ἔκλαιγε κι' ἀρνιόταν νὰ μπῆ μέσα στὸ μπαοῦλο.

» — Κουράγιο λοιπόν! τῆς ἔλεγε καὶ τῆς ξανάλεγε ἡ ἀδελφή της. Τέσσερες μέρες περνοῦν γρήγορα. Κι' ἔπειτα νειὰ θὰ εἶσαι γιὰ πάντα εὐτυχισμένη! Βέβαια θὰ στενοχωρηθῆς λιγάκι μέσα στὸ μπαοῦλο, ἀλλὰ μπροστὰ στὴν εὐτυχία, τί εἶνε μιὰ στενοχώρια τεσσάρων ἡμερῶν; Κάμε κουράγιο!

» — Τὸ λὲς αὐτό, τῆς ἀπαντοῦσε ἡ λατρευτή τοῦ μίστερ Χ., γιατὶ δὲν πρόκειται νὰ κλειστῆς ἐσὺ στὸ μπαοῦλο. Γιὰ δοκίμασε, καὶ τότε τὰ λέμε.

» — Καὶ γιατί ὄχι; ἀποκρίθηκε ἡ μικρότερη ἀδελφή.

» Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρό, μπῆκε στὸ μπαοῦλο καὶ ξαπλώθηκε ἀναπαυτικά. Μὰ οὔτε κι' αὐτὸ ἔπεισε τὴν ὡραία Ἀρμενοποῦλα.

» — Κρῦμα! Θὰ πάῃ χαμένο τὸ ὡραῖο αὐτὸ κέδρινο μπαοῦλο! εἶπε τότε ἡ μικρότερη ἀδελφή μὲ παράπονο.

» — Δὲν θὰ πάῃ χαμένο, θὰ βάζουμε τὰ φορέματά μας, ἀποκρίθηκε ἡ μεγαλύτερη.

» — Κι' ἐκεῖνον τὸν φτωχὸ τὸν Χ. ποὺ σὲ περιμένει δὲν τὸν λυπᾶσαι; Ἂν ἤμουν στὴ θέσι σου, θὰ τρελλαινόμουν ἀπὸ τὴ στενοχώρια μου.

» — Ἂν τὸ ταξεῖδι αὐτὸ σοῦ ἀρέσει, μπορεῖς, ἀδελφοῦλα μου, νὰ τὸ κάνῃς ἐσύ, ἀντὶ γιὰ μένα, τῆς ἐδήλωσε τότε ἡ ὑποψηφία σύζυγος τοῦ Ἄγγλου.

» — Μακάρι νὰ μποροῦσα! ἀποκρίθηκε ἀναστενάζοντας ἡ ἄλλη.

» — Ἀλήθεια; Θὰ πήγαινες λοιπὸν νὰ παντρευτῆς μὲ τὸν Χ;

» — Καὶ γιατί ὄχι, ἀφοῦ ἐσὺ φοβᾶσαι κι' ἐγὼ εἶμαι πιὸ θαρραλέα;

» — Τότε ἡ ὥρα ἡ καλή, ἀδελφοῦλα μου. Πήγαινε...

» Ὅπως γράψαμε, ἡ προετοιμασίες εἶχαν πειὰ γίνει. Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ἡ μικρότερη ἀδελφή, φίλησε τὴν ἀδελφή της, μπῆκε στὸ μπαοῦλο, τοποθετήθηκε ἀναπαυτικὰ μέσα στὴν προσοφινή της φυλακὴ καὶ μετεφέρθη ἀπὸ δυὸ χαμάληδες στὸ καράβι, τὸ ὁποῖο ἦταν ἕτοιμο γιὰ τὸν Πειραιά.

* * *

» Ὁ μίστερ Χ., μόλις ἔφτασε τὸ καράβι στὸν Πειραιᾶ, κατέβηκε ἀμέσως γιὰ νὰ παραλάβῃ τὸ πολύτιμο φορτίο. Τὸ μετέφερε μὲ προσοχὴ καὶ γοηγοράδα στὴν Ἀθήνα κι' ὅταν πειὰ ἔμεινε μόνος στὸ σπίτι του, ἄνοιξε μὲ προσοχὴ τὸ σκέπασμά του.

» Μπορεῖτε τώρα νὰ φανταστῆτε τὴν κατάπληξι τοῦ Ἄγγλου ὅταν, ἀντὶ τῆς λατρευτῆς του, βρῆκε μέσα στὸ μπαοῦλο τὴ μικρότερη ἀδελφή της. Τὸ πρᾶγμα τὸν ἐξέπληξε. Ἡ νέα ὅμως, ἀφοῦ συνῆλθε ἀπὸ τὴν κούρασι καὶ τὴ στενοχώρια τοῦ τόσο λίγο ἀναπαυτικοῦ ταξειδιοῦ της, ἐξήγησε στὸν κ. Χ. τὴν αἰτία, γιὰ τὴν ὁποία ἀντικατέστησε τὴν ἀδελφή της στὸ... γαμήλιο μπαοῦλο.

» Ὁ κ. Χ. — συνεχίζει ὁ Ἀμποῦ στὸ βιβλίο του — ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς μεθοδικοὺς ἐκείνους Ἄγγλους, ποὺ παίρνουν γρήγορα τὶς ἀπαρμάσες τους. Τὸ φρέμα τοῦ γάμου ποὺ εἶχε παραγγείλει ἦταν ἕτοιμο. Ἄλλο κορίτσι δὲν εἶχε στὴ θέσι του. Νὰ περιμένῃ περισσότερο, αὐτὸ θὰ τοῦ χαλοῦσε τὰ σχέδιά του. Ἡ δυὸ ἀδελφὲς ἐμοιάζαν ἀρκετὰ μεταξύ τους, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι ἐκεῖνος εἶχε ἀγαπήσει μιὰ ξανθή, ἐνῶ αὐτὴ ποὺ τοῦ ἤρθε μπαουλαρισμένη ἦταν μελαχροινή. Τὴν παντρεύτηκε ἐν τούτοις κι' ἔζησε μαζύ της εὐτυχισμένος.

Αὐτὰ διηγεῖται ὁ Ἀμπού. Ποιός νὰ εἶνε τάχα αὐτὸς ὁ περίεργος Ἄγγλος; Κάποιος μοῦ εἶπε ὅτι πρόκειται γιὰ τὸν Φίνιτ, τὸν Ἄγγλο ἱστορικὸ ποὺ πέρασε τὰ περισσότερα χρόνια τῆς ζωῆς του καὶ πέθανε στὴν Ἀθήνα. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν τὸ ἐξακριβώσα, οὔτε μπορῶ νὰ τὸ βεβαιώσω.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ

ΣΤΙΧΟΙ

ΜΙΑΝ ΟΡΓΥΙΑ ΚΑΤΩ..

Πῶς ἐθάμπωσεν ὁ λόφος
κιόλας, μελαγχολικὰ!
Στὸ νεράκι, δυσμικά,
κλείει ὀχρότατο λυκόφως.

Γαύγισε γλυκὰ ἑνὰς σκύλος
καὶ τριζολογᾶ ἀλαφρό,
κάπου, ἀξόνι γλυστερό:
γύρισμα τροχοῦ εἶν' ἡ μέλος;

Δόξα στὸ Δεκέμβρη μῆνα,
μ' ἕνα τέτοιο φῶς χλωμό,
ποὺ — καρδιές χωρὶς σπασμό —
κρέμονται ἡ φωλῆς στὰ σχοίνα!

Τέτοιαν ὥρα, ἡ λίγο ἀκόμα,
δὲν τὸ νοιώθεις συντροφιὰ
κι' ὡς μέσ' στὸ εἶναι του βα-
(θειὰ
τὸ νεκρό, ράθυμο χῶμα;

— Γῆς ξεθυμασμένη, ἀγέρι
μὲ τὸ χνώτο τ' ἀγαθό,
πάρε με νὰ κοιμηθῶ
μιὰν ὀργυιὰ κάτω ἀπ' τὴ φτέρη.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Η ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ Κ' Η ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΩΝ

— Ἡ ἐπίσημη λειτουργία τῶν ταχυδρομικῶν ὑπηρεσιῶν ἐγκαινιάστηκε κατὰ τὸ ἔτος 1634.

— Τὰ πρῶτα μουσικὰ κομμάτια τυπώθηκαν στὰ 1478.

— Ἡ ἐφευρεσις τοῦ ὀρολογιοῦ χρονολογεῖται ἀπὸ τὰ 1456.

— Ὁ Κοπερνίκος ἐμελέτησε τὸ ἡλιακὸ σύστημα στὰ 1617.

— Ἡ πρώτες βελόνες κατασκευάστηκαν στὴν Ἀγγλία κατὰ τὸ 1545.

— Τὰ πρῶτα μαχαίρια κατασκευάστηκαν ἐπίσης στὴν Ἀγγλία κατὰ τὸ 1559.

— Τὰ πρῶτα διάφανα χρησιμοποιήθηκαν στὴ Γαλλία στὰ 1560.

— Ἡ πρώτη ἐφημερίδα ἐξεδόθη στὴ Γαλλία στὰ 1588.

ΚΡΤΗΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Η ΚΟΤΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΗΑΣ

(Κρητική 'Αποκρηάτικη παράδοσις)

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ — εἶνε πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε — στὸν Κάτω Μυλοπόταμο βασίλευε μιὰ καλὴ γυναίκα, ἡ Ζαμπᾶ, θρήσκα καὶ καλόκαρδη, δίκαιη καὶ πονόψυχη.

'Αλλὰ ὅσο καλὴ ἦταν αὐτή, τόσο κακὴ ἦταν ἡ Αὐλή της. Γυναίκες περιπαίχτρες ἡ δωδεκάδα της. 'Ο νοῦς τους δὲν ἦταν στὴ δουλειά τους, ἀλλὰ στὴ διασκέδασι, στὸ φαγοπότι, στὸ χορό.

Ἔτσι, στὸ παλάτι διωργάνωναν πάντα γιορτὲς γιὰ νὰ διασκεδάζουν.

— Σήμερα εἶνε τοῦ 'Αγίου 'Αθανασίου τοῦ Μεγάλου. Νὰ τὸν γιορτάσουμε. Μεγάλος ἅγιος εἶνε!...

'Η βασίλισσα ἡ Ρήγισσα, γιὰ νὰ μὴ χαλάσ τὴν καρδιά τους, κι' ἀπὸ μεγάλο σεβασμὸ πρὸς τὴ θρησκεία, ἐδεχότανε.

— Ἔ. ἄς τὸν γιορτάσουμε ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, ἔλεγε. Τί λὲς καὶ σύ, ἀγία-Παρακλητική; ρωτοῦσε καὶ μιὰ ἡγουμένισσα ποὺ εἶχε στὴ δωδεκάδα της.

— 'Αμαρτία μεγάλη, κυρά μου καὶ βασίλισσά μου, θὰ εἶνε νὰ μὴν τὸν γιορτάσουμε! ἀπαντοῦσε ἡ ἡγουμένισσα.

Κι' ἔτσι, ἀφοῦ τὸ ἔλεγε κι' ἡ ἡγουμένισσα, ἄναβε τὸ γλέντι.

Σὰν περνοῦσαν κάνα-δυὸ μέρες, ἔλεγαν πάλι ἡ αὐλικές:

— Σήμερα εἶνε τοῦ 'Αγίου 'Αντωνίου. Μεγάλος ἀσκητής! Αὐτὸς δὰ εἶνε ποὺ πρέπει νὰ γιορταστῆ!

— Νὰ κάνουμε μεγάλη λειτουργία, ἀπαντοῦσε ἡ βασίλισσα.

— Δὲν ἀρκεῖ αὐτὸ μοναχά. Νὰ κάνουμε καὶ συμπόσιο γιὰ τὸ λαό!

— Μὰ αὐτὸς ἦταν μεγάλος ἀσκητής. Τί τὰ θέλετε τὰ συμπόσια; ἐπέμενε ἡ βασίλισσα. Πιὸ πολὺ θὰ τὸν τιμήσουμε ἂν περάσουμε ὅλη τὴν ἡμέρα μὲ νηστεία καὶ κατάνυξη.

— Μπᾶ, κυρία καὶ βασίλισσά μου, ἐπενέθαινε ἡ ἡγουμένισσα, ποὺ ἦτανε χειρότερη ἀπ' ὅλες. 'Αμα τὸν χαίρονται οἱ οὐρανοί, ἐμεῖς ἐδῶ θὰ κλαίμε; Δὲν εἶδες ποὺ τὸ λέει καὶ τὸ τροπάριό του:

«... Ταῖς οὐρανίαις συναγάλλη,
παμμακάριστε,
τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν κληρονόμος...».

'Αφοῦ ἦταν ἔτσι, τί νὰ γίνη! Δεχόταν κι' ἡ βασίλισσα...

Καὶ δόσαν γλέντια καὶ κακό.

Ἔτσι ὅμως πήγαινε τὸ βασίλειο κατὰ κρημνῶν. 'Ο κόσμος ἄρχισε νὰ φωνάζη, οἱ παπάδες στὶς ἐκκλησίες νὰ παρακαλοῦν τὸν Θεὸ νὰ δώση φώτισι στὴ βασίλισσα καὶ στὸ συμβούλιό της, γιὰ νὰ σταματήση τὸ κακό, κι' ἕνας ἅγιος μοναχὸς ἀπὸ τὸ Πρέβελη, κατέβηκε γιὰ νὰ συμβουλέψη τὴ Ρήγισσα, ἀλλὰ τὸν ἔδιωξε ἡ δωδεκάδα, βάζοντας τοὺς φρουροὺς νὰ τὸν χτυπήσουνε μὲ τὰ κοντάρια τους...

* * *

Ἔτσι περνοῦσαν ἡ μέρες.

'Η Αὐλὴ γλεντοῦσε κ' ὁ λαὸς πεινοῦσε καὶ ὑπόφερε.

Πέρασαν ἡ μεγαλογιορτάδες καὶ ἦρθαν ἡ 'Αποκρηές. Τότε πειὰ ἡ δωδεκάδα ἤτανε στὶς δόξες της. Τραπέζια καὶ χοροὶ ἀπ' τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ καὶ μαντινάδες καὶ τραγούδια:

Τοῦτες ἡ μέρες ἔχουν το, *ὅπου χορεύουνε ἡ νειὲς*
τοῦτες ἡ γ' ἑέδομάδες, *καὶ σκάζουνε ἡ γρᾶδες (γρηές).*

'Η αὐλικὲς καλούσανε ἀκόμα καὶ τὰ Φραγκόπουλα ἀπὸ τὰ διπλανὰ τὰ κάστρα, ἀπ' τὸ Φραγκοπατημένο μέρος τῆς Κρήτης καὶ γλεντοῦσανε μαζύ. 'Ο λαὸς τοὺς Φράγκους δὲν τοὺς ἀγαποῦσε, κ' ἔταν ἔβλεπε ὅλα τὰ «δοσήματά» του νὰ τὰ τρῶν καὶ νὰ διασκεδάζουν αὐτοί, ἀγρίευε καὶ βλαστημοῦσε.

'Αλλὰ πάλι εἶχαν στὴ βασίλισσα μεγάλο σεβασμό, γιατὶ ἦταν κόρη ἑνὸς μεγάλου πολεμάρχη, ποὺ πάσκισε, ἐδῶ καὶ τόσα χρόνια, τοὺς Φράγκους κι' ἐλευθέρωσε τὸν λίγο καὶ μικρὸν ἐκεῖνο τόπο...

* * *

Τὸν παληὸ καιρό, συνήθιζαν τὶς 'Αποκρηές, σ' αὐτὰ τὰ μέρη, νὰ φορῶν «μουτσοῦνες». Ὄχι ὅμως σήμερα μὲ μεταξωτὰ φουστάνια καὶ κόκκινα καὶ πράσινα καὶ τέλια καὶ στολίδια.

Τότε φοροῦσαν κάνα-δυὸ μέρες, ἔλεγαν πάλι ἡ αὐλικές:

— Σήμερα εἶνε τοῦ 'Αγίου 'Αντωνίου. Μεγάλος ἀσκητής! Αὐτὸς δὰ εἶνε ποὺ πρέπει νὰ γιορταστῆ!

— Νὰ κάνουμε μεγάλη λειτουργία, ἀπαντοῦσε ἡ βασίλισσα.

— Δὲν ἀρκεῖ αὐτὸ μοναχά. Νὰ κάνουμε καὶ συμπόσιο γιὰ τὸ λαό!

— Μὰ αὐτὸς ἦταν μεγάλος ἀσκητής. Τί τὰ θέλετε τὰ συμπόσια; ἐπέμενε ἡ βασίλισσα. Πιὸ πολὺ θὰ τὸν τιμήσουμε ἂν περάσουμε ὅλη τὴν ἡμέρα μὲ νηστεία καὶ κατάνυξη.

— Μπᾶ, κυρία καὶ βασίλισσά μου, ἐπενέθαινε ἡ ἡγουμένισσα, ποὺ ἦτανε χειρότερη ἀπ' ὅλες. 'Αμα τὸν χαίρονται οἱ οὐρανοί, ἐμεῖς ἐδῶ θὰ κλαίμε; Δὲν εἶδες ποὺ τὸ λέει καὶ τὸ τροπάριό του:

«... Ταῖς οὐρανίαις συναγάλλη,
παμμακάριστε,
τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν κληρονόμος...».

'Αφοῦ ἦταν ἔτσι, τί νὰ γίνη! Δεχόταν κι' ἡ βασίλισσα...

Καὶ δόσαν γλέντια καὶ κακό.

Ἔτσι ὅμως πήγαινε τὸ βασίλειο κατὰ κρημνῶν. 'Ο κόσμος ἄρχισε νὰ φωνάζη. οἱ παπάδες στὶς ἐκκλησίες νὰ παρακαλοῦν τὸν Θεὸ νὰ δώση φώτισι στὴ βασίλισσα καὶ στὸ συμβούλιό της, γιὰ νὰ σταματήση τὸ κακό, κι' ἕνας ἅ-

"Ενας καλόγερος τῆς Χαλέπας χτύπησε τότε τὶς καμπάνες.

φρεγκοπατημένο μέρος.

Γυναίκες ὅμως ἡμέρα δὲν βγαίνανε ποτὲ ἔξω. Ἔβγαιναν τὴ νύχτα, μαζὺ μὲ τὶς ἄλλες τὶς μουτσοῦνες, μὰ αὐτὲς δὲν φοροῦσαν λαμπρόσυρα στὰ μοῦτρα, ἀλλὰ σκέπες διάφανες. Ἐπίσης, ἀντὶ νὰ ντύνωνται μὲ δέρματα τραγιῶν, φοροῦσανε λινάτσες, ἐπάνω στὶς ὁποῖες κολλοῦσανε φτερὰ ἀπὸ δρνιθες, πετεινούς, ἰνδιάνους καὶ περιστέρια.

* * *

Ἔτσι περνούσανε ἡ μέρες, ὄς ποὺ πλησίαζε ἡ Τυρινή.

Τὴν παραμονή, ποὺ ἦταν Ψυχοσάββατο, ἔπρεπε νὰ πάνε στὸ Μοναστήρι τῆς Χαλέπας καὶ νὰ κάνουνε ἐσπερινό, γιὰ τὶς ψυχὲς τῶν πεθαμένων. Ἐκεῖ ἦταν θαμένος κι' ὁ «Κύρης» (πατέρας) τῆς βασίλισσας· ὁ πολεμάρχης καὶ καταλυτὴς τῶν Φράγκων. Ἐκείνη τὴ χρονιὰ ἐτοίμαζαν στὴ Μονὴ ἀπὸ 'σπερνοῦ τὰ πάντα, μαζεύτηκαν κι' ὅλοι οἱ μοναχοὶ ἀπὸ τὰ χωράφια καὶ περίμεναν τὴ βασιλικὴ ἀκολουθία.

Ἔφαρνε ὅμως πῆγε στὸ παλάτι ἀνήμερα τὸ Ψυχοσάββατο ἕνας ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸ Φραγκοκάστελλο, γιὰ νὰ εἰδοποιήση τὴ βασίλισσα, ὅτι οἱ Φράγκοι τὴ βραδειὰ ἐκείνη εἶχανε μεγάλη ἀποκρηάτικη γιορτὴ καὶ χορό. Τὴν παρακαλούσανε λοιπὸν νὰ πάη κι' αὐτή, μ' ὅλη τὴν ἀκολουθία της καὶ τὶς κυράδες τῆς Αὐλῆς της.

Τὰ Ψυχοσάββατα ἡ ἐκκλησία μας, μὰ ποὺ εἶνε ἡμέρα τῶν ψυχῶν, χορὸς δὲν ἐπιτρέπει. 'Αλλὰ οἱ Φράγκοι δὲν εἶνε Χριστιανοὶ ἀληθινοί κ' ἔτσι οὔτε Ψυχοσάββατο ἔχουνε, οὔτε κόλλυβα κι' ἐσπερινοὺς τέλοσ.

Ἡ βασίλισσα δὲν ἤθελε νὰ δεχτῆ καὶ νὰ πάη, ἀλλὰ ἡ ἀκολουθία της τῆς γύρισε τὸ γυναικεῖο τὸ κεφάλι της.

— Τί ὁρμᾶα ποὺ θὰ εἶνε! τῆς λέγανε.

— Μὰ δὲν εἶνε ἁμαρτία; ρωτοῦσε ἡ βασίλισσα.

— Νὰ πᾶμε, τῆς εἶπαν τότε ἡ αὐλικές, καὶ νὰ μὴ γνωρισθοῦμε.

— Μὰ κ' ἂν μᾶς δοῦνε;

— Νὰ γίνουμε μουτσοῦνες, νὰ μὴ μᾶς γνωρίσουνε!

Πήραν λοιπὸν λινὸ πανί, κόλλησαν φτερὰ ἀπάνω, ντύθηκαν καὶ πῆγαν. 'Η βασίλισσα φόρεσε στὸ κεφάλι της καὶ τὸ χρυσό της στέμμα κ' ἡ ἄλλες ἡ κυράδες τὰ μαλαματένια τους στεφάνια.

* * *

Περίμεναν στὸ Μοναστῆρι τῆς Χαλέπας τὴ βασίλισσα, μὰ ποὺ νὰ φανῆ.

Πέρασεν ἡ ὥρα τοῦ ἑσπερινοῦ, βασίλεψεν ὁ ἥλιος. Πλάκωσε ἡ νύχτα σκοτεινή, τὰ πάντα ἦσαν ἕτοιμα γιὰ τὸ μνημόσυνο, μὰ ἡ βασίλισσα δὲν φαινότανε. (Σὲ πολλὰ ὀρεινὰ χωριὰ τῆς Κρήτης, τὸ κυρίως μνημόσυνο γίνεται τ' ἀποβραδύ). Τὴ ζήτησαν ἀπὸ δῶ, τὴ ζήτησαν ἀπὸ κεῖ, δὲν φάνηκε πουθενά. Στεῖλαν γοήγορα πολεμάρχια στὸ παλάτι, μὰ δὲν ἦταν οὔτ' ἐκεῖ.

Μεσάνυχτα πλακώνανε!... 'Ολοι βγήκανε νὰ δοῦν τὶ γιατί γάθηκε ἡ βασίλισσα!...

Ἕνας καλόγερος τῆς Χαλέπας χτύπησε τότε τὶς καμπάνες δυνατά, καὶ πέρα ἀπὸ τοὺς λόγγους καὶ τὶς ἀγριες μαδάρες, κ' ἀπάνω ἀπὸ τὰ χάλαρα καὶ πίσω ἀπὸ τὰ πελέκια, πετάχτηκαν ὅλοι οἱ δοῦλοι, οἱ βοσκοὶ κ' οἱ ἐργάτες τοῦ Μοναστηριοῦ καὶ πῆραν δρόμους καὶ παράστρατα, βουνὰ καὶ μονοπάτια νὰ βροῦν τὴ Ρήγισσα.

Μὰ ὅλοι γυρίσανε ἀπελπισμένοι.

— Πουθενὰ δὲν φάνηκε!

Μόνο ἕνας κουτσὸς καλόγερος, ποὺ φύλαγε κατσίκια, σὰν εἶδε φῶτα καὶ χαρὲς στοὺς Φράγκικους τοὺς Πύργους, τράβηξε κατὰ κεῖ καὶ εἶδε τὴ βασίλισσα νὰ χορεύη, ντυμένη στὰ πούπουλα, μὲ τὸ χρυσό της στέμμα στὸ κεφάλι.

Χωρὶς νὰ χάνη καιρὸ μάλιστα, μπῆκε μ' ὅλο τὸ κοπάδι τῶν κατσικιῶν του μέσα στὴ σάλα τοῦ χοροῦ, σὰν νὰ μπῆκαν ὅλοι οἱ διαβόλοι... 'Οσοι χόρευαν δὲν ἤξεραν τί νὰ ποῦν! 'Ηταν ἀστεῖο κανενὸς ἡσύχου μασκαρᾶ, ἢ μήπως εἶχε γεμίσει κατσικοπόδαρους ὁ τόπος;...

Μὰ ἐξαφνα εἶδαν τὸν κουτσὸ καλόγερο μὲ τὰ μεγάλα ἄγρια γένια του, τὰ ἀχτένιστα μαλλιά του καὶ τὰ κουρελιασμένα ράσα του, νὰ στέκεται στὴ μέση τῆς σάλας, νὰ σηκώνη τὰ χέρια του σὰν κόκκορας, λαλοῦσε σὰν τὸ πετεινάρι κι' ἔλεγε μὲ δυνατὴ φωνή:

Κουκουρίκου — κουκουρί,
φᾶτε πῆτα μὲ τυρί,
γιατὶ βγῆκεν ἡ αὐγή,
«Μούτσουνας» πειὰ νὰ μὴν ἐβγῆ.

'Αμέσως τότε ὅλοι διελύοντο καὶ ἡσύχαζε ὁ κόσμος.

Τὸ γλέντι αὐτὸ ἄρχιζε ἀπὸ τὴν Τσικνοπέφτη καὶ βαστοῦσε ὅλη νύχτα, γιατὶ ὁ ἥλιος δὲν ἔπρεπε νὰ δῆ κανέναν κατσικοπόδαρο στὸ δρόμο.

Τὴν ἡμέρα, τότε, μασκαράδες δὲν βγαίνανε ἔξω. Ἔπειτα ὅμως ἀρχίσανε νὰ βγαίνουνε καὶ τὴν ἡμέρα, ὅπως κάνανε οἱ Φράγκοι οἱ γειτονικοί, στο

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΣΗΜΕΡΑ ΕΚΛΕΙΣΑ ΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑΕΞΗ ΜΟΥ ΧΡΟΝΙΑ

(Τοῦ ΒΥΡΩΝΟΣ — Μιὰ ἀκόμα ἄγνωστη μετάφρασι).

Καιρὸς εἶν' ἡ καρδιά μου πειὰ ἀπὸ ἔρωτες νὰ πάψη,
τώρα ποὺ πλέον δὲν ἡμπορεῖ σ' ἄλλες καρδιὲς ν' ἀνάψη
ἐρωτικὴ φωτιά.
'Αλλ' ὄχι, ἂν εἶνε ἀδύνατο νὰ μ' ἀγαπήσουν ἄλλοι,
ὅμως ἐγὼ θὲ ν' ἀγαπῶ τῆς ὠμορφιᾶς τὰ κάλλη,
τὰ κάλλη τὰ γλυκά.
'Η μέρες μου ἐτελειώσανε καὶ φεύγουνε ἡ ἀχτίδες
τοῦ ἔρωτος, τ'ἄνθη κι'οἱ καρποί, τῆς νειότης μου ἡ ἐλπίδες
καὶ μένει ἡ συμφορά.
Μαύρη φωτιὰ καὶ μοναχὴ τὰ σωθικά μου καίει,
σὰν τοῦ κρατῆρος τὴ φωτιά, σὰν τὴ φωτιὰ ποὺ καίει
τοῦ χάρου τὰ κορμιά.
'Αλλ' ὄχι ἀπὸ ἔρημους στοχασμοὺς ὁ νοῦς μου νὰ θολώνη
ἐδῶ ποὺ ἡ δόξα ὁλόλαμπρη μονάχη περιζώνει
τοῦ ἀντρείου τὴν κεφαλή.
Σημαῖες, δάφνες καὶ καπνοὶ κ' ἄρματα τιμημένα
τῆς ποθητῆς 'Ελλάδος μου, γλυκὰ θωρᾶτε ἐμένα,
ἐμὲ ποὺ σᾶς ποθεῖ.
'Η 'Ελλάδα τώρα ἐλεύθερη, ἐλεύθερη ἡ καρδιά μου,
ἂς τρέξη ἐδῶ νὰ τιμηθῆ σὲ μένανε ἡ γενιά μου
ὅπου σὲ μένα ζῆ.
Ὄχι, δὲν θέλω δάκρυα γι' ἀγάπη πειὰ νὰ χύσω
στὴν πίκρα τώρα, στὴ χαρὰ ἀδιάφορος θὰ ζήσω
ὡσότου ἔχω πνοή.
'Αντὶ τὴ νειότη νὰ ποθῆς, λύτη στὸ νοῦ σου νάχης,
κάλλιο σὰν ἥρωας νὰ χυθῆς μέσ' στὸ πεδίο τῆς μάχης
ὅπου εἶνε μπρός σου ἐδῶ.
Τοῦ πολεμάρχου τὴ θανὴ ἐζήτησε ἡ ψυχή σου,
εὕρε τὸ μνῆμα ποὺ ποθεῖς καὶ τότε ἀποκοιμήσου
στὸν ὕπνο τὸ στερνό.

Μετάφρ. ΕΛΙΣΑΒ. ΜΑΡΤΙΝΕΓΚΟΥ

ΑΝΗΜΟΥΝ ΒΑΣΙΛΗΑΣ...

(Τοῦ Β. ΟΥΓΚΩ)

'Αφοῦ εἶσαι τόσον ὥμορφη, ἂν ἤμουν βασιληᾶς
θὰ χάριζα τὸ στέμμα μου στὰ μαῦρα σου μαλλάκια
μόνο γιὰ δυὸ λογάκια.
Πάλι γιὰ τὸ χατῆρι σου, πεντάμορφη παιδοῦλα,
καὶ τὸ λαό μου θάδινα αἰχμάλωτον ἀκόμα
γιὰ ἕνα φιλὶ στὸ στόμα.
'Αφοῦ εἶσαι τόσον ὥμορφη κι' ἔχεις περίσσια χάρι,
ἂν εἶχα ἐγὼ τοὺς θησαυροὺς καὶ τ' ἄγιά τοῦ Κροίσου,
ἤθελα, μαυρομάτα μου, ὅλα νὰ στὰ χαρίσω
γιὰ νὰ γινοῦμε ἀχώριστο καὶ ζηλευτὸ ζευγάρι.

ΠΟΙΟΣ ΜΠΟΡΕΙ...

(Τοῦ ΕΡΡΙΚΟΥ ΧΑ-ΙΝΕ)

Ποιὸς μπορεῖ νὰ μοῦ δώση
τὴν παληά μου εὐτυχία!
Ὤ, καὶ ποιὰ θὰ μπορέση,
καὶ θρηνῶ τὴν παληὰ
εὐτυχία ποὺ ἔχαμε!...
Ποιὸς μπορεῖ νὰ μοῦ δώση
τὴν παληὰ μου εὐτυχία!
Ὤ, καὶ ποιὰ θὰ μπορέση,
καὶ ποιὰ δύναμι τώρα
ἀπ' τὶς ὧρες ἐκεῖνες
νὰ μοῦ δώση μιὰν ὥρα,
ὦ, μονάχα μιὰν ὥρα!
Τὴν πληγὴ τὴ βαθειά μου
δὲν γιατρεύουν τὰ χρόνια.
Μὲ καινούργιο καὶ παλιὸ
τὴν αἰσθάνομαι πόνο
στῆς καρδιᾶς μου τὰ βάθη
καὶ ποιὰ δύναμι τώρα
ἀπ' τὶς ὧρες ἐκεῖνες
νὰ μοῦ δώση μιὰν ὥρα,
ὦ, μονάχα μιὰν ὥρα!

σους ἀπὸ τὴν οἰκογένειά μας σκότωσαν!... εἶπε πάλι ὁ νεκρός.

Ψυχὴ τριγύρω δὲν ἀνάσαινε!...

— Καταραμένη νάσαι ποὺ ἤρθες μὲ ροῦχα ἐμουτσουνάρα νὰ μοῦ κάνης κόλλυβα!... Ποτὲ νὰ μὴν ἀπολείψουνε τὰ πρόσωπα φτερὰ ἀπὸ τὸ σῶμα σου καὶ τὸ στέμμα μου αἷμα νὰ γίνη ζωντανὸ καὶ νὰ καθήση στὸ κεφάλι σου, κι' ἀκαθαρσία νὰ γεμίση ἡ κοιλιά σου!... Κι' ἀπὸ τότε ἡ βασίλισσα ἔγινε μιὰ δρυφιὰ, μ' ἕνα κόκκινο λειρί, ἀντὶ γιὰ στέμμα, στὸ κεφάλι, καὶ ὅλες ἡ γυναῖκες τῆς ἀκολουθίας της ἔγιναν κ' αὐτὲς κότες. Τὸ ἴδιο κι' ἡ ἡγουμένισσα τοῦ παλατιοῦ ἔγινε κόττα κι αὐτή, μὰ μὲ μαδημένο τὸ κεφάλι καὶ τὸν λαιμό. Ἀπὸ αὐτὴ μάλιστα κατάγονται οἱ κόττες ποὺ εἶνε γυμνοκέφαλες...

Κι' ἂν ἴδητε κάμμιὰ κόττα ποὺ νὰ ἔχη τὸ λειρί της κεντημένο μὲ μυτίτσες, σὰν νὰ φορῆ στέμμα βασιλικό, αὐτὴ κρατᾶει γενιὰ ἀπὸ τὴν καταραμένη βασίλισσα. 'Η ἄλλες πάλι ποὺ ἔχουνε λειρὶ σὰν ἕνα κομματάκι ματωμένο κρέας, εἶνε ἀπὸ τὶς γυναῖκες τῆς ἀκολουθίας της...

Καὶ ἀπὸ τότε οἱ κόττες τρῶνε στὸ δρόμο ὅ,τι βροῦν!

Καὶ ἀπὸ τότε ἀκόμα ἐπικράτησε ἡ συνήθεια ν' ἀποκρεύουνε μ' ὄγκιθες στὴν Κρήτη, γιὰ τιμωρία τῆς ἀπρόσεκτης βασίλισσας καὶ τῆς ἀκολουθίας της....

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΑΦΝΗ

ΚΑΡΔΙΕΣ ΓΕΜΑΤΕΣ ΕΡΩΤΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ: Ὁ Λάμπης, ὁ ἀγαπημένος μοναχογυιός τῆς κυρα-Φρόσως, βρίσκεται ἀξιωματικός στὸ μέτωπο. Ἡ μητέρα του πού λαχταράει γι' αὐτόν, λαβαίνει μιά μέρα γράμμα του, καλεῖ τὴ γειτονοπούλα της, τὴν ὡραία Φωτούλα, νὰ τῆς κάνη συντροφιὰ τὸ ἀπόγευμα καὶ τῆς διαβάζει τὸ γράμμα τοῦ γυιοῦ της, γιὰ τὸν ὁποῖο ἡ νέα αἰσθάνεται θερμὴ καὶ μυστικὴ ἀγάπη.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἔπειτα, ἀφοῦ τῆς ἔδινε μερικὲς ὁδηγίες γιὰ χτηματικὲς ὑποθέσεις, ὁ Λάμπης ἔγραφε:

«... *Νὰ πῆς εἰς ὅλους τοὺς χαιρετισμούς μου καὶ προπάντων στὴ Φωτούλα, τὴν παιδική μου φίλη. Τὴν παρακαλῶ νὰ ἔρχεται συχνὰ νὰ σοῦ κρατῇ συντροφιά, καί, ἂν εὐκαιρεῖ, νὰ μοῦ ραψῃ ὀλίγα ὑποκάμισα, διὰ νὰ τὰ ἔχω, ὅταν, μὲ τὸ καλό, γυρίσω ἀπὸ τὸ Μέτωπο...*».

Ἡ Φωτούλα, ἀκούγοντας τὴν περικοπὴ αὐτή, ἔσκυβε τὸ κεφάλι, σὰν τὸ τριαντάφυλλο πού τὸ βαραίνει ἡ βραδυνὴ δροσιά. Ἔπειτα, μὲ ζωηράδα, σὰν νὰ τὴν ἄναψε ἕνας ἐνθουσιασμός, γρήγορα—γρήγορα, εἶπε:

— Ναί! ναί!... ἀπὸ αὔριο κόλας, κυρία Φρόσω!.... Ν' ἀρχίσουμε ἀπὸ αὔριο.... Θέλετε νὰ πάω στὰ μαγαζιὰ νὰ πάρω χασέ, περοκάλι, ζεφύρι; Ἢ μὴν τὰ θέλετε λινά, μὲ νύσταμες ραιτοῦλες στὸ στῆθος, νὰ φιγουράρουν σὰν θὰ φορῆ πολιτικά;.... Αὔριο, πρωῖ—πρωῖ, νὰ πεταχτῶ στὰ μαγαζιά, νὰ ψωνίσω τὸ ὕφασμα, νὰ πάρω καὶ κουμπάκια φιλιγκρανένια, νὰ πάρω καὶ φορτέτσα καὶ....

Ἡ κυρία Φρόσω τὴν ἐσταμάτησε.

— Στάσου, κορίτσι μου... Ἐγὼ φρόντισα κόλας γιὰ ὅλα. Σ' ἐν' ἄλλο γράμμα του, ὁ Λάμπης κάτι μοῦγραφε νὰ πουκάμισα καὶ τὰ ψώνισα ἀπὸ τότε... Τὰ ὑλικὰ εἶν' ἕτοιμα, κ' ὅποτε ἀδειάζεις, ἀρχίζουμε... Ὅσο γιὰ τὸν κόπο σου, ξέρω....

— Κυρία Φρόσω..., ἐμουρμούρισε ἡ κοπέλλα δειλά, ἐγὼ δὲν θὰ ἤθελα.... δὲν πρέπει νὰ....

— Καλά, καλά, δὲ θὰ μαλώσουμε... Περίμενε τώρα μιὰ στιγμή, νὰ πάω νὰ φέρω τὸ χασὲ καὶ τὸ περοκάλι, νὰ μοῦ πῆς τὴ γνώμη σου... Καὶ ἡ κυρία Φρόσω, πεταχτὴ σὰν κοριτσόπουλο, ἔτρεξε νὰ φέρη τὰ πανικά...

Ἡ Φωτούλα σηκώθηκε, ἔκανε λίγα βήματα στὴν κάμαρα κ' ἔπειτα ἐστάθηκε ἀνωμερὶ στὴ φωτογραφία τοῦ Λάμπη. Τὴν ἐκύτταξε λίγο καὶ μὲ μιᾶς, ξεκρεμώντας την, ἀκούμπησε τὰ χείλη της ἐπάνω στὸ γελαστὸ πρόσωπο. Τὴν ἴδια στιγμὴ ἄκουσε περπατησιὰ πίσω της καί, γυρίζοντας, βρέθηκε ἀντιμέτωπη μὲ τὴν κυρία Φρόσω, πού μπῆκε, κρατώντας τὰ πανικά....

Ἡ Φωτούλα ἔμεινε σὰν ἀποσβολωμένη. Ἡ φωτογραφία τοῦ Λάμπη ἔτρεμε στὸ χέρι της. Ἔπειτα, πῆρε λίγο θόρυβο καὶ τὴν ξανάβαλε στὴ θέσι της... Ἡ κυρία Φρόσω δὲν εἶπε τίποτε. Ἀκούμπησε τὰ πανικά, ἄπτερα σὰν ἀφρός, στὸ μεσαῖνο τραπέζι καὶ ἐξήγησε:

— Νὰ ὁ χασές.

Ἡ Φωτούλα ἔπιασε ἕνα μέρος τοῦ πανιοῦ, τὸ τέντωσε δυὸ φορὲς κ' ἔδωσε τὴ γνώμη της:

— Κρουστός, δὲν ἔχει καὶ πολλὴ κόλλα.

— Νὰ καὶ τὸ περοκάλι.

— Φίνο! Θὰ κάνουμε κάτι πουκάμισα τοῦ κυρίου Λάμπη πού θὰ τὰ ζηλεύουν ὅλοι!

Ἔμειναν σύμφωνες ν' ἀρχίσῃ τὸ ράψιμο ἀπὸ τὴν παραπάνω μέρα. Ἡ αὐριανὴ ἦταν Τρίτη, κ' ἡ κυρία Φρόσω θὰ τόχε γιὰ γρουσουζιά. Ἡ Φωτούλα, ἀφοῦ τραταρίστηκε —μιὰ κουταλιὰ βύσσινο, ἕνα φακοπότηρο μαστίχα— ἔφυγε γιὰ νὰ ξαλάρθῃ τὴν Τετάρτη πρωῖ—πρωῖ, ν' ἀρχίσῃ ἡ δουλειά. Ἡ κυρία Φρόσω τήνε συντρόφευε ὥς στὴν ὁξώπορτα.

— Στὸ καλό, Φωτούλα μου. Τὴν καλησπέρα μου σὸν πατέρα σου.

Ἡ Φωτούλα χαμήλωσε τὰ μάτια...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΤΟ ΘΕΛΗΜΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ἦταν ὄμορφο κεῖνο τὸ πρωινὸ τῆς Τετάρτης. Μάρτης. Ὁ οὐρανὸς γελοῦσε καταγάλανος. Τὰ χελιδόνια ἐσπάθιζαν τὸν ἀέρα μὲ τὰ κ... πυλωτὰ φτερά τους... Ὁ ἥλιος ἐσκόρπιζε τὸ χρυσάφι του στὴν ξαναγεννημένη Φύσι, στὰ πρόσωπα καὶ στὰ πράματα. Ἄνοιξη, ἡ νειότη τοῦ ἔτους, ἡ γλυκειὰ ἐποχὴ τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς ἀγάπης.

Ἡ Φωτούλα ὁλόδροση, συμπαθητικιὰ μέσα στὴ μαῦρη ρεγατὴ ποδιά της, μὲ τὸ παρθενικό της κεφάλι καλοχτενισμένο, ἐπῆγε στὸ σπίτι τῆς κυρίας Κερασούτη. Ἡ μητέρα τοῦ Λάμπη τὴν ἐδέχτηκε πρόσχαρη, προγευματίσαν μαζὺ —γάλα, καφέ, παξιμαδάκια— στὴν ἀπλόχωρη τραπεζαρία, κ' ὕστερα ξεδίπλωσαν τὸ χασέ. Ἡ Φωτούλα πῆρε τὰ μέτρα καὶ τὴ στιγμὴ πού ἔκοβε τὸ πανί, εὐχήθηκε:

— Καλορροίζικα... Καὶ γαμπρός...

— Ἀμήν, Παναγία μου! ἀπάντησε ἡ μάνα μὲ λαχτάρα. Ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ στοῦ Θεοῦ τ' αὐτί. Ἄμ τί ἄλλο θέλω κ' ἐγώ, Φωτοῦλα μου; Νὰ τὸν καμαρώσω γαμπρό, μὲ μιὰ καλὴ κοπέλλα, νὰ τόνε δῶ εὐτυχισμένο σὲ καλά, σὲ στοργικὰ χέρια, ἔ, καὶ ὕστερα θὰ μπορέσω νὰ κλείσω τὰ μάτια εὐχαριστημένη.

— Ὕστερα θὰ ζήσετε πολλὰ χρόνια, κυρία Φρόσω. Ἡ μανάδες πρέπει νὰ ζοῦν πολύ, νὰ χαίρωνται τὰ παιδιά τους, νὰ τὰ κυβερνοῦν μὲ τὴ συμβουλή, νὰ εἶνε τοῦ σπιτιοῦ ἡ κολόνες... Νά, τὸ δικό μας σπίτι, ἀπὸ τότε πού χάσαμε τὴ μάνα μας, ἀράνεψε.

— Δὲν ἀράνεψε, κόρη μου, ἀφοῦ ἔχει ἐσένα. Καὶ θὰ ὀμορφήνῃ πιὸ πολύ, ἄμα μπῇ κ' ἡ γαμπρός.

Ἡ Φωτούλα χαμήλωσε τὰ μάτια:

— Ὁ γαμπρός, ἐμουρμούρισε, χμ... οἱ γαμπροὶ σήμερα ζητᾶνε προῖκες, κ' ἐμεῖς δὲν ἔχουμε παρὰ κεῖνο τὸ σπιτάκο, τὸ καλυβάκι, πές... Ὁ πατέρας μου ποτὲ δὲ στάθηκε σφιχτοχέρης. Τὸν ξέρετε δὰ τὸν πατέρα μου....

Ἡ κυρία Φρόσω ἄπλωσε τὸ χέρι, ἔπιασε μὲ τὰ δυὸ δάχτυλα τὸ πηγοῦνι τῆς κοπέλλας, τῆς ἀνασήκωσε τὸ χαμηλωμένο κεφάλι καὶ, κοιτάζοντάς την στὰ μάτια, τῆς εἶπε μὲ τόνο πολὺ ἐπίσημο:

— Ἄκουσε, κόρη μου: Ἐμεῖς ζοῦμε ξεγνοιαστα καὶ ἡ Μοῖρες μας δουλεύουν. Καὶ τὸ στημόνι τῆς ζωῆς μας καὶ τὸ ὑφάδι της στὰ χέρια τους βρίσκονται... Ἔχεις ἐσὺ μιὰ πρόσκληση ἀνεχτίμητη: τὴν ὀμορφιά σου, τὴν τιμή σου, τὴν ἀξιοσύνη σου, τὴν καλή σου καρδιά...

Κι' ὕστερ' ἀπὸ λιγόστυγιη σιωπή, ἐπρόσθεσε:

— Πολλὲς φορὲς ἐσκέφτηκα κ' εἶπα μέσα μου: «Εὐχαριστῶ σε, Θεέ μου, πού μοῦ χάρισες ἕνα γυιό, σὰν τὸ Λάμπη, μὰ καὶ μιὰ κόρη θὰ μοῦ διπλασίαζε τὴ χαρὰ στὸ σπίτι...» Ὅμως, τί τὰ θέλει, Φωτούλα μου, δὲ στάθηκα τυχερὴ πάνω σ' αὐτό...

— Μὰ... ἂν θυμᾶμαι καλά... ἡ μακαρίτισσα ἡ μητέρα μου πολὺ εἶχε πεῖ πὼς... εἴχατε κάποτε μιὰ κόρη καὶ πῶς....

— Ναί, ἀπόχτησα καὶ μιὰ κόρη, τὸ πρῶτο μου παιδί... Ἀχ, εἶν' ἕν' ἀγιάτρευτο μαράζι... Μοῦ πέθανε, τὴν ἔχασα ἑφτὰ χρονῶν τὴ Στέλλα μου.... Ἦταν ἕνας ἄγγελος.... Μοῦ τὴν ἔφερνε ὁ πονετός, μιὰ κακὴ πούντια.... Καὶ τὸ πικρότερο εἶνε πὼς δὲν τῆς εἶχε κάνει μιὰ φωτογραφία, καὶ τώρα ἀγωνίζομαι νὰ κρατήσω μέσα στὴ θυμησί μου τὴν εἰκόνα της.... Ἔρχονται στιγμὲς πού τὴ βλέπω μπροστά μου ὁλοζώντανη, κ' ἄλλες στιγμὲς πού δὲ μπορῶ νὰ θυμηθῶ τὴ μορφή της. Εἶνε ἀγωνία! Τόσα χρόνια πέρασαν, κ' ἀκόμα φυλάω, σὰν ἅγια λείψανα, κάποια πραμματάκια της, παγνίδια της καὶ

φορεσιάματα.

Ἡ χαρουμένη μάνα μιλοῦσε μὲ πόνο, μὲ τὴ λαχτάρα κείνη πού μᾶς δίνει ἡ ἀνάμνηση ἑνὸς ἀγαπημένου προσώπου, πού τὸ χάσαμε κι' ἀπελπιζόμαστε νὰ τὸ ξαναμεταλαβαίνη πὼς ἔκαμε λάθος νὰ ξυπνήση ἕναν τέτοιο καϋμό, μὰ πάλι δὲ μποροῦσε νὰ τὸν συγκρατήση. Ἡ κυρία Φρόσω ἤθελε νὰ ἐκτονώση, νὰ δώση δρόμο στὴ λύπη της... Καὶ νά! πού πετάχτηκε ἀφνὰ καὶ μὲ γλήγορη περπατησιὰ βγῆκε στὸ χαγιάτι.... Ἡ Φωτούλα ἀκούστε τὰ βήματά της πού κροτοῦν στὴν ξυλένια σκάλα πού φέρνει ἀπάνω στὸ καμαράκι τῆς σοφίτας. Τί πάει νὰ κάνη ἡ κυρία Φρόσω;

Σὲ λίγο, ἡ μάνα ξαναφάνηκε. Ἕνα καισελάκι μικρό, ἕνα παλιόκαιο καισελάκι σφίγγει τώρα ἡ μάνα κάτω ἀπὸ τὴ μασκάλη της. Σκόπιμη εἶνε μὲ χρωματιστὰ στολίδια, κ' ἕνα μεγάλο Σ ἔχει πάνω στὸ σκεπασμά του. Ἡ κυρία Φρόσω τὸ ἀκουμπᾶ στὸ τραπέζι κι' ἀνοίγει τὰ χέρια της τρέμοντας.

— Εἶνε τὸ καισελάκι τῆς Στέλλας μου, ἐξήγησε. Τῆς τὄχε φέρει ὁ γιυνός της ἀπὸ τὴν Ἰταλία, γεμάτο παιγνιδάκια καὶ ζαχαρωτά.

Ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κόρφο της ἕνα κλειδάκι περασμένο ἀπὸ ἀλυσίδα, ἄνοιξε τὸ καισελάκι καὶ εἶπε:

—Κύτα! Νὰ ὅλος ὁ θησαυρός πού σοῦ ἄφησε ἡ κορούλα μου... Εἰκοσιπέντε χρόνια τόνε λιβανίζω, τόνε φανερώνω μὲ δάκρυα.

Ἔβγαλε ἀπὸ τὴν καισελίνα μιὰ κούκλα μὲ σπασμένο τόνα χέρι, λίγες κορδέλες, μιὰ ποδίτσα, ἕνα Ἀλφαβητάρι, μιὰ πλάκα τοῦ γραψίματος... Καὶ στὸ πάτο ἕνα κομματάκι ψωμί, κατάξερο σὰν τὴν πολυκαιρία, πέτρα.

—Τοῦτο τὸ βρῆκα στὴ σάκκα της, εἶπε. Εἶνε κομμάτι ἀπὸ τὸ τελευταῖο ψωμάκι πού τῆς ἔδωσα, ὅταν πῆγε γιὰ στερνὴ φορὰ στὸ σχολεῖο. Τὸ ἴδιο βράδυ ἔπεσε μὲ τὸ κεφάλι κάτω καὶ τὴν ἴδια βδομάδα μοῦ τὴν ἐπήραν οἱ παπάδες ἀθαμένη... Ἂν ἤξερα θἄπαιρνα σήμερα μιὰ κοτέλλα ὅς ἐχεῖ πάνω.

Καὶ τὰ δάκρυα ἄρχισαν νὰ τρέχουν ἀμίλητα ἀπὸ τὰ μάτια της...

Ἔκανε τὴ στιγμὴ, μιὰ δυνατὴ φωνὴ ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ δρόμου, καὶ φωνὴ πού ὅσο ζύγωνε, γινότανε πιὸ καθαρή. Ἦταν ὁ ἐφημεριδοπώλης πού ἐπαλαλοῦσε τ' Ἀθηναϊκὰ φύλλα, φερνοντας λίγη ὥρα προτήτερα ἀπὸ τὸ τραῖνο:

—Ἡ «Ἀκρόπολις», τὸ «Βῆμα», ἡ «Καθημερινή», ἡ «Πολιτεία»... Ἐφημερίδεεες!... Ἡ προέλασις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοοοοοῦ!...

Ἡ δυὸ γυναῖκες πετάχτηκαν ὄρθιες. Ἡ κυρία Φρόσω γίντηκε κατάλευκη, ἡ Φωτούλα ἔγινε λίγο ἀπὸ τὸ χρῶμα της. Ἀντάλλαξαν στὰ μάτια.

—Ὁ Πόλεμος, μουρμούρισε ἡ κοπέλλα, ἄρχισε ὁ Πόλεμος!...

Ἡ μάνα σταυροκοπήθηκε, μὰ δὲν εἶπε λέξη. Βγῆκε στὸ παράθυρο, ἐκάλεσε τὸν ἀπελά κ' ἀγόρασε μιὰ ἐφημερίδα. Ἔπειτα, ἐκάθησε στὸ μεντέρι, ἔβαλε τὰ γυαλιά της καὶ μὲ φωνὴ τρεμάμενη ἐδιάβασε τὶς τελευταῖες εἰδήσεις.... Ναί, ἦταν ἀλήθεια: Τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα, σὲ δυὸ φάλαγγες, μιὰ ἀπὸ Βορριά, μιὰ ἀπὸ Νότο, προχωροῦσαν νὰ σφίξουν πὼς Τούρκους, σὰν σὲ σιδερένια τσιμπίδα, νὰ τοὺς διώξουν ἀπὸ τὴν Κιουτάχεια, ἀπὸ τὸ Ἐσκῆ Σεγκί, καί, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, πιὸ πέρ' ἀκόμα, ἴσια κατὰ τὴν Λίμνη Μηλιά, στοῦ Ἀγαρηνοῦ τὸν τάφο...

Ἔτσι πρωτεύουσα ἴσησχε μεγάλος ἐνθουσιασμός, πίστι γιὰ τὴν ἐπιτελικὴ νίκη τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων. Ἡ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα ἔβγαλε γεμάτη πατριωτικὰ ἄρθρα, ποιήματα, εἰκόνες.

— Ἂς γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ! ἐμουρμούρισε ἡ κυρία Φρόσω.

— Ὁ Χριστὸς κ' ἡ Παναγιὰ νὰ φυλάνε τὸ παιδί σας, πρόσθεσε ἡ Φωτούλα.

— Κ' ἔλα τὰ παιδιὰ τῶν μανάδων, ἐσιμπλήρωσε ἡ μητέρα τοῦ Λάμπη.

* * *

Ἔκλεινε τὴ βδομάδα καὶ τὴν ἄλλη, ἡ Φωτούλα ἐρχότανε ἀπὸ τὸ χωριὸ στὸ σπίτι τῆς κυρίας Κερασούτη, κ' ἔφευγε βράδυ. Ἡ δουλειὰ προχωροῦσε γρήγορα. Τὰ πουκάμισα τοῦ Λάμπη βγαίνανε ἀπὸ τὰ ἐπιδέξια χεράκια της ὄμορφα, κομψά, ἀπάνω σὰν φτεροῦγες περιστεριοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Στὸ χορὸ τῆς κ. Σχλῆμαν. Ἕνα ἔξυπνο ἀστεῖο τοῦ κ. Πώπ. Γιατὶ ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος ἔμοιαζε μὲ.... σέμπα! Ὁ Γαβριηλίδης γιὰ τὰ οἰκονομικὰ τῆς «Ἀκροπόλεως». Τί ἔλεγε στὸν κ. Μερκούρη. Ὁ Σοῦτσος στὸ γεῦμα τῶν νεοπλούτων, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Τὰ καλὰ παλιὰ χρόνια, τὴν τελευταία Κυριακὴ τῆς Ἀποκρηᾶς, ἡ κ. Σχλῆμαν ἔδιδε στὸ μέγαρό της μεγάλο χορό, στὸν ὁποῖο συγκεντρωνόταν ἡ ἀφρόκρεμα τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας.

Μιὰ χρονιά, σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς ἀποκρηάτικους χοροὺς παρευρίσκετο καὶ ὁ τότε Διάδοχος Κωνσταντῖνος, περικυκλωμένος ἀπὸ τὴ συνηθισμένη συντροφιά του. Μετὰ τὰ μεσάνυχτα μπῆκε στὴν αἴθουσα μιὰ ὁμάδα προσωπιδοφόρων δημοσιογράφων, οἱ ὁποῖοι ἄρχισαν νὰ περιζώνουν τοὺς προσκαλεσμένους. Ὁ κ. Πώπ, πού ἦταν ἕνας ἀπὸ τὴ συντροφιὰ αὐτή, πλησίασε σὲ μιὰ στιγμὴ τὸν Διάδοχο καὶ τοῦ εἶπε:

— Ὑψηλότατε, μοῦ φαίνεστε σάν... σόμπα!

— Γιατί; ρώτησε ὁ Κωνσταντῖνος. Πῶς σοῦ ἦλθε αὐτὴ ἡ ἰδέα, φίλε μου;

— Γιατὶ βλέπω, Ὑψηλότατε, τόσα... κούτσουρα τριγύρω σας!

* * *

Ὁ μακαρίτης Γαβριηλίδης μιλοῦσε κάποτε γιὰ τὰ τριχυμώδη οἰκονομικὰ τῆς «Ἀκροπόλεως», ἡ ὁποία τὴ μιὰ βδομάδα εἶχε ἄφθονα χρήματα καὶ τὴν ἄλλη δὲν εἶχε οὔτε μιὰ πεντάρα, μὲ τὸν νῦν δήμαρχο Ἀθηναίων κ. Σπ. Μερκούρη, στενό του φίλο καὶ κουμπάρο, γιατὶ τοῦ εἶχε βαφτίσει τὸ πρῶτο του παιδί, τὸ Γιῶργο.

— Ἡ «Ἀκρόπολις», τοῦ εἶπε, ἄλλοτε ἔχει Μεγάλη Σαρακοστὴ μέσα στὴν Ἀποκρηὰ κι' ἄλλοτε Ἀποκρηὰ μέσα στὴ Σαρακοστή!

* * *

Μιὰ Κυριακὴ τῆς Ἀποκρηᾶς, ὁ ἀείμνηστος ποιητὴς Ἀλέξανδρος Σοῦτσος ἦταν προσκαλεσμένος στὸ σπίτι ἑνὸς νεοπλούτου, ὁ ὁποῖος παρέθεσε πρὸς τιμήν του γεῦμα.

Ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἡ οἰκοδέσποινα ἔβαλαν ὅλα τὰ δυνατά τους νὰ τὸν περιποιηθοῦν καὶ εἶχαν ἑτοιμάσει γιὰ τὸν ζένο τους τὰ καλύτερα φαγητά. Προτοῦ σηκωθοῦν ἀπὸ τὸ τραπέζι, ἡ σύζυγος τοῦ νεοπλούτου γύρισε πρὸς τὸν ποιητὴ καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἔ, κύριε Σοῦτσο, τώρα θ' ἀνοίξω γιὰ χάρι σας ἕνα μπουκάλι μὲ παλιὸ κρασί, μὰ πολὺ παλιό, τουλάχιστο ἑκατὸ χρόνων. Ἀγοράσαμε τελευταία ἀρκετὰ τέτοια μπουκάλια καὶ μᾶς ἐστοίχισαν ὁλόκληρη περιουσία....

— Ὦ, σᾶς εὐχαριστῶ πολύ! ἀναστέναξε ὁ ποιητής.

Σὲ λίγο παρουσιάστηκε ὁ ὑπηρέτης φέροντας τὸ ἀναμενόμενο μπουκάλι κοῦ ἦταν σκονισμένο καὶ ἐλλεινό. Οἱ οἰκοδεσπότες τὸ ἄνοιξαν καὶ τὸ ἄδειασαν μέσα στὰ ποτήρια.

— Ἔ, πῶς σᾶς φαίνεται; ρώτησαν τὸν ποιητὴ ἀφοῦ τὸ δοκίμασε. Δὲν εἶνε πραγματικὸ βάλσαμο;

Ὁ Σοῦτσος ξανάπιε μιὰ γουλιὰ καὶ σταδιομουτσούνιασε.

— Εἶνε ἀληθινὰ ἐξαίσιο! ἀποκρίθηκε.

Καὶ ἀμέσως ἐπρόσθεσε:

— Ξέρετε ὅμως, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ πίνεται ἔτσι...

— Δηλαδή;

— Νά, θέλω νὰ πῶ ὅτι καλύτερα θὰ ἦταν νὰ τόπινε κανείς... μέσα στὴ σαλάτα!...

* * *

Κάποτε, ὅταν ὁ Μορεὰς βρισκόταν στὰς Ἀθήνας φερμένος ἀπ' τὸ Παρίσι, οἱ ἐδῶ φίλοι καὶ θαυμαστὰ τοῦ ποιητοῦ τοῦ παρέθεσαν ἕνα γεῦμα, στὸ ὁποῖο παρεκάθησαν πολλοὶ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, οἱ προσκαλεσμένοι ἔλυσαν τὸν λόγο καὶ ἐπῆξαν τὸ ἐγκώμιο τοῦ ποιητοῦ. Ὅταν ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ Πολυδεύου Δημητρακοπούλου, ποὺ συγκαταλεγόταν κ' αὐτὸς μεταξὺ τῶν συνδαιτημόνων, τὸν ἐχαιρέτησε μὲ τὴν ἀκόλουθη προσφώνηση:

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς λογίας
τῶν λογίων μας σωρείας
δίξου λόγων δωρεὰς
κ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐμπύρου,
πλὴν ἀμέτρου μας μωρίας,
καλῶς ἦλθες, Μορεάς!

ΕΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

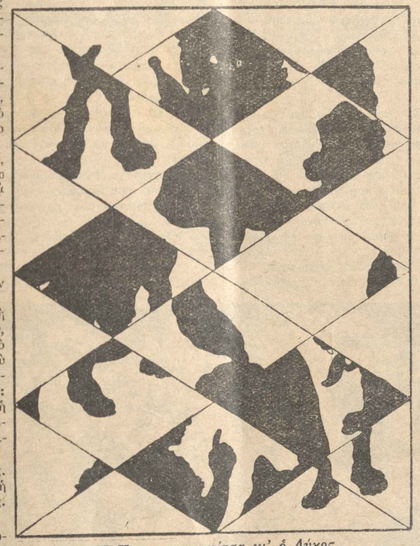

Ἡ Κοκκινοσκουφίτσα κι' ὁ Λύκος.

Θέλετε νὰ περάσετε εὐχάριστα τὶς ὧρες σας, τώρα ποὺ ὁ χειμώνας σᾶς κλείνει ἐνωρὶς στὸ σπίτι; Κόψτε μὲ τὸ ψαλίδι τὰ ρουθουνιὰ σχήματα τῆς παραπάνω εἰκόνος καὶ ἐξαρκολλήστε τα. Ἔτσι ὡδηῆ σχήματα τῆς παραπάνω εἰκόνος, μὲ τὴν εἰκόνα τῆς Κοκκινοσκουφίτσας καὶ τοῦ Λύκου ἐντὸς αὐτοῦ. Τὴ λύσι τοῦ παιχνιδιοῦ θὰ τὴ δημοσιεύσουμε καὶ μεῖς σὲ προσεχὲς φύλλο.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΠΑΤΑΝΙΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ κ. Γ. ΑΘΑΝΑ

Ο ΚΥΡ-ΓΙΩΡΓΗΣ

('Ανέκδοτο)

ΘΕΟΣ σχωρέσ' τον, ἦταν λεβέντης ἄνθρωπος. Καρδια μαλαματένια, ὄρεξη παντοτινή, χέρι ἀνοιχτό. Δὲν τὸν ἔβλεπες ποτὲ θυμωμένο ἢ ἀνόρεχτο ἢ τσιγκούνη. 'Απ' τὴν αὐγὴ ποὺ ἄνοιγε τὸ καφενεῖο, ὥς τὴ νύχτα ποὺ ἔκλεινε, προϊ-γιόια-βράδυ, νηστικὸς-φαγωμένος, μὲ κρύο καὶ μὲ ζέστη, πάντα με κέφι βρισκόταν, τραγουδάκι, «καλῶς τὰ παιδιά», «σταθῆτε νὰ φέρω νὰ πιοῦμε», ἐτί ἄλλο θέλετε ἀπὸ μένα ». Θεὸς σχωρέσ' τον....

Εἶχε πάντα τὸ τσιγάρο κολλημένο στὴν ἄκρη στὸ κάτω ἀχείλι δεξιὰ κ' ὅπως ξεροκαγόταν τὸ τσιγάρο κ' ἀνέβαινε ὁ καπνός, μισόκλεινε τὰ μάτια καὶ σὲ κυττοῦσε σὰν εἰρωνικὰ μέσ' ἀπ' τὸν καπνό. Ὅταν δὲν ἔδηχε, θἄλεγε χωρατό, κ' ὅταν δὲν ἔλεγε χωρατὸ μὲ τὴν ἄλλη, τὴν ἀρωτερὴ ἄκρη τ' ἀχειλιοῦ του θὰ σιγοτραγουδοῦσε κανένα ἐρωτικὸ στιχάκι. Κι' ὁ παθιάρης ἀχὸς ἀνέβαινε μαζὺ μὲ τὸν καπνὸ τὸν ἀνήφορο καὶ τοῦ λίγωνε, θαρρεῖς, παὸ παλὺ τὰ μισοκλεισμένα μάτια. 'Ακόμα καὶ τώλίγωνε, θαρρεῖς, παὸ παλὺ τὰ μισοκλεισμένα μάτια. 'Ακόμα καὶ τώρα στὰ πενήντα πέντε—πενῆντα ἐφτὰ χρόνια ἦταν ἀμὰν γιὰ γλέντι καὶ μερακλῆς, ὅπως καὶ στὰ γιάμια του.

Εἶχε παντρευτεῖ ἀπὸ ἔρωτα τὸ Μαρικάκι του, μὰ οὔτε στὰ γειάτα, οὔτε στὰ γεροντάματά του στάθηκε ποτὲ ἀστὸς κ' ἀρσοισμένος.

—Μαρικάκι μου, δὲ φταίω ἐγώ, νὰ σὲ χαρῶ! Σ' ἀγαπάω σὰν τρελλός. Μὰ τί θέλεις, νὰ σοῦ πῶ ψέμματα; Δὲ μπορῶ νὰ μὴ κυττάω καὶ τ' ἄλλα παληοκόριτσα!.... Μόλις βλέπω κοτσιδάκι καὶ ποδόγυρο, κλωτσάει ἡ καρδιά μου. 'Ο Θεὸς φταίει ποὺ μ' ἔπλασ' ἔτσι!

'Η Μαρίκα πότε γελοῦσε, πότε γκρίνιαζε, πότε ἔκλαιγε. Μὰ τὰ χούγια τοῦ κὺρ—Γιώργη ποτὲ δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ τὰ κόψη. Κ' ἔτσι, σὰν πέρασαν πέντε, δέκα, δεκαπέντε χρόνια, ὁ κὺρ—Γιώργης ἀπόχτησε νόμιμα κ' ἐπίσημα πειά, μὲ τὴ χρησιχτησία, τὸ ἀναγνωρισμένο δικαίωμα νὰ κυνηγάη ὅτσια τοῦ ἀρέσει! «Δὲν ἀκούστηκε δὰ νὰ μπλέξη καὶ μὲ καμμιά.... 'Ισα—ἴσα ποὺ σαλιάριζε... Δὲν τὸν ἀφίνεις!...», ἔλεγαν ἡ πιὸ μπιστεμένες γειτόνισσες στὴν κυρὰ—Μαρίνα. Κι' ἡ κυρὰ—Μαρίνα σφυνήθισε ὁπὸ χρόνια τώρα νἄναι μακρόθυμη.

Εἴν' ἀλήθεια πὼς κ' ὁ κὺρ-Γιώργης δὲν πήγαινε γιὰ σοβαρὰ πράματα. Οὔτε κυνηγοῦσε μιὰ μονάχα, κάθε τόσο, στὸ κοντό. Τὶς κυνηγοῦσε ὅλες μαζύ. Σὲ κάθε γειτονιά, σὲ κάθε δρόμο, σὲ κάθε παραθῦρι εἶχε τὴν φιλενάδα του. Τὴν καθεμιὰ μὲ τ' ὄνομά της καὶ μὲ τὴν ἐδικότητά της. Γιατὶ ἀγαποῦσε καθεμιὰ γιὰ τὴν ξεχωριστή της χάρι καὶ γιὰ τὸ ξεχωριστό της γοῦστο. «Δὲν κάνουν ὅλες ἡ γλάστρες ἕνα λουλοῦδι, οὔτε ὅλα τὰ κλαριὰ τὸν ἴδιο καρπό» ἔλεγε. «Κάθε κορίτσι ἀνθίζει τὸ λουλοῦδι του καὶ κάθε γυναῖκα τὸν καρπό της....». «Πρέπει νὰ χόδης ἀπ' τὸ βασιλικὸ κλωνάρι κ' ἀπ' τὴν τριανταφυλλιὰ μπουμποῦκα». «Πρέπει νὰ ζητᾶς σῦκο ἀπ' τὴ συκιὰ κ' ἀπ' τὴ ροδακινιὰ ροδάκινο».

Κι' εἶχε τόση πεῖρα ἀπάνω στὴ θεωρία του ὁ κὺρ—Γιώργης, ποὺ μόλις προπτόβλεπε τὴ γυναῖκα, μὲ μιὰ ματιὰ μονάχα, τὴν κατάταζε καὶ τὴ χαρακτήριζε: «Πώ! Πώ! μηλίτσα μὲ τὰ μῆλα σου!... Εἶσαι γιὰ φιλάκα στὰ μάγουλα!...», «Σγουρὲ βασιλικέ μου, νὰ σοῦ χάιδευα τὰ πλεξιδάκια σου!....». «Λιγνό μου κυπαρίσσι, νᾶσφιγγα τὴ μεσούλα σου!...».

Ἔτσι καὶ σὲ κάθε γειτονιά. Ἐδῶ εἶχε τὴ «λεμονίτσα του μὲ τ' ἄνθη». Ἐκεῖ τὸ «καναριάκα του στὸ κλουδί». Ἀλλοῦ τὸν «ἀμάραντο, ποὺ τρῶν τ' ἀλάφια καὶ ψωφοῦν». Ἀλλοῦ «τὴν κρουσταλλένια του δρόσο». Πιὸ κάτω «τὴ χαραγή μὲ τὴ δροσούλα τηρ». Πιὸ κεῖ «τ' ἀστέρι τοῦ βραδυοῦ». Στὴν ἄλλη γειτονιὰ πάλι «τὴν ἀρμύρα τῆς θάλασσας».

Τὸ χειμῶνα, τ' ἀπομεσήμερο μὲ τὴ λικνάδα, τὸ καλοκαίρι, τὸ βραδάκι μὲ τὴ δροσούλα, ἔταιρνε ἀνάρχρτα στὴν πλάτη τὸ παλτό του ἢ τὸ σακκάκι του, κατὰ τὴν ἐποχή, κ' ἔβγαινε μιὰ βόλτα στὶς γειτονιές. Πάντα θὰ κρατοῦσε ἕνα γαροῦφαλλο ἢ ἕνα τριαντάφυλλο στὸ χέρι. Μὲ τὴ φεμτοῦπλικα ἀλαφρά, στραβὰ βαλμένη, μὲ τὰ μάτια λοξοπόνηρα, ἀργοπατῶντας καὶ σταθοπατῶντας πότε κάτω ἀπ' τὸνα παράθυρο καὶ πότε ἀντίκρυ σ' ἄλλο, περνοῦσε ἀπὸ δρομάκο σὲ δρομάκο, ἔβλεπε, ἄκουγε, χαιρετοῦσε, ἀναστέναζε κ' ὅπου μπορεῖσε ἔπιανε κουβέντα. Ἔτρεμαν ἡ γυναῖκες ὅταν τὸν ἔβλεπαν, ἄλλη τραβιόταν μέσ' ἀπ' τὸ παράθυρο κ' ἄλλη ἔτρεχε στὴν ξώπορτα τῆς γειτόνισσας νὰ μὴν τὴ βρῆ μονάχη. Ποιός ξέρει τί λόγο μπορεῖ νὰ πῆ καὶ τί χειρονομία νὰ κάνη!...

«Γειά σου, δισλῆ μου μπουγαρινά! Γιὰ σένα περνῶ καὶ ξαναπερνῶ ὁ δόλιος... Θέλω νὰ σὲ φιλήσω δυὸ φορὲς στὰ μάτια νὰ μοῦ φυγῆ ὁ καϋμὸς καὶ δὲ σὲ ξαναπειράζω πειά!... Τ' ἄκουες;...».

«"Αχ καὶ πότε θἄρθη βαρὺς χειμῶνας νὰ πέσης κάτω, ἀγαρμπά μου! 'Εσένα νὰ σὲ χαϊδέψω θέλω μονάχα κάτω ἀπ' τὶς ψεφοῦγες σου!».

«Κοντοῦλα δεντρολιβανιά, τὴ νοσταμάδα σου!... Μιὰ τσιμπιὰ στὸ τσουτωτό σου μπράτσο γιὰ νὰ μὲ θυμᾶσαι!...».

«Θαλασσινό μου χρυσοκόχυλο», ἐγὼ θὰ σὲ φιλήσω κάτω ἀπ' τ' αὐτάκια!...».

«Σδέλτο μου ἀλλαφάκι, νὰ σὲ πάσω μιὰ φορὰ στὰ χέρια κ' ἔπειτα χαλάλι σου!...».

'Αλλά, μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν εἶνε μονάχα δυὸ λόγια ὁ κὺρ-Γιώργης. Ξέρει ποῦ θὰ πετάξη μὲ τέχνη στ' ἀνοιχτὸ παραθῦρι τὸ γαροῦφαλλο, ξέρει ποῦ θὰ στρώξη τὸ πορτοφωλλο νὰ μπῆ πάρα μέσα... Λένε πὼς ἀπ' ὅσες ἔβαλε στὸ μέτι, ἄλλη γιὰ γλυκόλογο, ἄλλη γιὰ χάιδι, ἄλλη γιὰ φιλιά, καμμιὰ δὲν τοῦ ξέφυγε. Μπορεῖ νὰ πῆς κυνηγάει χρόνια, τρία, τέσσερα, ὀχτώ, μὰ στὸ τέλος θὰ πετυχη τὸ σκοπό του! Πολλὲς ποὺ τὶς κυνηγοῦσε ἀπὸ κοφτσάκια, δὲ τὶς ἔχει, κεῖ τὶς ἔχει, κατάντησε παντρεμμένες μὲ παιδιὰ νὰ τοὺς πάρη τὸ φλὶ ἢ τ' ἀγκάλιασμα!

'Ἔπειτα τὶς ξεγράφει πειὰ καὶ δὲν τὶς ἐνοχλεῖ, τὸ πιὸ πολύ, πιὰ τὲ ἄλλοτε. Κι' αὐτές, ποὺ τὸ ξέρουν καλὰ αὐτό, κάνουν στραβὰ μάτια πολλὲς φορὲς —ἐνῶ πάει νὰ χαθῆ πειά, νὰ γλυτώσουμε ἀπὸ δαύτανε!...».

Δὲν εἶχε δέκα χρόνια ποὺ τραγγνοῦσε τὴν κυρὰ—Χρυσούλα τοῦ Ντίκα; «'Αμάν, μπέηδά μου τῆς 'Ανατολῆς!... Θέλω νὰ μοῦ δώσης ἕνα φιλὶ στὸ στόμα!... Μόλις τὸ χωστᾶς, πάει!... Νὰ ἰδῶ πότε θὰ τὸ εἰστράξω!...». Δέκα χρόνια εἶχε ποὺ τῆς τὸ ἔλεγε. Στὸ τέλος πίστεψε κ' ἡ ἴδια ἡ νοικυρὰ πὼς τοῦ χωστάει σ' ἀπιθινὰ ἕνα φιλὶ στὸ στόμα! Τὸν ἔβλεπε καὶ σὰ νὰ ντρεπόταν ποὺ δὲν εὐκολύνθηκε νὰ τοῦ ξορίσῃ τοῦ χριστιανοῦ τόσο μικρὸ χρέος! "Οσο ποὺ μιὰ νύχτα, στὸ τρατέζι ἑνὸς γάμου, ἀπάνω στὴ χαρὰ χαὶ στὸ μεθύσι, μπροστὰ στὸν ἄντρα της: «Πάρ' τα, χριστιανέ μου, νὰ γλυτώσω ἀπὸ σένα!» φώναξε ἀποφασιστικὰ καὶ τοῦδωσε ἡ κυρὰ—Χρυσούλα ἕνα φιλὶ στὸ στόμα! Τὸ τί ἔγινε!...

Στοὺς γάμους, στὰ γουροῦσια, στὶς κηδεῖες καὶ στὰ πανηγύρια ἔκανε πάντα τὴ καλύτερή του εἰστράχτι ὁ κὺρ—Γιώργης. «Ἔχω νὰ εἰστράξω χρέα σήμερα!...» φώναζε μόλις ἔφτανε κ' ἔφερνε γυρβωλιὰ τὸ λοξοπόνηρο μάτι. «Ἀπὸ σένα, κουκλίτσα τοῦ κουτοῦ, δὲ ζητάω τίποτ' ἄλλο: Πάσε με νὰ χορέψουμε μαζὺ ἕναν καλαματιανό, νὰ νοιώσω τὸ χέρι σου στὸ δικό μου...»

Ὅμως πολλὲς φορὲς εἶνε ἀποφασιστικότερος. Τραβάει κ' ἀνεβαίνει ἴσα τὸ ξένο σπίτι. «Μὴ μᾶς ἀκοῦει κανείς, κυρὰ Μίλτενα; Ἔρχομαι γιὰ μιὰ προξενιὰ τῆς ἀνιψιᾶς σου...». Τὸν ξέρουν ποὺ ἀνεβαίνει καὶ σὲ τέτοια. Λίγα συνοικέσια ἔχει κάνει;... «Ἕνα πολὺ ἔτσι κ' ἔτσι. Τὸ κορίτσι τὸ ξέρω. Μόνο ἀπὸ προικιὰ νὰ μοῦ πῆς τόρα...». 'Αρχίζει ἡ κυρὰ Μίλτενα τὰ δικά της. Τὴ ζυγιάζει ἀπὸ κεφάλι ὁ κὺρ Γιώργης. Καὶ μέσ' στὴν ὥρα ποὺ τὸ συνοικέσιο τελειόνει —φύσ, τὴ βουτάει, τί φλεῖ ἐκεῖ ποὺ διάλεξε! «—Μασκ....» (—Σστ! σστ! μᾶς ἀκοῦνε!... Δὲ σὲ ξαναπειράζω... Τῆς βοιθιόνει τὸ στόμα... Ἡ ἄλλη δουλειά μας τελείωσε.... Αὔριο θὰ σοῦ φέρω τὸ λόγο... Καὶ φρόνιμα τώρα πειά.... Συναγρίδα μου....»!

Ἔπειτα φροντίζει καὶ μαθαίνει ὅλους τοὺς ἔρωτες, νόμιμους κ' ἄνομους, παραμυλάει καὶ τσακώνει ὅλα τὰ ἀνταμώματα κ' ὅλα τὰ νυχτερινάματα στὰ ξένα σπίτια. Ξέρει ὅλα τ' ἀπόκρυφα κ' ὅλες τὶς κλεψιές. Καὶ ποιόλαι ἀχριβά, γιὰ μὲ χέρι, τὴν ἐχεμύθειά του. Πότε δυὸ φιλιά, πότε τρία, πότε κ' ἀχριβότερα....

—Στάσου νὰ σοῦ πῶ κάτι, κυρὰ Ζήσενα...

—Καλῶς τὸν κὺρ Γιώργη!...

—Πούσενε ὁ Ζήσης;

—Εἶνε ταξεῖδι, μὲ τὴν πάσσαρα!....

—Γ' αὐτὸ χτὲς τὸ βράδυ ἔμπαινε χωρὶς φόβο ὁ Σιδερῆς;...

—Κὺρ Γιώργη μ' !...,

—Τί θὰ μοῦ δώσης;....

—Ἀπ' τὸ Θεὸ καὶ στὰ χέρια σου!....

—Τί θὰ μοῦ δώσης;....

—Ἔλα ἀπὸ μέσα μὴ μᾶς ἀκούσουν!....

Πῆγε ἀπὸ μέσα καὶ πῆρε ὅσα ἤθελε.

Ἄλλοτε πάλι ἔκαμε τοῦ χεριοῦ του τὴν Ἀργύρενα καὶ τὰ τρία προκομένα της κορίτσια. Τὴν πλεύρισε πόλις τελείωνε ἡ ἐκκλησιά.

—Καλημέρα, παλιὰ κότσα, ποὺ κάνεις τὸ καλὸ ζουμί...

—Καλημέρα σου, χριστιανέ μου.

—Μὴν εἶσαι τόσο περήφανη!... Δὲ μοῦ λές; Τί θἄρτε πρωτὲς πίσω ἀπ' τὴν τάπια;....

Κόκκαλο ἡ 'Αργύρενα!...

—....Νὰ φθῶ ἀπ' τὸ σπίτι νὰ τὰ ποῦμε;....

—Καλῶς νὰ κοπάσης, κὺρ Γιώργη μου!....

Ἔτσι ὁ κὺρ Γιώργης κ' ἐκεῖνη τὴ φορὰ φάνηκε λίγο αἰσιόπορος. 'Απ' τὴν 'Αργύρενα πῆρε μιὰ ὁλόκληρη βραδειά, ὅπου θἄλεπε ὁ 'Αργύρης στὰ ἐμπόρια. 'Απ' τὴ μεγάλη τῆς ὀργή, στὸ Συρανὸ λοιπόν, ἕνα φιλάκι στὸ στόμα. 'Απ' τὴ δεύτερη, ἐτὸ ἀλατοπίπερο», ἕνα γαργάλημα στὸ πηγοῦνι. Κι' ἀπ' τὴν τρίτη, τὸ «ξεπετεταρουδοῦ», ἕνα χορὸ στὰ γόνατά του. Σιγά—σιγά, μὲ τρόπο καὶ μὲ διάκρισι, χωρὶς νὰ σὴ τὴ ζητάει καὶ τί θέλει, τὰ εἰστραχτε σὰ σπιτικὸς πειὰ ὅλα τὰ ἀρμαλόμενα, κατὰ τὴν ἀπόφασι πόθυραλε μυστικὰ μέσα τοῦ, κ' οὔτε ἐνόχλησε πειὰ ποτὲ τὸ τίμιο καὶ πλούσιο σπίτι τοῦ κὺρ 'Αργύρη!...

Ἔτσι καὶ μιὰ ἄλλη ἀρχόντισσα ποὺ δεχόταν τὸν νεαρὸ ἀφεντὴ στὸ ἀρχοντικό της.

—Θὰ τὰ μαρτυρήσω ὅλα στὸν ἄντρα σου. Ἔχω κ' ἀποδείξεις!

—Κὺρ Γιώργη!....

—Τίποτα!... Σ' ἐσένα τοῦλάχιστο δὲν ἐπιτρεπότανε ποτὲ τέτοιο πράμα!... Νᾶχης ἄντρα νέον κ' ὄμορφον καὶ πλούσιον!.... Ἔχω ἀποδείξεις!....

—(Τί ἀποδείξεις νἄχη; Νὰ μᾶπτεσε τίποτα;... Νὰ τῶπτεσ' ἐπανοῦ κανένα γράμμα;....) Κὺρ Γιώργη!

—Ἄχου δῶ; 'Αν θέλεις νὰ μὴν πῶ τίποτα, νὰ μ' ἀνοίξης τὴ ἐμένα τὸ βράδυ....

—Αὐτὸ εἶνε ἀδύνατο!....

—Δὲ σοῦ κάνω τίποτα!.... 'Ἔτσι γιὰ καπρίτσιο.... Θυμᾶσαι κάποτε ποθήησον κοπέλλα;.... Σοῦ πέταξα ἕνα γαροῦφαλλο καὶ τάκαμες τοῦ ἀδεφοῦ σου κ' εἶχα μπελλάδες.... Λοιπὸν τὸ βράδυ θὰ φθῶ στὴν πίσω πόρτα ἴσα—ἴσα νὰ μοῦ ζητήσης σχόρεση... Καὶ πῆγε. Καὶ τοῦ ἄνοιξε.

—Κὺρ Γιώργη, μὴ μὲ καταστρέψης!....

Χωρὶς νὰ τῆς μιλήση καθόλου, τῆς ἔδωσε ἕνα φιλὶ κι' ἀπονωῦ χαχαχῆρα κ' ἔφυγε γελῶντας μέσ' στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας... Εἶχε τιμωρήσει!

Αἰ, κάπου—κάπου τὴν πάθαινε κ' ὁ κὺρ Γιώργης.... Μιὰ φορά, βράδυ στὴ βρύση, τοῦ τράβηξε ἕνα χαστοῦκι, κοτσίδες χάψηξε νὰ τὴ φιλήση, ἡ Κανέλλα τοῦ Ραχιώτη. Ἀστραφαν τὰ μάτια του. «"Αειντε, μωρή, τῆς εἶπε, καὶ θὰ μοῦ τὸ πληρώσης!...». 'Ἔπειτα τὄφερε ἡ τύχη νὰ πάη γυναῖκα τὴ Μαρίκα, πρώτη ξαδέρφη της. «'Εκεῖνο τὸ φιλὶ μοῦ τὸ χωστᾶς ἀκόμα, Κανέλλα. Κ' ἐγὼ μιὰ μπάτσα...». Φοβέριζε κάθε τόσο. «Θὰ σοῦ τὄδινα, καϋμένε, τώρα ποὺ σ' ἔκανα ξάδερφο, ἀλλὰ ἐσὺ τὸ θέλες πονηρά.... δὲν ἔχεις μπέσα ». Τόσα χρόνια καὶ δὲν κατώρθωσε ἀκόμα νὰ τῆς τὸ πάρη. Μόνο τὸ χαστοῦκι τῆς ἔδωσε πίσω μιὰ μέρα ποὺ βούτηξε νὰ τὴ φιλήση καὶ τοῦ ξέφυγε...

'Απ' τὰ πολλὰ πῶχει πάθει, ἕνα μολογάει μονάχος του, χωρὶς νὰ μαρτυράη τὄνομα. Εἶχε πάει γιὰ «χρόνια πολλὰ» σ' ἕνα σπίτι καὶ τὴν ὥρα ποὺ τρωταριζόταν, βρέθηκε μονάχος μὲ τὴ σπιτονοικοκυρὰ στὴ σάλλα. Καθὼς ἔσκυψε νὰ διαλέξη φλιπὸ κ' ἐκείνη ἤρθε κοντά του νὰ τοῦ βάλη νερό: «—Κουφετάκα μου, τῆς λέει, τοῦτο τὸ γλυκὸ μοῦ ἀρέσει!...». Γυρίζει καὶ τῆς σκάζει ἕνα φιλὶ στὸ μάγουλο. Βάζει ἐκείνη τὶς φωνές. Μὰ δὲν τάχασε ὁ κὺρ Γιώργης. Μὲ τὴν πρώτη φωνὴ πετάει κάτω καὶ σπάζει δυὸ ποτήρια. «Σούτ! θὰ γίνης θέατρο, χαζή!...» τῆς λέει σιγαλά.

—Δὲν εἶνε τίποτα... γοῦρι! φωνάζει δυνατὰ μόλις ἔμπαινε ἡ πεθερά της...

—Τ' εἶνε; τί τρέχει; ρωτάει ἡ πεθερὰ θορυβημένη.

—.... Δὲ βλέπεις;.... 'Ἀκοῦς νὰ μοῦ σπάσουν δυὸ ποτήρια!... λέει ἡ νύφη καὶ γλυκαθήεται ἀκόμα.

—Αἴ, νερὸ ἤτανε... γοῦρι!... Ντροπὴ κ' ἀπ' τὸν ξένον ἀνθρωπο...

—'Απὸ μένα;... Τίποτα!...

Τίποτα!... Καὶ τοῦ χρόνου!.... νὰ τὸν χαίρεστε!

'Η ἀλήθεια ὅμως εἶνε πὼς τώρα πειὰ τὰ χρόνια πέρασαν—τὰ ἔρια! Μπορεῖ νὰ παίρνη ἀκόμα ὁ κὺρ Γιώργης τὸ παλτὸ ἀνάρχιχτα καὶ νὰ βγαίνη στὶς γειτονιὲς καὶ νὰ σκοστάη γαροῦφαλλα, γλυκόλογα καὶ λοξομματιές, μπορεῖ νἄχη ἀκόμα χρέα ἀνέσπασχτα, χρέα κ' ἀπ' τὰ νειάτα του ἀκόμα, μπορεῖ νὰ κλέβη ἀκόμα κἄνα φιλάκι ἐδῶ καὶ κἄνα χάδι ἐκεῖ, μὰ τί τὸ θέλες! 'Η ἀλήθεια εἶνε πὼς πέρασαν τὰ ἔρια τὰ νειάτα. Τὰ φιλιά του ξανόστησαν. Καὶ τὰ χάδια του κρύωσαν. Τὸ λέει ἡ καρδιά. Τὸ λέει, μὰ δὲν ἀκούεται! Κ' ἀπ' τὴν ὄρα ποὺ πέθανε ἡ Μαρίκα του, ἔτσι ξαφνικὰ ἀπὸ συμφόρησι —ποιός νὰ τὸ πίστευε!— ἀπ' τὴν ὥρα ἐκείνη, ποιός νὰ τοῦλεγε πὼς φόβος μυστικός, ὁ φόβος τοῦ θανάτου, θὰ κυρίευε τὸν κὺρ Γιώργη.

'Ἔκοψε τὸ χρῶμα του, χλομιανε. Ἔγερε τὸ κορμί του. Ἔσβυσε τὸ βλέμμα του.

—Εἶδες πόσο πόνεσε ὁ δόλιος;

—'Ἐμ, καϋμένη, τριάντα χρόνια ζωὴ μαζύ!.. Κ' ἔπειτα, λίγη λάτρα εἶδε ἀπ' τὴν ἀφοιρη!...

Μὰ ὁ φόβος τοῦ θανάτου, τοῦ ἄξαφνου θανάτου, εἶνε ὁ βαθὺς πόνος τοῦ κὺρ Γιώργη. Αὐτὸς τοῦ καμπούρωνε τὸ κορμὶ καὶ τοῦ χλόμιανε τὴν ὄψι... Αὐτὸς τοῦ ἀνόστησε τὸ φιλὶ καὶ τοῦ πάγωσε τὸ χάδι. Παίρνει τὰ μπουτσούκια στὸ χέρι, τραβάει στὶς γειτονιὲς καὶ ξάφνου τοῦ φαίνεται πὼς διαβαίνει νεκροστολισμένος! Νὰ φιλήση!... Θὰ τρομάξη τὰ κορίτσια τοῦ κόσμου μὲ τὰ παγωμένα του χείλη. Νὰ χαϊδέψη;... Θὰ μαραθοῦν τὰ δροσερὰ μαγουλάκια ἀπ' τὸ γγίξιμο τῶν κοκαλιασμένων του δαχτύλων.

'Ὅμως γυρίζει ἀκόμα, ἀπὸ γλυκειὰ συνήθεια, στὶς ροδγες καὶ στὶς γειτονιὲς ἀνάμεσα στὰ λιγνά του κυπαρισσάκια, στὶς παχουλές του πέρδικες καὶ στοὺς δίκλωνους βασιλικούς του, μουρμουρίζοντας τὰ παλιά του τσιγκέλια καὶ καρτερώντας τὸ θάνατο, τὸν ἄξαφνο θάνατο —καϋμένη Μαρίκα, πὼς ἔσβυσες!...— ἐκεῖ δά, ἀνάμεσα στὶς πολλὲς του ἀγάπες!

Ἕνα βράδυ ἔτρεξαν καὶ φώναξαν τὴν Κανέλλα, τὴν ξαδέρφη τῆς μακαρίτισσας.

—Τρέξε γρήγορα... 'Ο γαμπρός του ὁ κὺρ Γιώργης πεθαίνει...

Τὸν βρῆκε μισοψόφιον ἀπὸ κεραυνοβόλο ἀστραπὴ. Ὅπ' φοβόταν, δὲν τὸ γλύτωσε. 'Ο ἄξαφνος θάνατος τὸν βρῆκε —καθὼς καὶ τὴ Μαρίκα του— μὲ τὸ γαροῦφαλλο στὸ χέρι... Τοῦ ἔκαναν ὅλα τὰ γιατροσόφια ποὺ διατάξανε, ἔτσι μάταια, οἱ γιατροί. Κάποτε τὸ σβυσμένο του μάτι κυττάξε λοξὰ τὴν Κανέλλα. Κάτι ἀστραψε μέσ' στὴν σκέψη του. Μιλάει. Ἔσκυψε ἡ Κανέλλα ν' ἀκουσῃ τί θέλει νὰ ζητήση:

—.... 'Εκεῖνο τὸ.... φιλὶ μοῦ τὸ.... χρωστᾶς ἀκόμα.... Κανέλλα!....

'Ἔστρωσε ἀπότομα, τέντωσε τὸ κεφάλι πρὸς τὴν Κανέλλα, σούρωσε τὰ χείλη του τάχα νὰ τὴ φιλήση καὶ, ξεψύχησε.

Γ. ΑΘΑΝΑΣ

Τὸ Καραγκιόζ τῶν Παιδιῶν.

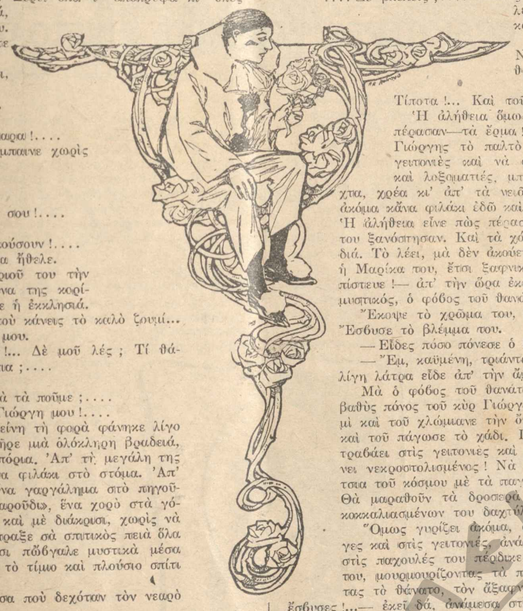

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Μεταξὺ νεαλούτων:

'Ἐκεῖνος.—Πρωΐθεα, πῆρες μαζύ σου τὰ κάλλια;

'Ἐκείνη.—Ναί, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ τὰ μεταχειριστῶ.

'Ἐκεῖνος.—Γιατί;

'Ἐκείνη.—Ξέχασα στὸ σπίτι τὰ... βραχιόλια μου!

***

'Ὁ νεαρὸς γιατρός.—Θὰ τὸ πιστέψετε; Μέσα σὲ μιὰ βδομάδα γιατρεύτηκαν ὀχτὼ ἀρρώστοι μου...

'Ὁ ὑπηρετὴς συνάδελφός του.—Καὶ πολὺς σοῦ φταίει, ἀφοῦ κάθεσαι ὅλη τὴν ἡμέρα στὸ καφενεῖο!...

Η ΣΕΛΙΣ ΤΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΘΟΥΣ

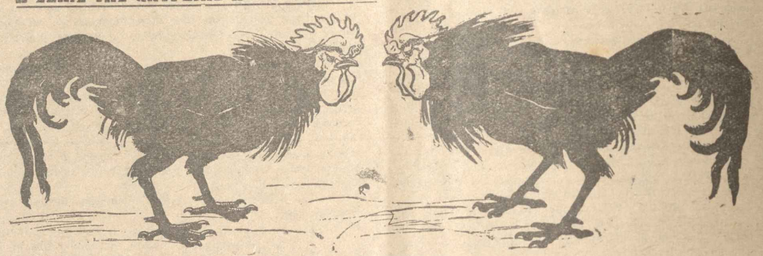

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

(Ἀπὸ τὸ «Régence Galante» τοῦ JEAN HERVEZ)

(Ἡ κυρία Ντ' Ἀέρν, εὐνουμένη τοῦ Ἀντιβασιλέως (δουκὸς τῆς Ὀρλεάνης) πρὸς τὸν δοῦκα Ντὲ Ρισελιέ:)

Ἀγαπημένε μου. Εἶμαι ἀπελπισμένη: Καταλαβαίνω ὅτι σ' ἀγάπησα γιὰ καλά. Νόμισα στὴν ἀρχή, ὅτι μποροῦσα νὰ παίξω μὲ τὴν ἀγάπη. Ὅτι ἦταν κάτι ποὺ τὴ συγκίνησί του μιὰ φορὰ μονάχα τὴ δοκιμάζουν. Γελάστηκα ὅμως, δὲν ἤσουν σὺ ποὺ μποροῦσα μαζύ σου τόσο ἐφήμερα καὶ προσωρινὰ νὰ παίξω... Σ' εἶδα χτὲς καὶ μοῦ φάνηκες πιὸ γοητευτικὸς ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά... Μὰ γιατί λοιπὸν μιὰ μορφὴ σὰν τὴ δική σου, καμωμένη ἀποκλειστικὰ γιὰ νὰ γοητεύη, ἔχει ταιριάσει μὲ μιὰ καρδιὰ τόσο ἄπονη καὶ ἄστατη; Γιατί μοῦ στήνεις παγίδες; Καὶ μιὰ ποὺ φάνηκα τόσο ἀσυλλόγιστη, ὥστε νὰ πιαστῶ σ' αὐτές, μὴ μὲ κάνεις τοὐλάχιστον νὰ μετανοήσω. Στὸ ζητῶ γιὰ χάρι...

Ὁ ἄντρας μου δὲν ἤρθε καθόλου σπίτι ἀπόψε.

Φοβοῦμαι μὴν ἔρθει αὔριο, ἂν καὶ δὲν εἶμαι σίγουρη γι' αὐτό. Ἂν εἶνε ἀληθεια, ὅτι δεν ἔχεις τίποτα ἄλλο καλύτερο νὰ κάνης ἀπόψε καὶ θέλησεις νὰ ἔρθης σπιτι μου, θὰ στείλω κατὰ τὰ μεσάνυχτα τὸν ἀκόλουθό μου νὰ σὲ πάρη.

Δὲν μπορῶ, ἀγαπημένε μου, νὰ δώρω λόγια κατάλληλα γιὰ νὰ σοῦ πῶ πόσο σ' ἀγαπῶ καὶ πόσο διψάει ἡ ψυχή μου νὰ σ' ἀντικρύση... Καὶ ἐν τούτοις νοιώθω μιὰ εὐτυχια ἀπέραντη, ὅταν σκέπτομαι ὅτι δὲν εἶνε στὸ χέρι μου νὰ σὲ βλέπω ὅταν θέλω... Αὐτὸ θὰ μ' ἔκανε τρελλὴ καὶ θὰ μοῦ στεροῦσε γρήγορα τὴν ἀγάπη σου... Ἄλλως τε δὲν πρέπει νὰ συνηθίσω στὴν εὐτυχία νὰ σ' ἔχω πάντα κοντά μου... Αὐτὸ θὰ με ἀνάγκαζε νὰ μὴν μπορῶ νὰ χωριστῶ πειὰ καθόλου ἀπὸ σένα...

Σὲ φιλῶ γλυκά, ἀγάπη μου, καὶ μ' ὅλη τὴν ψυχή μου...

* * *

(Ἡ ἰδία πρὸς τὸν ἴδιο:).

Εἶμαι πολὺ στενοχωρημένη, ψυχή μου, ποὺ δὲν σ' εἶδα χτὲς τὸ βράδυ. Μὰ ἦρθε ξαφνικὰ ὁ ἄντρας μου. Κάθησε στὸ τραπέζι ὥς τὴ μάμισι τὰ μεσα νυχτα καὶ μέθυσε τόσο ποὺ ἀδιαθέτησε. Αὐτὸ μ' ἔκανε νὰ καθήσω κοντά του ὥς τὶς δυό. Δὲν μοῦμενε καιρὸς πειὰ νὰ σὲ εἰδοποιήσω. Καὶ δὲν φαντάζεσε τὴ στενοχώρια μου. Μοῦ ρχότανε νὰ φωνάξω, νὶ βρίσω, νὰ καταραστῶ, νὰ σπάσω κάτι γιὰ νὰ ξεθυμάνω. Ἐλπίζω ὡστόσο νὰ σὲ δῶ ἀπόψε. Θέχω τ. νοῦ μου αὐτὴ τὴ φορὰ καὶ θὰ σὲ εἰδοποιήσω.

Ἀγάπα με, γλυκέ μου, ὅπως σ' ἀγαπῶ, καὶ θἆμαι ἡ πιὸ εὐτυχισμένη γυναίκα τοῦ κόσμου...

* * *

(Ἡ ἰδία πρὸς τὸν ἴδιο:).

Γλυκειά μου ἀγάπη. Ὁ Ἀντιβασιλεὺς ἄρχισε τὶς ζήλειες του. Ὑποψιάστηκε τὶς σχέσεις μας καὶ μὲ βασανίζει. Θεέ μου, τί μαρτύριο!... Χτὲς μοῦκανε ὁλόκληρη ἀνάκρισι γιὰ νὰ μάθη τὴν ἀλήθεια.

Στὶς ὑποψίες του καὶ στὶς σχετικὲς ἐρωτήσεις του ἀπάντησα στὴν ἀρχὴ μὲ ἀοριστολογίες. Κατόπιν ἀγρίεψα καὶ τοῦ ἐδήλωσα καθαρὰ καὶ ξάστερα ὅτι ἡ ὑποψίες του πὼς ἔχω σχέσεις μαζύ σου, εἶνε ἄδικες καὶ ὑβριστικές. Εἶχα μάλιστα τὸ τουπὲ νὰ τὸ προκαλέσω νὰ ἐξετάση ὁ ἴδιος καὶ νὰ μάθη τὴν ἀλήθεια. Τοῦ εἶπα ὅτι τὸ ἀπαιτῶ αὐτό, πρῶτον γιὰ νὰ τοῦ ἀποδείξω τὴν καλή μου πίστι καὶ δεύτερο γιὰ νὰ βεβαιωθῆ ὅτι αὐτοὶ ποὺ τοῦ βάζουν λόγια εἶβαρος που εἶνε συκοφάντες... Μ' αὐτὰ καὶ μ' αὐτὰ ἔδωσα ὥς ποὺ νὰ τὸν βγάλω ἀπ' τὶς ὑποψίες του. Ἐν τούτοις, καλὰ θὰ κάνουμε νὰ φυλαγόμαστε ἀπ' αὐτὸν στὸ ἑξῆς. Εἶνε τρομερὸς ζηλιαρόγατος!...

Ἡ ὑγεία μου στὴν ἴδια κατάσταση, ἀγαπημένε μου. Φοβοῦμαι, φοβοῦμαι τρομερά, πῶς μετὰ ἐννέμῆνες θὰ συμβῆ κάτι ποὺ θὰ μᾶς προδώση. Ναί, τὸ καταλαβαίνω καλὰ αὐτὸ καὶ τρέμω κ' ἀνατριχιάζω. Συμβουλέψου λοιπὸν κ' ἐσὺ τὸν γιατρό σου καὶ πές του νὰ μὲ γλυτώση ἀπὸ τὴ συμφορὰ ποὺ μ' ἀπειλεῖ... Ὅ,τι θέλει ἂς κάνει, ὅ,τι θέλει ἂς ζητήσει γιὰ ἀμοιβή, ἀρκεῖ νὰ τὰ καταφέρη.

Ἀγαπημένε μου. Θὰ εἶσαι αὔριο στὶς 8 στὴ δεξίωσι τῆς σταταρχίνας Β., ἀλλὰ θαρῶ μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ σὲ μαλώσω! Τί νομίζεις; Ἐπειδὴ τάχα δὲν ἤμουν χθὲς στὸ Μαρλύ, δὲν εἶχα καὶ τοὺς κατασκόπους μου; Γελάστηκες, φίλε μου, καὶ ἡ πληροφορίες ποὺ μοῦδωσαν γιὰ σένα μὲ κάνουν νὰ πιστεύω ὅτι δὲν τὸ πῆρες καὶ τόσο κατάκαρδα ποῦλειπα ἀπ' τὴ συγκέντρωσι! Ἀπεναντίας μάλιστα, δὲν ξεκόλλησες ἀπ' τὸ πλευρὸ τῆς κυρίας Α... Εὐτυχῶς ὅμως ποὺ ὁ ἄντρας της κάτι ἔχει μυριστεῖ καὶ τὴ ζηλεύει τρομερά. Πολλὲς φορὲς δέ, ὅπως ξέρω, ἀνησύχησε μὲ τὴν ἐαρινὴ παρουσία του τὰ ἰδιαίτερά σας τὲτ-ἀ-τέτ!

Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ τὸν ἀγαπήσω, στὸ τέλος, αὐτὸν τὸν τόσο καλὸ σύζυγο, ποὺ μὲ ἐξυπηρετεῖ χωρὶς νὰ τὸ ξέρη!

Ἀγαπημένε μου καὶ ποθητὲ δούξ, μοῦ εἶσαι πολὺ-πολὺ ἄστατο; καὶ φαίνεται ὅτι οἱ ὅρκοι δὲν σοῦ κοστίζουν πολλὰ πράγματα, γιὰ νὰ τοὺς σπαταλᾶς ἔτσι... Ἐπίσης εἶμαι βεβαία ὅτι ἔχεις κάνει κατάλογο ἐπίσημο γιὰ τὶς γυναίκες ποὺ φέρνεις βόλτα καὶ τὸν μεταχειρίζεσαι θαυμάσια γιὰ νὰ μὴ χάνης τὴ σειρά...

Παρ' ὅλ' αὐτά, ἐγὼ ἡ καϋμένη, ἔχω τὴν ἀδυναμία νὰ σ' ἀγαπῶ τρελλὰ καὶ μάλιστα καὶ νὰ σὲ πιστεύω..., ψεύτη!...

Φυλάξου ὅμως, γιατί εἶμαι ἀπὸ κεῖνες ποὺ μπορῶ νὰ σφίξω τὴν ψυχή μου, νὰ ξερρίζωσω τὴν ἀγάπη μου γιὰ σένα καὶ νὰ τὴ γυρίσω σὲ ἀπλῆ φιλία... Ναί, σκέψου ὅτι ἂν δὲν συμμορφωθεῖς, ἂν ἐξακολουθεῖς νὰ πετᾶς ἀπὸ δῶ κ' ἀπὸ κεῖ, σὰν πεταλούδα στὰ λουλούδια, θ' ἀρχίση ἡ λογική νὰ μὲ γιατρεύη καὶ δὲν θὰ μὲ ξανασφίξης στὴν ἀγκαλιά σου, ἂν καὶ ἡ καρδιὰ μου βέβαια θὰ σοῦ ἀνήκη γιὰ πάντα, ἄπονε καὶ τρελλὲ ἀγαπημένε μου... Ὑγιαίνε, λατρεία που χρυσῆ... Καὶ σ' αὐτὸν ἀκόμα τὸν θυμό μου, ποὺ μ' ἔχει κυριεύσει ἐναντίον σου αὐτὴ τὴ στιγμή, καταλαβαίνω ὅτι εἶμαι ἀκόμα δική σου, ὁλόκληρη, γιὰ πάντα...

Ὠρδουὰρ γιὰ αὔριο, ψυχή μου... Ἔλα στὸ ραντεβοῦ μας, μὴ μὲ κάνεις νὰ περιμένω κ' ἔτσι δὲν θἄχω ἀσφαλῶς τὴ δύναμι νὰ σὲ μαλώσω!

Μὲ πολλὰ-πολλὰ καὶ γλυκὰ φιλιά, ἡ ἀγαπημένη σου

* * *

(Ἡ ἰδία πρὸς τὸν ἴδιο:).

Παρίσι, 1716.

Δὲν ξέρω γιατί, λατρευτέ μου δούξ, ἔχω τὴν ἐντύπωσι ὅτι δὲν φέρεσαι καλὰ ἀπέναντί μου... Τί παράπονα ἔχεις μαζύ μου; Ἐξασκεῖς ὅλη τὴ γοητεία ποὺ ἀκτινοβολεῖ τὸ ἄτομό σου ἀπάνω μου, μὲ κάνεις σκλάβα σου καὶ τότε καταχρᾶσαι ὅλης τῆς ἐπιροῆς σου γιὰ νὰ μὲ τυραννῆς... Κ' ὅταν ἐγώ, ἡ καϋμένη, θελήσω ν' ἀντισταθῶ λιγάκι καὶ ν' ἀμυνθῶ, τότε... τότε δυστυχῶς ξεχνᾶς τὶς ὑποσὲς μου γιὰ σένα καὶ μὲ γεμίζεις μὲ εἰρωνίες, μὲ θυμοὺς καὶ κακιὰ φορὰ μὲ βρισίδια... Γιατί, ἀγαπημένε μου; Τί σοῦ κάνω; Μήπως πάντα ἡ μόνη εὐχὴ ποὺ βγαίνει ἀπ' τὴν ψυχή μου δὲν εἶνε γιὰ τὴν ἀποκλειστικὴ εὐτυχία σου;

Θὰ σὲ τιμωρήσω λοιπόν, ἀγάπη μου, κάνοντας τὰ ἀντίθετα ἀπὸ δῶ καὶ πέρα. Θὰ εἶμαι μαζύ σου πιὸ ψυχρή, ἔγνοια σου... Ἀρκεῖ νὰ μὴ μὲ τυραπάρης, πονηρέ, γλυκὲ κ' ἀγαπημένε φίλε, μοναδικέ μου φίλε σ' αὐτὸ τὸν κόσμο... Ὠρδουάρ, ἀγάπη μου!... Νάσουν κοντά μου, θὰ σὲ γέμιζα μὲ φιλιά...

Πολλὰ φιλιά...

Χ.

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Η ΑΠΟΚΡΗΣ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Ἡ Ἀπόκρης εἶνε ἔθιμο εἰδωλολατρικὸ ποὺ διασώθηκε ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα μέχρι τῶν χριστιανικῶν χρόνων, ὑπέστη διάφορες μετατροπὲς ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς τῆς νέας θρησκείας καὶ διατηρήθηκε ὥς τὶς ἡμέρες μας, ὄχι μόνο σὲ μᾶς, ἀλλὰ σ' ὅλες σχεδὸν τὶς χῶρες καὶ σ' ὅλους τοὺς λαούς. Συγκεκριμένως ἡ Ἀπόκρης εἶνε λείψανο τῶν ἀρχαίων Βακχείων. Στὴ γιορτὴ αὐτὴ ἡ Βακχίδες, δηλαδὴ ἡ ἱέρειες τοῦ Θεοῦ Βάκχου, ἔτρεχαν στοὺς δρόμους μισόγυμνες, φορῶντας δέματα τίγρεων στὴν πλάτη, ζώνη ἀπὸ ἀμπελόφυλλα στὴ μέση καὶ κρατῶντας ἀναμμένα δαυλιὰ στὰ χέρια. Μερικὲς κρατοῦσαν ἀκόμα καὶ κύπελλα γεμάτα κρασὶ καὶ χόρευαν καὶ φωνασκοῦσαν κράζοντας τὸν Θεὸ Βάκχο.

Τὴ βακχικὴ αὐτὴ μασκαράτα τὴ βρίσκουμε, κάτως ἀλλαγμένη ὅμως, κατὰ τὰ μέσα τοῦ 15ου αἰώνος, ὁπότε ὁ ἅγιος τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας Πάπας, ἐπίσκοπος τῆς Βαρκελώνος, συνέγραψε ὁλόκληρο βιβλίο γιὰ νὰ καυτηριάση μιὰ ἀνάλογη γιορτὴ ποὺ γινόταν στὶς μέρες του καὶ ποὺ ἔφερε τὸ ὄνομα «Τελετὴ τῆς ἐλάφου». Τὸ βιβλίο ὅμως τοῦ ἁγίου ἔμεινε χωρὶς ἀποτέλεσμα καὶ ὁ λαὸς ἐξακολούθησε νὰ μεταμφιέζεται, κατὰ τὴν ἀρχαία συνήθεια, σὲ ἄγρια θηρία καὶ νὰ περιέρχεται τὴν πόλι ἐπιδιδόμενος σὲ πλῆθος ἀπρεπειῶν καὶ ἀκολασιῶν.

Μὲ τὴν ἐπικράτησι τοῦ Χριστιανισμοῦ περιωρίστηκαν κάπως ἡ θορυβώδεις ἐκδηλώσεις τῶν τρελλῶν αὐτῶν γιορτῶν, ἀλλὰ γιὰ νὰ ξαναπαρουσιαστοῦν ἀργότερα μὲ μεγαλείτερη ἔντασι. Τοῦ κάκου οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ Πάπαι τῆς Ρώμης ἐκδίδαζαν ἀπαγορευτικὰ διατάγματα καὶ φοβεροὺς ἀφορισμούς, ζητῶντας νὰ ἐξαλείψουν τὰ λαοφιλῆ αὐτὰ ἔθιμα ποὺ τὰ θεωροῦσαν λείψανα τῆς εἰδωλολατρείας. Οἱ χριστιανοὶ κάθε χρόνο, μόλις ἔφτανε τὸ Τριώδιο, ἄφιναν κατὰ μέφορος κάθε φροντίδα καὶ σοβαρότητα καὶ ἔβριζαν ἀφορμὴ νὰ διασκεδάσουν κατὰ τὸν πιὸ ἀνάρμοστο τρόπο.

Περίφημη ἦταν τότε καὶ ἡ λεγομένη «Ἑορτὴ τῶν τρελλῶν», ἡ ὁποία γινόταν τὰ Χριστούγεννα πρὸς ἀνάμνησιν τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος, μέσα στὶς ἴδιες τὶς ἐκκλησίες. Τὸ τί ἔκαναν τότε οἱ πιστοί, εἶνε ἀπερίγραπτο. Τραγουδοῦσαν, ἐχόρευαν, κυριολεκτικῶς ἐμαίνοντο.

Κατὰ τὸν μεσαίωνα, ἡ Ἀπόκρης ἔλαβαν τὴ μεγαλείτερή τους ἀνάπτυξι στὴ Βενετία, ὅπου συγκεντρώνονταν ἀπὸ περιέργεια ἄνθρωποι κάθε χώρας καὶ ἐπεδίδονταν σὲ μεγαλοπρεπεῖς καὶ πολυέξοδες διασκεδάσεις. Ὁ λόρδος Βύρων βεβαιώνει κάπου σχετικῶς ὅτι ἡ Βενετία κατὰ τὶς ἡμέρες τῶν Ἀπόκρεω παρουσίαζε ἕνα λαμπρότατο θέαμα μὲ τοὺς χοροὺς καὶ τὶς σερενάδες της, μὲ τὶς προσωπιδοφορίες καὶ τὶς γιορτές της.

Μὲ τὶς Ἀπόκρης τῆς Βενετίας θὰ μποροῦσαν νὰ συγκριθοῦν, ὅς ἕνα σημεῖο, μόνον ἡ Ἀπόκρης τῆς Ρώμης, τὶς ὁποίες περιέγραψε σ' ἐξαιρετικὲς σελίδες του ἄλλος μεγάλος ποιητής, ὁ Γερμανὸς Γκαῖτε. Κατὰ τὸ βράδυ τῆς Ἀποκρηᾶς οἱ δρόμοι τῆς πρωτευούσης παρουσίαζαν τὸ θέαμα μιᾶς τεραστίας πυρκαϊᾶς. Καθένας ἀπὸ τοὺς ἐορταστὰς προσπαθοῦσε νὰ σβύση τὸ κερὶ τοῦ διπλανοῦ του καὶ τὸ παιγνίδι αὐτὸ ἔπαιρνε διαστάσεις ποὺ ἔφταναν μέχρις ἀληθινῆς ἀλλαφροσύνης.

Κυρίως ὅμως ἡ Ἀπόκρης ἐπεκράτησαν, ὡς μιὰ ἀπὸ τὶς λαϊκώτερες γιορτές, στὴ Γαλλία, ὅπου διαρκοῦσαν καὶ περισσότερες ἡμέρες. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τοὺς παλαιοτέρους χρόνους, τῆς ἀναρχίας καὶ τῶν ἐπαναστάσεων, πολλοὶ συνωμότες φοροῦσαν προσωπίδες καὶ ἐκλησιάτευσαν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, ἡ τότε κυβερνήσεις ὑπέλησαν νὰ περιορίσουν τὸ κακὸ καὶ ἐθέσπισαν μερικὲς ἀπαγορευτικὲς διατάξεις, ἡ ὁποίες ὅμως δὲν ἐτηροῦντο κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὸν λαό. Κατόπιν αὐτοῦ, ἡ Ἀπόκρης καταργήθηκαν ἐντελῶς μέχρι τοῦ 1738, γιὰ νὰ ἐπανέλθουν ὅμως καὶ νὰ ἐγκαθιδρυθοῦν μὲ μεγαλείτερη ἐπισημότητα καὶ λαμπρότητα.

Η ΣΕΡΕΝΑΤΑ ΤΟΥ ΠΙΕΡΡΟΤΟΥ (Τοῦ Γκοχόλσκη)

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ — ΤΟΥ κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

Η ΝΥΦΗ ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ

Ἐκεῖ πέρα, κοντὰ στὰ Γιάννινα, σ' ἕνα χωριὸ πλειὸ Ἑλληνικὸ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, γιορτάζονταν ἡ ἀποκρηές, ὅπως γιορτάζονται καὶ σήμερα ἀκόμα, ἑλληνικά, πανάρχαια.

Ὅλο τὸ χωριὸ ἦταν ντυμένο στὰ γιορτιάτικά του, πῆγαν στὴν ἐκκλησία καὶ γύριζαν στὰ σπίτια ἄντρες, γυναῖκες, παιδιά. Καθένας ποὺ ἔμπαινε στὴν αὐλὴ τοῦ σιτιοῦ, ἔπαιρνε ἀπὸ τὴ θημωνιὰ κι' ἕνα κλαδὶ πουναρίσιο κι' ἀνεβαίνοντας στὸ δοξάτο, ὅπου ἔκαιγε ἀκοίμητα γερή, χοντροκούτσουρη καὶ χοντροκάρβουνη φωτιά, ἔβανε καὶ τὸ πουναρόκλαδο ἀπάνω στὴ στιά, κ' ἐνῶ ἐκεῖνο ἔπαιρνε φλόγα κι' ἐπρατσάλιζε πράτς-πράτς-πράτς, αὐτὸς ἔλεγε:

— Χρόνια πολλά! Σερνικὰ κατσίκια καὶ θηλυκὰ ἀρνιά!

Ἡ μέρα ἦταν ἀσύννεφη καὶ λαμπρή, κι' ἂς ἦταν καρδιὰ τοῦ χειμωνιοῦ. «Ὅταν γελάει ὁ χειμῶνας, λέει μιὰ παροιμία, γελάει γλυκύτερα ἀπὸ τὸ καλοκαίρι».

Οἱ φοῦρνοι ὅλοι κάπνιζαν κι' ὁ καπνός τους σηκωνόταν στὸν ἀνήφορο πρὸς τὰ οὐράνια ἀπὸ τὴν ἀνεμιά, σὰν γαλανοὶ στύλοι, σὰν ὕμνοι εὐχαριστήριοι ὅλου τοῦ χωριοῦ πρὸς τὸν Πλάστη.

Ἡ γρηᾶς μαγείρευαν, ἡ νυφάδες πηρέτευαν κι' ἡ νύφες πήγαιναν γιὰ νερὸ στὸν ποταμό. Ἡ παρθένες, κρατῶντας ἡ καθεμιὰ κανίστρι γεμάτο κουλούρια, πήγαιναν στὰ χειμάδια τους νὰ τὰ βάλουν στὰ κέρατα τῶν κριαριῶν καὶ τῶν τραγιῶν καὶ νὰ ἐξορκίσουν κάθε κακό: λύκο, παρμάρα, ἀδλογιά, αὐγολήτα, ψώρα, βδέλλα, γκούσια.

Στὸ γυρισμὸ ἀπὸ τὰ χειμάδια, πέντε ὡρ.όκαλλες παρθένες, ντυμένες τὰ ὡραιότερά τους, λεβέντισσες λυγερὲς καὶ βεργολύγιστες, δεκατέσσερων χρονῶν, ἡ καθεμιὰ βαστῶντας παραμάσχαλα τ' ἄδεια κανίστρια, ἀνταμώθηκαν στὸ γεφύρι κι' ἄρχισαν ν' ἀνεβαίνουν τὸν ἀνήφορο γιὰ τὸ χωριὸ μὲ γέλια καὶ μὲ χαρὲς καὶ νὰ καμαρώνουν ποὺ μεγάλωσαν τόσο εὔκολα ἀπὸ τὰ χτὲς ὥς τὰ σήμερα.

Ἦσαν κι' ἡ πέντε ἀγαπημένες κι' ἀδερφοποιτὲς στὸ βαγγέλιο κι' ἔσκαζαν ἂν δὲν ἀνταμώνονταν μιὰ φορὰ τὴν ἡμέρα νὰ εἰποῦν τὰ μυστικά τους, τὰ παρθενικά τους μυστικά. Ὅταν φτεροπόδαρες ἀνέβηκαν στὴ ράχη, σὰν ξωτικὲς καὶ σὰν νεράϊδες, πρὶν νὰ μποῦν στὸ χωρ.ό, ἡ Περιστέρα, ἡ μεγαλύτερη καὶ ζωηρότερη ἀπ' ὅλες, εἶπε στὶς ἄλλες, τὴ Δάφνη, τὴν Ἀνθή, τὴν Κρουστάλλω καὶ τὴ Μηλιά:

— Μωρές, μιὰ ὥρα μιλοῦμε καὶ δὲν εἴπαμε τί ὄνειρο εἴδαμε ἀπόψε!

— Ἀλήθεια, ἀλήθεια, εἶπε ἡ Δάφνη, νὰ τὰ ποῦμε!

— Σταθῆτε, εἶπε ἡ Ἀνθή, νὰ τὰ ποῦμε. Ἐσεῖς φεύγετε σὰν τὰ ἰσκιώματα...

— Ὀρθὲς νὰ τὰ ποῦμε; εἶπε ἡ Κρουστάλλω. Κι' ἐδῶ πέρα στὰ τρίδρομα καὶ στὰ σταυροδρόμια;

— Ἀλήθεια, εἶπε ἡ Μηλιά. Τὰ ὄνειρα δὲν λέγονται ὅπου κι' ὅπου. Ὄχι μόνο δὲ στρέγουν ἂν εἶνε καλά, ἀλλὰ καὶ τὰ κακὰ γίνονται χειρότερα. Ἔτσι ἔλεγε ἡ συχωρεμένη ἡ βάβω μου, ποὺ ἤξερε πολλά.

— Καλά! ξαναεῖπε ἡ Περιστέρα. Πάμετε ὅπου πρέπει νὰ τὰ ποῦμε. Ποῦ θέλετε νὰ πᾶμε;

— Νὰ πᾶμε, νὰ πᾶμε... εἶπε κι' ἡ Δάφνη... νὰ πᾶμε πίσω ἀπὸ τ' ἅγιο δῆμα τῆς ἐκκλησιᾶς. Ἐκεῖ ἔλεγε ἡ δική μου ἡ βάβω πὼς εἶνε καλὰ νὰ φανερώνη κανεὶς τὰ ὄνειρά του σ' ἄλλον καὶ πουθενὰ ἀλλοῦ.

— Πᾶμε καὶ στ' ἅγιο δῆμα, εἶπε στὴν ἀράδα της κι' ἡ Ἀνθή.

— Ἀλλὰ ποιὰ θὰ μᾶς τὰ ξηγήση; ρώτησε ἡ Κρουστάλλω.

— Ἀλήθεια, ποιὰ θὰ μᾶς τὰ ξηγήση; ρώτησε κι' ἡ Μηλιά.

— Ποιὰ ἄλλη ἀπὸ τὴ Ζαφείρω τὴν καλόγρηα! εἶπεν ἡ Περιστέρα. Αὐτὴ τὰ ξηγάει τὰ ὀνείρατα.

— Νὰ πάη κάποια νὰ τὴ φωνάξη; εἶπε ἡ Δάφνη.

— Πάω ἐγώ, εἶπε ἡ Ἀνθή. Ἐμένα μοῦ δίνει εὐχές, ὅταν τῆς πάγω τίποτε νὰ φάγη ἡ κακομοίρα. Καὶ σήμερα θὰ τῆς πάγω πήτα.

— Ἀφοῦ εἶν' ἔτσι, εἶπε ἡ Κρουστάλλω, τράβα ἐοὺ ἴσια στὸ σπίτι τῆς Ζαφείρως κι' ἐμεῖς νὰ πᾶμε ἴσια στὴν ἐκκλησιά.

— Ὥρα σου καλή, τῆς εἶπε τῆς Ἀνθῆς ἡ Μηλιὰ γελούμενη, κι' ὁ δρόμος σου γυαλὶ καὶ καλὴ ἀντάμωσι στ' ἅγιο δῆμα...

Ἡ Ἀνθὴ τράβηξε γιὰ τὸ χωριὸ πεταχτὴ σὰν ζορκάδα κι' ἡ ἄλλες λοξοδρόμησαν γιὰ τὴν ἐκκλησιά.

Ἡ ἐκκλησιὰ ἦταν λιγάκι ξέμακρα, στὴν προεξοχὴ τῆς ράχης ποὺ εἶνε στημένο τὸ χωρ.ό, κι' ἐκείνη τὴν ὥρα δὲν ἦταν καθόλου πιθανὸ νὰ βρεθῆ κανένας ἐκεῖ γύρα, γιατὶ ὅλος ὁ κόσμος τοῦ χωριοῦ καταγίνονταν ἐκείνη τὴν ἡμέρα, καὶ πρὸ πάντων ἐκείνη τὴν ὥρα, νὰ πηγαίνουν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι

νὰ τὰ χρονοκοπολλίζουν.

Μὲ πέρασε πολλὴ ὥρα ποὺ ἡ τέσσερες ἀδερφοποιτὲς βρίσκονταν ἀπὸ ἐδῶ τ' ἅγιο δῆμα τῆς ἐκκλησιᾶς καὶ ἠλιάζονταν στὸν ὥμορφο μεσημεριάτικο ἥλιο, ὅταν ἦρθε ἡ Ἀνθή.

— Πῶν' τη, μωρή; τῆς εἶπαν ὅλες τους μὲ μιὰ φωνή.

— Θέλη νὰ λίγο, εἶπεν ἡ Ἀνθή. Ὥσπου νὰ βάλη τὴν ὀμπόλια νὰ ἀλέσου νὰ ξεκινήση κούτσια-κούτσια...

Ἡ Ζαφείρω ἡ καλόγρηα ἦταν ἀπόπαιδο τῆς μοίρας. Ἦταν ἀπὸ ἀπὸ τὰ-λάδωματα ποὺ γεννιοῦνται μὲ τὴ δυστυχία προσκεφάλι. Εἶχε κοντὰ κοντὰ ἀπὸ τὴν χοιλιὰ τῆς μάνας της κι' ἐπειδὴ σ' ἐκεῖνα τὰ χωριὰ κανένας, παρ' ἂν τύχει νὰ ἔχουν πολὺ β.ό, καὶ τότε πάλι δὲν μπορεῖ νὰ πάρουν ἄντρα τῆς προκοπῆς, ἀλλὰ κανέναν κουτσὸ κι' ἀνάπηρο, ἔτσι ἔγινε ἡ Ζαφείρω κι' ἀπὸ φτωχικὸ σπίτι, μπορεῖ παιδάκι τύχτηκε ἀπὸ τοὺς γονεοὺς τῆς καλόγρηα, ἔμεινε στὰ μαῦρα κι' ἔμαθε ἀνάγνωσι. Κι' ὅταν εἶδε πὼς μπορεῖ νὰ βγάζη τὸ ψωμί της πρόβιχτηκε σ' ἕνα παράπονο χωριὸ ἀπ' τ' ἀδερφια τῆς κι' ἐκεῖ ἔστησε γιὰ πάντα τὸ ἀγαλειό της καὶ ὕφαινε.

Ἦταν γλυκομίλητη ἡ Ζαφείρω καὶ καλῆς ψυχῆς γυναῖκα, ἀγαπιοῦσε ὅλο τὸ χωρ.ό, μὰ τί τὰ θέλεις; Δυστυχισμένος ἀνθρωπος! Ἔβλεπε τὶς συντρόφισές της μὲ παιδιὰ καὶ μ' ἄντρες, ἔβλεπε τὰ κορίτσια νὰ ἀρραβωνιάζονται, τὶς παντρεμένες νὰ ἀποκτοῦν, καὶ ραγίζονταν ἡ καρδιά της καὶ καταριόνταν ἀπὸ βάθος τὴν ἄδικη μοίρα της ποὺ τὴν εἶχε κάνει παρατημένη. Ἡ δυστυχία τὴν ἔκανε νὰ μάθη πολλὰ πράμματα ἀπὸ τὴν ἔχουν ὅλες ἡ γυναῖκες γιὰ χαρὰ γιὰ ρώτημα, καὶ ἀπὸ τ' ἄλλα εἶχε μάθει νὰ ἐρμηνεύη καὶ τὰ ὄνειρα. Στὸ φαρμακωτερό ἦταν ὑφάντρα, ἀλλὰ τὸ κρυφὸ-κρυφὸ ἦταν ὀνειρόπολα.

Ἀρρωστέγεν ὁ κόσμος πὼς ἔχει μαγιά, ποτὲ ὅμως γιὰ κακό, ἀλλὰ πάντα γιὰ καλό. Ἀλλὰ μαλωμένα ἀντρόγυνα ἀποφασίζαν ἄμα ἔπιναν ἕνα νερὸ τῆς ἐστέλνε ἡ καλόγρηα. Ἄμα ἔφταναν ἀγρυπνία γιὰ γιατρειὰ κι' ἔρχιανε καὶ μανόγαρα. Πάντα ὅμως γιὰ καλὸ καὶ γιὰ τὴν ψυχή της. Ἀδυναμία ἔβλεπεν νὰ τρέχη στοὺς γάμους νὰ στολίζη τὶς νυφάδες. Τῆς φαίνοταν σὰν νὰ παντρεύονταν ἐκείνη. Τέτοια ἦταν ἡ καϋμένη ἡ καλόγρηα!

Μὲ πέρασε πολλὴ ὥρα ἀφότου ἔφυγε ἡ Ἀνθὴ στ' ἅγιο δῆμα καὶ ἀκούστηκαν τὰ κουτσὰ βήματα τῆς ὀνειροκρίτισας καὶ τῶν κοριτσιῶν. Τὰ κορίτσια γύρισαν ἀπὸ τὴν ἐκκλησιᾶς γιὰ νὰ ἀκούσουν τὴν ὀνειροκρίτισα τὴ δεσποινὶ τῆς ἐκκλησιᾶς γιὰ νὰ ἀκούσουν. Νὰ τὴν καὶ φάνηκε ἡ μικρὴ ὀμπόλα στὸ στόμα καὶ τὸ κεφάλι. Τὰ πρόσωπα τῶν κοριτσιῶν ἀστραψαν ἀπὸ εὐχαριστησι.

— Ἀρνησα; ρώτησε μὲ βεβαιότητα πὼς θὰ τῆς ἔλεγαν ὄχι.

— Ὄχι! τῆς ἀποκρίθηκαν ἐκεῖνα. Ἤρθες πολὺ γρήγορα.

— Τὸ ἀρπιὸ μου τὸ ποδάρι, εἶπε μὲ καϋμὸ ἡ Ζαφείρω, δὲν μ' ἀφνε νὰ τρέχω καλά.

Καὶ σὰν νὰ μὴ γνώριζε τάχα τί τὴν ἤθελαν, ρώτησε τὰ κορίτσια:

— Καὶ τί μὲ θέλετε, μωρές, καὶ μὲ φωνάξατε δῶ γύρα στοὺς πεθαμένους; Νὰ σᾶς πάρη ὁ διάτανος, νὰ σᾶς πάρη!

— Νὰ μᾶς ξηγήσης, τῆς εἶπεν ἡ Περιστέρα, τὰ ὀνείρατά μας ποὺ εἴδαμε ἀπόψε.

— Καθῆστε, εἶπε ἡ Ζαφείρω στὰ κορίτσια. Καθῆστε κι' ἡ καθεμιὰ ἀς ἀρχίσει νὰ μοῦ λέη τ' ὄνειρό της, ἐδῶ στὴ σχισμάδα ποὺ μπαίνει ἡ φωτιά.

Ἔτσι πῆγε κοντὰ στὴ Ζαφείρω ἡ Περιστέρα, γονάτισε ἀπὸ τὴ μεριά της κι' ἄρχισε νὰ διηγιέται τ' ὄνειρό της:

— Ἤμουν σὰ σ' ἕνα μέρος ποὺ ἔβρεχε καὶ κύτταζα κατὰ τὴν ἀνατολή. Γύρω μου χωριά, πολιτεῖες, λόγγοι, λειβάδια. Ἐκεῖ ποὺ στεκόμουν καὶ θιαμαίνομουν τὴν ὀμορφάδα τοῦ κόσμου, εἶδα πολὺν κόσμο μὲ μιὰ σταυροφόρα σημαία νὰ μπαίνη στὸ σπίτι μου, κι' ἐκεῖ ποὺ ἔκανα νὰ τρέξω γιὰ τὸ σπίτι μου, ξύπνησα ἀπὸ τὴν πολλή μου προσπάθεια. Πόσο μοῦ κακοφάνηκε ὅταν ξύπνησα! Πόσο ἤθελα νὰ βλέπω ἀδιάκοπα αὐτὸ τὸ ὄνειρο!

Σώπασε ἡ Περιστέρα κι' ἡ Ζαφείρω τῆς εἶπε:

— Τρυβήξου ἐσὺ κι' ἂς ἔρθει ἄλλη νὰ πῆ τὸ δικό της. Ποιὰ θαρθῆ;

— Ἐγώ, εἶπε ἡ Δάφνη καὶ πῆγε μπροστά της, γονάτισε κι' εἶπε:

— Ἔβλεπα πὼς ἤμουν μέσα στὸ σπίτι μου, ἀλλὰ τάχα ἦταν ἀλλοιώτικο, πλειὸ εὐρύχωρο κι' ὅλες ἡ θύρες κι' ὅλα τὰ παράθυρα ἀνοιχτά. Ἡ μάνα μου κρατοῦσε στὰ χέρια της ἕνα ἄσπρο γράμμα καὶ μοῦ τὸ δείχνε. «Εἶνε ἀπὸ τὸν ξενητεμένο μου τὸν πατερούλη;» τῆς εἶπα. «Ἀπὸ τὸν πατέρα σου εἶνε», μοῦ εἶπε, κι' ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἄκουσα μιὰ βαρειὰ ντουφεκιὰ κι' ἕνα ποδοβολητὸ ἀλόγου νὰ βροντάη στὴν ἐξώθυρά μας καὶ νὰ μπαίνη στὴν αὐλή μας...

— Ἄλλη! φώναξε ἡ Ζαφείρω.

— Ἐγώ! εἶπε ἡ Ἀνθή.

— Ἔλα γρήγορα μὴν περάσει κανένας καὶ μᾶς ἰδεῖ καὶ πεῖ πὼς σᾶς κάνω μάγια, εἶπε ἡ Ζαφείρω καὶ γέλασε, θέλοντας νὰ περιπαίξη τὶς κακὲς γλῶσσες ποὺ ἔλεγαν πὼς ἔκανε μάγια... Τί εἶδες ἐσύ; εἶπε τῆς Ἀνθῆς.

— Ἐγώ, εἶπε ἡ Ἀνθή, εἶδα πὼς ἐπερματοῦσα καὶ τραγουδοῦσα καὶ τίποτε ἄλλο δὲν θυμοῦμαι...

— Ἄλλη! ἐφώναξε ἡ Ζαφείρω.

— Ἐγώ! εἶπε ἡ Κρουστάλλω καὶ πῆγε κοντά της κι' ἄρχισε νὰ λέη τ' ὄνειρό της:

— Ἔβλεπα πὼς περνοῦσα ἕνα ποτάμι, ἀλλὰ τὸ ποτάμι ἦταν βολό, κόκκινο! Ἐδῶ νὰ μὲ πάρη κάτω καὶ νὰ πνιγῶ, ἐκεῖ νὰ μὲ πάρη, τὸ πέρασα καὶ βγῆκα πέρα. Τάχα ἐκεῖ στὴν ἄλλη ἄκρη ἠύρα τοὺς δικούς μου ποὺ μ' ἄρπαξαν στὴν ἀγκαλιά τους καὶ μὲ φίλησαν καὶ δὲν μ' ἄφηναν ἀπὸ τὰ φιλήματα...

Ὑστερνὴ εἶχε μείνει ἡ Μηλιά.

— Ἔλα καὶ σὺ γονάτισε! τῆς εἶπε ἡ Ζαφείρω.

Σηκώθηκε καὶ πῆγε μπροστά της ἡ Μηλιὰ κι' ἐκεῖ στὴ σχισμάδα τοῦ ἁγίου βήματος ἄρχισε νὰ λέη τ' ὄνειρό της:

— Εἶδα σ' ἕνα τραπέζι ἀπάνω ἕνα μοναχὸ σταυρὸ στολισμένο μ' ἄνθια καλαμπόνια. Ἐκεῖ ποὺ τὰ κοίταζα μὲ προσοχὴ, σηκώθηκε μόνο του τὸ στεφάνι καὶ κάθησε στὸ κεφάλι μου. Ἕνας μεγάλος καλεφέντης παρουσιάστηκε μπροστά μου κι' εἶδα μέσα στὸν καθρέφτη πὼς ἔγινόμουν νύφη καὶ πὼς περιμένουν τὸ ψῆκι κι' ὁ γαμπρὸς νὰ μὲ πάρη. Ἀνοίγει ἡ σκέπη τοῦ σπιτιοῦ καὶ κατεβαίνει τάχα ὁ γαμπρὸς, ἕνας πανέμορφος νέος μὲ ἄσπρα ροῦχα καὶ μὲ ἄσπρα φτερὰ στὶς πλάτες, μ' ἄρπαξε στὴν ἀγκαλιά του καὶ μὲ σήκωσε τ' ἀηδόνι, στὰ οὐράνια σὰν νὰ ἤμουν πουπουλο...

— Πηγαίνετε στὰ σπίτια σας κι' ἐκεῖνα καθεμιὰ χωρὶς νὰ σᾶς ξηγήσω τὰ ὄνειρά σας...

Πῆγαν τὴν ἄλλη μέρα στὸ σπίτι της ἡ πέντε ἀδερφοποιτὲς γιὰ νὰ μάθουν τὴν ἐξήγησι τῶν ὀνείρων τους, κι' ἡ καλόγρηα ἡ Ζαφείρω σὲ ὅλες εἶπε τὴν ἀλήθεια καὶ μόνο στὴ Μηλιὰ εἶπε ψέματα.

Μέσα στὸ χρόνο ἡ Περιστέρα καλοπαντρεύτηκε, ἡ Δάφνη δέχτηκε τὸν ἀγαπημένο της τὸν πατέρα ἀπὸ τὴν ξενιτειά, ἡ Ἀνθὴ πέρασε χωρὶς κανένα καλὸ καὶ χωρὶς κανένα κακό, ἡ Κρουστάλλω τράβηξε μιὰ μεγάλη ἀρρωστεια καὶ γλύτωσε, κι' ἡ Μηλιὰ — ἄχ, τὴν καϋμένη, τὴν πονόρια τὴ Μηλιά! — ἀντὶ νυφικὸ, φόρεσε τὸ νεκρικὸ στεφάνι!

ΧΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

□□□□ ΖΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ □□□□

ΣΤΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ (Τοῦ Β. Σικελκῶφ)

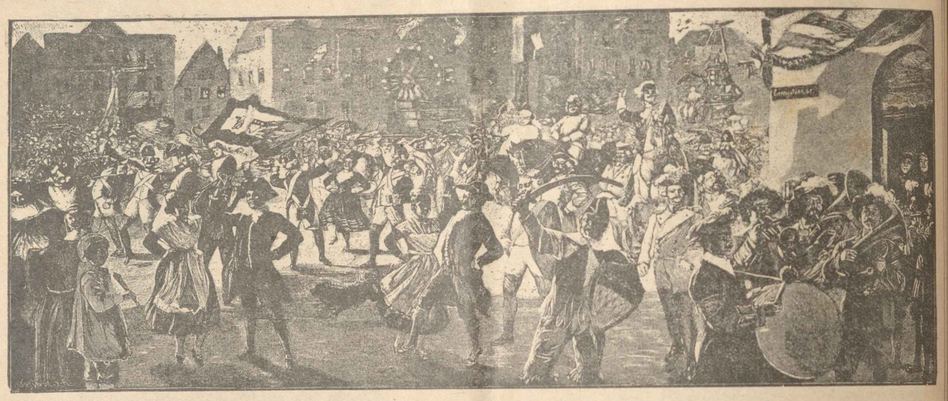

Η ΑΠΟΚΡΗΕΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ. — Τὸ Καρναβάλι τῆς Κολωνίας. Ὁ Χορὸς τοῦ Νυφοπάζαρου.
(Εἰκὼν τοῦ ζωγράφου Χρ. Χεῦδεν)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

Ο ΤΥΧΕΡΟΣ

—Ὄχι, ὄχι, τίποτε ἀπ' ὅλ' αὐτά, ξαναεῖπε ὁ ἄνθρωπος μὲ τὰ πρόσωπα γυαλιά, ἐξακολουθώντας τὴ συζήτηση. Καλὸ καὶ κακὸ δὲν ὑπάρχει. Τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ προσδιορίζονται ἀπ' τὶς συνθῆκες ποὺ τὰ περιβάλλουν. Τὸ ἴδιο πρᾶμα ποὺ μᾶς φαίνεται καλό, λίγο ν' ἀλλάξουν οἱ προϋποθέσεις του—ἂν συμπέσει, δηλαδή, μὲ γεγονότα, ποὺ ν' ἀλλάζουν τὴν προοπτική του— μπορεῖ νὰ μᾶς φανεῖ καταστροφή. Καὶ θὰ σᾶς πῶ μιὰ μικρούλα ἱστορία —δυστυχῶς ὄχι φανταστική— ποὺ ἐλπίζω νὰ σᾶς πείσει ἐντελῶς.

Εἶχα γνωρίσει κάποτε ἕνα πολὺ φτωχὸ παιδί. Σπάνια μοῦτυχε νὰ συναντήσω, στὴ ζωή μου, ἕνα παιδὶ τόσο φτωχὸ κ' ἀξιολύπητο. Ἦταν ἀπὸ κάποια ἐπαρχία. Εἶχε τελειώσει τὸ γυμνάσιο, κ' ἐπειδὴ εἶχε μανία μὲ τὰ γράμματα, κ' ὁ πατέρας του, ποὺ ἦταν ἐργολάβος στὰ δημόσια ἔργα, ἤθελε νὰ τὸν κάνει κἀ γὼ δὲν ξαίρω τί, κἀ τὸ παιδὶ δὲν ἤθελε, γιὰ νὰ γλυτώσει ἀπ' τὴ γκρίνια κἀ τοὺς τσακωμοὺς μὲ τὸν πατέρα του, τὸσκασε ἀπ' τὸ σπίτι του μιὰ μέρα, μὲ τὸ πρῶτο βαπόρι ποὺ περνοῦσε, κ' ἦρθε στὴν πρωτεύουσα, ἐπειδὴ πίστευε, μέσ' στὴν τρελλὴ καρδιά του, πὼς πήγαινε σὲ γῆν ἐπαγγελίας. Ἔτσι συμβαίνει μὲ πολλὰ παιδιά, ποὺ ἐξ αἰτίας τῆς βλακείας τῶν δικῶν τους, ρίχνουν μαύρη πέτρα πίσω τους, καὶ ξενητεύουνται, καὶ χάνουνται στὰ ξένα...

Φτάνοντας στὴν πρωτεύουσα —χωρὶς ψωλὶ στὴν τσέπη, ἐννοεῖται— ἔπεσε σὲ μεγάλη δυστυχία. Στὴν ἀρχὴ δοκίμασε νὰ βρεῖ δουλειά. Πέρασε ἀπὸ πολλές, δίχως νὰ ριζώσει σὲ κομμιά. Ἄμαθο, καθὼς ἦταν, ἀπὸ κόσμο, κύλησε, τῶνα κετόπι στ' ἄλλο, σ' ὅλα τὰ σκαλοπάτια τῶν στερήσεων. Τὸ σπίτι του τὸν εἶχε ξεγραμμένο. Κ' εἰς ἐπίμετρο τῆς ἀτυχίας, στὸν ἴδιο χρόνο μέσα, πέθανε κ' ὁ πατέρας του. Ἡ μητέρα του, ποὺ ἴσως νὰ τὸν συμπονοῦσε, ἦταν, καὶ κείνη, χρόνια πεθαμένη. Ἔμεινε μονάχος κ' ἀπροστάπευτος, δίχως νὰ[illegible]ρει τὸ κεφά-[illegible]ένος κ' ἀπ' [illegible]ρεμμένες ἀ-[illegible]—παντρεμ-[illegible]ς, στὴν ἐ-[illegible] δὲν εἶχαν μάτια νὰ τὸν δοῦν, γιατὶ καὶ κεῖνος, ὅταν ἦταν στὸ χωριό, τὶς κορόϊδευε καὶ δὲν τὶς ἀγαποῦσε.

Τὸ παιδὶ αὐτὸ δὲν ἦταν ἄξιο, πραγματικά, γιὰ μιὰ τόσο φοβερὴ καταδρομὴ τῆς τύχης. Σοβαρό, ἐργατικὸ καὶ μορφωμένο —ὅσο τὸ ἐπέτρεταν τὰ μέσα του, τοὐλάχιστον— θὰ ἦταν ἱκανὸ νὰ προοδεύσει, καὶ νὰ γίνει ἕνας ἄνθρωπος καλός, καλύτερος ἀπὸ πολλοὺς ποὺ ξαίρω, ἂν ἡ καταδρομὴ αὐτὴ τῆς τύχης, δὲν ἦταν τόσο συστηματική. Ἕνας ἄλλος θὰ κατώρθωνε ν' ἀνθέξει. Αὐτός, ὅμως, πῆρε τὸν πατήρορο. Τὸ γνώρισα σὲ κάποιο καφενεῖο, κουρελιασμένο, νηστικό, ἀξιοδάκρυτο. Εἶχε κατωντήσει σὰν ἀλήτης. Τὸ περμάζεψα, κ' ἔφερε καὶ τοῦ βρῆκα καὶ δουλειά. Τὸ πῆρε κάποιος συμβολαιογράφος φίλος μου. Γιὰ δυό—τρεῖς μῆνες εἶχε βρεῖ τὴν ἡσυχία του. Ἀλλὰ πάλι, ἡ καταδρομὴ τῆς τύχης, ἤρθε κὰ τοῦ χάλασε τὰ σχέδια. Τὸ συμβολαιογραφεῖο πουλήθηκε σὲ κάποιον ἄλλο. Τὸ παιδὶ βρέθηκε ξανὰ χωρὶς δουλειά. Δὲν εἶνε τώρα ἡ στιγμὴ νὰ σᾶς διηγηθῶ μὲ λεπτομέρειες τὰ βάσανά του καὶ τὶς περιπέτειές του. Φθάνει νὰ σᾶς πῶ, πὼς ἔγινε γκροσόν, σὲ μιὰ παλιοταβέρνα, μ' ὅλα τὰ γραμματά του—γιὰ νὰ ἐξασφαλίσει τὸ ψωμί του. Ἀφοῦ πέρασε τὸ στρατωτικό —ποὺ μπορεῖ νὰ πεῖ κανείς, πὼς ἦταν μιὰ προσωρινή του ἀνακούφιση— βρέθηκε πάλι μέσ' στοὺς πέντε δρόμους. Ἄρχισε πάλι ν' ἀλητεύει, δίπλα κεῖθε, καὶ νὰ ψευτοζῆ, μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, πουλώντας σπίρτα, καὶ γυαλίζοντας παπούτσια. Ἡ ἀτυχία τὸν συνόδευε παντοῦ.

Μιὰ φορὰ τοῦ χαμογέλασε ἡ τύχη —ἀλλὰ θὰ δῆτε, καὶ κείνη τὴ φορά, μὲ τί τρόπο φοβερὸ τοῦ χαμογέλασε...

Ἕνα βράδυ ποὺ γυρνοῦσε νηστικός, παρουσιάστηκε μπροστά του ἕνας ἄνθρωπος. Ἦταν παραμονὴ πρωτοχρονιᾶς. Ἔκανε κρύο, κ' ἔπεφτε χιονόνερο. Εἶχε σταθεῖ μπροστὰ σὲ μιὰ βιτρίνα, καὶ κοίταζε, διαγράφοντας τὰ χείλη ἀπ' τὸ κρύο, τ' ἀγροβασιλίτικα παπουτσάκιδια. Τότε παρουσιάστηκε ὁ ἄνθρωπος μπροστά του. Τὸ πρόσωπό του δὲ φαινότανε σχεδόν, κουκουλωμένος, καθὼς ἦταν, ὥς τὴ μύτη, μὲ δυὸ μάτια κοντρά, σατανικά — μάτια διαβόλου ποὺ γυρεύει λεία, τὴ ψυχούλα ποὺ ζητεῖ μιὰ διασκέδαση... Τὸν σκοὐντησε μὲ τρόπο ἀπὸ ἀγκάθια. Μιὰ στιγμὴ, μετρηθῆκαν μὲ τὰ μάτια — ὁ ἕνας θλιμμένος, κακοντυμένος, ὁ ἄλλος ζωηρός, καλοθρεμμένος, μὲ τὸ παλτό κι μὲ τὰ πέτσινα τὰ γάντια του.

«Πανᾶ; τοῦ λέει, σφριχτά, στ' αὐτί. Βάνω στοίχημα πὼς εἶσαι κρυωμένος! Ἔλα μαζί μου, καὶ θὰ δοῦμε τί θὰ γίνει...».

Τραβήξανε μαζὶ πιὸ πέρα, στὸ σκοτάδι. Ὁ ἕνας βάδιζε μὲ βῆμα σταθερό —ὁ ἄλλος πήγαινε κοντά του σαστισμένος, μὴν ξαίροντας μὲ ποιὸν ἔχει νὰ κάνει, ἀλλὰ καὶ περίεργος συνάμα, μὲ τὰ χέρια παγωμένα, καὶ χωμένα μέσ' στὶς τσέπες τοῦ παντελονιοῦ του.

Ἀφοῦ προχώρησαν ὥς τὴ γωνιά, ὁ ξένος ξαφνικὰ σταμάτησε, ξεκούμπωσε τὸ πανωφόρι του, ἔβγανε τὸ πορτοφόλι του καὶ τραβώντας ἕνα κατοστάρικο, τὸ κούνησε στὰ μάτια τοῦ παιδιοῦ, καὶ τοῦ εἶπε μὲ φωνὴ μυστηριώδη:

«Ἄλλοφε, ξαίρεις, ὅλος ὁ κόσμος παίζει. Πήγαινε νὰ τὸ παίξεις: θὰ κερδίσεις. Ἔμπα στὴν πρώτη λέσχη ποὺ θὰ βρεῖς, καὶ παίξε το, μπρὸς νὰ λογαριάσεις... Μ' αὐτό, θὰ γίνεις πλούσιος ἀπόψε, νὰ τὸ θυμᾶσαι!...».

Ἔβγαλε βιαστικὰ στὰ δάχτυλά του, καὶ προτοῦ προφτάσει νὰ συνέλθει, τράβηξε καὶ χάθηκε στὴ νύχτα, σὰ σκιά...

Ἔμεινε στὴ θέση του, σὰν ἀπολιθωμένος. Κοιτοῦσε καὶ ξανακοιτοῦσε τὸ μαγικὸ ἐκεῖνο κατοστάρικο, καὶ σχεδὸν δὲν πίστευε στὰ μάτια του! Ἔκανε πολλὴν ὥρα νὰ συνέλθει... Ἀφοῦ συνῆλθε, τὄβαλε στὰ πόδια. Ἔτρεξε, γραμμή, στὸ καφενεῖο, ποὺ σύχναζαν οἱ φίλοι του. Δὲ βρῆκε παρὰ κάποιον πατριώτη του — τὸ μόνο πρόσωπο ποὺ τοὔτυχε μπροστά του, ποὺ τὸ κάνον ἔμαθα καὶ γώ, ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς τῆς ἱστορίας. Μὲ φωνὴ τρεμουλιασμένη, ἀρπαγιασμένη, τοῦ διηγήθηκε τὴν περιπέτειά του. Τὸν συμβουλεύθηκε τί ἔπρεπε νὰ κάνει. Ἐπεῖνος τοὔδοσε κουράγιο: «Δοκίμασε τὴν τύχη σου, τοῦ λέει. Στὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς, τί χάνεις; Μπορεῖ καὶ νἄναι ἐκ Θεοῦ, ποιὸς ξέρει... Μὴν κάθεσαι, καὶ τρέχα! Θὰ ρθῶ κι γὼ μαζί σου...».

Ἀνέβηκαν μαζὶ σὲ κάποια λέσχη. Ἡ καλὴ τύχη φάνηκε ἀμέσως. Μέσα σὲ λίγες βόλτες τὸ κατοστάρικο ἔγινε χιλιάρικο. Ἀλλὰ τοὔδοσε θάρρος νὰ παίξει μέσ' στὰ ὅλα. Ἡ καλὴ τύχη ἐξακολουθοῦσε. Οἱ χίλιες ἔγιναν πενταψήφιες χιλιάδες. Ὁ παγκέρης κατέβασε τὰ χέρια του. Οἱ ἄλλοι παίχτες ἀρχίζαν νὰ τὸν κοιτᾶνε. Κατάλαβαν πὼς ἔπρεπε νὰ φύγει. Κατέτηκαν κ' οἱ δυό, σὰ μεθησμένοι. Πῆρε τὸ αὐτοκίνητο, στὶς δώδεκα τὴ νύχτα, καὶ τράβηξαν, γραμμή, γιὰ τὸ καζίνο.

Μὲ στὸ αὐτοκίνητο, ποὺ τρέχει σὰν τρελλό, ἡ φαντασία τῆς μόρας, ποὺ ὑπακούουν στὶς διαταγές της. Δὲν τοὺς μένει καιρὸς γιὰ σκεφτήσεις. Ἔπειτ' ἀπ' ὁλόκληρο ταξίδι, φθάνουν, ἐπιτέλους στὸ καζίνο. Λόγῳ τῆς ἡμέρας, ἕνα πλῆθος αὐτοκίνητα — ἰδιωτικὰ τὰ περισσότερα — βρίσκονται σὲ παράταξη στὴν πόρτα τοῦ καζίνου. Καθὼς μπαίνουν μέσ' στὴ σάλα τῆς ρουλέττας, πλημμυρισμένη ἀπὸ φῶτα κ' ἀπὸ κόσμο, κακοντυμένοι καὶ χωρὶς κολλάρο, ὅλα τὰ μάτια κοφρύνονται ἀπάνω τους. Ἕνα λεπτό, φρικιαστικὸ χαμόγελο, τοὺς ὑποδέχεται ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Ἐκεῖνοι, ὅμως, δὲν τὰ βλέπουν ὅλ' αὐτά. Πάει καὶ κάνει τὰ χιλιάρικά του μάρκες, καὶ παίρνει θέση στὸ τραπέζι τῆς ρουλέττας.

Ἡ ρουλέττα βρίσκεται στὸ φόρτε της. Ρίχνει ὅλα τὰ λεφτά του στὸ νούμερο. Τὸ νούμερο κερδίζει. Ξαναβάζει, καὶ ξανακερδίζει. Βάζει στὸ δεκαπέντε, καὶ κερδίζει. Βάζει στὸ τριάντα, καὶ κερδίζει. Ξανοβάζει στὸ τριάντα, καὶ κερδίζει. Δὲν προφταίνει νὰ μαζεύη μάρκες. Βάζει στὴν τύχη, χωρὶς νὰ λογαριάζει. Ὅλα τὰ μάτια τὸν κοιτοῦν μ' ἀπορία. Καὶ τὸ πιὸ παράξενο, μόνος αὐτὸς κερδίζει. Οἱ ἄλλοι ὅλοι βρίσκονται χαμένοι. Οἱ μάρκες, τώρα, κάνουνε μπροστά του πυραμίδες...

Γιὰ νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ, σὲ λίγη ὥρα μάζεψε καὶ γὼ δὲν ἤμουν ἀπόντα. Ἔχει χάσει τὸ λογαριασμό. Ὅσα παίρνει, τὰ ξαναπονοῦν. Οἱ ἄλλοι παίχτες, γύρω του, τὰ χάνουν. Μερικοὶ ἀπ' αὐτούς, οἱ πιὸ ἔμπειροι, δοκιμάζουν νὰ τὸν παρακολουθήσουν, καὶ ποντάρουν στὰ ἴδια τὰ νούμερα, βάζοντας τεράστια ποσά. Ἐκείνος, ὅμως, φεύγει ἀπὸ τὴ μπρούτα — κ' ἡ τύχη τρέχει διαρκῶς μαζί του. Σὰ νὰ τὸν ἔχει πάρει τὸ κατόπι, καὶ λαχανιάζει γιὰ νὰ τὸν προφτάσει. Ἔχει χάσει τὴ συνείδηση τῶν γύρω. Μέσ' στὴν ἀχνιά του, ὁ ἴδρωτας τρέχει ποτάμι κατὰ τὸ μέτωπό του. Ἀλλὰ δὲ σαλεύει ἀπ' τὴ θέση του. Ὁ σύντροφός του στέκει ἀπὸ πίσω του. Ἕνα πλῆθος εἶναι μαζεμένο, καὶ παρακολουθεῖ, ἐκστατικό, τὸν ἀφηνιασμένο καλπασμό του. Ἕνας γέρος, ποὺ κάθεται κοντά του, τὸν κοιτάζει, καὶ κάνει τὸ σταυρό του. Ὅλο τὸ πρόσωπό τῆς λέσχης τὸν παρακολουθεῖ μ' ἀνησυχία. Οἱ ἀνθρώποι ἔχουν χλωμιάσει. Ἕνας ὑλιγγος τοὺς ἔχει πάρει ὅλους. Ἕνας-ἕνας, οἱ παίχτες ἀποσύρονται. Κ' ὅλοι αὐτοί οἱ παίχτες ποὺ τραβιοῦνται, εἶνε τραπεζίτες, μεγαλεμποροί, ἐφοπλιστές, χρηματιστές, κεφαλαιοῦχοι...

Κ' ἡ ρουλέττα γυρίζει διαρκῶς. Καὶ τὸ μεθῆσι ἐξακολουθεῖ. Θὰ πλησιάζει τὸ ἑκατομμύριο. Ἴσως μιὰ νύχτα νὰ φτάσει παραπάνω. Χωρὶς νὰ καλοσκέπτεται τί κάνει, ποντάρει ὅλο τὸ ἑκατομμύριο. Καὶ σ' ἕνα δευτερόλεπτο, τὸ χάνει!...

Θέλετε, τώρα, νὰ σᾶς τελειώσω τὴν ἱστορία τοῦ φτωχοῦ αὐτοῦ παιδιοῦ, ποὺ γυρνοῦσε γυμνὸ κὶ νηστικό, δίχως νἄχει ποῦ νὰ γύρει τὸ κεφάλι — τοῦ μοιραίου καὶ παράξενου παιδιοῦ, ποὺ γιὰ μιὰ ἀτιμία ἔγινε πλούσιος, κ' ἐμεινε πάλι, ξαφνικά, χωρὶς δεκάρα;...

—Ναί, ναί, φώναξαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριές.

—Μόλις σηκώθηκε ἀπ' τὸ τραπέζι τῆς ρουλέττας, ἔρριξε μιὰ ξεθωρὴ ματιὰ στὸν κόσμο, κὶ τράβηξε σιμίτης στὴν ἔξοδο. Τὰ μάτια του δὲν εἶχαν χαμμιὰν ἐκφραση. Ὁ σύντροφός του θέλησε νὰ τὸν ἀκολουθήσει, ἀλλὰ τὸν ἔχασε μέσ' στὸ σινωστίσιμο. Ἔλεγε, μέσ' στὴν ἀμηχανία του, πὼς θὰ τὸν περίμενε ἀπέξω. Κοίταξε στὴν αὐλή, καὶ δὲν τὸν βρῆκε. Αὐτὸ τὸν ἔβανε σὲ κάτοιες ὑποψίες. Εἶπε τοὺς φόβους του σὲ κάποιο νωματάρχη. Ὁ νωματάρχης στὶς ἀρχές, δὲν ἔδοσε καὶ τόση σημασία. Ἀλλά, στὸ τέλος, ἀνησύχησε καὶ κείνος. Εἶπε στοὺς πέντ'-ἕξη χωροφύλακες, νὰ πάρουν σβάρνα ὅλα τὰ τριγύρω. Ὅλη τὴ νύχτα ἔψαξαν παντοῦ. Ἐπιτέλους, τὰ γράμματα, τὸν βρῆκαν...

—Ἄ, τὸν βρῆκαν! φώναξαν μὲ μιὰ φωνὴ οἱ ἄλλοι.

—Ναί, τὸν βρῆκαν, τὸν βρῆκαν, φυσικά! Πῶς ἦταν δυνατὸν νὰ μὴν τὸν βροῦν! Ξαναεῖπε μελαγχολικὰ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὰ χρωματιστὰ γυαλιά. Ἀλλὰ πῶς τὸν βρῆκαν, δὲ ρωτᾶτε: τὸν βρῆκαν κρεμασμένο σ' ἕνα δέντρο...

ΝΑΠ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

Η ΑΠΟΚΡΗΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Τὸ Καρναβάλι στὴν Κολωνία. Ἡ παρέλασις τῶν νέων.
(Εἰκὼν τοῦ Γ. Φράντζ)

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΠΟΙΗΤΡΙΕΣ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΣΑΙ ΣΥ...

(Ἀνέκδοτα)

Ποιὸς εἶσαι σὺ ποὺ στάθηκες πεισματικὰ μπροστά μου,
καὶ τῶν ματιῶν σου τὰ πετράδια
σὰν πυρωμένα κάρβουνα ξεσκίζουν καὶ τρυποῦν
τὰ τρίδιπλά μου τὰ σκοτάδια;
Ποιὸς εἶσαι σὺ ποὺ τάραξες βαθειὰ τὴ μοναξιά μου;

Δὲ βλέπεις ἀπ' τὸν κόσμο αὐτὸ πὼς εἶμαι πειὰ φευγάτη;
Μήτε γυρεύω τίποτα, μήτε μπορῶ νὰ δώσω.
Τὰ φλογισμένα μάτια σου τοῦ κάκου μὲ πονοῦν.
Καὶ μοναχὰ τὸ χέρι νὰ σ' ἁπλώσω,
θάναι κ' αὐτὸ μιὰ βδελυγή, ποὺ δὲ μοῦ στέκει, ἀπάτη.

Τὸ νεῦμα μου τὸ σάρκινο μοῦ τῶλυωσε ἡ ψυχή μου,
κ' ἔπεσε ἀπάνω του βαρὺς τῆς λησμονιᾶς ὁ λέθος.
Τὰ γήϊνα τὰ στολίδια μου ξεφτίσανε κ' αὐτά.
κ' εἶν' ἡ καρδιὰ σὲ τέτοιο βῦθος!
Φύγε, τὸ δρόμο τώρα πειὰ θὰ πάρω μοναχή μου.

Εἶμαι τοῦ ἴδιου μου ἑαυτοῦ μιὰ ἀνάλαφρη σκιά,
νεράκι π' ἀργοσώνουμαι μακρυὰ ἀπὸ τὴν πηγή μου.
Γύρισε πίσω, ἐγὼ τραβῶ γιὰ τ' ἄψυλα τὰ νησιά.
Κ' ἂν μοῦ τρυπάει τὰ σπλάχνα μου τοῦ πόθου σου ἡ ματιά,
τοῦ κάκου! στάλα αἱμάτινη δὲν τρέχει ἀπ' τὴν πληγή μου.

Ἡ κ. Μυρτιώτισσα.

ΕΦΤΑΣ' Ο ΥΠΝΟΣ

Ἔφταο' ὁ ὕπνος, νάτος, ἔχει ἀράξει
στῆς κάμαρᾶς μου τὸ βαθὺ σκοτάδι,
στὸ νοῦ μου τώρα βάλσαμο θὰ στάξῃ,
κ' ἡ λύπη τῆς καρδιᾶς μου θὰ νυστάξῃ
κάτω ἀπὸ τῆς φτερούγας του τὸ χάδι.

Ὅπου καὶ νὰν τὸ βράδυ αὐτὸ θ' ἀφήσω
γιὰ κάποιο φῶς ποιὸς ξαίρει ποιοῦ ἄλλου κόσμου,
τοπεῖα παραδεισένια θ' ἀτενίσω
κ' ἴσως γιὰ λίγην ὥρα νὰ εὐτυχήσω
μέσα στὸ φῶς, ποιὸς ξαίρει, τοῦ ἄλλου κόσμου.

Μιὰ τέτοια ἀνταμοιδὴ μ' ἀξίζει, Θέ μου,
γιατὶ εἶμαι ἀπόψε τόσο πονεμένη
καὶ μόνη, ὅσο δὲν ἤμουνε ποτέ μου,
πλάνεψε τὴν ψυχή μου ὀλίγο, Θέ μου,
ποὺ εἶναι ἀπὸ τὴν ἀλήθεια παιδεμένη.

Μ' ἀγγιξε ὁ ὕπνος: ὅλη ἡ ἀγωνία
τῆς ὕπαυξής μου ἔχει ἀκινητήσει.
Τὸ αἷμα μου σταλάζει μ' εὐρυθμία,
καὶ νοιώθω ἀπ' τοῦ πόνου τὴν ἀτονία
πὼς ἔχει γιὰ τὰ πάντα ἀδιαφορήσει...

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

Η ΑΠΟΚΡΗΕΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ. — Τὸ Καρναβάλι τῆς Κολωνίας. Ὁ Χορὸς τοῦ Νυφοπάζαρου.
(Εἰκὼν τοῦ ζωγράφου Χρ. Χεύδεν)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

Ο ΤΥΧΕΡΟΣ

—Ὄχι, ὄχι, τίποτε ἀτ' ὅλ' αὐτά, ξαναεῖπε ὁ ἄνθρωπος μὲ τὰ πράσινα γυαλιά, ἐξακολουθώντας τὴ συζήτηση. Καλὸ καὶ κακὸ δὲν ὑπάρχει. Τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ προσδιορίζονται ἀτ' τὶς συνθῆκες ποὺ τὰ περιβάλλουν. Τὸ ἴδιο πρᾶμα ποὺ μᾶς φαίνεται καλό, λίγο ν' ἀλλάξουν οἱ προϋποθέσεις του—ἂν συμπέσει, δηλαδή, μὲ γεγονότα, ποὺ ν' ἀλλάξουν τὴν προοπτική του— μπορεῖ νὰ μᾶς φανεῖ καταστροφή. Καὶ θὰ σᾶς πῶ μιὰ μικροῦλα ἱστορία —δυστυχῶς ὄχι φανταστική— ποὺ ἐλπίζω νὰ σᾶς πείσει ἐντελῶς.

Εἶχα γνωρίσει κάποτε ἕνα πολὺ φτωχὸ παιδί, Σπάνια μοῦτυχε νὰ συναντήσω, στὴ ζωή μου, ἕνα παιδὶ τόσο φτωχὸ κι' ἀξιολύπητο. Ἤταν ἀπὸ κάποια ἐπαρχία. Εἶχε τελειώσει τὸ γυμνάσιο, κ' ἐπειδὴ εἶχε μανία μὲ τὰ γράμματα, κ' ὁ πατέρας του, ποὺ ἦταν ἐργολάβος στὰ δημόσια ἔργα, ἤθελε νὰ τὸν κάνει καὶ γὸ δὲν ξαίρω τί, καὶ τὸ παιδὶ δὲν ἤθελε, γιὰ νὰ γλυτώσει ἀτ' τὴ γκρίνια καὶ τοὺς τσακωμοὺς μὲ τὸν πατέρα του, τόσκασε ἀτ' τὸ σπίτι του μιὰ μέρα, μὲ τὸ πρῶτο βαπόρι ποὺ περνοῦσε, κ' ἦρθε στὴν πρωτεύουσα, ἐπειδὴ πάστευε, μέσ' στὴν τρελλὴ καρδιά του, πὼς πήγαινε σὲ γῆν ἐπαγγελίας. Ἔτσι συμβαίνει μὲ πολλὰ παιδιά, ποὺ ἐξ αἰτίας τῆς βλακείας τῶν δικῶν τους, ρίχνουν μαύρη πέτρα πίσω τους, καὶ ξεντητεύονται, καὶ χάνονται στὰ ξένα...

Φτάνοντας στὴν πρωτεύουσα —χωρὶς ψωλὶ στὴν τσέπη, ἐννοεῖται— ἔπεσε σὲ μεγάλη δυστυχία. Στὴν ἀρχὴ δοκίμασε νὰ βρεῖ δουλειά. Πέρασε ἀπὸ πολλές, δίχως νὰ ριζώσει σὲ καμμιά. Ἄμαθο, καθὼς ἦταν, ἀπὸ κόσμο, κόλλησε, τῆνι κατόπι στ' ἄλλο, σ' ὅλα τὰ σκαλοπάτια τῶν στερήσεων. Τὸ σπίτι του τὸν εἶχε ξεγραμμένο. Κ' εἰς ἐπίμετρο τῆς ἀτυχίας, στὸν ἴδιο χρόνο μέσα, πέθανε κι' ὁ πατέρας του. Ἡ μητέρα του, ποὺ ἴσως νὰ τὸν συμπονοῦσε, ἤταν, καὶ κείνη, χρόνια πεθαμένη. Ἔμεινε μονάχος κι' ἀπροστάτευτος, δίχως νὰ ἔχει ποῦ νὰ γύρει τὸ κεφάλι, ἀποδιωγμένος καὶ σχεδὸν κατατρεγμένος κι' ἀπ' τὶς δυὸ παντρεμένες ἀδερφάδες του —παντρεμένες, κι' αὐτές, στὴν ἐπαρχία— ποὺ δὲν εἶχαν μάτια νὰ τὸν δοῦν, γιατὶ καὶ κεῖνος, ὅταν ἤταν στὸ χωριό, τὶς κορόϊδευε καὶ δὲν τὶς ἀγαποῦσε.

Τὸ παιδὶ αὐτὸ δὲν ἤταν ἄξιο, πραγματικά, γιὰ μιὰ τόσο φοβερὴ καταδρομὴ τῆς τύχης. Σοβαρό, ἐργατικὸ καὶ μορφωμένο —ὅσο τὸ ἐπέτρεπαν τὰ μέσα του, τοὐλάχιστον— θὰ ἤταν ἱκανὸ νὰ προοδεύσει, καὶ νὰ γίνει ἕνας ἄνθρωπος καλός, καλύτερος ἀπὸ πολλοὺς ποὺ ξαίρω, ἂν ἡ καταδρομὴ αὐτὴ τῆς τύχης, δὲν ἤταν τόσο αὐστηρατική. Ἕνας ἄλλος θὰ κατώρθωνε ν' ἀνθέξει. Αὐτός, ὅμως, ἤρθε τὸν πατήφορο. Τὸ γνώρισα σὲ κάποιο καφενεῖο, κουρελιασμένο, νηστικό, ἀξιοδάκρυτο. Εἶχε καταντήσει σὰν ἀλήτης. Τὸ περιμάζεψα, κ' ἔφερα καὶ τοῦ βρῆκα καὶ δουλειά. Τὸ πῆρε κάποιος συμβολαιογράφος φίλος μου. Γιὰ δυὸ—τρεῖς μῆνες εἶχε βρεῖ τὴν ἡσυχία του. Ἀλλὰ πάλι, ἡ καταδρομὴ τῆς τύχης, ἤρθε καὶ τοῦ χάλασε τὰ σχέδια. Τὸ συμβολαιογραφεῖο ποὺ ἤθηκε σὲ κάποιον ἄλλο. Τὸ παιδὶ βρέθηκε ξανὰ χωρὶς δουλειά. Δὲν εἶνε τώρα ἡ στιγμὴ νὰ σᾶς διηγηθῶ μὲ λεπτομέρειες τὰ βάσανά του καὶ τὶς περιπετειές του. Φθάνει νὰ σᾶς πῶ, πὼς ἔγινε γκαρσόνι σὲ μιὰ παλιοταβέρνα, μ' ὅλα τὰ γράμματά του—γιὰ νὰ ἐξασφαλίσει τὸ ψωμί του. Ἀφοῦ πέρασε τὸ στρατιωτικό —ποὺ μπορεῖ νὰ πεῖ κανείς, πὼς ἤταν μιὰ προσωρινὴ ἀνακούφιση— βρέθηκε πάλι μέσ' στοὺς πέντε δρόμους. Ἄρχισε πάλι ν' ἀλητεύει, διδικεῖθε, καὶ νὰ ψυτοζεῖ, μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, ἀποβλώντας σπίρτα, καὶ γυαλίζοντας παπούτσια. Ἡ ἀτυχία τὸν συνόδευε παντοῦ.

Μιὰ φορὰ τοῦ χαμογέλασε ἡ τύχη —ἀλλὰ θὰ δῆτε, καὶ κείνη τὴ φορά, μὲ τὶ τρόπο φοβερὸ τοῦ χαμογέλασε...

Ἕνα βράδυ ποὺ γυρνοῦσε νηστικός, παρουσιάστηκε μπροστά του ἕνας ἄνθρωπος. Ἤταν παραμονὴ πρωτοχρονιᾶς. Ἔκανε κρύο, κ' ἔπεφτε χιονόνερο. Εἶχε σταθεῖ μπροστὰ σὲ μιὰ βιτρίνα, καὶ κοίταζε, ζαγκανώνοντας τὰ χείλη ἀτ' τὸ κρύο, τ' ἀγιοβασιλάτικα παιχνίδια. Τότε παρουσιάστηκε ὁ ἄνθρωπος; μπροστά του. Τὸ πρόσωπό του δὲ φαινότανε σχεδόν, κουκουλωμένος, καθὼς ἤταν, ὥς τὴ μύτη, μὲ δυὸ μάτια πονηρά, σατανικά — μάτια διαβόλου ποὺ γυρεύει λεία, ἢ ἀπόκοσμο ποὺ ζητεῖ μιὰ διασκέδαση... Τὸν σκούντησε μὲ τρόπο τὸν ἀγκώνα. Μιὰ στιγμή, μετοηθῆκαν μὲ τὰ μάτια — ὁ ἕνας θλιμμένος κακοντυμένος, ὁ ἄλλος ζωηρός, καλοθρεμμένος, μὲ τὸ παλτό του καὶ τὰ πέτσινα τὰ γάντια του.

«Πινό»; τοῦ λέει, σφυριχτά, στ' αὐτί. Βάνω στοίχημα πὼς εἶσαι πρτωχός! Ἔλα μαζί μου, καὶ θὰ δοῦμε τί θὰ γίνει...».

Ἀρχίσανε μαζὶ πιὸ πέρα, στὸ σκοτάδι. Ὁ ἕνας βάδιζε μὲ βῆμα σταθερό — ὁ ἄλλος πήγαινε κοντά του σαστισμένος, μὴν ξαίροντας μὲ ποιὸ ἔχει νὰ κάνει, ἀλλὰ καὶ περίεργος συνάμα, μὲ τὰ χέρια παγωμένα, καὶ χωμένα μέσ' στὶς τσέπες τοῦ παγταλονιοῦ του.

Ἀφοῦ προχώρησαν ὥς τὴ γωνιά, ὁ ξένος ξαφνικὰ σταμάτησε, ξεκούμπωσε τὸ πανωφόρι του, ἔδγανε τὸ πορτοφόλι του καὶ τραβώντας ἕνα κατοστάρικο, τὸ κούνησε στὰ μάτια τοῦ παιδιοῦ, καὶ τοῦ εἶπε μὲ φωνὴ μυστηριώδη:

«Ἔλεφε, ξαίρεις, ὅλος ὁ κόσμος παίζει. Πήγαινε νὰ τὸ παίξεις: θὰ κερδίσεις. Ἔμπα στὴν πρώτη λέσχη ποὺ θὰ βρεῖς, καὶ παίξε το, μόνος νὰ λογαριάσεις... Μ' αὐτό, θὰ γίνεις πλούσιος ἀπόψε, νὰ τὸ θυμᾶσαι!...».

Πρῶτα βιαστικὰ στὰ δάχτυλά του, καὶ προτοῦ προφτάσει νὰ συνέλθει, τράβηξε κὰ χάθηκε στὴ νύχτα, σὰ σκιά....

Ἔμεινε στὴ θέση του, σὰν ἀπολιθωμένος. Κοιτοῦσε καὶ ξανακοιτοῦσε τὸ μαγικὸ ἐκεῖνο κατοστάρικο, καὶ σχεδὸν δὲν πίστευε στὰ μάτια του! Ἔκανε πολλὴν ὥρα νὰ συνέλθει... Ἀφοῦ συνῆλθε, τὄβαλε τὸ σκοπό. Ἔτρεξε, γραμμή, στὸ καφενεῖο, ποὺ σύγναζαν οἱ φίλοι του. Μὲ βρῆκε παρὰ κάποιον πατριώτη του — τὸ μόνο πρόσωπο ποὺ τοῦτυχε μπροστά του, ποὺ εἶχε κάτον ἔμαθα καὶ γό, ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς ἱστορίας. Μὲ φωνὴ τρεμουλιασμένη, ἀγκυκαισμένη, τοῦ διηγήθηκε τὴν περιπέτειά του. Τὸν συμβουλεύθηκε τί ἔπρεπε νὰ κάνει. Ἐκεῖνος τοῦδοσε κουράγιο: «Δοκίμασε τὴν τύχη σου, τοῦ λέει. Στὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς, τί χάνεις; Μπορεῖ καὶ νἄναι ἐκ Θεοῦ, ποιὸς ξέρει... Μὴν κάθεσαι, καὶ τρέχα! Θὰ ρθῶ κι γὼ μαζί σου...».

Ἀνέβηκαν μαζὶ σὲ κάποια λέσχη. Ἡ καλὴ τύχη φάνηκε ἀμέσως. Μέσα σὲ λίγες βόλτες παρακοῦ, τὸ κατοστάρικο ἔγινε χιλιάριχο. Μὲ τὸ ἴδιο θάρρος νὰ παίξει μέσ' στὰ ὅλα. Ἡ καλὴ τύχη ἐξακολουθοῦσε. Οἱ χίλιες ἔγιναν πενήντα χιλιάδες. Ὁ παγκέρης κατέβασε τὰ χέρια του. Οἱ ἄλλοι παίχτες ἀρχίζαν νὰ τὸν ἀγκομαστίνε. Κατάλαβαν πὼς ἔπρεπε νὰ φύγουν. Κατέβηκαν κ' οἱ δυό, σὰ μεθημένοι. Πῆρε ἀπὸ αὐτοκίνητο, στὶς δώδεκα τὴ νύχτα, καὶ γυρίσανε, γραμμή, γιὰ τὸ καζίνο.

Μέσ' στὸ αὐτοκίνητο, ποὺ τρέχει σὰν τρελλό. Ἡ ἀγωνία κανένας τους μιλιά. Εἶνε σὰ νευροσπαστὰ τῆς μοίρας, ποὺ ὑπακούουν στὶς διαταγές της. Δὲν τοὺς μένει καιρὸς γιὰ συζητήσεις. Ἔπειτ' ἀτ' ὁλόκληρο ταξίδι, φθάνουν, ἐπιτέλους, στὸ καζίνο. Λόγῳ τῆς ἡμέρας, ἕνα πλῆθος αὐτοκίνητα — ἰδιωτικὰ τὰ περισσότερα — βρίσκονται σὲ παράταξη στὴν πόρτα τοῦ καζίνου. Καθὼς μπαίνουν μέσ' στὴ σάλα τῆς ρουλέττας, πλημμυρισμένη ἀπὸ φῶτα κι' ἀπὸ κόσμο, κακοντυμένοι καὶ χωρὶς κολλάρο, ὅλα τὰ ἀπόκοσμα καρφώνονται ἀπάνω τους. Ἕνα λεπτό, ἀμφιβολὸ χαμόγελο, τοὺς ὑποδέχεται ἀτ' ὅλες τὶς μεριές. Ἐκεῖνοι, ὅμως, δὲν τὰ βλέπουν ὅλ' αὐτά. Πάει καὶ κάνει τὰ χιλιάρικά του μάρκες, καὶ παίρνει θέση στὸ τραπέζι τῆς ρουλέττας.

Ἡ ρουλέττα βρίσκεται στὸ φόρτε της. Ρίχνει ὅλα τὰ λεφτά του ἕνα νούμερο. Τὸ νούμερο κερδίζει. Ξαναβάζει, καὶ ξανακερδίζει. Βάζει στὸ δεκαπέντε, καὶ κερδίζει. Βάζει στὸ τριάντα, καὶ κερδίζει. Ξαναβάζει στὸ τριάντα, καὶ κερδίζει. Δὲν προφταίνει νὰ μαζεύη μάρκες. Βέζει στὴν τύχη, χωρὶς νὰ λογαριάζει. Ὅλα τὰ μάτια τὸν κοιτοῦν μ' ἀπορία. Καὶ τὸ πιὸ παράξενο, μόνος αὐτὸς κερδίζει. Οἱ ἄλλοι ὅλοι βρίσκονται χαμένοι. Οἱ μάρκες, τώρα, κάνουνε μπροστά του πυραμίδες...

Γιὰ νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ, σὲ λίγη ὥρα μάζεψε καὶ γὸ δὲν ἤθελε πόσα. Ἔχει χάσει τὸ λογαριασμό. Ὅσα παίρνει, τὰ ξαναπονταρίζει. Οἱ ἄλλοι παίχτες, γύρω του, τὰ χάνουν. Μερικοὶ ἀτ' αὐτούς, οἱ πιὸ ἐμπειροτεροι, δοκιμάζουν νὰ τὸν παρακολουθήσουν, καὶ ποντάρουν στὰ ἴδια τὰ νούμερα, βάζοντας τεράστια ποσά. Ἐκεῖνος, ὅμως, φεύγει ἀπὸ τὸ νούμερο — κ' ἡ τύχη τρέχει διαρκῶς μαζί του. Σὰ νὰ τὸν ἔχει πάρει ἀπὸ κατάδι, καὶ λαχανιάζει γιὰ νὰ τὸν προφτάσει. Ἔχει χάσει τὴ συνείδηση τῶν γύρω. Μέσ' στὴν ἀγωνία του, ὁ ἱδρωτας τρέχει ποτάμι κατὰ τὸ μέτωπό του. Ἀλλὰ δὲ σαλεύει ἀτ' τὴ θέση του. Ὁ σύντροφός του στέκει ἀπὸ πίσω του. Ἕνα πλῆθος εἶναι μαζεμένο, καὶ παρακολουθεῖ, ἐκστατικό, τὸν ἀρηματισμένο κάλπασμό του. Ἔνας γέρος, ποὺ κάθεται κοντά του, τὸν κοιτάζει, καὶ κάνει τὸ σταυρό του. Ὅλο τὸ παρακολουθεῖ μὲ ἀνησυχία. Οἱ θεατὲς ἔχουν χλωμιάσει. Ἕνας ὑλιγγος τοὺς ἔχει πάρει ὅλους. Ἕνας-ἕνας, οἱ παίχτες ἀποσύρονται. Κι' ὅλοι αὐτοὶ οἱ παίχτες ποὺ γιαβιοῦνται, εἶνε τραπεζίτες, μεγαλέμποροι, ἐφοπλιστές, χρηματιστές, κεφαλαιοῦχοι...

Η ΑΠΟΚΡΗΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΗΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Τὸ Καρναβάλι στὴν Κολωνία. Ἡ παρέλασις τῶν νέων.
(Εἰκὼν τοῦ Γ. Φράντζ)

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΠΟΙΗΤΡΙΕΣ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΣΑΙ ΣΥ...

(Ἀνέκδοτα)

Ποιὸς εἶσαι σὺ ποὺ στάθηκες πεισματικὰ μπροστά μου,
καὶ τῶν ματιῶν σου τὰ πετράδια
σὰν πυρωμένα κάρβουνα ξεσκίζουν καὶ τρυποῦν
τὰ τρίδιπλά μου τὰ σκοτάδια;
Ποιὸς εἶσαι σὺ ποὺ τάραξες βαθειὰ τὴ μοναξιά μου;

Δὲ βλέπεις ἀπ' τὸν κόσμο αὐτὸ πὼς εἶμαι πειὰ φευγάτη;
Μήτε γυρεύω τίποτα, μήτε μπορῶ νὰ δώσω.
Τὰ φλογισμένα μάτια σου τοῦ κάκου μὲ πονοῦν.
Καὶ μοναχὰ τὸ χέρι νὰ σ' ἁπλώσω,
θάναι κι' αὐτὸ μιὰ βδέλυρή, ποὺ δὲ μοῦ στέκει, ἀπάτη.

Τὸ νεῦμα μου τὸ σάρκινο μοῦ τσῶλυωσε ἡ ψυχή μου,
κι' ἔπεσε ἀπάνω του βαρὺς τῆς λησμονιᾶς ὁ λίθος.
Τὰ γήϊνα τὰ στολίδια μου ξεφτίσανε κι' αὐτά.
κι' εἶν' ἡ καρδιὰ σὲ τέτοιο βῦθος!
Φύγε, τὸ δρόμο τώρα πειὰ θὰ πάρω μοναχή μου.

Εἶμαι τοῦ ἴδιου μου ἑαυτοῦ μιὰ ἀνάλαφρη σκιά,
νεράκι π' ἀργοσώνουμαι μακρυὰ ἀπὸ τὴν πηγή μου.
Γύρισε πίσω, ἐγὼ τραβῶ γιὰ τ' ἄψυλα τὰ νησιά.
Κι' ἂν μοῦ τρυπάει τὰ σπλάχνα μου τοῦ πόθου σου ἡ ματιά,
τοῦ κάκου! στάλα αἱμάτινη δὲν τρέχει ἀπ' τὴν πληγή μου.

ΕΦΤΑΣ' Ο ΥΠΝΟΣ

Ἔφταση ὁ ὕπνος, νάτος, ἔχει ἀράξει
στῆς κάμαρᾶς μου τὸ βαθὺ σκοτάδι,
στὸ νοῦ μου τώρα βάλσαμο θὰ στάξῃ,
κ' ἡ λύπη τῆς καρδιᾶς μου θὰ νυστάξῃ
κάτω ἀπὸ τῆς φτεροῦγας του τὸ χάδι.

Ὅπου καὶ νἀν τὸ βράδυ αὐτὸ θ' ἀφήσω
γιὰ κάποιο φῶς ποιὸς ξαίρει ποιοῦ ἄλλου κόσμου,
τοπεῖα παραδεισένια θ' ἀτενίσω
κ' ἴσως γιὰ λίγην ὥρα νὰ εὐτυχήσω
μέσα στὸ φῶς, ποιὸς ξαίρει, τοῦ ἄλλου κόσμου.

Μιὰ τέτοια ἀνταμοιδὴ μ' ἀξίζει, Θέ μου,
γιατὶ εἶμαι ἀπόψε τόσο πονεμένη
καὶ μόνη, ὅσο δὲν ἤμουνε ποτέ μου,
πλάνεψε τὴν ψυχή μου ὀλίγο, Θέ μου,
ποὺ εἶναι ἀπὸ τὴν ἀλήθεια παιδεμένη.

Μ' ἄγγιξε ὁ ὕπνος· ὅλη ἡ ἀγωνία
τῆς ὑπαρξῆς μου ἔχει ἀκινητήσει.
Τὸ αἷμα μου σταλάζει μ' εὐρυθμία,
καὶ νοιώθω ἀτ' τοῦ λαλιοῦ τὴν ἀτονία
πὼς ἔχει γιὰ τὰ πάντα ἀδιαφορήσει...

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

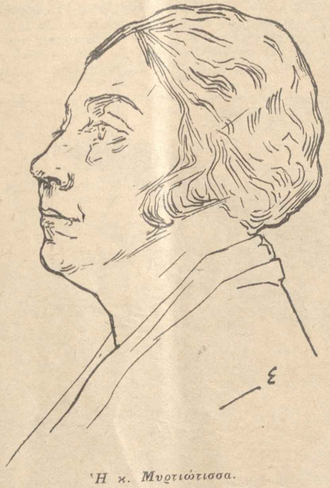

Ἡ κ. Μυρτιώτισσα.

Κ' ἡ ρουλέττα γυρίζει διαρκῶς. Καὶ τὸ μεθῆσι ἐξακολουθεῖ. Θὰ πλησιάζει τὸ ἑκατομμύριο. Ἴσως καὶ νἄχει φτάσει παραπάνω. Χωρὶς νὰ καλοσκέπτεται τί κάνει, ποντάρει ὅλο τὸ ἑκατομμύριο. Καὶ σ' ἕνα δευτερόλεπτο, τὸ χάνει!... ... ...

Ο ΑΓΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΘΕΡΑΣ

Η ΔΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΩΝ ΑΕΡΟΠΟΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

('Από τὸ τελευταίως ἐκδοθὲν βιβλίο τοῦ Γερμανοῦ συγγραφέως Φὸν Βαΐτερκοφ («Τὰ Γερμανικὰ πολεμικὰ πουλιά»).

Περιπέτειες τῶν ἀεροπόρων κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸ πόλεμο εἶνε ἀμέτρητες καὶ ἀφάνταστες. Ἕνας ἀπ' τοὺς διασημοτέρους ἀεροπόρους τῆς Γερμανίας ἐξέδωκε τελευταῖα ἕνα βιβλίο μὲ τὸν τίτλο «Τὰ Γερμανικὰ πολεμικὰ πουλιά», τὸ ὁποῖο μεταφράστηκε σὲ πολλὲς ξένες γλῶσσες καὶ στὸ ὁποῖο ἀφηγεῖται πολυάριθμα δραματικὰ περιστατικά, ποὺ συνέβησαν σὲ διαφόρους συναδέλφους του.

Κάποτε, ὁ ξακουστὸς γιὰ τὴν τόλμη καὶ τὴν ἐπιδεξιότητά του ἀεροπόρος Κόρυτερ εἶχε πετάξει μὲ τὸ ἀεροπλάνο του ἑτάνω ἀπ' τὶς συμμαχικὲς γραμμές, ἔχοντας ὡς συνεπιβάτη καὶ παρατηρητὴ κάποιον δεκανέα, ὀνόματι Γκίλερ. Κατὰ τὴν διάρκεια ὅμως τῆς ἐπιδρομῆς αὐτῆς, ὁ Κόρυτερ βρέθηκε ἀνάμεσα σὲ τρία Ἀγγλικὰ ἀεροπλάνα, ποὺ πετῶντας τριγύρω του, τοῦ ἔριχναν μὲ τὰ πολυβόλα τους. Ἦταν μιὰ δραματικὴ κ' αἱματηρὰ ἀερομαχία. Δυὸ ἀπ' τὶς ἐχθρικὲς σφαῖρες πέτυχαν τὸν Κόρυτερ καὶ τὸν ἐτραυμάτισαν σχετικῶς ἐλαφρά. Καὶ ὁ συνεπιβάτης του Γκίλερ ἐτραυματίσθηκε ἐπίσης στὴ ράχη. Τὸ χειρότερο ὅμως ἦταν, ὅτι μιὰ ἀπὸ τὶς σφαῖρες ἐπέτυχε τὸ ἀριστερὸ φτερὸ τοῦ ἀεροπλάνου καὶ τοῦ ἔκαμε ἕνα κομμάτι.

Ὁ ἀεροπόρος ἔνιωσε πότε τὸ ἀεροπλάνο νὰ χάνη τὴν ἰσορροπία του καὶ νὰ γέρνη πρὸς τὰ δεξιά. Οἱ Ἄγγλοι ἀεροπόροι ποὺ εἶδαν ἐπίσης τὴν κλίσι αὐτή, ἀπεμακρύνθησαν ἀρκετά, γιὰ νὰ μὴ συγκρουσθοῦν μὲ τὸ Γερμανικὸ ἀεροπλάνο κατὰ τὴν πτῶσι του.

Ὁ Κόρυτερ ἀντελήφθη μὲ μιὰ γρήγορη ματιὰ ὅλη αὐτὴ τὴν κατάσταση. Καὶ μολονότι πολὺ δύσκολα μποροῦσε νὰ κινήση τὸ ἕνα του πόδι, γιατὶ ἦταν, ὅπως εἴπαμε, τραυματισμένος, λύθηκε ἀπ' τὴ θέσι του, ἀναστηρώθηκε καὶ σκαρφάλωσε στὸ ἀριστερὸ φτερὸ τοῦ ἀεροπλάνου του, μὲ τὸ σῶμα μισοβγαλμένο ἔξω στὸ κενό!...

Ἔτσι, τεντώνοντας ἀπεγνωσμένα τὰ χέρια του, γιὰ νὰ κρατήσ τὰ μηχανήματα τῆς διευθύνσεως τοῦ ἀεροπλάνου του, κατόρθωσε νὰ τὸ ἰσορροπήση. Ἀμέσως κατόπιν αὔξησε τὴν ταχύτητά του καί, προτοῦ οἱ Ἄγγλοι ἀεροπόροι ἀντληφθοῦν τὴ μανοῦβρα του, πέταξε πρὸς τὶς γερμανικὲς γραμμές, ὅπου ἔφτασε σὲ λίγο καὶ ἐπροσγειώθηκε.

***

Ὁ Αὐστριακὸς ἀεροπόρος, λοχαγὸς Χεγκρόσκυ, φημιζόταν μεταξὺ τῶν συναδέλφων του γιὰ τὴν ψυχραιμία του, ἡ ὁποία ἦταν πραγματικὸς παροιμιώδης. Κάποτε, σὲ μιὰ ἐπιδρομή του, τὴ στιγμὴ ποὺ ἑβομβάρδιζε τὶς ἐχθρικὲς κατασκηνώσεις, τοῦ συνέβη τὸ ἑξῆς:

Ἐνῶ εἶχε βγάλει τὸν κρίκο μιᾶς χειροβομβίδος, γλύστρησε ἀπ' τὰ χέρια του κ' ἔπεσε στὸ πίσω μέρος τοῦ καθίσματός του. Ὁποιοσδήποτε ἄλλος στὴ θέσι του, θάχανε τὴν ψυχραιμία του καὶ θὰ ἔψαχνε σπασμωδικὰ νὰ βρῆ τὴ χειροβομβίδα, ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, ἐκρήγνυται ὡρισμένα λεπτὰ τῆς ὥρας μετὰ τὴν ἀφαίρεσι τοῦ κρίκου.

Ὁ Χεγκρόσκυ ὅμως σκέφτηκε λογικώτατα, ὅτι μὲ τὸ σπασμωδικὸ ψάξιμο θὰ κινδύνευε νὰ μὴν βρῆ ἐγκαίρως τὴν χειροβομβίδα, ἐφ' ὅσον ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ ψάχνη στὰ τυφλά, κυτάζοντας συγχρόνως μαστά του τὸ τιμόνι του. Ἄπλωσε λοιπὸν τὸ χέρι του κ' ἄρχισε νὰ ψάχνη σιγὰ—σιγὰ καὶ μεθοδικά, παρφορντάς το ἀπ' τὴν μιὰ ὡς τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ καθίσματος. Ὁ παρατηρητής του ἀπὸ πίσω ἀντελήφθη τί εἶχε συμβεῖ κ' ἐφρόνιαζε γιὰ τὸ ἀργὸ ψάξιμό του. Ὁ Χεγκρόσκυ ὅμως δὲν ἐνοιοῦσε νὰ κάνη βιαστικὰ τὶς δουλιές του. Ἐξακολούθησε τὸ ἀργὸ καὶ μεθοδικὸ του ψάξιμο, ὥσπου τέλος, τὰ δάχτυλά του συνάντησαν τὴν χειροβομβίδα. Τὴν ἔπιασε τότε καλὰ καὶ προσεχτικὰ πάλι, χωρὶς βία, ἔβγαλε τὸ χέρι του ἔξω ἀπ' τὸ ἀεροπλάνο καὶ τὴν πέταξε. Ἦταν καιρός. Δυὸ δευτερόλεπτα ἂν εἶχε ἀργήσει ἀκόμα, ὁ Χεγκρόσκυ θὰ εἶχε γίνει κομμάτια!...

***

Στὸ λοχαγὸ Ὄσβελντ Μπέλκε, ἕναν ἀπὸ τοὺς πιὸ ξακουστοὺς ἄσους τῆς Γερμανικῆς ἀεροπορίας συνέβη κάποτε τὸ ἑξῆς ἰσοπαλιστικὸ περιστατικό. Σὲ μιὰ ἀερομαχία του μ' ἕναν Ἄγγλο ἀεροπόρο, αὐτὸς κ' ὁ ἀντίπαλός του διέγραφαν κύκλους ὁ ἕνας γύρω ἀπ' τὸ ἀεροπλάνο τοῦ ἄλλου ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα, προσπαθῶντας νὰ βρεθοῦν σὲ κατάλληλη θέσι γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ χρησιμοποιήσουν ἀπωτελεσματικὰ τὰ πυροβόλα τους. Σὲ κάποια στιγμὴ τέλος, ὁ Μπέλκε κατόρθωσε νὰ σκοπεύσ κατάστηθα τὸν ἀντίπαλό του κ' ἐπυροβόλησε. Μὲ ἐκπλήξι του ὅμως εἶδε ἀμέσως, ὅτι ὁ Ἄγγλος ἀεροπόρος παρέμενε στὴ θέσι του καὶ ὅτι τὸ ἀεροπλάνο του ἐξακολουθοῦσε νὰ διαγράφη τοὺς ἴδιους κύκλους. Κ' ὅμως ἦταν βέβαιος, ὅτι εἶχε σκοπεύσει καλά. Ἐφρόντιζε μάλιστα ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς δυὸ-τρεῖς καλυτέρους σκοπευτὰς τῆς Γερμανικῆς ἀεροπορίας.

Ἐντωμεταξὺ τὸ ἀγγλικὸ ἀεροπλάνο, διαγράφοντας πάντοτε κανονικοὺς κύκλους ἐγκαμψίνων ὁλοένα περισσότερο, ὥς ὅτου ἐπὶ τέλους ἔφτασε στὸ ἔδαφος.

Ὁ Μπέλκε δὲν ἤξερε πῶς νὰ ἐξηγήση τὸ περίεργο ἐκεῖνο φαινόμενο. Ἔπειτα ὅμως ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες ἔμαθε ἀπὸ κάποιον Ἄγγλο ἀεροπόρο αἰχμάλωτο τί εἶχε συμβεῖ. Ἡ σφαῖρα του εἶχε ἐπιτύχει τὸν ἀντίπαλό του στὴν καρδιὰ καὶ τὸν εἶχε σκοτώσει ἀκαριαίως, ἀφίνοντάς τον «κόκκαλο στὴ θέσι του», κατὰ τὴν λαϊκὴ ἔκφρασι. Ἔτσι τὰ χέρια του ἔμειναν καρφωμένα στὸ τιμόνι, κρατῶντας το σὲ διαρκῆ στροφή. Καὶ τὸ ἀεροπλάνο κατ' ἀνάγκην, μοναδικὸ ἀνυθέρνητο πειὰ καὶ μὲ νεκρὸ τὸν πιλότο του καὶ μόνο ἐπιβάτη του, ἐξακολούθησε νὰ διαγράφη τοὺς ἴδιους κύκλους, ἄπως καὶ πρίν, ὥς ὅτου προσεγειώθη.

Ἂς σημειωθεῖ, ὅτι κ' ὁ ἴδιος ὁ Μπέλκε εἶχε τραγικὸ τέλος, ἕνα τέλος μάλιστα ποὺ δὲν τὸ περίμενε ποτέ. Ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὲς ἄλλες ἐπιτυχεῖς ἐναέριες ἐπιδρομές του, μιὰ μέρα τὸ ἀεροπλάνο του, ἐξ ἀπροσεξίας του, συνεκρούσθη μ' ἕνα ἄλλο Γερμανικό, τοῦ ὁποίου ὁ πιλότος ἦταν φίλος του. Σκοτώθηκαν κ' οἱ δυό τους καὶ τ' ἀεροπλάνα τους ἔγιναν κομμάτια.

***

Δραματικό, ἀλλὰ καὶ κάπως κωμικὸ συγχρόνως, ἦταν τὸ περιστατικὸ ποὺ συνέβη τὶς πρῶτες ἑβδομάδες τοῦ πολέμου σὲ δυὸ Γερμανοὺς ἀεροπόρους. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη,

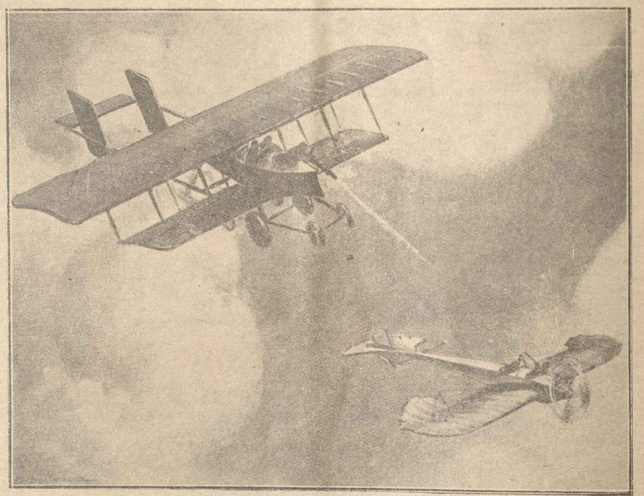

ΑΕΡΟΜΑΧΙΑ

ἡ ἐκφορὰ τῶν ἀεροπλάνων δὲν εἶχαν γενικευθεῖ ἀκόμα. Οἱ κάτοικοι τῶν μέρεων τῶν μετόπισθεν δὲν ἤξεραν νὰ ξεχωρίζουν τὰ ἀεροπλάνα τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης χώρας. Τότε ἀκριβῶς ἕνα Γερμανικὸ ἀεροπλάνο ἀναγκάστηκε νὰ προσγειωθῆ σὲ γαλλικὸ ἔδαφος, ἐπειδὴ εἶχε ἐπιδεῖ μιὰ μικρὴ τρύπα στὴ βενζινοπαθήκη του. Μόλις τὸ εἶδαν νὰ προσγειώνεται, πολυάριθμοι χωρατάτες ποὺ ἦσαν ἐκεῖ γύρω στοὺς ἀεροπόρους ἔτρεξαν ἀμέσως κοντά του. Οἱ δυὸ Γερμανοὶ ἀεροπόροι ποὺ ἐπιβαίνανε τοῦ ἀεροπλάνου, ἑτοιμαζόντουσαν νὰ πουλήσουν ἀκριβὰ τὴ ζωή τους, τόσο μάλλον, καθόσον μεταξὺ τῶν χωρικῶν διέκρυναν κι ἕνα χωροφύλακα. Παραδόξως ὅμως ἀντελήφθησαν ἀμέσως, ὅτι καὶ οἱ χωρατάτες καὶ ὁ χωροφύλακας εἶχαν ὕφος φιλικό. Ἕνας μάλιστα ἀπ' αὐτοὺς φώναξε γαλλικά:

—Ζήτω ἡ Ἀγγλία!

—Ζήτω ἡ Ἀγγλία! ἐπανέλαβαν ἀμέσως κ' οἱ ἄλλοι.

Τότε οἱ ἀεροπόροι κατάλαβαν τί εἶχε συμβεῖ. Καθὼς φοροῦσαν στολές, δὲν φαινόντουσαν καθόλου γ' γερμανικὲς στολές τους κ' ἔτσι οἱ χωρατάτες τοὺς εἶχαν πεῖ γιὰ Ἄγγλους. Πλησίασαν ἀμέσως πρὸς τοὺς χωρατὲς καὶ ὁ ἕνας ποὺ μιλοῦσε καλὰ ἀγγλικά, ρώτησε:

—Μήπως ξέρει κανεὶς σας ἀγγλικά;

Ὅλοι κίνησαν τὰ κεφάλια τους ἀρνητικά. Τότε μὲ τὰ λίγα γαλλικὰ ποὺ ἤξεραν οἱ Γερμανοὶ ἀεροπόροι, ἄρχισαν νὰ συνεννοοῦνται μαζύ τους καὶ τοὺς ἐξήγησαν τὶ τοὺς συνέβαινε. Ἀμέσως ὁ χωροφύλακας καὶ οἱ χωρατὲς ἔστειλαν νὰ φωνάξουν ἕναν μηχανικὸ ἀπ' τὸ χωριὰ τῆς γειτονικῆς κωμοπόλεως. Ἔτσι οἱ Γερμανοὶ ἐθεώρησαν τὴν τρυπάτσα τῆς βενζινοπαθήκης τους, τὴν ἔβαλαν μὲ βενζίνα, τὴν ὁποίαν ἐπιτάλεψαν οἱ χωρατὲς ἀπ' τὸ ἴδιο χωριό, καὶ σὲ λίγη ὥρα ἀπογειώθηκαν κ' ἔφυγαν αἰσίως, ἐνῶ οἱ Γάλλοι χωρατὲς ἐξηντοπορνάγδαν ἐντὸς τῆς Ἀγγλίας.

***

Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ πολέμου, ἄλλα σχεδὸν οἱ Γερμανοὶ ἀεροπόροι εἶχαν μιὰ περίεργη δεισιδαιμονία. Ὅταν ξεκινοῦσαν γιὰ ἐπιδρομὴ ἢ γιὰ ἀπεκαθήματε ἑναέριο ἀποστολή, θεωροῦσαν τρομερὸ γρουσούζικο νὰ τοὺς εὐχηθῆ κανεὶς: «Καλὴ ἐπιτυχία». Ἐπιπλέον μάλιστα θεωροῦσαν γρουσούζικο νὰ τοὺς καταμαστῆ κανεὶς. Π' αὐτό, κὰ ἡ συνηθισμένη κρύψις ποὺ ἔλεγαν οἱ ἀεροπόροι κὰ οἱ φίλοι τους σ' ὁποιον ἐρωτοῦσε γιὰ ἀποστολή, ἦταν: «Θὰ τσιμπήσ τὸν σβέρκο σου» ἢ ἄλλ μᾶς φέρουν τὰ κομμάτια σου». Ἂν κομμιὰ φορὰ κανεὶς εὐχόταν καλὴ ἐπιτυχία σ' ἕνα ἀεροπόρο ποὺ ξεκινοῦσε γιὰ ἀποστολή, ἐκεῖνος κατέβαινε ἀμέσ ἀπ' τὸ ἀεροπλάνο του καὶ ἔρχοντοσε νὰ τὸν στείλουν στὸ νοσοκομεῖο ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας, παρὰ νὰ πετάξη ἐκείνη τὴν ὥρα.

Ἄλλη πρόληψις τῶν ἀεροπόρων ἦταν νὰ χώνουν μέσα στὸν ἀεροπορικὸ σκοῦφο τους γιὰ μασκότ μιὰ γυναικεία κάλτσα μεταχειρισμένη, δῶρο τῆς φίλης τους!...

ΓΙΑΤΙ ΤΟΣΚΑΣΕ

Ὅταν ὁ περίφημος Γάλλος σατυρικὸς ποιητὴς Ρομτελαὶ ἀκούσθηκε κάποτε τὸν καρδινάλιο Μπελαὶ στὴ Ρώμη, ὁ δεύτερος τὸν ἔκλεψε καὶ τὸν σήγε μαζύ του πρὸς ἐπίσκεψη τοῦ Πάπα. Ἄμα ὅμως παρουσιάστηκαν στὸν ποντίφηκα καὶ ὁ καρδινάλιος ἔσκυψε νὰ φιλήση τὴ σανδάλια του, ὁ ἀκόλουθός του τὸ ἔσκασε μὲ τρόπο.

—Γιατὶ ἔφυγες ἔτσι ξαφνικά; τὸν ἐρώτησε ἔπειτα ὁ καρδινάλιος.

—Μὰ ἀφοῦ ἐσεῖς ποὺ εἶστε κύριός μου φιλήσατε τὸ ὑπόδημά του, ἐγώ, σὰν κατώτερος, σκέφτηκα πὼς θὰμουν ὑποχρεωμένος νὰ τοῦ φιλήσω κάτι ἄλλο.... ἀπάντησε ὁ ἐξυπνότατος Ρομτελαί.

ΤΟ ΗΡΩΪΚΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΝΑΥΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ 1912-13

Ὁ στόλος μας στὴ Μυτιλήνη. Στὸ Πλωμάρι. Ἡ σύλληψις καὶ παράδοσις τῶν Τούρκων ὑπαλλήλων. Πῶς ἐσώθηκε ἡ πόλις τῆς Χίου ἀπ' τὴν καταστροφή. Ἡ ἐπέμβασις τῶν ξένων προξένων. Ποῦ πολεμοῦν οἱ γενναῖοι. Ἕνας γενναῖος Τοῦρκος στρατηγός, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἡ κατάληψη τῆς Μυτιλήνης ἀπ' τὸ στόλο μας ἔγινε στὶς 8 Νοεμβρίου 1912. Ἀλλὰ πρὶν ἀκόμα μποῦν τὰ θωρηκτὰ καὶ τὰ ἀντιτορπιλλικά μας στὸ λιμάνι της, οἱ γενναῖοι της κάτοικοι ἔστασαν τὶς τουρκικὲς ἀποθῆκες πολεμοφοδίων καὶ ἀφοῦ πῆραν ἀπ' αὐτὲς γκράδες καὶ μιάουζερ, κατέβηκαν μαζὺ μὲ τὰ γυναικόπαιδά τους στὴν παραλία, γιὰ νὰ ὑποδεχτοῦν τοὺς ἐλευθερωτάς, ζητωκραυγάζοντας καὶ πυροβολῶντας.

Τὸ Πλωμάρι, ἡ δεύτερη μεγάλη πόλι τῆς Μυτιλήνης, κατελήφθη λίγες μέρες ἀργότερα ἀπ' τὴν πρωτεύουσα. Προτοῦ καταληφθεῖ, τὸ εὐδρομὸ μας «Μακεδονία» ἔστειλε μιὰ βάρκα, στὴν ὁποία ἐπέβαιναν ὁ πλοίαρχος Ἐμ. Φωτίνης καὶ ὀχτὼ ναῦτες μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ καταλύσουν τὶς ἐχθρικὲς ἀρχὲς τῆς πόλεως.

Μόλις ὅμως τὸ μικρὸ ἄγημα ἀποβιβάστηκε στὴν ἀκτή, φάνηκαν νἄρχονται πρὸς τὸ μέρος τους διακόσιοι περίπου Πλωμαρίτες, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὁπλισμένοι ὅλς τὰ δόντια, ζητωκραυγάζων καὶ πυροβολοῦσαν. Ἡ ἐνθουσιώδεις αὐτὲς ἐκδηλώσεις ἐπὲρ τῆς ἐλευθερίας κράτησαν ἀρκετὴ ὥρα. Τέλος, ἀφοῦ ἀποκαταστάθηκε κάποια ἡσυχία, ὁ Φωτίνης ἔλαβε τὸ λόγο καὶ εἶπε:

—Ἐρχόμαστε νὰ καταλύσουμε τὶς τουρκικὲς ἀρχὲς καὶ νὰ σᾶς ἐλευθερώσουμε. Ἔχουμε διαταγή, νὰ συλλάβουμε τοὺς Τούρκους ὑπαλλήλους καὶ νὰ τοὺς μεταφέρουμε στὴ «Μακεδονία». Μπορεῖτε νὰ μᾶς δεῖξετε ποῦ βρίσκονται;

—Τώρα βάρβαρα μόνοι τους, ἀπάντησαν χαιρογελῶντας μὲ ἀγάθη πονηριὰ οἱ χωλόκαρδοι Πλωμαρίτες.

Καὶ πραγματικά, μόλις τελείωσαν τὴ φράσι τους, φάνηκε νἄρχεται ἕνα ἄλλο σῶμα ἑνόπλων, στὴ θέσι τῶν ὁποίων βρέσκαν τὰ πόδια τους τοὺς τρεῖς ὁ μουντίρης, ὁ κοιμισκάμης, ὁ τελώνης, οἱ τηλεγραφητὲς καὶ οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι τῆς τουρκικῆς διοικήσεως.

Καθὼς θὰ καταλάβατε οἱ ἀναγνῶστες μας, τὶς ἀρχὲς τοῦ Πλωμαρίου τὶς εἶχαν καταλύσει οἱ ἴδιοι οἱ Πλωμαρίτες, οἱ ὁποῖοι, ἀφοῦ συνέλαβαν ὅλους τοὺς Τούρκους ὑπαλλήλους, τοὺς τηγαναν τόρα στοὺς ἀπελευθερωτὲς τῶν γιὰ φύλακες...

***

Ἡ Χίος κατελήφθη ἀπὸ τὰ τέσσερα βασιλικὰ ἐδρομὶ «Ἀλκμαδία», «Μακεδονία», «Μυκάλη» καὶ «Ἑσπερία», ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπέβαινε καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς μοίρας, πλοίαρχος Ἀδαμαντός.

Ἕνα ἀπόγευμα, ἡ ἀπάκατος τῆς «Ἑσπερίας» ἀποβίβασε στὸ νησὶ ἕνα ἄγημα γιὰ νὰ ζητήση ἀπ' τὸν Ζιγκὴ, τὸν ἀρχηγὸ τῶν τουρκικῶν σπρατευμάτων τῆς Χίου, τὴν παράδοσι τῆς πόλεως.

—Τὸ ξίφος μου, ἀπάντησε ὁ ἀνδρεῖος Ζιγκὴ γνέφοντας στὴ λάμα του αἷμα καὶ πετρέλαιο. Μὲ τὸ αἷμα θὰ ὑπερασπιστῶ τὴν τιμὴ τοῦ ἔθνους μου καὶ μὲ τὸ πετρέλαιο θὰ κάψω τὴν πόλι!...

—Οἱ γενναῖοι, παρατήρησε τότε ὁ πρόξενος τῆς Ρωσσίας, δὲν πολεμοῦν στὴν πόλι, ἀλλὰ βγαίνουν ἔξω στὰ βουνά.

—Γιὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω ἂν εἶμαι γενναῖος, ἀπάντησε ὁ Ζιγκὴ, θὰ πάω τοὺς ἄνδρες μου καὶ θὰ τοὺς μαζύ τους στὰ βουνά. ἐκεῖ ποὺ πολεμοῦν οἱ γενναῖοι.

Ἔτσι κι' ἔγινε. Μετὰ τὴν ἀπαχώρησι τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ἄρχισε ἡ ἀποβίβασις τοῦ στρατοῦ μας καὶ ἐπακολούθησε ἡ κατάληψη τοῦ νησιοῦ.

ΣΤΙΧΟΙ

ΤΟ ΠΑΛΗΟ ΜΑΣ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Τὸ παλιό μας τὸ τραγοῦδι
ποὺ τ' ἀκούγαμε μαζί,
μιὰ κ' ἡ ἀγάπη μας ἐχάθη,
ποιός θὰ τὸλεγε νὰ ξῆ;

Ἀπὸ τότε ποὺ ἡ καρδιά μου
σ' ἔχασε παντοτινά,
δὲν τὸ πίστευα ποτέ μου,
γιὰ νὰ τ' ἀκουγα ξανά!

Κι' ὅμως νά, ποὺ κάποιο (βράδυ
—βράδυ ἀλλόκοτο, θαρρῶ,
μ' ἐν' ἀξέχαστο φεγγάρι
μακρυνὸ καὶ καθαρό,

Καθὼς γύριζα μονάχος
στὴν παληὰ τὴ γειτονιά,
τὸ ξανάκουσα καὶ πάλι
—καὶ στὴν ἴδια τὴ γωνιά!

Τὸ ξανάκουσα καὶ πάλι,
τὸ τραγοῦδι ποὺ ἀγαπῶ,
μὰ δὲν ἔμοιαζε καθόλου
τὸν παληὸ γλυκὸ σκοπό.

Τώρα πειὰ δὲν τραγουδοῦσε
τὸ ρυθμὸ του τὸ βαθὺ
—μὰ βογγοῦσε καὶ θρη- (νοῦσε
κατιτί ποὺ ἔχει χαθεῖ...

Πῶς μοῦ φάνηκε, δὲν ἔξερα,
καθὼς τ' ἄκουσα ξανά:
μὰ ὅλα, γύρα καὶ βαθειά (μου
γίναν ἔτσι σκοτεινά.

Ποὺ δυνάμωσα τὸ βῆμα:
μὲς στὸ βράδυ τὸ πικρὸ
—μὲ τὰ μάτια μου σκυμ- (μένα
σὰν ν' ἀπάντησα νεκρό...

ΝΑΠ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Η ΜΑΝΑ ΤΟΥ ΛΗΣΤΗ

ΜΑΝΑ, νὰ μοῦ ἑτοιμάσῃς τὰ πράματά μου... Θὰ φύγω...

Αὐτὰ τὰ λόγια ἔλεγε ἕνα πρωὶ ὁ μικρὸς Μπουζὸρ στὴ μητέρα του. Ἐκείνη τὸν κύτταξε ξαρνισμένη κ' ἔπειτα τὸν ρώτησε μ' ἀνησυχία :

— Καὶ γιατί, παιδί μου, θὰ φύγῃς ; Ποῦ θὰ πᾶς ;

— Θὰ πάρω τὰ βουνά... Θὰ πάω νὰ γίνω λῃστής !

— Λῃστής ; ἔκανε ἡ γρηὰ Στάνα, γεμάτη τρομάρα.

— Ναί, μάνα μου... Θὰ πάω νὰ ζήσω στὰ χιονισμένα βουνὰ καὶ στ' ἀπάτητα φαράγγια... Θὰ κάθουμαι γύρω στὴ φωτιὰ μὲ τοὺς συντρόφους μου καὶ θὰ ψηνόμαστε ἀρνιὰ στὴ σούβλα....

— Παιδί μου, σκέψου λογικά... Οἱ λῃστὲς δὲν εἶνε καλοὶ ἄνθρωποι... Εἶνε κακοῦργοι, ποὺ ἡ μόνη τους δουλειὰ εἶνε νὰ κλέβουν καὶ νὰ σκοτώνουν....

— Ὄχι, μάνα... Δὲν μιλᾶς σωστά... Τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους οἱ λῃστὲς δὲν τοὺς πειράζουν καθόλου... Οἱ λῃστὲς κλέβοινε μονάχα τοὺς πλουσίους κ' ὅσα τοὺς παίρνουν, τὰ μοιράζονται μὲ τοὺς φτωχούς... Σκοτώνοινε πούς κακοὺς γιὰ νὰ φανοῦνε καλοὶ στοὺς καλούς. Τρομοκρατοῦνε τοὺς δυνατοὺς καὶ σκληροὺς ἀφεντάδες κ' ἐλευθερώνουνε τοὺς ἀδύνατους καὶ τοὺς ἀπροστάπευτους... Βοηθᾶνε ἀκόμα ὅσο μποροῦνε τοὺς φτωχούς, τὰ χῆρες καὶ τὰ ὀρφανά... Μάνα, σοῦ εἶπα, ἑτοίμασέ μου τὰ πράματά μου... Αὔριο θὰ φύγω... Θὰ πάω νὰ γίνω λῃστής....

Ἡ δυστυχισμένη γρηὰ Στάνα, μὴ μπορῶντας νὰ κάνῃ κ' ἄλλοιῶς, ἑτοίμασε τὰ πράματα τοῦ κανακάρη της. Κι' ἔτσι, τὴν ἄλλη μέρα, ὁ μικρὸς Μπουζὸρ ἔφευγε ἀπ' τὸ χωριὸ του καὶ τράβηξε γιὰ τὰ χιονισμένα βουνά, ποὺ ξεχώριζαν πέρα, μακριὰ στὸν ὁρίζοντα.

Πῆγε κ' ἔγινε σύντροφος τῶν φημισμένων λῃστῶν ποὺ βρισκόντουσαν τότε στὰ μέρη ἐκεῖνα.

Ἀπὸ τοὺς λῃστὰς αὐτούς, οἱ περισσότεροι ἦσαν ἄλλοτε ἀγαθοὶ χωρικοὶ ποὺ πῆραν τὰ βουνά, μὴ μπορῶντας πειὰ νὰ ὑποφέρουν τὶς ἀδικίες τῶν δυνατῶν καὶ πλουσίων ἀφεντάδων, ποὺ καταδυνάστευαν τὸ λαό. Μὰ κ' οἱ ἀφεντάδες εἶχαν ξεπολύσει ἐναντίον τους πολυάριθμα ἀποσπάσματα, ποὺ τοὺς καταδίωκαν νύχτα καὶ μέρα κ' ὅσους ἀπ' αὐτοὺς ἔπιανναν, ἔσπηναν ἀμέσως κρεμάλες καὶ τοὺς κρεμοῦσαν.

Αὐτοὺς τοὺς λῃστὲς ἤθελε τώρα νὰ ἀμπηθῇ ὁ Μπουζόρ.

* * *

Περάσανε μῆνες καὶ μῆνες καὶ κανένα νέο ἀπ' τὸ Μπουζὸρ δὲν ἔφτανε ὥς τὸ χωριό του. Τοῦ κάκου ἡ μάνα του ἡ Στάνα κ' ἡ ἀδερφή του ἡ Φίρα, περίμεναν ἀνυπόμονα νὰ μάθουν τί εἶχε ἀπογίνει.

Τὸ φθινόπωρο πέρασε καὶ γιὰ τρίτη φορὰ ἀπὸ τότε ποὺ ἔφυγε ὁ Μπουζόρ, τὸ χιόνι σκέπασε τοὺς κάμπους...

Κι' ἄλλα πολλὰ χρόνια περάσανε ἀκόμα....

Καθισμένη στὸ κατώφλι τοῦ φτωχικοῦ της, ἡ γρηὰ Στάνα περίμενε κάθε μέρα καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια κύτταζε τὸ δρόμο ποὺ ἔρχόταν ἀπ' τὸ βουνό.

Χρόνια πολλὰ εἶχαν περάσει ἀπὸ τότε ποὺ ἔφυγε ὁ μονεχογυιός της, πηγαίνοντας νὰ γίνῃ λῃστὴς κ' ἄλλα τόσα χρόνια ἡ μάνα του τὸν περίμενε νὰ ξαναγυρίσῃ....

Κι' ἔξαφνα μιὰ μέρα, ἡ γρηὰ Στάνα ἀντίκρυσε ἕναν καβαλλάρη ποὺ ἔρχόταν ἀπὸ πέρα, ἀπὸ τὸ δρόμο τοῦ βουνοῦ... Ἀμέσως ἡ φτωχὴ καρδιά της χτύπησε δυνατά...

Νὰ ἦταν τάχα ὁ Μπουζόρ...

Μὰ ὄχι... Ὁ καβαλλάρης πέρασε καὶ χάθηκε χωρὶς νὰ ζυγώσῃ κἀν στὸ φτωχικό της.

Κάτπια φορὰ ὡστόσο, δυὸ χωριάτες τῆς εἶπανε πὼς εἶχαν ἰδεῖ τὸ Μπουζὸρ στὸ δρόμο τῆς Ἀλτένιας. Ἦταν παλληκάρι καλὸ καὶ τίμιο, ποὺ ἄκουγε πάντα τὰ παραπόνα τῶν φτωχῶν.

— Ἂς τὸν προστατεύει ὁ Θεός !... Εἶν' ἄξιο παλληκάρι ὁ γυιός σου, γρηὰ Στάνα !.. εἶπε ὁ ἕνας ἀπ' τοὺς χωρικούς.

Κ' ἔπειτα ἀπομακρύνθηκαν, ἀφήνοντας τὴ γρηὰ Στάνα μὲ τὴν καρδιὰ της πλημμυρισμένη ἀπὸ χαρά.

Ἀργότερα πάλι, κατὰ τὸ Μάρτη, μερικοὶ καλόγεροι τῆς φέρανε κανονόργιες εἰδήσεις γιὰ τὸ γυιό της. Τῆς εἶπανε πὼς ὁ Μπουζὸρ εἶχε σκοτώσει ἕνα Βούλγαρο ποὺ θέλησε νὰ τοῦ κλέψῃ τὰ λεφτὰ ἐνῶ κοιμόταν καὶ πὼς εἶχε βάλει φωτιὰ σὲ μιὰ ἀγροκία, στὴν ὁποία εἶχαν καταφύγει μερικοὶ Τοῦρκοι λῃστές, ποὺ ρήμαζαν τὸν τόπο.

Ἀπὸ τότε, ἑβδομάδα δὲν περνοῦσε ποὺ νὰ μὴ γίνῃ γνωστὸ κ' ἀπὸ ἕνα καινούργιο κατόρθωμα τοῦ Μπουζόρ. Ἔτσι τ' ὄνομά του βρισκόταν στὰ στόματα ὅλων...

Ἡ Στάνα ἦταν βέβαια εὐχαριστημένη γιὰ ὅλη αὐτὴ τὴ δόξα τοῦ παιδιοῦ της, μὰ θὰ προτιμοῦσε νὰ τὸν ἔχῃ κοντά της, στὸ σπίτι της. Καὶ θὰ ἦταν ἡ πιὸ εὐτυχισμένη γυναῖκα τοῦ κόσμου, ἂν τὸν ἔβλεπε νὰ δουλεύῃ στὰ χωράφια, σὰν ὅλους τοὺς ἄλλους χωριάτες.

* * *

Μιὰ μέρα, ὁ Φλόρεα, ὁ ἀγελαδάρης τοῦ χωριοῦ, πῆγε στὸ σπίτι τῆς Στάνας καὶ σπάθηκε μπροστά της μ' ἕνα ὕφος ποὺ φανέρωνε πὼς εἶχε νὰ τῆς πῇ πολλά.

— Γρηὰ Στάνα, τῆς ψιθύρισε, κυττάζοντάς την κατάματα, θέλω κάτι σπουδαῖο νὰ σοῦ πῶ...

Κι' ἔπειτα, δείχνοντάς της τὸ ἀντικρυνὸ βουνό, πρόσθεσε :

— Ἐκεῖ πάνω στὸ βουνό, βρίσκεται ὁ γυιός σου ὁ Μπουζόρ μὲ τὰ παλληκάρια του....

Κ' ἀφοῦ εἶπε στὴ γρηὰ αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ Φλόρεα ἔφυγε, γιὰ νὰ ξαναγυρίσῃ πάλι, ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ βδομάδα, καὶ νὰ τῆς πῇ :

— Ὁ γυιός σου βρίσκεται στὸ δάσος, κοντὰ στὸ χωριό.

— Τὸν εἶδες ; ρώτησε ἡ Στάνα μὲ τὴν καρδιὰ γεμάτη ἀνησυχησία.

— Ναί, τὸν εἶδα...

— Τοῦ μίλησες ;

— Τοῦ μίλησα....

— Καὶ τί σοῦ εἶπε ; Πότε θὰ ρθῇ ἐδῶ ;

— Μοῦ εἶπε πὼς θὰ ρθῇ νὰ σὲ ἰδῇ καὶ σένα...

Ἔπειτ' ἀπὸ τρεῖς μέρες, ὁ Φλόρεα ξαναπῆγε πάλι στὴ γρηὰ :

— Ἄκουσε, γρηὰ Στάνα, τῆς εἶπε. Ἀπάνω στὸ βουνὸ βρίσκεται κ' ὁ Ὀσμάν, ὁ Τοῦρκος λῃστεαρχος, ποὺ ὁ Μπουζὸρ τοῦ ἔχει ξεμπερδέψει κομμιὰ εἰκοσαριὰ ἀπ' τὰ παλληκάρια του. Ὁ Ὀσμὰν λοιπὸν θέλει νὰ ἐνδοσυφῇ.

Ἡ Στάνα, ἀκούγοντάς τον, δάκρυσε καὶ μὲ φωνὴ πλημμυρισμένη ἀπὸ συγκίνηση, τοῦ εἶπε :

— Ἀφοῦ ὁ γυιός μου εἶνε τόσο κοντά, γιατὶ δὲν ἔρχεται νὰ τὸν ἰδῶ ;

Τὴν ἄλλη μέρα, ἡ μπορῶντας παιδὶ νὰ κρατηθῇ, εἶπε καὶ βρέθηκε ἡ ἴδια τὸ Φλόρεα.

— Φλόρεα, τὸν ρώτησε, ἔχεις τίποτε νεότερο ἀπ' τὸ γυιό μου ;

— Ναί, πιστεύω πὼς σύρριο θὰ ρθῇ νὰ σὲ ἰδῇ...

— Λές ἀλήθεια ; Σοῦ τὸ εἶπε ὁ ἴδιος ;

— Ναί, γρηὰ Στάνα. Ξέρεις ὅμως, χτὲς τὴ νύχτα εἶχε συμπέσει μὲ τὴ συμμορία τοῦ Ὀσμὰν ἀπάνω στὸ βουνό. Ἂν καὶ ἤμουνα πολὺ μακριά, τοὺς ἄκουγα τοῦ χτυπιόντουσαν. Δὲν

— Ἐκεῖ πάνω στὸ βουνὸ βρίσκεται ὁ γυιός σου μὲ τὰ παλληκάρια του...

ἄφρο ὅμως πιὰς νύκησε. Ἐκεῖνο ποὺ ξέρω, εἶνε πὼς θὰ ρθῇ ὁ γυιός μου. Τὴν παλευταία φορὰ ποὺ τὸν εἶδα χτές, μοῦ εἶπε νὰ τὸν περιμένω ἀπόψε. Ἀξιρω τὸ βράδυ στὸ περιβόλι σου, τὴν ὥρα ποὺ θὰ βγῇ ὁ φεγγάρι.

Κ' ἀφοῦ τῆς εἶπε τὰ λόγια αὐτά, ὁ Φλόρεα ἀπομακρύνθηκε, μὴ ξέροντας ἂν ἔκανε καλὰ ἢ ὄχι ποὺ τῆς ἔδωσε ἐλπίδες....

Μὰ ἡ γρηὰ ἦταν πολὺ ἀνήσυχη. Γιατὶ τῆς εἶχε μιλήσει ἔτσι ὁ Φλόρεα ; Γιατὶ εἶχε βιαστεῖ τόσο νὰ φύγῃ.... Τῆς φαινόταν σὰν νὰ μὴ τῆς εἶχε πεῖ τὴν ἀλήθεια, σὰν νὰ πήγν εἶχε κοροϊδέψει μὲ ψέμματα.

Ὅπωσδήποτε, ἡ γρηὰ Στάνα εἶπε στὴν κόρη της, ὅτι θὰ γύριζε ὁ ἀγαπημένος γιός της, κ' ἀμέσως συγυρίσανε τὸ σπίτι, ἑτοιμάσανε καλὸ φαΐ, ἀφήσανε φρέσκο ψωμὶ καὶ περιμένανε νὰ βγῇ τὸ φεγγάρι.

Σὰ γκρεμὸ τώρα ὅλοι συζητούσανε γιὰ τὴν ἄγρια μάχη ποὺ εἶχε νὰ κάνῃ μεταξὺ τῶν λῃστῶν, τὴ νύχτα στὸ βουνό. Τόσο οἱ ἄντρες, ὅσο κ' ἡ γυναῖκες ἦταν κυριευμένοι ἀπ' τὴν ἴδια ἀνησυχία καὶ περίμεναν τὴ ἀντιπαρουσία νὰ μάθουν νέα.

Μόλις βασίλεψε ὁ ἥλιος, ἡ γρηὰ Στάνα κ' ἡ κόρη της ἡ Φίρα, ἀφήσανε τὰ κυριακάτικά τους καὶ κατάχλομες ἀπ' τὴ συγκίνησή τους, βγήκανε στὸ περιβόλι τους καὶ πῆγαν νὰ σταθοῦν κοντὰ στὴν πόρτα του. Ἡ καρδιά τους πετοῦσε δυνατὰ καὶ κάθε στιγμή, ὥς ὅτου νὰ περάσῃ, τοὺς φαινόταν αἰώνας ὁλόκληρος. Ἕνα ἀλλόκοτο συναίσθημα, ἕνα συναίσθημα, στὸ ὁποῖο μπορδεύόντουσαν ἡ χαρὰ κ' ἡ λύπη, τὶς κρατοῦσε βουβὲς καὶ τὶς ἔκανε νὰ νιώνουν ἀθελά τους μέσ' στὸ βραδυνὸ σκοτάδι, ποὺ εἶχε γεμίσει νὰ πέφτῃ πειὰ πυκνό....

Κ' ἐδῶνα τὰ μάτια τους προσταθοῦσαν νὰ τρυπήσουν τὴ νύχτα καὶ νὰ δοῦν μήπως φαινόταν πέρα στὸ δρόμο τοῦ βουνοῦ ὁ Μπουζόρ...

Ἔτσι ἡ ὥρα περνοῦσε...

Σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ Στάνα ἔμεινε μόνη της στὸ περιβόλι, κατὰ ἀπόλυτο τὴν κόρη της νὰ κυττάξῃ πέρα στὸ δρόμο...

Κ' ἔξαφνα τότε, καθὼς ἡ γρηὰ μητέρα εἶχε τὰ μάτια καρφωμένα πάνω στὸ βουνό, ἀπ' ὅπου εἶχε ἀρχίσει νὰ ξετροβάλῃ κατακόρυφα ὁ δίκους τοῦ φεγγαριοῦ, τῆς φάνηκε πὼς ἄκουσε κάποιον νὰ τὴ φωνάζῃ μὲ προφύλαξη ἔξω ἀπ' τὸ φράχτη τοῦ περιβολιοῦ. Μὰ δὲν ἀκούστηκε νὰ ἐξακολουθήσῃ τί συνέβαινε, γιατὶ συγχρόνως εἶδε ἕνα ἀνθρωπάκι, ποὺ ἔμοιαζε μὲ μεγάλη πέτρα, νὰ πέφτῃ κοντά της, σὰν νὰ τὴν εἶχαν πετάξει ἀπ' ἔξω....

Ἔτσαχε νὰ δῇ τί ἦταν, μὰ ἀμέσως ἀπόμεινε ἀκίνητη καὶ κοκκαλωμένη, μὲ τὰ χέρια της ἀπλωμένα μπροστὰ καὶ μὲ τὰ μάτια της ἀνοιγμένα ἔξω ἀπ' τὶς κόγχες τους.

Ὁ σκοτεινὸς ἐκεῖνος ὄγκος ποὺ τῆς εἶχαν πετάξει ἀπ' ἔξω, ἦταν ἕνα μαυμένο κεφάλι. Εἶχε τὰ μάτια ἀνοιχτά, τὸ πρόσωπο μελανιασμένο, τὸ στόμα μισόανοιχτο κ' ἦταν τὸ κεφάλι τοῦ γυιοῦ της, τὸ κεφάλι τοῦ Μπουζόρ....

Λιπόψυχος εἶχε περάσει ἀπ' ἔξω καὶ τὸ εἶχε πετάξει κοντὰ στὸ περιβόλι....

* * *

Ἡ γριὰ ἡ Στάνα δὲν πρόφερε οὔτε λέξι. Σωριάστηκε κάτω πεθαμένη καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἔλαβε καμμιὰ ἀπάντηση ἡ κόρη της, ὅταν γύρεψε σὲ λίγο ἀπ' ἔξω καὶ τῆς φώναξε :

— Μάνα, τὸ φεγγάρι βγῆκε !...

ΒΙΚΤΩΡ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

— Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἡ πλησίον τῆς Δήλου νῆσος Ρήνεια ἐθεωρεῖτο ὡς νεκροταφεῖο, ὄχι μόνον τῶν κατοίκων τῆς Δήλου, ἀλλὰ καὶ τῶν διασήμων ἐν γένει ἀνδρῶν.

— Ἡ νῆσος Μύκονος ἐκαλεῖτο ἄλλοτε Δίπολις, γιατὶ περιεῖχε δυὸ πόλεις, τὴ Μύκονο καὶ τὴν Πάναρμο.

— Ἡ νῆσος Κύθνος ἦταν περίφημη στὴν ἀρχαιότητα γιὰ τὰ λουτρά της.

— Ἡ Σέριφος ἐχρησίμευε, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Ρωμαίων, ὡς τόπος ἐξορίας.

— Ἡ Νάξος φημιζόταν γιὰ τὸ κρασί της, τὸ ὁποῖο ἦταν τόσο ἐξαίρετο, ὥστε οἱ ἀρχαῖοι τὸ ὀνόμαζαν «νέκταρ τῶν θεῶν».

— Ἡ Πάρος εἶνε πατρίδα τοῦ ποιητοῦ Ἀρχιλόχου καὶ τῶν γλυπτῶν Σκόπα καὶ Πραξιτέλους.

— Ἡ Σύρνος ἄλλοτε ἔβγαζε ἄφθονο καὶ θαυμάσιο κρασί, γι' αὐτὸ ὀνομαζόταν Οἰνόη.

— Λέγεται, ὅτι οἱ βάτραχοι τῆς νήσου Σερίφου ἦσαν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἄφωνοι !

— Ὁ Πλούταρχος ἐξιμνεῖ σὲ πολλὰ σημεῖα τῶν ἔργων του τὶς Κυκλαδίτισσες γιὰ τὴ γενναιοψυχία καὶ τὴν ἐχεμύθειά τους.

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἡ θλῖψις τῶν Λονδρέζων γιὰ τὸ θάνατο ἑνὸς πιθήκου. Ὁ Τζόε κι' ἡ φυσαρμόνικά του. Ὁ «Σύλλογος τῶν δυστυχούντων ἀνδρογύνων». Ἡ πρωτεβουλία ἑνὸς Βιεννέζου ἐμπόρου. Ποῦ ἐφείλονται τὰ διαζύγια. Πῶς μπορεῖτε νὰ προβλέψετε ἂν ἕνα παιδὶ ποὺ θὰ γεννηθῇ, θὰ εἶνε ἄρρενικὸ ἢ θηλυκό.

Οἱ Λονδρέζοι εἶνε ἀπαρηγόρητοι γιὰ τὸν θάνατο ἑνὸς πιθήκου τοῦ Ζωολογικοῦ Κήπου των. Πρόκειται περὶ τοῦ Τζόε, ὁ ὁποῖος ἦταν δημοφιλὴς στὸ ἀγγλικὸ Κοινὸ κ' ἀπ' αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς ξεκουστοὺς ἄσσους τῶν σπόρ. Ὁ Τζόε ἦταν μικροσκοπικὸς στὸ ἀνάστημα, ὁ μικρότερος πίθηκος ποὺ ὑπῆρχε στὴν Εὐρώπη, καὶ ἐπὶ πλέον εὐφυέστατος. Ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια, τοῦ εἶχαν χαρίσει μιὰ φυσαρμόνικα, τὴν ὁποία ὁ μικρὸς πίθηκος δὲν ἀποχωριζόταν ποτέ. Ἔπαιζε μ' αὐτὴν ἀπ' τὸ πρωὶ ὥς τὸ βράδυ διάφορες αὐτοσχέδιες ἀλλὰ ὡραῖες μελῳδίες ποὺ διασκέδαζαν τοὺς ἀκροατάς του καὶ πρὸ πάντων τ' ἀμέτρητα παιδάκια, ποὺ μαζευόντουσαν γύρω του. Κάθε τόσο μάλιστα, ὁ Τζόε διέκοπτε τὸ παίξιμο τῆς φυσαρμόνικας κ' ἔκανε διάφορες κωμικὲς κινήσεις καὶ μορφασμούς. Αἰσθανόταν μεγάλη ἀγάπη γιὰ τὰ μικρὰ παιδιὰ κι' ἔννοιωθε πραγματικὴ εὐχαρίστηση ὅταν τἀβλεπε νὰ ξεκαρδίζονται στὰ γέλια.

Ἔπειτ' ἀπ' αὐτά, ἦταν φυσικὸ νὰ λυπηθοῦν ὅλοι γιὰ τὸν θάνατο τοῦ ἐξυπνου αὐτοῦ πιθήκου. Ἡ διεύθυνσις μάλιστα τοῦ Ζωολογικοῦ Κήπου ἀποφάσισε, γιὰ νὰ τὸν ἀποθανατίσῃ, ν' ἀνεγείρῃ στὴν εἴσοδο τοῦ πάρκου ἕνα ἄγαλμα, τὸ ὁποῖο νὰ παριστάνῃ τὸν Τζόε καθισμένο ἐπάνω σ' ἕνα μαρμάρινο δημόσιμα τῆς φυσαρμόνικάς του !....

* * *

Κάποιος Βιεννέζος ἔμπορος, ὁ ὁποῖος ἐνδιαφέρεται λιγώτερο γιὰ τὶς διπές του δουλειὲς καὶ περισσότερο γιὰ τὶς ὑποθέσεις τῶν ἄλλων, ἵδρυσε τελευταῖα στὴν Αὐστριακὴ πρωτεύουσα ἕνα πολὺ πρωτότυπο σωματεῖο.

Πρόκειται περὶ τοῦ «Συλλόγου τῶν δυστυχούντων ἀνδρογύνων», σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶνε ὁ περιορισμὸς τῶν διαζυγίων, ποὺ διαρκῶς αὐξάνουν καταπληκτικὰ στὴν Αὐστρία.

Ὁ ἴδιος μάλιστα ὁ πρόεδρος τοῦ συλλόγου, ἔχει τὴ γνώμη, ὅπως ἐδήλωσε πρὸ ἡμερῶν στοὺς δημοσιογράφους, ὅτι ἡ χαρίνες τῶν ἀνδρογύνων ὀφείλονται στὴν ἀνία ποὺ προκαλεῖ ἡ μοναξιά, ἡ ἔλλειψις δηλαδὴ κοσμικῶν σχέσεων. Τὰ ἀνδρόγυνα ποὺ δὲν πηγαίνουν σὲ συναναστροφές, κατὰ τὴ γνώμη πάντοτε τοῦ Βιεννέζου ἐμπόρου, δὲν διασκεδάζουν. Καί, ὅπως εἶνε φυσικό, μὲ τὸ νὰ βλέπῃ διαρκῶς ἕνας σύζυγος τὴ γυναῖκα του καὶ μόνον αὐτή, τὴν βαριέται στὸ τέλος, καθὼς ἐπίσης κ' ἐκείνη βαριέται τὸν ἄνδρα της γιὰ τὸν ἴδιο λόγο. Ἔτσι ὅμως, ἡ παρουσία καὶ ἡ συντροφιά τοῦ ἑνὸς καταντάει στὸ τέλος ἀνιαρὴ καὶ ἀνενδιαφέρουσα γιὰ τὸν ἄλλον. Καὶ τότε ἀρχίζει ἡ χαρίνα μεταξὺ τῶν συζύγων, ποὺ καταλήγει στὸ διαζύγιο.

Γι' αὐτὸ ὁ νέος σύλλογος θὰ ὀργανώνῃ τακτικὰ οἰκογενειακὲς συναναστροφὲς τῶν μελῶν του, ὥστε νὰ τοὺς διασκεδάζῃ τὴν πλήξι καὶ τὴν ἀνία τους. Ὁ πρόεδρος τοῦ συλλόγου μάλιστα ἐλπίζει ὅτι ἔτσι θὰ ἐλαττώσουν κατὰ πολὺ τὰ διαζύγια στὴν Αὐστρία.

* * *

Οἱ ἔγγαμοι ἄνδρωποι, οἱ ὁποῖοι πρόκειται ν' ἀποκτήσουν παιδιά, ἀδημονοῦν ἀγχνὰ καὶ ἀγωνιοῦν μὲ τὴν ἀμφιβολία, ἂν τὸ παιδί τους θὰ εἶνε ἀρσενικὸ ἢ θηλυκό. Ἕνας Ἀμερικανὸς βιολόγος λοιπόν, ὁ δόκτωρ Χάρολ Πῆαρ, μιὰ ἀπ' τὶς ἐπιστημονικὲς κορυφὲς τῆς χώρας του, βρῆκε τελευταῖα ἕναν τρόπο, χάρις στὸν ὁποῖο ἕνας πατέρας θὰ ἔξερῃ ἐκ τῶν προτέρων ἂν τὸ παιδί του ποὺ θὰ γεννηθῇ, θὰ εἶνε ἀγόρι ἢ κορίτσι. Ὁ δόκτωρ Πῆαρ ἔκανε σχετικῶς ἐπὶ πολλὰ χρόνια συστηματικὲς μελέτες καὶ παρατηρήσεις. Λέγει δὲ τὰ ἑξῆς περίεργα : Ὅταν πρόκειται νὰ γεννήσῃ μιὰ γυναῖκα κ' ὁ σύζυγός της ἢ αὐτὴ ἡ ἴδια θέλει νὰ μάθῃ ἀπὸ πρίν ἂν τὸ παιδὶ θὰ εἶνε ἀγόρι ἢ κορίτσι, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ κοιτάξουν μὲ προσοχὴ τὸν σβέρκο τοῦ παιδιοῦ ποὺ ἀπόκτησαν πρίν ἀπ' αὐτὸ ποὺ πρόκειται νὰ φέρουν σὲ λίγο στὸν κόσμο.

Ἂν λοιπὸν τὰ μαλλιὰ τοῦ σβέρκου τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ εἶνε ἀρωμά, τότε τὸ ἄλλο ποὺ θὰ γεννηθῇ σὲ λίγο θὰ εἶνε ἀγόρι. Ἂν ὅμως τὰ μαλλιά του εἶνε πυκνά, τότε τὸ νέο σας παιδὶ θὰ εἶνε κορίτσι.

Ὁ δόκτωρ Πῆαρ, καθὼς λέει ἕνα ἐπιστημονικὸ περιοδικό, τὸ ὁποῖο ἀσχολεῖται σχετικά, δὲν ἀπόρεσε, ἀκόμα νὰ βρῇ τὴν ἐπιστημονικὴ ἐξήγησι τοῦ παραδόξου αὐτοῦ φαινομένου. Βεβαιώνει ὅμως, ὅτι ἐπὶ χρόνια τώρα ἔκανε παρομοιες προβλέψεις σὲ δεκάδες χιλιάδων τοκετῶν καὶ ποτὲ του δὲν ἔπεσε ἔξω. Τὸ περίεργο εἶνε, ὅτι οἱ συνάδελφοί του ὅταν τοὺς ἀνέκθεσε τὴν ἀλλοκοτη θεωρία του, στὴν ἀρχὴ ἐγέλασαν. Ἀλλ' ὅταν ἄρχισαν νὰ κάνουν κι' αὐτοὶ σχετικὲς παρατηρήσεις, διεπίστωσαν, ὅτι ὁ Πῆαρ δὲν ἔχει ἄδικο.

ΠΑΛΗΕΣ ΑΘΗΝΑΪΚΕΣ ΑΠΟΚΡΗΕΣ

Ο ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ

Ποιός ἦταν ὁ Θεοδοσίου. Ὁ μποεμισμός του. Ἡ ἐκδίκησις τῆς θεατρίνας. Ἀπ' τὸν πατέρα στὸν γυιό. Ὁ πρῶτος Ἀθηναῖος ἐπιγραφοποιός. Οἱ... μαθηταί του. Τὸ ἀνέκδοτο τοῦ λιονταριοῦ. Ἡ γκαμήλα. Ὁ «Μικρὸς Ρωμηός». Ἡ ἀποκρηάτικες παρελάσεις. Ἡ σάτυρα τοῦ Θεοδοσίου. Τὸ Πανεπιστήμιο, ἡ τραμπάλα, ἡ Τρελλοκατερίνα.

Τὶς ἡμέρες αὐτὲς οἱ παλαιοὶ Ἀθηναῖοι θὰ νοσταλγοῦν καὶ θὰ ἀναζητοῦν ἀσφαλῶς τὸν μακαρίτη τὸν Θεοδοσίου, μὲ τὸ χοντρὸ ἀλάτι τῶν ἀστείων του καὶ τὶς ξεκαρδιστικὲς κωμωδίες του.

Πολλὰ ἐγράφησαν γιὰ τὸν ὡραῖο αὐτὸ τύπο τῆς παλιᾶς Ἀθήνας, γιὰ τὸ θιασό του, τὰ αὐτοσχέδια ἔργα του καὶ τὰ ποιήματα τοῦ κάρρου, ποὺ σκάρωνε μὲ τόση εὐκολία :

Ἐτούτη τὴν ἀποκρηά,
νάμαι κι' ἐγὼ προβάλλω,
στοὺς Ἀθηναίους φίλους μου,
μ' ὄρεξη νὰ τὰ ψάλλω...

Καὶ τὰ ἔψαλλε ὅπως ἤξερε καὶ ὅπως ἤθελε ὁ μακαρίτης. Ἐνῶ ὅμως τόσα ἔχουν γραφεῖ γιὰ τὸν Θεοδοσίου, κανένας δὲν σκέφτηκε ποτὲ νὰ γράψη καὶ γιὰ τὴν καταγωγή του καὶ τὸ βίο του, ἂν κι' ὁ ἴδιος ἔγραφε ἄλλοτε :

Νησιώτης ἐγεννήθηκα
Γκάγκαρης θὰ πεθάνω,
τῆς τρέλλας πληρεξούσιος,
στὸ κάρρο μου ἀπάνω...

Λένε ὅτι τὸν μποεμισμὸ στὴν ψυχὴ τοῦ Θεοδοσίου ἐνεφύσησε μιὰ θεατρίνα φιλενάδα τοῦ πατέρα του, ὁ ὁποῖος τὰ χάλασε κάποτε μαζύ της. Ἐκείνη τότε γιὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῆ προσεκολλήθη στὸ γυιό του. Αὐτὸ ὑπονοεῖ, φαίνεται, καὶ ὁ ἴδιος στοὺς παρακάτω στίχους του :

Ἐδῶ κι' ἐκεῖ γυρίζω
μὰ πάω ὅσο φτάνει
μανῆς κυρᾶς τοῦ πάλκου
τὸ φουσκωτὸ φουστάνι...

Ἔτσι λοιπὸν ἔγινε ὁ Θεοδοσίου Μπουμ καί... ἐπιγραφοποιὸς μαζύ. Αὐτὸς ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ καθιέρωσε τὶς μεγάλες διαφημήσεις στὰ ντουβάρια τῆς Ἀθήνας ὁ πρῶτος διδάσκαλος νὰ ποῦμε, τῶν διαφημιστῶν.

Μαθητής του λένε ὅτι ἦταν κι' ἕνας σημερινὸς διευθυντὴς μεγάλης διαφημιστικῆς Ἑταιρίας !

Στὸν Θεοδοσίου ἀφιέλεται ἐπίσης καὶ τὸ γνωστὸ ἀνέκδοτο τοῦ δειλένου ἢ λυτοῦ λιονταριοῦ, τῆς ἐπιγραφῆς ἑνὸς ἀνοιαντοπολείου, τὸ ὁποῖο κατόπιν ἀπεδόθη σ' ἄλλους.

Σ' αὐτὸν καὶ ἡ καλλιτεχνικὲς ἀποκρηάτικες τῶν Ἀθηνῶν.... γκαμήλες, τὶς ὁποῖες ἐννοοῦσε νὰ περάση ἀπὸ τοὺς δρόμους τῆς παλαιᾶς πρωτευούσης, καὶ ὅταν ἀκόμα ἡ ἀστυνομία ἀπηγόρευε τὴν ἐμφάνισί τους.

Εἶνε γνωστὴ ἡ ἐμμετρη ἀπολογία του, ὅταν κάποτε τὸν ἐμήνυσαν γιὰ μιὰ γκαμηλοπαρέλασι στὰ κέντρα :

Ἡ ἀστυνομία, δίφορη
σὰν τῆς ἐλπῆς τὰ φύλλα,
τοὺς λωποδύτες παραιτεῖ
καὶ πιάνει... τὴ γκαμήλα...

* * *

Ὁ Θεοδοσίου ἦταν βραχνὸς καὶ σὲ διαρκῆ κίνησι, σὰν νὰ τὸν κυνηγοῦσαν. Ὅταν μιλοῦσε, φώναζε σὰν νἀβγαζε λόγο !

Ὅπως ἡ βρύσι τρέχει τὸ νερό, ἔτσι κι' ὁ Θεοδοσίου ἔφτιανε στίχους μὲ τὸ σωρό. Στίχους κακότεχνους, ἀνάτηρους, μακρυπόδαρους, χολαίνοντας, μὰ στίχους μὲ κέφι ἀνεξάρτητο. Συνεργάτας στὴ στιχοπλημύρα αὐτὴ εἶχε τὸν Κουμάντο, τὸν Ἀράκη καὶ τὸν μακαρίτη τὸν Κούλουρη.

Ὁ Θεοδοσίου ἔβγαζε κι' ἐφημερίδα, τὸ «Μικρὸ Ρωμηό», ἡ ὁποία δημοσίευε πάντα ἀπὸ μιὰ καυστικὴ σάτυρα, γιὰ κάθε πολιτικὸ ἢ κοινωνικὸ ζήτημα ποὺ θὰ παρουσιαζόταν, καταγινόταν ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τὰ μικροσκανδαλάκια καὶ τοὺς ἔρωτες τῶν δονζιλικῶν, τῶν σκαπανέων, τῶν τοφαναδόρων καὶ ἄλλων προσωπικοτήτων τῶν ἀπόμερων λαϊκῶν συνοικιῶν τῆς Ἀθήνας.

—Ἐδῶ νὰ διαβάσετε καὶ νὰ ἰδῆτε τοὺς ἔρωτες τῆς Ἀσαναειάδας μὲ τὸν ἐπαλοχία στὸ Μετα-

ξουργεῖο :

Νὰ ἰδῆτε μιὰ μικροῦλα *κι' αὐτὴ εἶνε ἡ Κοῦλα*
ποὺ τὰ ξέρει οὖλα, *ἡ μπακαλοποῦλα...*

Ὅταν πλησίαζε ἡ Ἀποκρηά, ὁ Θεοδοσίου ἑτοίμαζε τὴ μασκαράτα του καὶ χαλοῦσε κόσμο στὶς γειτονιὲς τῶν Ἀθηνῶν μὲ τὶς χοντροαλατισμένες σάτυρές του.

* * *

Ὅταν γινόταν Κομιτᾶτο Ἀπόκρεω στὴν Ἀθήνα, ὁ Θεοδοσίου παρήλαυνε κι' αὐτός, γιὰ τὸ βραβεῖο του, μὲ τὸ κάρρο του.

Μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ ἐξυτνες φάρσες τοῦ Θεοδοσίου ἦταν καὶ τὸ «Πανεπιστήμιο». Τὸ εἶχε παραστήσει ὡς φοῦρνο, στὸν ὁποῖο ἔμπαιναν κούτσουρα οἱ... φοιτηταὶ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ κι' ἔβγαιναν... τοῦβλα ἀπὸ τὴν ἄλλη.

Ἐπιτυχημένη ἐπίσης μασκαράτα του ἦταν ἡ «Τράτα». Ἡ τράτα ἦταν μιὰ βάρκα ἐπάνω σὲ ρόδες καὶ τὴν ἔσερναν γαϊδουρράκια. Μέσα στὴ βάρκα βρισκόταν ὁ Θεοδοσίου μὲ τὴν παρέα του ντυμένοι ναυτικὰ καὶ τραβοῦσαν τὰ κουπιὰ τραγουδοῦντας :

Ἔγια μόλα - ἔγια λέσσα
ὅλοι εἶμαστε γιὰ μέσα...

Ἐννοεῖται ὅτι ὅλοι οἱ... ἐπιβάτες τῆς βάρκας συμβόλιζαν διάφορα πρόσωπα, πρωτοστατοῦντα τότε στὴν κοινωνία καὶ στὴν Πολιτεία, τὰ ὁποῖα διηύθυναν τό... σκάφος «μέσα» στό... Δρομοκαΐτειο φρενοκομεῖο !

Ἄλλη ἐπιτυχὴς σάτυρα τοῦ Θεοδοσίου ἦταν ἡ τραμπάλα τοῦ Δεληγιάννη καὶ τοῦ Θεοτόκη. Μέσα στὸ κάρρο τοῦ Θεοδοσίου εἶχε βάλει δύο κύσσες πετρελαίου ἀπαντοτὲς κι' ἐπάνω σ' αὐτὲς μιὰ σανίδα, στὰ δύο ἄκρα τῆς ὁποίας εἶχαν καθήσει αὐτὸς μὲ τὸ βοηθό του μεταμφιεσμένοι σὲ Θεοτόκη καὶ Δεληγιάννη καὶ κουνιόντουσαν.

Μιὰ λοιπὸν ὁ Θεοτόκης ἐπάνω, μιὰ ὁ Δεληγιάννης.

Ἡ «τραμπάλα» αὐτὴ ἦταν ἡ ὡραιοτέρα σάτυρα τῆς τότε πολιτικῆς ἀστάθειας.

Ἄλλη μιὰ φορὰ ὁ Θεοδοσίου ἐπαίτιασε μιὰ πολὺ γνωστή, τότε, φυναριωτικὴ οἰκογένεια τῶν Ἀθηνῶν. Ἐπρόκειτο γιὰ κάποιον πλούσιο καὶ τὴν κόρη του, οἱ ὁποῖοι ἔδγαιναν τακτικὰ ἱππασία, πράγμα ποὺ ἦταν λίγο παρήξενο, γιὰ τοὺς τότε Ἀθηναίους. Ὁ Θεοδοσίου λοιπὸν ντύθηκε μὲ φράκο καὶ ψηλὸ καπέλλο, μεταμφίεσε τὸ πρόσωπό του μὲ ψεύτικα γένεια, ὅπως τοῦ πλουσίου ἐκείνου, πῆρε καὶ τὴν Τρελλοκατερίνα του ἐπάνω σ' ἕνα γαϊδοῦρι καὶ παρήλασε κεβάλλα κι' αὐτὸς σ' ἕνα ἄλλο, ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπή.

Κι' ὁ κόσμος ὁ ὁποῖος δὲν ἐχώνευε τὶς ἐπιδείξεις τοῦ πλουσίου φυναριώτη, τὸν ἀποθέωσε κυριολεκτικῶς. Χειροκροτήματα, ζητωκραυγές.

Ὁ Θεοδοσίου ποζάτος καὶ ἀσυγκίνητος, σὰν τὸν πλούσιο Φυναριώτη, ἐξακολουθοῦσε τὸ δρόμο του, ἔχοντας μιὰ μεγάλη ἐπιγραφή, πάνω ἀπὸ τὰ νῶτα τοῦ γαϊδάρου του, ποὺ ἔλεγε : «Οἱ ΑΦΕΝΤΑΔΕΣ».

* * *

Ὁ Θεοδοσίου πολλὲς φορές, τὶς Ἀποκρηές, ἔβγαινε στοὺς δρόμους μὲ φράκο κόκκινο καὶ παντελόνι ἄσπρο μὲ κόκκινες κορδέλλες.

Ἀλλὰ κι' ὅταν δὲν εἶχε φράκο ὁ Θεοδοσίου, δικῆς του ἐμπνεύσεως γιὰ λόγους... ἀπενταρίας, ζητοῦσε τὰ φράκα, τὰ παλιὰ πάντοτε, τῶν ἐχόντων τοιαῦτα Ἀθηναίων.

Ἐννοεῖται ὅτι τὰ φράκα αὐτά, ὁ Θεοδοσίου δὲν τὰ ἐπέστρεφε στοὺς κατόχους των. Μετὰ τὴν ἀποκρηάτικη φαιζόνα, τὰ πωλοῦσε στοὺς ἀνθρώπους τῶν κηδειῶν καὶ μὲ τὸ ἀντίτιμό τους ἐκανοποιοῦσε τὶς πιὸ ἐπείγουσες ἀνάγκες τοῦ θιάσου του...

Δυὸ τέτοια φράκα κλαῖει ἀκόμα ὅς σήμερα ὁ κ. Πώπ.

Δὲν σταματοῦν ἐδῶ ὅμως τὰ κατὰ Θεοδοσίου, ὁ ὁποῖος... εἶνε ἀνεξάντλητος. Θὰ ἐπανέλθωμεν συνεπῶς στὸ προσεχές.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Η ΠΟΝΕΜΕΝΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΟΥΣΤ

Α'.. ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΑ

Μόλις τὰ πάντα, γιὰ ν' ἀφοσιωθῆ ἀποκλειστικὰ στὸ ἔργο ποὺ ἔβαλε νὰ τὸν δοξάση καὶ νὰ τὸν κάνη ἀθάνατο.

Ἡ τόσο στὴ μελέ, ὅσο καὶ στὴν ἄλλη περίοδο τῆς ζωῆς του, ὁ Μαρσὲλ Προύστ ἔγραφε. Ἀπὸ παιδάκι ἀκόμα ἔννοιωσε τὶς πρῶτες ἐκδηλώσεις τῆς βασανιστικῆς ἀρρώστειας ποὺ τὸν τυραννοῦσε σ' ὅλη του τὴ ζωή καὶ ποὺ ἀπὸ τέλος θὰ τὸν ἔστελνε στὸν ἄλλο κόσμο.

Ὁ Προύστ γεννήθηκε στὸ Παρίσι στὶς 10 Ἰουλίου 1871. Τὰ πρῶτα χρόνια τῆς παιδικῆς του ἡλικίας πέρασαν εὐτυχισμένα κοντὰ στοὺς γονεῖς του ποὺ τὸν ἐλάτρευαν καὶ οἱ ὁποῖοι, πλούσιοι καθὼς ἦταν, τοῦ ἐξασφάλιζαν κάθε ἄνεση καὶ κάθε παιδιάστικη χαρά.

Ἀλλ' ἔρχεται, σὲ ἡλικία ἐννέα χρόνων, καθὼς γράφαμε μαζὺ μὲ ποὺς ἀνωτέρω ἀπὸ ἕνα περίπατο στὸ δάσος τῆς Βουλώνης, προσβάλθη ἀπὸ τραυματικὴ κρίσι δυσπνοίας. Ἡ κρίσις αὐτὴ βάστηξε καὶ τὸ ἀπόλυτο τόσο, ὥστε ὁ πατέρας του, ὁ καθηγητὴς Προύστ, φοβήθηκε πὼς ὁ γυιός του δὲν θ' ἀνθέξη.

Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη ἐκδήλωσις τοῦ ἄσθματος τῆς τραιερῆς ἀρρώστειας ὅλης τοῦ τῆς ζωῆς. Ἀπὸ τότε τὸ ἄσθμα, ἡ ἔξοχή, ἡ μυρωδιὰ τῶν δέντρων καὶ τὸ ἄρωμα τῶν λουλουδιῶν, ἀποκαλοῦσαν ἀσφυξία, τὸν ἔπνιγαν. Ἡ ἀνάπτυξή του τὸ εἶχε γίνει τειὰ σωστὸ μαρτύριο.

Ἡ ἀνατροφὴ τοῦ Προύστ δὲν εἶχε διόλου ἀριστοκρατικὸ χαρακτῆρα, ἀντίθετα πρὸς τὴν ἀξία ποὺ ἔδειναν τότε στὰ παιδιά τους ὅλες οἰκογένειες τῆς Γαλλίας. Ὁ πατέρας ἦταν καθολικὸς κι' ἡ μητέρα του Ἑβραία, ἔτσι ὁ ἴδιος τὸ χῶριζαν ἡ θρησκεῖες τους, ἀπέφευγε πάντα νὰ μιλοῦν στὸ παιδί τους γιὰ τὸ ἕνα καὶ νὰ μὴν ἐκδηλοῦνται διαφωνίες μεταξύ τους.

Ἔτσι ὁ Προύστ ἀγνόησε ἐντελῶς τὸν Θεό. Ἀλλὰ δὲν ἐμπόδισε καθόλου τὴ μητέρα του νὰ ἐμπνεύση τὴν ἀποστροφὴ πρὸς τὸ ψέμα, τὴν ταπεινότητα, τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν αὐτοθυσία καὶ πρὸ πάντων τὴν ἀτέραντη καλωσύνη.

Συγχρόνως ἡ μητέρα του τὸν περιέβαλε μὲ ἀγάπη τοσοῦτο καὶ μὲ κάθε γλυκύτητα, γιὰ νὰ μετριάση τὶς νευρικὲς κρίσεις ποὺ τοῦ ἔφερναν ἡ ἀρρώστεια του. Μὰ κι' ὁ Προύστ τὴν ἐλάτρευε μ' ἕνα ξεχωριστὸ πάθος. Τοῦ φαινόταν σὰν γαλάξια Σεραφεὶμ τῶν οὐρανῶν, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὰ παραμύθια τοῦ Ἀντερσεν ποὺ διάβαζε τότε, τὴν ἔκαμναν ἐξαιρετικὰ γιὰ μητέρα του ἀνάμεσα σ' ὅλες τὶς ἄλλες μητέρες τῆς κόσμου.

Ἀλλὰ τὴν ἡλικία αὐτὴ κιόλας, ὁ Προύστ ἦταν προικισμένος μὲ μιὰ ἀντιληπτικὴ ἐξαιρετικὴ, ἡ ὁποία γνόταν ἀκόμα πιὸ χτιστή, ἀφοῦ ἀπόκτησε κανεὶς τὴ δύναμη τῶν συναισθημάτων ποὺ μὲ τὸ ἀνεμπόδιστο κι' ἀδύνατο κορμί του.

Ἔφθασε, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἕνας θεῖος του ἦταν ἑτοιμοθάνατος. Ἀλλὰ τοῦ Προύστ, ποὺ μαθαίνοντας τὴ θλιβερὴ εἴδησι, εἶχε ἀπελπισθῆ ἀπὸ μιὰ κρίσι λυγμῶν καὶ δακρύων, τοῦ ἔλεγαν νὰ πάη νὰ δῆ. Μὰ αὐτὸς ἐδίσταζε καὶ τοὺς ρώτησε :

—Μὰ ἂν μοῦ πῆ πὼς θὰ πεθάνη, τί νὰ τοῦ ἀπαντήσω ἐγώ ;

—Πές τοῦ αὐτὸ γελιέται καὶ πὼς θὰ ζήση...

—Ἐπὶ ἂν δὲν μπορέσω νὰ βαστηχτῶ καὶ μὲ πάρουν μπροστά τὰ δάκρυα ;

—Ἔκλαψες πολὺ σήμερα κι' ἔτσι δὲν θὰ κλάψης ὅταν θὰ εἶσαι κοντά του.

—Καλά, δὲν θὰ κλάψω... φώναξε μὲ ἀπελπισία ὁ Προύστ. Μὰ ἔτσι ὁ φτωχός μου θεῖος θὰ νομίση πὼς δὲν τὸν ἀγαπῶ, πὼς δὲν λυπᾶμαι γιὰ τὸ θάνατό του...

Καὶ ξέσπασε σὲ λυγμούς, ἔτσι ποὺ οἱ γονεῖς του ἀναγκάστηκαν νὰ μὴν τὸν ἀφήσουν νὰ πάη στὸν ἑτοιμοθάνατο θεῖο του.

Πρὶν τὸν προσσδάλει τὸ ἄσθμα, πήγαινε κάθε καλοκαίρι μὲ τοὺς γονεῖς του στὸ Ἰλλιέ, ὅπου τοὺς φιλοξενοῦσε κάποιος θεῖος του σὲ μιὰ μεγάλη ἐξοχικὴ ἰδιοκτησία του. Μὰ ὁ ἀέρας τῆς ἐξοχῆς τὸν ἔβλαπτε καὶ γι' αὐτὸ οἱ γιατροὶ συνέστησαν στοὺς γονεῖς του νὰ τὸν πᾶνε σὲ ἀχρογιαλιά. Τὸν ἐπῆγαν λοιπὸν στὸ Ὠτέϊγ. Ἐκεῖ ὁ μικρὸς Μαρσὲλ περνοῦσε ὅλον του τὸν καιρὸ μὲ τὰ λουλούδια τῶν ἀγρῶν, γιὰ τὰ ὁποῖα ἔννοιωθε ξεχωριστὴ ἀγάπη. Σὲ μερικὰ ἀπ' αὐτὰ μάλιστα ἀφιέρωσε ἀργότερα ὁλόκληρες σελίδες τῶν ἔργων του, περιγράφοντας τὴν ἐντύπωσι ποὺ τοῦ εἶχαν κάνει τότε.

Παρ' ὅλη τὴ λεπτή του ὑγεία, ὅταν τὸ φθινόπωρο ξαναγύρισαν στὸ Παρίσι, οἱ γονεῖς του τὸν ἔγραψαν στὸ λύκειο Κοντορσέ. Μὰ ὁ Προύστ δὲν μποροῦσε νὰ παρακολουθῆ ταχτικὰ τὰ μαθήματά του. Ἡ κρίσεις του τὸν ἀνάγκαζαν ν' ἀπουσιάζη συχνὰ καὶ νὰ μὴ λαβαίνη μέρος σὲ ὅλους τοὺς διαγωνισμοὺς καὶ τὶς ἐξετάσεις. Ὡστόσο, χάρις στὴ μεγάλη του ἀντίληψη, τὴν κατακλυστικὴ του μνήμη καὶ τὴν ἀκούρασιη περιέργειά του νὰ τὰ μαθαίνη ὅλα, ἔπαιρνε πολὺ καλοὺς βαθμούς.

Ἀπὸ ὅλα τὰ μαθήματα τοῦ ἄρεσε περισσότερο ἡ ἱστορία. Ἡ μελέτη της τὸν ἔκανε νὰ ξαναγυρίζη στὸ παρελθὸν καὶ ὅλα τὰ μεγάλα τὴς ὀνόματα ἐθάμπωναν τὴν παιδική του ἡλικία. Ἐπίσης τοῦ ἄρεσε πολὺ κι' ἡ φυσικὴ ἱστορία καὶ ξετρελλαινόταν κάθε φορὰ ποὺ ὁ καθηγητής τους τοὺς μιλοῦσε γιὰ σπάνια ἐξωτικὰ ζῶα καὶ φυτά.

Ὅταν ἐσχολάζε, ὁ Μαρσὲλ πήγαινε στὰ Ἠλύσια Πεδία γιὰ νὰ παίξη. Ἐκεῖ συναντοῦσε τοὺς φίλους του καὶ τοὺς ἔπιανε τὴ σιξήτησι, ποὺ τὴν προπαιωνίσε πάντα ἀπ' τὰ παιγνίδια, στὰ ὁποῖα ἦταν λίγο ἀδέξιος.

Ἐξάφναζε μάλιστα τοὺς φίλους του μὲ τὴ ζωηρότητα τοῦ πνεύματός του καὶ μὲ τὸν τρόπο ποὺ, παρὰ τὴ νεαρή του ἡλικία, ἐνεβάθυνε στὰ πράγματα καὶ στὶς ἰδέες. Τοὺς ἀπήγγελε ἀπ' ἔξω ποιήματα τοῦ Μαλλαρμέ, ὁ ὁποῖος τοὺς ἦταν ἐντελῶς ἄγνωστος, ἢ τοῦ Μπωντλαίρ, γιὰ τὸν ὁποῖο ἔλεγε : «Εἶνε ὑπέροχος ! Εἶνε ὑπέροχος !».

Ἐπίσης καὶ τὰ ποιήματα τοῦ Λεκὸντ ντὲ Λὶλ τὸν ἐνθουσίαζαν. Μὰ ἐκεῖνος ποὺ τὸν συγκινοῦσε ξεχωριστά, ἦταν ὁ Ντίκενς. Ἂν καὶ παιδάκι ἀκόμα, εἶχε διαβάσει ὅλα σχεδὸν τὰ ἔργα του καὶ ὅταν μιλοῦσε στοὺς φίλους του γιὰ τὸν θάνατο τῶν ἡρώων του τοῦ ἀνέβαιναν δάκρυα στὰ μάτια.

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς φίλους του, στὰ Ἠλύσια Πεδία πήγαιναν κάθε ἀπόγευμα ἀρκετὰ κορίτσια ἀριστοκρατικῶν οἰκογενειῶν, μὲ τὰ ὁποῖα ἔκανε ἐπίσης συντροφιά. Μερικὲς ἀπ' αὐτὲς μάλιστα ἀποτελοῦσαν τὴν ξεχωριστὴ προτίμησι τοῦ νεαροῦ Μαρσέλ. Γι' αὐτὲς ἐγκατέλειπε τοὺς φίλους του καὶ ἐπαιζοῦσε τὰ μυθιστορήματα, τὰ ποιήματα κ' ὁλόκληρη τὴ φιλολογία.

Πήγαινε κοντά τους κ' ἔννοιωθε τὴν ἀνάγκη νὰ τοὺς ἐμπιστευθῆ ὅλα τὰ μυστικὰ τῆς παιδικῆς ζωῆς του καὶ ὅλες τὶς σκέψεις του. Κοντά τους, ἐννοιάσε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν καρδιά του ποὺς χτύπους τῆς ἀγάπης... Δὲν ξέρουμε ποιὰ ἦταν ἡ μικροῦλα ποὺ ἀγάπησε τότε, δεῖλὰ κ' εὐγενικά, ὁ Προύστ, μὰ ξέρουμε πὼς τὴν ἀποθανατίσε στὸ ἔργο του μὲ τὸ ὄνομα Γιλβέρτη. Ξέρουμε ἐπίσης, ἂν κάποτε, κατὰ τὰ μέσα τοῦ Δεκεμβρίου, ὁ Προύστ, ἐντελῶς ἐξοφνα, ἐνῶ βρισκόταν μόνος μὲ τὴ «Γιλβέρτη» αὐτή, τὴς ἔπιασε σὲ μιὰ στιγμὴ τὰ χέρια καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἄρχισε νὰ τὴν παρακαλῆ νὰ συνδεθοῦν ἀπὸ τὴν ἐρχομένη πρωτοχρονιὰ μὲ μιὰ φιλία μεγάλη, δυνατή, ἀγνὴ καὶ ἀδιάλυτη....

Ὁ Μαρσὲλ Προύστ.

* * *

Τὸ 1889 ἦταν ὁ χρόνος, ποὺ ἡ στρατιωτικὴ θητεία στὴ Γαλλία ἀπὸ ἐθελουσία ἔγινε ὑποχρεωτική. Ὁ Προύστ ὅμως δὲν περίμενε νὰ προσκληθῆ ἡ ἡλικία του καὶ μολονότι τότε ἦταν μόλις δεκαοχτὼ χρόνων, κατατάχτηκε ἐθελοντὴς στὸ στέτζ. Ἔκανε τὴ θητεία του κανονικὰ καὶ μάλλον εὐχάριστα, γιατὶ ἡ πάντοτε λεπτὴ ὑγεία του τὸν γλύτωνε ἀπ' τὶς ἀγγαρεῖες καὶ τὶς μεγάλες πορεῖες. Ἐπίσης κι' οἱ ἀνώτεροί του τὸν προσπατεῖαν πάντοτε καὶ τὸν εὐνοοῦσαν.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

ΣΚΟΡΠΙΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ

ΑΝΕΜΟΜΑΖΩΜΑΤΑ

ΚΑ'.

ΣΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΣΙ λοιπόν τή μιά μέρα έφυγε ὁ Βενιζέλος μὲ τὸν Κοντοριωμότη γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη, καὶ τὴν ἄλλη ὁλόκληρο τὸ θωρηκτὸ «Ὕδρα» μὲ τὸν πλοίαρχο Γιάννη Βρατσάνο καὶ μερικοὺς ἀξιωματικούς, ποὺ χωρίσμενε στὸν Πειραιὰ γιὰ σχολὴ ναυτοπυροβολητῶν, σήκωσε τὴν ἄγκυρά του καὶ μεθωρμίζόταν στὸ Κερατσίνι, ὅπου βρισκόντουσαν οἱ ἐναμένοι στόλοι τῶν Δυνάμεων: Γαλλικός, Ἀγγλικὸς καὶ Ἰταλικός. Δὲν πῆγε ἀπ' εὐθείας στὴ Θεσσαλονίκη, μὰ στὸ Κερατσίνι, γιατὶ ἦταν χαλασμένη ἡ μηχανή του καὶ εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ μερικὲς ἐπισκευές, ποὺ ἀνέλαβαν νὰ κάνουν οἱ Γάλλοι.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐγὼ ἀποφάσισα μιὰ φορὰ νὰ προσχωρήσω στὸ κίνημα, ἔκρινα πὼς εἶνε γιὰ μένα εἰκολότερο νὰ πάω στὴν «Ὕδρα», ποὺ ἦταν στὸ Κερατσίνι καὶ ἔπειτα μ' αὐτὴ νὰ φύγω γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη. Πῆγα λοιπὸν στὸ παράρτημα τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας, ποὺ ἦταν τότε στὴ Γαλλικὴ Σχολὴ τῆς ὁδοῦ Σίνα, ὅπου εἶχα πληροφορίες πὼς γίνεται ὅλη ἡ κίνησις τῆς στρατολογίας τῶν ἐπαναστατῶν, γιὰ νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν ἐκεῖ ναυπακὸ ἀκόλουθο νὰ μοῦ δώση ἕνα σημείωμα γιὰ τὸν κυβερνήτη τῆς Γαλλικῆς φυλακίδος, ποὺ ἦταν ἀγκυροβολημένη στὸν Πειραιά, γιὰ νὰ μοῦ παραχωρήση ἐκεῖνος κομμὰ ἀτμάκατο νὰ μὲ πετάξη ὥς τὸ Κερατσίνι.

Μόλις μπῆκα στὴ Γαλλικὴ Πρεσβεία, μὲ πολιτικὰ βέβαια, ἀμέσως μοῦ ἔκαναν ἐντύπωσι μερικὲς ὑποπτες φάτσες Ρωμαΐκες καὶ Φραγκολεβαντίνικες. Ἐγὼ ζητοῦσα πληροφορίες γιὰ νὰ τελειώσω τὴ δουλειά μου καὶ γύρεινα τὸ ναυτικὸ ἀκόλουθο κ' αὐτὲς ὅλες ἡ ὑποπτες φάτσες μὲ περιτριγύρισαν γιὰ νὰ μὲ ἐξυπηρετήσουν, μὰ στὸ τέλος μοῦ κατάντησαν πολὺ ἐνοχλητικές. Ἔδειξα τὴ δυσαρέσκειά μου καὶ αὐτοὶ ἄρχισαν τότε νὰ μὲ ὑποπτεύονται γιὰ νὰ πουλήσουν ἴσως καὶ δούλεψη σ' ἐκείνους ποὺ τοὺς μισοδοποῦσαν καὶ τοὺς ἔτρεφαν καὶ ἄρχισαν μυστικὰ νὰ ψιθυρίζουν γιὰ μένα. Κατάλαβα πὼς μὲ ὑποπτεύονταν ἢ ἔκαναν πὼς μὲ ὑποπτεύονταν πὼς πῆγα ἐκεῖ γιὰ νὰ κατασκοπεύσω. Αὐτὸ ὅμως μ' εὐκόλυνε, γιατὶ μ' ἔφερε μιὰ ὥρα ἀργότερα μπροστὰ στὸν ἀριμόβιο ναυπακὸ ἀκόλουθο. Τοῦ ἔδειξα ἀμέσως τὴν ταυτότητά μου καὶ τοῦ εἶπα τὸ σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεώς μου. Ἀμέσως ἔπεσε ἡ ὑποψία τῆς κατασκοπείας καὶ ἀφοῦ οἱ διάφοροι ἐκεῖ μυστηριώδεις τύποι τῶν μυστικῶν ἀστυνομικῶν, ποὺ μὲ εἶχαν περικυκλώσει, ἔτοιμοι νὰ μὲ συλλάβουν σ' ἕνα νεῦμα τοῦ ναυπακοῦ ἀκολούθου, εἶδαν πὼς αὐτὸς ἄρχισε νὰ μὲ περιποιῆται, δυστυχῶς τὸν μιμήθηκαν καὶ ἄρχισαν κ' αὐτοὶ νὰ θέλουν νὰ μὲ ἐξυπηρετήσουν μὲ κάθε τρόπο, ὄχι ἴσως γιὰ νὰ φανοῦν ἀρεστοὶ σ' ἐμένα, μὰ στὸ Γάλλο συνάδελφό μου.

Ἕνας χοντρός, μὲ κάτι ἀπάισια μοῦτρα, τοῦ ἴσως πρὸ χρόνων νὰ τοῦ τὰ εἶχαν κάνει πατσὰ σὲ κανένα καυγαδάκι, στὴν Πόλη, στὴν Ἀλεξάντρεια ἢ καὶ στὴ Δαμασκό, ὅπου θὰ ἐξασκοῦσε βέβαια τὸ ἐντιμο ἐπάγγελμα τοῦ ἐμπόρου τῆς λευκῆς σαρκός, ἤρθε κοντά μου, μὲ χτύπησε προστατευτικὰ στὸν ὦμο καὶ ἔπεσνα μὲ κάτι ὑπερβολικὰ θεατρικὲς χειρονομίες, σὰν ἠθοποιὸς τοῦ παλιοῦ δραματικοῦ θεάτρου, μοῦ λέει, κυττάζοντας βέβαια πάντα ἐνδεικτικὰ τὸν Γάλλο ἀξιωματικό:

—Θὰ σᾶς συνοδεύσω ἐγώ. Θὰ πᾶμε μὲ αὐτοκίνητο. Θὰ ἔχω δυὸ λιποτόμια. Ἕνα στὸ δεξὶ χέρι καὶ ἄλλο στὸ ἀριστερό. Καὶ ἂς τολμήσουν τότε νὰ σᾶς πάρουν ἀπὸ μένα!

Φαίνεται πὼς αὐτὸ τὸ κόλπο θὰ τὸ εἶχε ξανακάνει, ἀπαγγόντας κάποια χανούμισσα ἀπὸ τὸ χαρέμ κανενὸς Πασᾶ, γιὰ χάρι κάποιου παραλῆ Εὐρωπαίου.

Τώρα γελάω, μὰ τότε, σας βεβαιώ, δὲ γελοῦσα. Εἶχα ἀγανακτήσει μὲ τὴν κατάντιαι καὶ ἀπάντησα ἀρκετὰ θυμωμένος στὸν κύριο ἐκεῖνο. Γύρισα δὲ ἀμέσως καὶ εἶπα στὸ ναυπακὸ ἀκόλουθο:

—Δὲν ὑπάρχει κανένας φόβος. Θὰ πάρω στὸν Πειραιὰ μιὰ ἐμπορικὴ βάρκα καὶ θὰ πάω στὴ φυλακίδα σας. Κανεὶς δὲν θὰ μ' ἐμποδίση. Ἄμα μιὰ φορὰ φτάσω ἐκεῖ, τὰ ἄλλα εἶνε εὐκολότερα. Γι' αὐτὸ τὸ μόνο ποὺ ζητάω, εἶνε μιὰ κάρτα σας γιὰ τὸν κυβερνήτη τῆς φυλακίδας.

Ὁ Γάλλος ἀξιωματικὸς εἶδε τὴν ἀγανακτησί μου καὶ εἶπε στοὺς κυρίους αὐτοὺς νὰ μὴ μ' ἐνοχλοῦν πειά. Μὲ παρεκάλεσε δὲ νὰ περιμένω λιγάκι γιὰ νὰ πάη στὸ γραφεῖο του νὰ μοῦ γράψη τὴν κάρτα.

Μόλις ἔφυγε, ἄλλη περιπέτεια: Φτάνει κάποιος καλοντυμένος καὶ γλυκούτσικος μ' ἕνα πιάτο σπὰ χέρια γεμάτο φαΐ! Ἀπὸ τὴν ἐμφάνισί του καὶ τὸν τρόπο ποὺ κρατοῦσε τὸ πιάτο, φαινόταν πὼς ἡ τέχνη τοῦ σερβιρίσματος δὲν τοῦ ἦταν ἐντελῶς ἄγνωστη. Ἴσως νὰ εἶχε κάνει γκαρσόνι σὰ ἴδια κέντρα ποὺ ἐξυπηρετοῦσε ὁ χοντρός. Τὸ ἀφίνει τὸ πιάτο μπροστά μου καὶ μοῦ λέει μὲ ὕφος μελιστάλαχτο:

—Αὐτὸ εἶνε γιὰ σᾶς!

—Μὰ δὲν ἤρθα ἐδῶ νὰ φάω· τοῦ ἀπαντάω.

—Μὰ ὅλοι ὅσοι ἤμαστε ἐδῶ τρῶμε. Ἡ Γαλλικὴ ἐτυμρεσία φροντίζει νὰ τρέφη ὅλους ὅσους προσχωροῦν στὸ κίνημα. Λοιπόν, τὸ φαΐ εἶνε περίφημο! Μὰ πῶς, δὲν πεινᾶτε;

Ἦταν τόσο ὑποχρεωτικὸς καὶ κομψὰ συμπαθητικός, ποὺ αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ἀγανάκτησα, μὰ γέλασα ἀπὸ μέσα μου. Ὁ κακομοίρης! Ἀπροοῦσε πῶς ὑπάρχουν ἄνθρωποι νὰ μὴν πεινᾶνε καὶ νὰ προσχωροῦν στὰ κινήματα.

* * *

Ὁ κυβερνήτης τῆς Γαλλικῆς φυλακίδας στὸν Πειραιὰ, ἦταν ἕνας πολὺ καθὼς πρέπει καὶ εὐγενέστατος ἄνθρωπος. Κάτοικος πολὺ πλούσιος καὶ ἀπὸ μεγάλη καὶ παλιὰ Γαλλικὴ οἰκογένεια, παραιτηθεὶς ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ, ποὺ τώρα ὑπηρετοῦσε ἔφεδρος. Τὸ πολὺ μάλιστα ἦταν ἡ ἴδια θαλαμηγός του, ποὺ τὴν ἐπέταξε ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις γιὰ τὸν πόλεμο καὶ τὸν ἄφησε μέσα κυβερνήτη. Αὐτὸς μοῦ ἔδωσε ἀμέσως τὸ μέσον νὰ πάω ὥς τὸ Κερατσίνι καὶ νὰ ἐπιβῶ στὴν «Ὕδρα». Μὰ μὲ τὸν ὑποχρεωτικώτατο αὐτὸν κόμπτα ἢ μαρκήσιο —δὲν θυμᾶμαι τώρα καλὰ ποιός ἀκριβῶς ἦταν ὁ τίτλος του— συναντήθηκα πολλὲς φορὲς ἀκόμα. Τὴν πολυτελέστατη θαλαμηγό του τὴν εἴχαμε βρεῖ γιὰ ἀποκοῦμπι καὶ ἐκεῖ ἀνταμωνόμαστε ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ μὲ τὶς οἰκογένειές μας, ποὺ ἐρχόντουσαν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ μᾶς βλέπουν. Ἐκεῖ γινόντουσαν καμμιὰ φορὰ καὶ συγκεντρωτικὲς σκηνὲς μὲ τοὺς ἐρωτευμένους νεαροὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τὶς ἀγαπημένες τους, ποὺ ἔκλαιγαν γιατὶ αὐτοὶ ἔφευγαν ἐπανοστάτες πρὸς τὸ ἄγνωστο καὶ ἀνησυχοῦσαν τί θ' ἀπογίνουν! Ὁ ὑποχρεωτικώτατος μαρκήσιος ἐπληροφόρεε αὐτὰ τὰ τριφερὰ ζευγαράκια καὶ τοὺς ἔδινε μὲ τρόπο καὶ μὲ ἀλλοδαπὸ Γαλατικὴ εὐγένεια νὰ καταλάβουν πὼς ἡ θαλαμηγός του ἔχει πολλὰ διαμερίσματα καὶ δωμάτια καὶ πὼς μποροῦν, ἂν θέλουν, ν' ἀποτραβηχτοῦν ἐκεῖ, μακριὰ ἀπ' τὴ διάφορα βλέμματα. Ἐκεῖ συναντήθηκα κ' ἐγὼ μὲ τὴ γυναῖκα ποὺ τότε ἀγαποῦσα καὶ τὸ ἔμπειρο σ' αὐτὰ τὰ ζητήματα μάτι τοῦ Γάλλου γλεντζὲ μᾶς κατάλαβε κ' ἔβαν ἡ κυρία ἀπὸ τὴ συγκίνησί της ἔπαθε μιὰ ὑστερικὴ προσβολὴ καὶ παρ' ὀλίγον νὰ λιποθυμήση, τὴν ἀδθήγησε ἀμέσως στὴν κάμαρά του, ποὺ ἦταν θαῦμα πολυτέλειας καὶ κομψότητος, σὰν ἕνα εἶδος πλωτῆς γκαρσονιέρας· τῆς ἔδειξε ἕναν καναπὲ γιὰ νὰ ξαπλωθῆ κ' ἔπειτα, φεύγοντας, μοῦ ἔδωσε ἀπὸ τὸ μπουντουάρ του μιὰ μπουκάλα κολώνια καὶ μοῦ συνέστησε νὰ προσπαθήσω μ' αὐτὴ νὰ συνεφέρω τὴν κυρία.

* * *

Στὴν «Ὕδρα» μέσα βρῆκα καὶ πολλοὺς ἄλλους συναδέλφους ποὺ προσχώρησαν σὰν καὶ μένα, στὸ κίνημα. Μὰ δὲν τοὺς ἔστρωξε ὅλους ἡ ἴδια ἰδεολογία. Ἄλλοι ἦσαν Βενιζελικοὶ καὶ γι' αὐτὸ καὶ μόνο προσεχώρησαν, ἄλλοι πάλι ἦσαν δυσαρεστημένοι μὲ τὴν κρατοῦσα τότε κατάστασι· νόμιζαν πὼς εἶχαν ἀδικηθεῖ κάπ παραγκωνισθεῖ καὶ πήγαιναν στὸ κίνημα νὰ ἐ-

ἐκφρασθῆ ἡ νέα κατάστασις, ἐὰν ἐπικρατήση, τὴν ἀξία τους καὶ τὴ θέσι τους. Ἦσαν ἄλλοι πάλι, σὰν καὶ μένα, ποὺ προσχωροῦσαν ἀπὸ καθαρὰ μόνο γιατὶ εἶχαν πεποίθησι πὼς θὰ νικηθῆ ἡ Γερμανία. Οἱ ἀντιπροσωπευτικοὶ ὅμως ἀπὸ ὅλους μας ἦσαν μερικοὶ ἀκόμα ἀμόσταυροι καὶ ἀξιωματικοί, ποὺ δὲν εἶχαν καμμιὰ ἰδεολογία καὶ καμμιὰ πολιτικὴ, μὰ προσχωροῦσαν μόνο καὶ μόνο γιὰ τὴν περιπέτεια, γιατὶ ἦταν νὰ ταξιδέψουν πρὸς τὸ Ἄγνωστο. Κι' ἐπάνω ἀπ' ὅλους ὁ ἀρχηγός, ἦταν ἕνας Ἥρωας! Αὐτός, ἂν θέλετε μάλιστα νὰ ἀρχίσετε ἤρθε Κωνσταντινικὸς καὶ Γερμανόφιλος στὶς πεποιθήσεις του, μὰ προχωροῦσε γιατὶ ἀπὸ τούτη τὴ μεριὰ θὰ γινόταν πόλεμος, σὲ ἄλλο ἦταν ὁ κίνδυνος! Καὶ αὐτὸς ἔνιοιωθε πὼς ζοῦσε μονάχα ἄμα ἀντιμετώπιζε τὸν κίνδυνο. Αὐτὸς καὶ μόνο ἦταν ἡ ζωή του, τὸ προτέρημά του, τὸ ἐλάττωμά του, τὸ παιγνίδι του, ὁ ἀλκοολισμός του! Τέτοιος ἦταν ὁ δεύτερος ἀεροπόρος Μωραϊτίνης.

Ἐγὼ γιὰ νὰ δικαιολογήσω τὴν προσχώρησί μου, ἔστειλα ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνο ἕνα γράμμα στὴν «Ἑστία», ἄπου σὲ λίγες γραμμὲς φανέρωνα τὶς ἀποψεις μου, ποὺ σᾶς ἐξέθεσα στὸ προηγούμενο σημείωμά μου. Ἔλεγα δηλαδὴ πὼς δὲν εἶμαι κωθόλου Βενιζελικός. Δυνατὸν ἡ θεμιτὸν καὶ τοὺς Γερμανούς. Μὰ δὲ θέλω ποτέ, σύμφωνα μὲ τὴ φωνὴ ποὺ ἔβαβα, νὰ χτυπήσω τοὺς ἐπαναστάτες, νὰ βρεθῶ ἀντιμέτωπος μὲ κείνους τοὺς Ἕλληνες ποὺ προσχωροῦν στὸ κίνημα καὶ ἀπὸ νομίζουν πὼς εἶνε τὸ συμφέρον τῆς Ἑλλάδας, γιατὶ εἶμαι καὶ ἐγὼ Ἕλληνας, ὅσο καὶ ἂν μὲ λένε Χόρν.

Μόλις φτάσαμε στὴ Θεσσαλονίκη, ὅλοι οἱ φίλοι καὶ συνάδελφοι μοῦ ἀποστόφρασα, ποὺ εἶχαν καὶ ἀνκαδιμιασεεῖσει τὸ γράμμα αὐτὸ μὲ τὰ ἀγγλικὰ γράμματα καὶ μὲ ἕνα σωρὸ σχόλια, μὲ συνεχάρηκαν γιατὶ ἔφθασαν πολιτικότατο. Βέβαια ἐγὼ δὲν τὸ ἔγραψα μὲ τὴν πρόθεσι αὐτή. Ἡ πολιτικὴ εἶνε γιὰ μένα «τέρα ἀνκόγνιτο». Ἐγὼ τὸ ἔγραψα ἐπειδὴ ἔτσι νομίζω πὼς εἶνε τὸ συμφέρον τῆς Ἑλλάδας, γιατὶ εἶμαι καὶ ἐγὼ Ἕλληνας.

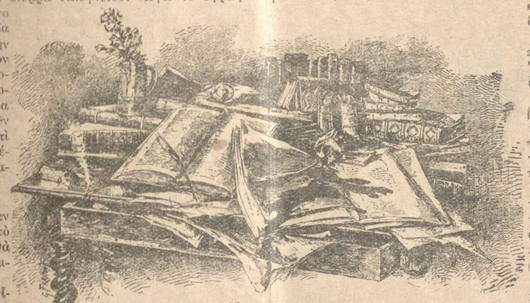

Μὰ ἀπὸ μόνο γιὰ νὰ πῶ τὸν πόνο μου καὶ νὰ ξεσπάσω, μὰ τυχαία ἔγινε τέτοιο. Ἀκριβῶς αὐτὴ τὴν ἡμέρα ἔπρεπε νὰ κάνη στὸν λόγο τὸ κίνημα: Πῶς δὲν προσχωρεῖν δηλαδὴ σ' αὐτὸ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν προσωπολατρεία τὸν Βενιζέλο, μὰ προσχωροῦν οἱ Ἀντιβενιζελικοὶ ἀκόμα, γιατὶ νόμιζαν πὼς πρὸς αὐτὸ τὸ μέρος εἶνε τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδας.

* * *

Μιὰ μέρα μᾶς παράγγειλαν ἀπροσκόπιστα ὅλοι μέσα στὸ λιμάνι ὁ ἀρμαμένη ὥρα, γιατὶ θὰ ἔρχεται ὁ Βενιζέλος νὰ μᾶς χαιρετήσῃ.

Ἤξερα πὼς ὁ Βενιζέλος εἶχε ἀποδείξει τὰ ἔργα μου, ἀπὸ τὸ ἀμάμα ποὺ ἦταν στὴν Ἑλλάδα, γιατὶ κάποτε, ὅταν πρωτόγινε Πρωθυπουργὸς καὶ εἶχε ἀποδείξει τὸ ὑπουργεῖο τῶν Ναυτικῶν, εἶπε σὲ κάποιον ἀξιωματικό, ὅπου ἦταν ἐκεῖ μέσα στὰ διάφορα ἔγγραφα ἤρθε καὶ τὸ ὄνομά μου.

—Ποιός εἶνε αὐτὸς ὁ Χόρν; Μήπως εἶνε αὐτὸς ποὺ γράφει γιὰ τὴ Φάτσα;

Ἀπὸ τὸ ξαναθυμήθηκα ὅταν μᾶς ἀνήγγειλαν τὴν ἐπίσκεψή του, καὶ φανταζόμουν ἴσως, πὼς ἐπειδὴ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ μιλήση ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς, ὅπως εἶνε κανονισμένο ἀπὸ τοὺς ἄγραφους κανόνες τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, ἕνας ἀνώτερος σὲ μιὰ συγκέντρωσι νὰ λέη δυὸ λόγια σὲ ὅλους τοὺς κατωτέρους του, θὰ μοῦ ἔκαμνε κάποια κοῦβεντα γιὰ τὸ θέατρο, γιὰ νὰ κόψη καὶ τὴ μονοτονία τῆς ἀπόστασεως ἀνάμεσα μὲ τοὺς ἄλλους συναδέλφους μου.

Ὅταν ἔφτασε μὲ τὴ βάρκα, τὸν ὑποδέχτηκε στὴ σκάλα ὁ κυβερνήτης Βρατσάνος, ὅπως ἀπαιτοῦν οἱ κανονισμοί, καὶ τὸ πλήρωμα παρατεταγμένο στὸ κατάστρωμα φώναξε τρεῖς φορές: «Ζήτω τὸ Ἔθνος» ἐν ἀντὶ τοῦ κανονισμένου τότε: «Ζήτω ὁ Βασιλεύς».

Ἀνεβήκανε πρῶτα τὸ πλήρωμα καὶ τοὺς εἶπε δυὸ λόγια κολακευτικὰ γιὰ τὴν προσχώρησί τους στὸ κίνημα καὶ ἔπειτα πέρασε στὸ ἀρμαμα τοῦ κυβερνήτου, ὅπου προσκληθήκαμε καὶ ὅλοι οἱ ἀξιωματικοί, γιὰ νὰ πιοῦμε ἕνα κοκοσί μαζὺ μὲ τὸν Βενιζέλο, ποὺ ἤθελε νὰ μᾶς γνωρίση, νὰ μᾶς δῆ καὶ νὰ μᾶς μιλήση.

Δὲν ἔμπορῶ νὰ τὸ ἐξηγήσω. Μπορεῖτε ἴσως νὰ μοῦ τὸ ἐξηγήσετε σεῖς; Σὲ ὅλους τοὺς ἀξιωματικοὺς εἶπε καὶ ἀπὸ ἕναν· καλὸ λόγο. Ἐμίλησε σὲ ὅλους πρῶτα μαζὺ καὶ ἔπειτα στὸν καθένα χωριστά. Μόνο ἐμένα μὲ κύτταζε χαρακτηριστικὰ μέσα ἀπὸ τὰ γυαλιά του, σὰν νὰ ἤθελε νὰ μὲ ψυχολογήση, μὰ δὲν μοῦ εἶπε οὔτε μιὰ λέξι. Γιατί αὐτό; Λέτε αὐτός, ποὺ μαζὺ μὲ τὴ μεγάλη δραστηριότητα ἔχει πολὺ μέσα στὴν ψυχή του κάτι ἀπὸ τὴ γυναικεία διαίσθησι, προσέχει πολὺ συνετέλεσε στὴ διπλωματική του ἐπιδεξιότητα, νὰ μυρίστηκε πὼς ἐγὼ ἴσως τὸν θαυμάζω γιὰ πολλὲς καλὲς ἰδιότητές του, μὰ ποσῶς ἀπὸ τοῦ νὰ τὸν λατρεύω τυφλὰ καὶ ἀθεράπευτα ἀπὸ πάντων, ὅσο καὶ ἂν τὸν θεωρῶ μεγάλο σὰν πολιτικό, σὰν ἄνθρωπο τὸν θεωρῶ κάπως κατώτερο.

Θὰ μοῦ πῆτε, καὶ πολὺ δίκαια; «Πῶς ἀνάγκη νὰ διαισθανθῆ ὅλα αὐτά; Δὲν ἀρκεῖ πὼς στὸ γράμμα σου ἔλεγες πὼς δὲν εἶσαι Βενιζελικός;» Πολὺ καλά. Μὰ δὲν εἴπαμε πὼς τὸ γράμμα ἦταν πολὺ λιτικώτατο καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς αὐτός, σὰν πολιτικὸς ποὺ εἶνε καὶ ἀμὲ τὸ παραπάνω, ἔπρεπε νὰ τὸ ἐντιμήση. Μὰ τώρα σὰν νὰ σᾶς ἀκούω νὰ μοῦ ψιθυρίζετε: «Μά, κοῦτε, θὰ τὸ ἐτιμοῦσε, ἂν καταλάβαινε πὼς γράφτηκε μὲ σκοπιμότητα ἔτσι. Μὰ διαισθάνόταν πολὺ καλὰ πὼς τοῦ ἔλειπε ἡ πολιτικὴ σκοπιμότητα καὶ ἔγινε μόνο μὲ ἀγνότητα καὶ εἰλικρίνεια. Δηλαδὴ μ' ἄλλους λόγους ὅ,τι ἔγραψες, τὸ πίστευες κάπως». Λέτε λοιπὸν μόνο γι' αὐτὸ νὰ μὴ μοῦ μίλησε; Τὸν ἔχετε λοιπὸν γιὰ τόσο.....

Ἀποφεύγω νὰ δώσω τὸν χαρακτηρισμό, γιατὶ πῶς τὸ θέλετε, δὲν τὰ πιστεύω ὅσα μοῦ λέτε, δὲν τὰ πιστεύω, οὔτε θὰ τὰ πιστέψω ποτέ!

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ ΚΒ' μέρος.

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΓΕΙΤΟΝΩΝ ΜΑΣ

ΤΟΥΡΚΙΚΑ ΠΕΖΟΤΡΑΓΟΥΔΑ

(Τοῦ Φουζουλῆ)

I

Ὤ, πόσο εὐτυχισμένες ἦσαν ἡ μέρες ἐκεῖνες ποὺ ἔβλεπα συχνὰ τὸ πρόσωπό σου! Ἡ λαμπάδα τῶν ματιῶν σου ἄστραφτε ἀπὸ φῶς στὴν προσδοκία τοῦ ἀγκαλιάσματος....

Γεμάτο ζωὴ ἔστεκε κοντά σου τὸ σῶμα μου τὸ ἀδύνατο. Ἡ ἡδονὴ ποὺ δοκίμαζα, βλέποντάς σε, καταστρέφνε κ' ἀπάλυνε τὴ θλιμμένη μου καρδιά...

Ποτὲ δὲν ἐμόλυνε ἡ σκόνη τὸ δρόμο τῆς εὐτυχίας μου. Τὰ βάσκανα μάτια ἦσαν πάντα μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀγάπη μου...

Ἤμουν Ἀδὰμ καὶ μὲ δέχτηκες σ' ἀνθισμένο σου κιόσκι. Κατοικία μου ἦταν ἡ Ἐδέμ, ποτό μου τὸ Κεβσὲρ καὶ φιλενάδα μου ἐσύ, ὁραῖο μου Οὐρί...

Ἡ τύχη πραγματοποιοῦσε πρόθυμα κάθε ἐπιτυχία μου. Εὐχὴ γινόταν μόλις τὴν ἔλεγα, κ' ἡ καρδιά μου δὲν ἀνησυχοῦσε καθόλου ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ χωρισμοῦ.

Τί σημασία ἔχει τώρα, ἂν ἡ μοῖρα ρίξη τὴ θλῖψι στὴν ψυχὴ τοῦ Φουζουλῆ; Στὶς ἡμέρες τὶς παληὲς ἦταν περήφανος καὶ ξένοιαστος...

II

Ἀντικρύζω τὸ πρόσωπό σου, ὦ θεά, κ' ἀμέσως ὁ θαυμασμός μου μὲ ἀφίνει ἀμίλητον. Κι' ὅποιος μὲ βλέπει τόσο δυστυχισμένο, καταλαβαίνει γιατὶ μεταμορφώθηκα σὲ φάντασμα...

Δὲν δείχνεις ἀγάπη σὲ μένα, οὔτε μοῦ φέρνεσαι μὲ συμπόνια, ἀλλὰ μένεις μπροστά μου σκληρὴ καὶ ἀλύγιστη. Ὁ ἔρωτάς σου μὲ σέρνει σὰν ἴσκιο κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σου...

Ἡ μοῖρα μου εἶνε κακή, τὸ πεπρωμένο μου προβάλλει σκοτεινό... Ἡ ἐλπίδα πὼς θὰ μ' ἀγαπήσης ἔσβυσε πειά...

Εἶμ' ἕνας ζητιάνος κ' ἐσὺ μιὰ βασίλισσα. Καὶ δὲν δέχεσαι ν' ἀνταπαριθῆς στὸν ἔρωτά μου. Τί νὰ κάμω ὅμως; Ἡ δυνατή μου ἀγάπη μὲ τυφλώνει καὶ μὲ ἀναστατώνει...

Ὤ, μὴ μοῦ ρίχνεις τὶς σαΐτες τῶν βλεμμάτων σου. Διατρυγοῦνε τὰ σπλάχνα μου καὶ χύνουνε τὸ αἷμα μου. Ὤ, μὴ μοῦ δείχνεις τὶς πλεξίδες τῶν μαλλιῶν σου, ποὺ μοῦ παίρνουν τὸ μυαλό...

Ἡ ζωὴ μὲ κρατάει δεμένον μὲ τὶς ἀλυσσίδες τοῦ ἔρωτα κοντὰ στὶς νέες καλλονές. Κάθε κόρη ἀμορφη τῆς Εὔας μὲ σέρνει αἰχμάλωτο μὲ τὸ χαιμόγελό της....

Ὤ, Φουζουλῆ, μὴν ἀφίνεις τὸ δρόμο τῆς ἀγάπης ποὺ νὰ γεμάτος θλίψεις κ' ἀγκάθια. Ἡ ἀγάπη εἶνε ἡ ἀρετή μου καὶ μ' αὐτὴ φτερουγίζω πάντα στὴ σφαῖρα τῆς ἁρμονίας...

III

Ὤ, ἀγαπημένη μου, ἂν γιὰ χάρι σου πάσω ἔχθρα μὲ ὅλον τὸν κόσμο, δὲν θὰ στενοχωρηθῶ. Ἀρκεῖ νὰ μοῦ μείνης ἐσὺ μόνη πιστή κ' ἀληθινὴ φιλενάδα μου...

Μὰ καὶ σὺ μὲ προδίνεις, ἄκαρδη κόρη... Καὶ σὺ ζητᾶς νὰ μοῦ σπαράξης τὴν καρδιά.... Ἔλεος.... Ἔλεος, ἀγαπημένη!...

Ἡ σκληρὴ ἀγαπημένη μου σήκωσε τὴ μαχαίρι τοῦ βασιλιᾶ ματός της. Πρόσεχε, καρδιά! Ἀδράσι θανάτου ἤρθε γιὰ σένα. Βαρειὰ βασανιστήρια γιὰ μένα.....

Ὤ, Φουζουλῆ, φτωχὲ ἐρωτευμένε μ.. Τί ζητᾶς στοὺς δρόμους τῆς ἀγάπης; Ἄνοιξε ὁ ἴδιος τὸ κιβοῦρι σου κ' εἶμαι μέσα σ' αὐτὸ νὰ βρῆς γαλήνη κ' ἀνάπαυσι....

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΕΣ ΦΑΝΤΑΣΜΑΓΟΡΙΕΣ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΕΤΤΑΣ ΑΝΤΡΕ

ΥΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

(Μπαλέττο—παντομίμα μονόπρακτη)

(Μπρὸς σ' ἕνα δάσος.—Δεξιά, ἕνα σπίτι μὲ κόκκινα κεραμίδια, κρυμμένο στὰ φυλλώματα καὶ στὰ λουλούδια. Στὸ βάθος, ἕνας βάλτος, στὰ νερὰ τοῦ ὁποίου καθρεφτίζεται τὸ φεγγάρι...'Αριστερὰ καὶ δεξιὰ δέντρα καὶ λουλούδια).

Μόλις σηκώνεται ἡ αὐλαία, παρουσιάζεται ὁ Πιερρότος, ὁ ὁποῖος προχωρεῖ μὲ βῆμα ἀργό, κρατώντας μιὰ κιθάρα κάτω ἀπ' τὴ μασχάλη του.

Κιττάζει πρὸς ὅλες τὶς μεριὲς μὲ προφύλαξι... Μὰ δὲν ἀκούγεται κανένας ἄλλος θόρυβος, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν αὔρα τῆς ἀνοιξιάτικης νύχτας, ποὺ τραγουδάει γλυκὰ μέσα στὰ φυλλώματα.

Μὴ βλέποντας κανένα γύρω του, ὁ Πιερρότος ἀρχίζει νὰ σιγοπαίζῃ στὴν κιθάρα του, γιὰ νὰ κάνῃ τὴ συνηθισμένη του serenata στὴν ἀγαπημένη του Κολομπίνα.

Παίζει στὴν κιθάρα του τὸ **αἰώνιο καὶ** πάντα νέο τραγοῦδι τῶν ἐρωτευμένων, ποὺ τάξου ὁ ἕνας στὸν ἄλλο μὲ λυγμοὺς στὴ φωνή τους ἕναν ἔρωτα, ποὺ δὲν θὰ τελειώσῃ ποτέ...

Μὰ μιὰ πόρτα ἀνοίγει ξαφνικὰ κ' ὁ Κρισπίνος παρουσιάζεται μ' ἕνα φανάρι στὸ ἕνα του τὸ χέρι καὶ μ' ἕνα ραβδὶ στὸ ἄλλο.

Ὁ Κρισπίνος εἶν' ἕνας στρωμένος γέρος, ὁ ὁποῖος, ἀκούγοντας τοὺς ἤχους τῆς κιθάρας, βγῆκε ἔξω μὲ τὴν πρόθεσι ν' ἀπομακρύνῃ κακὴν κακῶς τὸν ἐρωτευμένο τραγουδιστή.

Μὰ ὁ Πιερρότος, βλέποντάς τον, κρύβεται μέσα στὰ κλαδιὰ τοῦ βάλτου κι' ἔτσι ὁ γέρο Κρισπίνος δὲν κατορθώνει νὰ τὸν ἀνακαλύψῃ πουθενά....

Ἔτσι, ἔπειτ' ἀπὸ μερικὲς μάταιες ἀναζητήσεις, ξαναγυρίζει στὸ σπίτι του, μουρμουρίζοντας.

Τοῦ κάκου τὴν ἱκετεύει καὶ κλαίει...

Ὁ Πιερρότος βγαίνει μὲ προφύλαξι ἀπ' τὸν κρυψῶνα του καὶ κάνει τὸ γύρο τοῦ σπιτιοῦ, μὲ τὴν πρόθεσι νὰ βρῇ καμμιὰ γωνιὰ τοῦ τοίχου, γιὰ νὰ σκαρφαλώσῃ ἐπάνω....

Μὰ ἔξαφνα, ἕνας μακρινὸς ἦχος μουσικῆς φτάνει ὥς τ' αὐτιά του.... 'Αφουγκράζεται ξαφνιασμένος καὶ χώνεται πάλι στὴν κρύπτη του, ἀκούγοντας τοὺς μουσικοὺς νὰ πλησιάζουν....

Εἶνε ἡ συνοδεία ἑνὸς χωριάτικου γάμου, στὸν ὁποῖο εἶχαν παρασταθεῖ ὁ γιὸς τοῦ Κρισπίνου, Κάσσανδρος κ' ἡ ἀνεψιά του Κολομπίνα, τὴν ὁποία ὁ νέος θέλει νὰ κάνῃ γυναῖκα του.

Οἱ χωρικοί, κολακευμένοι ἀπὸ τὴν παρουσία τους, θεώρησαν τιμή τους νὰ τοὺς συνοδεύσουν ὥς τὸ σπίτι τους....

Μπρὸς στὴν εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ, ὁ Κάσσανδρος διώχνει τοὺς χωρικοὺς κὰ τοὺς μουσικοὺς καὶ μπαίνει μέσα μαζὶ μὲ τὴν Κολομπίνα κλείνοντας καλὰ πίσω του τὴν πόρτα.

Οἱ χωρικοί, ἀπογοητευμένοι, φεύγουν....

Ὅταν ὁ θόρυβος τῶν βημάτων τους σβύνει πειὰ βαθειὰ μέσα σὸ δάσος, ὁ Πιερρότος παρουσιάζεται πάλι ἀπὸ τὸν καλαμιῶνα καὶ χτυπάει συνθηματικὰ πρῶτες φορὲς τὰ χέρια του.

Ἀμέσως ἡ Κολομπίνα παρουσιάζεται ἀπὸ παράθυρό της.

Ὁ Πιερρότος τῆς στέλνει φιλήματα μὲ τὸ χέρι του καὶ τῆς κάνει νόημα νὰ κατέβῃ κάτω....

Ἔτσι σὲ λίγο, ἡ νέα κόρη βρίσκεται κοντὰ στὸν ἀγαπημένο της.

—Βλέπεις, τῆς λέει ὁ Πιερρότος, βλέπεις, ὦ ἀγαπημένη μου, τί ὡραία νύχτα ποὺ εἶν' ἀπόψε.... Ἡ μεθυστικὲς εὐωδιὲς τοῦ 'Απρηλιοῦ περνοῦν μέσ' ἀπ' τὰ φυλλώματα, σὰν ἐρωτικὰ μουρμουρίσματα.... Εἶνε ἡ ὥρα ποὺ οἱ ἐρωτευμένοι τραβοῦν ἀγκαλιασμένοι κάτω ἀπ' τὰ φυλλώματα, ποὺ τὰ φωτίζει τὸ φεγγάρι.... Εἶνε ἡ ὥρα ποὺ κάθε ἐρωτευμένος παίρνει φιλήματα ἀπὸ τὰ τριανταφυλλένια χείλη τῆς πολυαγαπημένης του.... Ἡ ψυχή τῆς ἀνοιξιάτικης νύχτας χαδεύει τὰ χρυσὰ σου μαλλιά.... Ἔλα μαζύ μου κ' ἄφησε τὸ φεγγνάρι Κάσσανδρο....

—Ὦ, Πιερρότε, ἀπαντάει ἡ Κολομπίνα, τὸ πρόσωπό σου λάμπει μέσα στὴ νύχτα σὰν κρίνος.... Σ' ἀγαπῶ κ' εἶμαι δική σου... Μακρυὰ ἀπ' τοὺς ζηλότυπους κηδεμόνες.... Ἢ θὰ γίνω γυναῖκα σου ἢ κανέναις ἄλλος ἄνδρας δὲν θὰ μὲ πάρῃ στὸν κόσμο....

Μὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἀκούγεται ξαφνικὰ ἕνας θόρυβος. Ἡ νέα κόρη, τρομαγμένη, ξαναγυρίζει σπίτι της, λέγοντας στὸν ἐρωτευμένο νέο νὰ τὴν περιμένῃ. Τοῦ λέει πὼς θὰ γυρίσῃ σὲ λίγο.

Ἡ Κολομπίνα ἐξαφανίστηκε κ' ὁ Πιερρότος πλανιέται μελαγχολικὰ στὴν ὄχθη τοῦ βάλτου, ποὺ τὸν λούζει τὸ σεληνόφως.

Ἔξαφνα σταματάει καὶ κοιτάει μὲ ἱκανοποίησι τὸ ἄστρο τῆς νυχτός....

—Τί ὡραία ποὺ εἶνε ἡ φοβερὴ!.... Πόσο λαμπρὴ φαίνεται ἀνάμεσα στ' ἀστέρια ποὺ τὴν περιστοιχίζουν.... Ὦ λαμπρὸ ἄστρο τῶν ἐρωτικῶν νυχτῶν, ποὺ εἶσαι λοιπὸν ἐσὺ ποὺ φαίνεσαι σὰν θεῖο μάτι τῶν ἀπεράντων οὐρανῶν;.... Ὅποια κ' ἂν εἶσαι, ἡ καρδιά μου πετάει πρὸς ἐσένα, ἡ ψυχή μου, ἐρωτευμένη μὲ τὴ γοητεία σου, ἀνεβαίνει πρὸς ἐσένα, ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ ἄπειρο διάστημα.... Σ' ἀγαπῶ, σὲ θέ-

λω, εἶμαι δικός σου.... Μὴν ἀρνεῖσαι τὴν ἀγάπη μου, τὴν ἀγάπη ἑνὸς τέτοιου ἐρωτευμένου ὁ Σελήνη.

Καὶ, λέγοντας αὐτά, ὁ Πιερρότος γονατίζει, φέρνοντας τὸ ἕνα του χέρι στὴν καρδιά του καὶ στέλνοντας μὲ τὸ ἄλλο φλογερὰ φιλήματα στὸ ἀλάνητο καὶ σιωπηλὸ ἄστρο....

Μὰ ἔξαφνα, μιὰ ἀλλόκοτη καὶ γλυκειὰ μουσικὴ ἀκούγεται.... Τὸ φεγγάρι κατεβαίνει ἀργὰ στὸν ὁρίζοντα.

Τὴ στιγμὴ ποὺ ἀγγίζει τὰ γαλάζια κύματα τῆς λίμνης, ἐξαφανίζεται, γιὰ νὰ παραχωρήσῃ τὴ θέσι του σὲ μιὰ γυναῖκα, ντυμένη στὰ ἀλλόκοτα καὶ στολισμένη μὲ καταπληκτικὰ πιπαρούνες.

Γ' ἀστέρια ἔχουν ἀρήσει κ' αὐτὰ τὸ γαλάζιο θόλο κι' ἔχουν μεταμορφωθεῖ σὲ μικρὲς νεράϊδες, ἡ ὁποῖες περιστοιχίζουν ἀπ' ὅλες τὶς μεριὲς τὴν οὐρανία φίλη τοῦ Πιερρότου καὶ σχηματίζουν γύρω τους μιὰ φανταστικαγοριακὴ ἀκολουθία.

Ὁ ἐρωτευμένος Πιερρότος στέκεται κατάπληκτος. Δὲν πιστεύει αὐτὰ ποὺ βλέπει. Μὰ ἡ Σελήνη, μ' ἕνα μυστηριώδη καὶ γοητευτικὸ χορό της, τὸν πλησιμπρίζει γοητευτικὰ χάδια καὶ τὸν τραβάει ἀπαπάκηρα πρὸς αὐτήν....

Ὁ Πιερρότος σὰν τρελλὸς τὴν ἀκολουθεῖ.... Μὰ ἐκείνη τοῦ ξεφεύγει πάντοτε καὶ κάθε φορὰ ποὺ πάει νὰ τὴν πιάσῃ, τ' ἀστέρια τὸν ὁρίζουν τὸ δρόμο....

Τοῦ κάκου τὴν ἱκετεύει καὶ κλαίει.... Τοῦ κάκου τρέχει πίσω τῆς καὶ τὴ φωνάζει.... Πάντοτε φευγαλέα κι' ἄπιαστη, ἡ Σελήνη φεύγει καὶ φαίνεται σὰν νὰ τὸν περιπαίζῃ....

Τέλος, φαίνεται σὰν ν' ἀκούῃ τὶς ἱκεσίες του.... Ἡ Σελήνη ἀγκαλιάζει τὸν Πιερρότο, ὁ ὁποῖος ρίχνεται μπρὸς στὰ πόδια της κ' ἐκφράζει μὲ φλογερὲς ἐκδηλώσεις νὰ τοῦ μιλάῃ γιὰ τὸν ἔρωτά του... Ἀγά—αγά, ξεθαρρεύοντας, πιάνει τὰ χέρια τῆς οὐρανίας φίλης κ' νὰ ἀνοίξῃ σ' αὐτὰ ἕνα φίλημα....

Μὲ ἀμέσως ἀποτραβιέται περίτρομος.... Ἡ ὀπτασία ἐξαφανίστηκε καὶ τίποτε πειὰ δὲν φαίνεται μπροστά του....

Ἀναστενάζει ὁ Πιερρότος νοιώθει τὸ νυχτερινὸ κρύο νὰ τὸν παγώνῃ ἀλλόκληρο....

Ἔνα ξαναγύρισε ἀγά—αγά καὶ θλιβερὰ πρὸς τὸ σπίτι τῆς Κολομπίνας, τὴν ὁποία τόση ὥρα εἶχε ξεχάσει....

Κ' ἡ Σελήνη, κυτταζοντάς τον ἀπὸ πέρα, χωρὶς καμμιὰ συγκίνησι ἢ ζωγραφίζεται στὸ γλυκὺ πρόσωπό της, γάνεται πίσω ἀπὸ τὸ βάλτο....

Ἀστρα χλομιάζουν καὶ σβύνουν σιγὰ—σιγὰ στὸν ὁρίζοντα.... Ἡ ἡμέρα θαμποχαράζει κ' ἡ Κολομπίνα ξαναπαρουσιάζεται στὸ παράθυρό της....

Ὁ Πιερρότος, χαρούμενος ποὺ ξαναβλέπει τὴν ἀγαπημένη του, ἀπὸ ἕνα λίγο ἔλεγκε νὰ προδώσῃ μὲ τὴ Σελήνη, ρίχνεται μπρὸς στὴν πόρτα τῆς μετανοιωμένος, λέγοντάς της πὼς στὸ ἑξῆς δὲν θὰ ἔχῃ πειὰ ἄπιστος....

Ἡ Ἐξαφνίζει κὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, νὰ τὴν ἀπαγάγῃ, ἀφοῦ ὁ βάρος κηδεμόνας της δὲν ἐννοεῖ μὲ κανένα τρόπο νὰ δεχτῆ νὰ γίνῃ γαμπρὸς του....

Μὰ ἐκείνη ἀρνεῖται, κάνοντας τὴ θυμωμένη.

—Ὄχι, τοῦ λέει.... Ἀφοῦ μὲ πρόδοσες, δὲν θὰ γίνω ποτὲ δική σου....

Μὰ ἄλλα λένε τὰ χείλη της κ' ἄλλα λέει ἡ καρδιά της....

Ὁ Πιερρότος σὰν τρελλὸς τότε τρέχει καὶ χτυπάει τὴν πόρτα τῆς....

Ὅλ' ἡ γειτονιὰ ἀνασταστώνεται ἀπὸ τὰ χτυπήματά του....

Ὁ γέρο Κρισπίνος, ἀγουροξυπνημένος, κατεβαίνει κ' ἀνοίγει.... Μὰ, βλέποντας τὸν Πιερρότο, τοῦ κλείνει κατάμουτρα τὴν πόρτα καὶ τρέχει καὶ φωνάζει τὸν Κάσσανδρο...

Ὁ Πιερρότος τῆς στέλνει φιλήματα μὲ τὸ χέρι του...

Ὁ Κάσσανδρος, βλέποντας τὸν Πιερρότο, μένει κατάπληκτος καὶ γίνεται ἔξω φρενῶν....

Ἑτοιμάζεται νὰ τὸν διώξῃ κακὴν κακῶς, μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ παρουσιάζεται ἡ Κολομπίνα ....

Πέφτει στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Πιερρότου καὶ φωνάζει:

—Αὐτὸν ἀγαπάω κ' αὐτὸν θὰ κάνω σύζυγό μου.... Ἐσένα, Κάσσανδρε, δὲν σὲ θέλω... Ἐπειδὴ ὅμως ἐσὺ θέλεις τὴν προῖκα μου περισσότερο ἀπὸ μένα, σοῦ τ' χαρίζω....

Τὰ μάτια τοῦ Κάσσανδρου πετοῦν φωτιές.

—Ὄχι, μουγκρίζει ἄγρια, αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ ποτέ. 'Ακοῦς ἐκεῖ νὰ θέλῃ νὰ πάῃ ἄντρα της ἕναν τρελλὸ Πιερρότο!.... Ἕναν νυχτογυριστή.... Ἕνα θεόρτωχο τροβαδοῦρο.

—Τὸν ἀγαπῶ! ἀναστενάζει ἡ Κολομπίνα.

—Κι' ἐγὼ σὲ λατρεύω! ἀπαντάει ὁ Πιερρότος.

—Ἂν δὲν γίνω γυναῖκα σου, θὰ πέσω στὴ λίμνη!....

—Κι' ἐγὼ θὰ κρεμαστῶ ἀπ' τὸ πιὸ ψηλὸ κλαδὶ ἐκείνης ἐκεῖ τῆς ἰτιᾶς. Καὶ τὸ δέντρο θὰ στοιχειώσῃ καὶ τὰ φύλλα του θὰ θροοῦν τὶς κρύες φεγγαρόλουστες νύχτες τοῦ Γενάρη καὶ θὰ φωνάζουν: «—Κατάρα σ' αὐτοὺς ποὺ χώρισαν τὶς δυὸ ἐρωτευμένες καρδιές!....».

—Ναί, ναί.... Κι' ἡ ψυχή μου, προσθέτει ἡ Κολομπίνα καὶ τὰ ὡραῖα της μάτια γεμίζουν λαμπρὰ δάκρια, ἡ ψυχή μου θὰ πλανᾶται τὶς νύχτες στὴν ὁλόστρωτη ἐπιφάνεια τῶν κοιμισμένων νερῶν καὶ θὰ θρηνῆ καὶ θὰ ζητάη ἐκδίκησι.... ἐκδίκησι!....

Οἱ δυὸ ἐρωτευμένοι ξαναγκαλιάζονται καὶ κλαίνε πικρά.

Ὁ Κάσσανδρος, ποὺ ἐνδιαφέρεται πραγματικὰ μόνον γιὰ τὰ χρήματα τῆς Κολομπίνας, βλέποντας τὰ στερνά, ὑποχωρεῖ. 'Αρκεῖ νὰ κρατήσῃ τὴν προῖκα της. Θὰ βρῆ κατόπιν ἄλλη γυναῖκα.

Ἔτσι τὰ πράγματα κανονίστηκαν.... Καθεὶς θὰ ἔχῃ ὅ,τι θέλει: Ὁ Πιερρότος τὴν καρδιὰ τῆς Κολομπίνας κ' ὁ Κάσσανδρος τὰ λεφτά της....

Καὶ τὸ ἄλλο βράδυ, οἱ χωρικοὶ μὲ τὰ βιολιὰ καὶ τὰ ὄργανα ξαναγυρίζουν γιὰ νὰ παίξουν στὸ γάμο τοῦ Πιερρότου καὶ τῆς Κολομπίνας....

Μὰ ἐδῶ.... πέφτει ἡ αὐλαία....

MARIETTE ANDRE

Η ΔΗΜΩΔΗΣ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΜΑΝΙΑΤΙΚΑ ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ

Ὁ Χάρος τοὺς ἐμάζωξε σὲ μιὰ κάμμενη ρόζη
καὶ ὄντας τοὺς ἐμάζωξε, πάνευ τοὺς κογιονάρει:
—Ἄροχοντες, ποῦν' τὰ γρόσια σας, ποῦνα καὶ τὰ σκουτιὰ σας
καὶ σεῖς, καλὲς νυκοκυρές, πῶχετε τὰ παιδιὰ σας;
—Τὰ γρόσια μας τ' ἀφήκαμε κι' ἄλλοι τὰ ξεφαντώνουν,
καὶ τὰ σκουτιὰ τ' ἀφήκαμε κ' ἄλλοι φορεῖ τὰ λυόνουν,
καὶ τὰ παιδιὰ τ' ἀφήκαμε κ' ἄλλοι μᾶς τὰ μαλώνανν.

Ἤλιε μου, στὸ βασίλεμμα θὲ νὰ σοῦ παραγγείλω,
τὰ λιοβαρέμματα θὰ σοῦ νὰ σὲ ξαναροτήσω
μὴν εἶδες μιὰν ὡραία νεπὰ καὶ μιὰ καλὴ κοπέλλα.
—Γιὰ πές μου τὰ σημάδια της μὴν τὴν ἴδῃ καὶ τὴν εἶδα.
—Ψηλόλιγνη ἦταν στὸ κορμί, κ' ἀστρουδερὴ στὴ φάλλη,
εἶχε τὰ μάτια σὰν ἐλιές, τὰ φρύδια σὰν γιάτιανα,
εἶχε τὸν ἥλιο πρόσωπο, τὰ χείλη της μερτέανα
καὶ μέσ' στὴς Μάνης τὰ χωριὰ σὰν κείνη δὲν εἶν' ἄλλη.
—Ἐμπεβραδὶς ἐπέρνασα στ' Ἅδη τὸ περιβόλι,
ἐκεῖ τῆς γράψαν τ' ὄνομα μὲ τοὺς ἀποθαμένους,
μοῦπε νὰ εἰπῶ στὸ σπίτι της νὰ μὴν τὴν περιμένουν.

* * *

Ὁ Χάρος ἐβουλήθηκε νὰ φτιάσῃ περιβόλι,
τόσσαψε, τὸ καλλέργησε νὰ τὸ δεντροφυτέψῃ.
Φυτεύει νειὲς γιὰ λεμονιὲς καὶ νειοὺς γιὰ χυταρίσσια
φύτεψε τὰ μικρὰ παιδιὰ τριανταφυλλιὲς τριγύρω,
ἔδωλε καὶ τοὺς γέροντες τρογτὴ στὸ περιβόλι.

* * *

Στὴ μέσῃ τῆς ἀκρογιαλιᾶς, στὴν ἄκρη τοῦ πελάγου
εἶνε μπαξὲς μὲ λεμονιὲς κ' ἔχει κιτρὲς μὲ κίτρα,
Ἀνάμεσα μέσ' στὸ μπαξὲ εἶνε κὰ μιὰ βρυσοῦλα,
κ' ἔχουν οἱ νειοὶ τὸ μπαρμπερὶ κ' ἔχουν ἡ νειὲς τὴν πλύστρα.
Ἐκεῖ θὰ πᾶς νὰ ξουριστῆς κ' ἐκεῖ θὰ πᾶς ν' ἀλλάξῃς.

Η ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΥ ΚΥΛΙΣΤΗΚΑΝ ΣΤΟ ΑΙΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΒΟΡΒΟΡΟ

ΛΟΥΚΡΗΤΙΑ ΒΟΡΓΙΑ

Η'.

ΙΔΑΜΕ στὸ προηγούμενο φύλλο, ὅτι ἡ Λουκρητία ἔμεινε δυὸ φορὲς χήρα, γιατὶ τὸν πρῶτο σύζυγό της τὸν ἐφαρμάκωσαν οἱ οἰκεῖοι της καὶ ἀπὸ τὸν δεύτερο φρόντισαν νὰ πάρουν διαζύγιο, τὸ ὁποῖο δόθηκε εὐκολότατα ἀπὸ τὸν πατέρα της, τὸν περιδόητο Πάπα 'Αλέξανδρο ΣΤ'.

Ἡ Λουκρητία παντρεύτηκε καὶ γιὰ τρίτη φορὰ καὶ πῆρε σύζυγό της τὸν 'Αλφόνσο, δοῦκα ντὲ Μπιζίλια, γνήσιο γιὸ τοῦ 'Αλφόνσου Β' τῆς 'Αραγωνίας. Αὐτὸς ἦταν ἕνας πρώτης τάξεως ἄνθρωπος, εὐγενικός, καλόκαρδος, γλυκομίλητος καὶ δὲν ἀνοκατευόταν ποτὲ στὶς ὑποθέσεις τῆς γυναικός του.

Ὁ πατέρας της καὶ ἡ Λουκρητία ἀγαποῦσαν πολὺ τὸν δοῦκα, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἐμπόδισε καθόλου τὸν ἀδελφό της τὸν Καίσαρα νὰ δολοφονήσῃ τὸν κουνιάδο του ὕστερ' ἀπὸ δυὸ χρόνια. Καὶ θὰ δοῦμε λίγο παρακάτω γιὰ ποιὰ αἰτία ἔγινε αὐτό.

Προηγουμένως πρέπει νὰ διηγηθοῦμε ἐδῶ ἕνα ἄλλο περιστατικὸ ποὺ συνέβη τὸν καιρὸ ποὺ ἡ Λουκρητία βρισκόταν χωρισμένη ἀπὸ τὸν δεύτερο σύζυγό της καὶ τῆς ἐτροξένευαν τὸν τρίτο.

Ἐκείνη τὴν ἐποχή, ὁ Φραγκίσκος καὶ ὁ Καίσαρ, οἱ δυὸ γιοὶ τοῦ Πάπα, εἶχαν ἔρθει στὴ Ρώμη ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες, ὅπου τοὺς εἶχε διορίσει διοικητὰς ὁ πατέρας των καὶ λάβαιναν μέρος στὶς γιορτὲς ποὺ δινόντουσαν κάθε τόσο πρὸς τιμήν τους.

Ὁ Καίσαρ ὅμως ζήλευε τὸν ἀδελφό του, δοῦκα τότε τῆς Κρήτης, γιατὶ σκόπευαν νὰ τοῦ ἀναθέσουν ἐπὶ πλέον τὸ δουκάτο τοῦ Βενεβέντο καὶ ἔβλεπε, ὅτι ἡ φήμη του καὶ ἡ ἐπιρροή του αὐξανόταν εἰς βάρος τῆς δικῆς του.

Γύρευε λοιπὸν ἀφορμὴ νὰ τὸν βγάλῃ ἀπὸ τὴ μέση, ἐπειδὴ ἔβλεπε νὰ τοῦ γίνεται ἐμπόδιο σοῦς σωστοῦς του. Καὶ ἡ εὐκαιρία ποὺ ζητοῦσε, δὲν ἄργησε νὰ τοῦ δοθῆ.

Μιὰ μέρα οἱ δυὸ ἀδελφοὶ ἔπιασαν συζήτησι ἂν ἔπρεπε νὰ παντρεύῃ ἢ ὄχι τὴν ἀδελφή τους. Ὁ Φραγκίσκος ἔλεγε πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἀνύπαντρη ἡ Λουκρητία, ἀφοῦ ἦταν ἀκόμα τόσο νέα, ἀλλ' ὁ Καίσαρ ἀποστρίβιζε μὲ ἐπαμυνὴ τὴν ἀντίθετη ἄποψη.

Στὸ τέλος ἄλλαξαν βαρειὰ καὶ ὑβριστικὰ λόγια καὶ ἄφησαν νὰ ἐκδηλωθῆ ὅλη ἡ ἀντιπάθεια καὶ τὸ μῖσος ποὺ ἔνιωθαν ἀπὸ καιρὸ ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον. Ὕστερ' ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο, χωρίστηκαν σχεδὸν σὰν ἐχθροί!...

Ἀργότερα, μὰ βραδειά, ὁ Φραγκίσκος, ἀφοῦ δείπνησε στὸ σπίτι τῆς μητέρας του, σκοτώθηκε κατὰ τὶς ἕντεκα τὴ νύχτα καὶ διευθύνθηκε πρὸς τὸ μέγαρό του, στὸ ὁποῖο γιὰ νὰ φτάσῃ, ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν ἑβραϊκὴ συνοικία.

Προχωροῦσε, ἀκολουθούμενος ἀπὸ ἕνα πιστό του ὑπηρέτη, μέσα στὸ σκοτάδι, ὅταν ἔξαφνα ἐπετέθησαν ἐναντίον του τέσσερες ἄγνωστοι, ποὺ τοὺς ὡδηγοῦσε ἕνας πέμπτος, ἔφιππος αὐτός.

Ὁ Φραγκίσκος στὴν ἀρχὴ ὑπέθεσε πὼς εἶχε νὰ κάμῃ μὲ λωποδύτες, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐσταμάτησαν μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τοῦ πάρουν τὰ χρήματα καί, γιὰ νὰ τοὺς ξεφορτωθῆ, περιορίστηκε νὰ πῆ τ' ὄνομά του.

Οἱ ἀντίπαλοί του ὅμως, ἀντὶ νὰ ὑποκλιθοῦν ἐιμπρός του, ἀκούγοντας ποιός εἶνε, ἄρχισαν νὰ τὸν χτυποῦν μὲ λύσσα, μέχρις ὅτου ἔπεσε νεκρὸς κάτω, δίπλα, στὸν νεκρὸ ἐπίσης, ὑπηρέτη του.

Τότε ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν δολοφόνων ἔφιππος, ὁ ὁποῖος ἤμενε ἀκίνητος καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς αἰματηρῆς σκηνῆς, βλέποντας ξαπλωμένα κατὰ γῆς τὰ δυὸ θύματα τῶν ἐπράβων του, ἔγνευσε σ' αὐτοὺς νὰ σηκώσουν τὸ Φραγκίσκο καὶ νὰ τὸν βάλουν ἐπάνω σ' ἄλογό του. Μόλις ἔγινε αὐτό, οἱ δολοφόνοι ἐξαφανίστηκαν μέσα στὸ σκοτάδι μαζὺ μὲ τὸν ἀρχηγό τους καὶ τὸ πτῶμα τοῦ Φραγκίσκου Βοργία.

Μαντεύετε τώρα ποιὸς ἦταν ὁ ἔφιππος ποὺ μετέφερε τὸ ἄψυχο κορμὶ τοῦ Φραγκίσκου, τρυπημένο ἀπὸ ἑφτὰ βαθειὲς πληγές;

Ἦταν ὁ Καίσαρ, ὁ γιὸς τοῦ Πάπα καὶ ἀδελφὸς τῆς Λουκρητίας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ νεκροῦ καὶ ὁ θανασιμώτερος ἐχθρός του...

Οἱ γονεῖς τοῦ δολοφονηθέντος νέου μάντευαν ἀμέσως τὸ δράστη τῆς δολοφονίας. Μὴ νομίσετε ὅμως, ὅτι κάλεσαν τὸν Καίσαρα καὶ τοῦ ζήτησαν λόγο γιὰ τὴν ἀποτρόπαιη πρᾶξι του. Οἱ Βοργίοι μποροῦσαν νὰ παραβλέψουν τὰ πάντα, προκειμένου νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰ συμφέροντά τους....

Ἐν τούτοις, ὁ 'Αλέξανδρος ΣΤ' λυπήθηκε κατάκαρδα γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ μεγαλείτερου γιοῦ του. Ἔχυσε πύρινα δάκρυα πάνω στὸ πτῶμα του, ὅταν βρέθηκε κάπου πεταγμένο καὶ πέρασε ὁλοκλὴρες ἡμέρες χωρὶς νὰ βάλῃ τίποτε στὸ στόμα του. Στὸ διάστημα αὐτὸ εἶχε ἀποσυρθεῖ στὰ πιὸ ἀπομονωμένα καὶ σκοτεινὰ δωμάτια τοῦ ἀνακτόρου του καὶ δὲν ἤθελε νὰ δεχτῆ κανένα.

Ὁ Καίσαρ στὸ μεταξύ, θέλοντας ν' ἀποφύγῃ τὶς συνέπειες τοῦ ἐγκλήματός του, εἶχε φύγει γιὰ τὴ Νεάπολι, ὅπου θέλανε ὥστοσο νὰ περάσῃ ἡ πρώτη ἐντύπωσι.

Ὁ Πάπας ὅμως τὸν ἐκάλεσε νὰ γυρίσῃ κοντά του, χωρὶς ἀναβολή, καὶ τοῦ ἔδωσε πρόθυμα συγχώρησι. Ἐπὶ πλέον, ἐπειδὴ ὁ Καίσαρ ἦταν χρησιμος στὴν οἰκογένειά του, ὁ πατέρας του τὸν ἐγκατέστησε στὰ φέουδα ποὺ εἶχαν παραχωρηθεῖ ἀπὸ τὸν βασιλέα τῆς Νεαπόλεως στὸν μακαρίτη Φραγκίσκο, δοῦκα τῆς Κρήτης, καὶ ποὺ τώρα, μετὰ τὸ θάνατό του, κινδύνευαν νὰ περιέλθουν σὲ ξένα χέρια.

Ὅσο γιὰ τὴ Λουκρητία, ὅταν ξαναεῖδε τὸν δολοφόνο τοῦ ἀδελφοῦ της καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ χέρι της, αἰσθάνθηκε ἕνα ἀκούσιο ρίγος. Τίποτε ὡσπόσο ἀπὸ τὴ φυσιογνωμία της δὲν ἔδειχνε, ὅτι ἦταν ἐγνώσει τοῦ ἐγκλήματός του....

Μονάχα ἕνας ἄνθρωπος δὲν ἐσυγχώρησε τὸν Καίσαρα γιὰ τὸ κακοῦργημά του, κ' αὐτὸς ἦταν ἡ μητέρα του, ἡ γνώρμη μας Ἑλένη Βανόσα. Ἀν καὶ δὲν τοῦ ἔκαμε ποτὲ καμμιὰ παρατήρησι σχετικῶς, τὸν κρατοῦσε πάντα σὲ ἀπόστασι καὶ μὲ κανέναν τρόπο δὲν τὸν δεχόταν κοντά της.

Ἀκόμα καὶ τὴν ἡμέρα ποὺ βρισκόταν στὰ τελευταία της καὶ ποὺ πῆγε ὁ ἴδιος γιὰ νὰ τῆς δώσῃ τὸ τελευταῖο του φιλί καὶ νὰ τῆς ζητήσῃ τὴ συγγνώμη της, ἡ ἐτοιμοθάνατη τανάχτηκε ἐλαφρὰ καὶ τοῦ φώναξε ἄγρια :

— Ποτέ!....

* * *

Στὸ μεταξὺ αὐτό, ἡ Λουκρητία ἔκαμε τοὺς γάμους της μὲ τὸν 'Αλφόνσο, δοῦκα ντὲ Μπιζίλια, καὶ στὸ διάστημα τῶν δυὸ χρόνων ποὺ ἔζησε μαζύ του, δὲν ἐγκατέλειψε καθόλου τὴν πρωτεύουσα.

Ὁ Πάπας 'Αλέξανδρος ΣΤ', ποὺ τὴν ἀγαποῦσε ἐξαιρετικά, τὴν ἀνέδειξε ἰσόβιο διοικητὴ τοῦ δουκάτου τοῦ Σπολέτο καὶ τῆς παραχώρησε πάμπολλα δικαιώματα καὶ προνόμια, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων ὁλόκληρη τὴν πόλι καὶ τὶς γαῖες τοῦ Σερμονέτα.

Ἡ Λουκρητία εἶχε ἀκόμα στὴ διάθεσί της μέσα στὸ Βατικανὸ ἕνα ἰδιαίτερο διαμέρισμα, θαυμάσιο σ' ἐμφάνισι καὶ πλουσιότατο σὲ διακόσμησι, γνωστὸ μὲ τὴ συμβολικὴ ὀνομασία «Νέα Γῆ».

Ἐκεῖ μέσα διοργάνωνε τὴν ἡμέρα ταυρομαχίες, ἱπποδρομίες καὶ κυνήγια καὶ τὴ νύχτα ἔδινε χοροὺς προσωπιδοφόρων καὶ γιορτές, ποὺ ἄφηναν ἐποχὴ μὲ τὴν πολυτέλειά τους καὶ ποὺ κατέληγαν συνηθέστατα σὲ ἀνθρωποκτονίες.

Τέτοια ζωὴ ἀπάνω—κάτω περνοῦσε καὶ ὁ Καίσαρ καὶ ὁ παναγιώτατος πατέρας του, ὁ ὁποῖος ἐνδιαφερόταν γιὰ ὅλα τ' ἄλλα ζητήματα καὶ μόνο γιὰ τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντά του δὲν νοιαζότανε καθόλου.

Γιὰ νὰ ἀντιπροκριθοῦν ὅμως οἱ Βοργίαι σὲ τόσο μεγάλα ἔξοδα, εἶχαν ἀνάγκη χρημάτων, χρημάτων πολλῶν, χρημάτων ἀνεξαντλήτων. Καὶ ὁ κυριώτερος πόρος γιὰ τὴν ἐξοικονόμησί τους ἦσαν οἱ δολοφονίες!...

Ὅταν δηλαδὴ ἔβλεπαν στὸ μάτι τους κανένα πλούσιο, εἴτε συγγενής

Λουκρητία καὶ Φαβρίκιος.
(Εἰκὼν ἀπ' τὸ βιβλίο τοῦ Λουΐζ Γκαστίν)

ἢ ἕνας αὐτός, εἴτε ξένος, τὸν ἐκαλοῦσαν σ' ἕνα ἀπ' τὰ συνηθισμένα τους σπιτάκια καὶ ἐκεῖ ἢ τὸν ἐδηλητηρίαζαν μὲ τρόπο ἢ τὸν κρύβανε κ' ἔδιαζαν κατόπιν τοὺς ὑπηρέτες νὰ τὸν ἀποτελειώσουν τὸ χαριστό.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν μαθαινόταν τὸ ἔγκλημα, διέδιδαν καταλαβαίνω ἢ τὸ θῦμα εἶχε σκοτωθεῖ ὕστερ' ἀπὸ φιλονεικία ἢ εἶχε πάθει κάποια ἀσθένεια. Ὁπωσδήποτε ὅμως κ' ἂν ἦταν ἡ ἐξήγησι τοῦ φόνου, τὰ πράγματα παραχώνονταν πάντα στὰ χέρια τῶν Βοργιῶν.

Τώρα οἱ ἀδελφοὶ οἱ ἀναγνώστες μας μιὰ ἰδέα τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὁποῖο ἐγίνοντο τὰ ἱστορικὰ αὐτὰ γλέντια τοῦ Βατικανοῦ, παραπέρα ἕνα σχετικὸ ἀπόσπασμα, παρμένο ἀπὸ περιγραφὴ συγχρόνου ἱστορικοῦ :

«Τὴν τελευταία *Κυριακὴ τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου δείπνησαν πενήντα κυρίες στὸ διαμέρισμα τοῦ δουκὸς ντὲ Βαλεντινουᾶ (αὐτὸς ἦταν ὁ τίτλος τοῦ Καίσαρος Βοργία). Μετὰ τὸ δεῖπνο σηκώθηκαν ὅλες μαζὺ μὲ τοὺς αὐλητὰς καὶ τοὺς θαλαμηπόλους, ἔκαμαν ἕνα γρήγορο γυμνές κι' ἔπειτα γυμνές. Στὸ τέλος σκορπίστηκαν σὲ ἕνα σκοτεινὸ δωμάτιο ἀμέτρητα κάστανα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ τὰ μαζεύουν ἡ ἴδιες, περπατῶντας μὲ τὰ τέσσερα. Τὴ διασκέδασι παρακολούθησαν ὁ 'Αλέξανδρος ΣΤ', ὁ Καίσαρ δοὺξ τοῦ Βαλεντινουᾶ καὶ ἡ ἀδελφή του Λουκρητία, οἱ ὁποῖοι ἐπευφημοῦσαν τοὺς ἀκολουθοῦντες καὶ χάριζαν στοὺς νικητὰς κεντημένες καλτσοδέτες μαρμαρωτὲς κτλ.».

* * *

Ἀπὸ τὸ φθινόπωρο τοῦ 1499, ἡ Λουκρητία ἀγάπησε τρελλὰ τὸ γραμματικὸ εὐπατρίδη, δοῦκα τοῦ Βολιόνι.

Ὁ Βολιόνι ἦταν ἀγαθός, ἐντιμος, ἀστεμπαλιὸς καὶ δὲν ἔκανε κανένα κίνδυνο μπορῶ νὰ ἐνοχλήσῃ τὴν Λουκρητία.

Ὁ Καίσαρ ὅμως παρακολουθοῦσε τὶς ἀνεύρεσι τῶν δυὸ ἐρωτευμένων καὶ μιὰ μέρα δὲν κρατήθηκε νὰ εἴπῃ τῆς ἀδελφῆς του :

— Μάθε πὼς ὁ Βολιόνι μοῦ ἔκατσε στὸ στομάχι. Προσδόκησε τὴν ἀφορμὴ μας. Μὲ στενοχωρεῖς νὰ σοῦ τὸ πῶ ; Τὸ αὐτὸ ἔκαμε ἀκριβῶς, νὰ τὸν διώξῃς ἀπὸ κεῖ...

— Ἂν σὲ κάνῃ νὰ στενοχωρεῖσαι, θὰ τὸ κάνω ἀμέσως καὶ δὲν θὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ τὸ ἐπιμείνῃ ἡ τρομερὴ ἀρρώστεια.

— Τώρα, ἐ; Καλὰ λοιπόν. Ἂς ἔρθῃ νὰ γίνῃ...

Ὁ Καίσαρ τῆς ἔγραψε ἕνα γράμμα τῆς ἀδελφῆς. Ἡ Λουκρητία ἔκρυψε ἀπὸ πίσω του, ἀνεπαισθήτως, τὸν ἔπιασε τὸ χέρι καὶ τοῦ εἶπε ἀπαλὰ :

— Ἀγαπᾶς ! Ἂν τολμήσῃς ἀγγίξῃς τὸν Βολιόνι, δὲν σὲ ἀγαπῶ πιὰ ποτέ!....

Ἀγρίεψε ἀπὸ τὴ χαρὰ ! Καὶ ποιὸς σοῦ εἶπε, καϊμένη, πὼς θὰ τὸν ἀγγίξῃ ; Ἀπωσμένος γελῶντας ὁ Καίσαρ. Ἔτσι σοῦ τὰ εἶπα ὅλ' αὐτὰ σὲ δοκιμάσω. Ἀφοῦ τὸν ἀγαπᾶς, κράτησέ τον καὶ κάνε τὴ θέλεις...

Ἡ Λουκρητία ὅμως, ἡ ὁποία ἤξερε κατὰ ποιὸν τρόπο τηροῦσε ὁ ἀδελφός της τὶς ὑποσχέσεις του, ἀποφάσισε νὰ λάβῃ τὰ μέτρα της ἀπέναντι τὸν εἰνουλμενό της. Γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ κάλεσε τὸν ἀδελφό της καὶ τοῦ ἀνέθεσε νὰ συναδεύῃ τὸν Βολιόνι κάθε φορὰ ἐπιστρέφει στὸ μέγαρό της κ' ἔφευγε ἀργὰ γιὰ τὸ δικό του.

Ἕνα πρωὶ ὅμως, ποὺ εἶχαν βγεῖ οἱ δυὸ τους στὸ κυνήγι, ὁ ἐρωτευμένος ἀστεμπαλιὸς ἀπομακρύνθηκε, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ἀπὸ τὴ Λουκρητία καὶ ἀπομακρύνθηκε μπρὸς σ' ἕνα δένδρο. Στὴ ρίζα του καθόταν μιὰ γριὰ τὴς Λουκρητίας.

Ὁ Καίσαρ καὶ δροκαζόταν, τρώγοντας ἕνα πορτοκάλλι.

— Ὀρίστε, ὀρίστε, κύριε ! εἶπε ὁ ἀδελφὸς τῆς Λουκρητίας τὸν Βολιόνι. Μὰ δὲν εἶστε παρέα μὲ τὴν ἀδελφή μου ; Ἐπιτρέπετε ;

Ἔφυγε, ὑψηλόταστε. Πρὸ ὀλίγου ἤμουν κοντὰ τῆς, ἀλλὰ ἔφυγε μιὰ στιγμὴ καὶ τὴν ἔχασα μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους.

Ἀπὸ τὸ ἀνοιξιάτικο ἀνθοστόλιστο δάσος ἀκούστηκε ἕνα γέλιο. Θέλετε πορτοκάλλι ; Εἶνε δροσερὸ καὶ γλυκύτατο...

Ἔφυγε ἕνα τέ-

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΙΚ - ΝΙΚ

ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

Μιὰ ἀπαγέρευσις τοῦ Φρειδερίκου Α'. Ὁ μετεμφιεσμένος ἀξιωματικός. Ἡ ἐκδίκησις τοῦ βασιλέως. Πῶς διασκεδάζει ὁ κόσμος στὴν ἐποχή μας. Ἡ κατάπληξις μιᾶς γηραιᾶς ἀριστοκράτιδος. Ἕνα ἀποκρηάτικο ἔθιμο στὴ Βοημία. Ἡ καρατόμησις τοῦ πετεινοῦ, κτλ. κτλ.

Κάποτε, ὁ Φρειδερίκος Β' τῆς Πρωσσίας εἶχε ἀπαγορεύσει στοὺς ἀξιωματικοὺς τῶν ἀνακτόρων του νὰ πάνε σ' ἕνα χορὸ μετεμφιεσμένοι, ὁ ὁποῖος θὰ ἐδίδετο τὴν τελευταία Κυριακὴ τῆς Ἀποκρηᾶς.

Ἕνας νεαρὸς ὅμως ἀξιωματικός, παράκουσε τὴ διαταγή, μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἡ μεταμφίεσίς του θὰ τὸν ἔκανε ἀγνώριστο. Ὁ βασιλεὺς ὅμως, ποὺ εἶχε πάει στὸ χορό, μετεμφιεσμένος κι' αὐτός, τὸν ἀναγνώρισε καὶ τὸν ρώτησε :

— Δὲν εἶσθε ἀξιωματικὸς τῶν Ἀνακτόρων ;

— Ναί, ἀπάντησε ἐκεῖνος. Ἀλλὰ θὰ εἶνε κακοήθης ὁποιος θὰ μὲ μαρτυρήσῃ ἢ θὰ διαδώσῃ ὅτι βρισκόμουν ἐδῶ.

Ὁ βασιλεύς, χωρὶς νὰ τοῦ πῇ τίποτε, ἀπομακρύνθηκε.

Τὴν ἄλλη μέρα ὅμως, καθὼς ἐπιθεωροῦσε τὴν ἀνακτορικὴ φρουρά, κάλεσε κοντά του τὸν νεαρὸ ἀξιωματικὸ καὶ τοῦ εἶπε μὲ χαμηλὴ φωνή :

— Σᾶς προσβάζω σὲ λογαγό, ἀλλὰ θὰ εἶνε κακοήθης ὁποιος.... τὸ διαδώσῃ !....

Ὁ ἀξιωματικὸς ὑποκλίθηκε καὶ ξαναγύρισε στὴ θέσι του. Ἀργότερα οἱ συναδελφοί του τὸν ἐρωτοῦσαν τί τοῦ εἶχε πεῖ ὁ βασιλεύς, ἀλλ' αὐτὸς δὲν εἶπε λέξι, οὔτε ξήτησε τὸν προβιβασμό του, μέχρι τῆς Ἀποκρηᾶς τοῦ ἐπομένου ἔτους, ὁπότε ὁ βασιλεὺς τὸν ἐπροβίβασε πραγματικά.

* * *

Ἡ πριγκήπισσα Παυλίνα Μέττερνιχ, ἡ ὁποία στὰ γεράματά της ζοῦσε ἀποτραβηγμένη ἐντελῶς ἀπὸ τὸν κόσμο, θέλησε κάποτε, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, νὰ ἰδῆ πῶς διασκεδάζουν οἱ ἄνθρωποι τῶν νεωτέρων χρόνων.

Μιὰ Ἀποκρηὰ λοιπόν, ἄνοιξε τὸ σαλόνι της καὶ κάλεσε διαφόρους γνωστούς της νέους καὶ νέες καὶ τοὺς εἶπε νὰ διασκεδάσουν καὶ νὰ χαρεύσουν ὅπως ἤθελαν.

Ἐχόρευψαν λοιπὸν μπροστά της φῶξ, ταγκὸ καὶ τσάρλεστον.

Ἡ πριγκήπισσα ἔμεινε ἐκπλήκτη καί, κινώντας τὸ κεφάλι της, παρατήρησε :

— Περίεργο ! Πολὺ περίεργο !... Στὴν ἐποχή μου τέτοια πράματα συνέβαιναν μόνο στὸ....

* * *

Ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ παράξενα ἔθιμα τῆς Βοημίας, κατὰ τὰς Ἀποκρεω, εἶνε καὶ ἡ.... καρατόμησις ἑνὸς πετεινοῦ.

Τὸ θῦμα ἐκλέγεται πολλὲς ἡμέρες πρὶν καὶ οἱ Βοημοὶ τὸ περιποιοῦνται καὶ τὸ τρέφουν γιὰ νὰ γίνῃ ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ παχύ.

Τὴν ἡμέρα τῆς καρατομήσεως, τοῦ φοροῦν κόκκινο κουβέρ ἀπὸ κεφάλι καὶ.... παντελόνια καὶ τὸν πᾶνε γιὰ νὰ τὸν διώξουν. Ἀλλὰ ἀπ' τοὺς παρισταμένους τοῦ ἀπευθύνουν τότε διάφορες κατηγορίες καὶ κατόπιν ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου τὸν ἐρωτᾶ :

— Κατηγορούμενε, ἀπολογήσου...

Ὁ φτωχὸς ὁ κόκορας φυσικά, δὲν ἀπολογεῖται καὶ ὁ δικαστὴς τοῦ ἀπαγγέλλει τὴν καταδίκη του εἰς θάνατον.

Μόλις ἀπαγγελθῆ ἡ ἀπόφασις, ὁ κατάδικος μεταφέρεται ἐν τῷ μπῆ στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως.

Προηγεῖται μουσική, ἡ ὁποία παίζει πένθιμα, ἀκολουθοῦνε ψάλται, οἱ ὁποῖοι ψέλνουν δυνατὰ νεκρώσιμα τροπάρια καὶ ἔπειτα ἀπ' αὐτοὺς ἔρχεται ὁ δῆμος μὲ κατανυκτικὴ περιβολή. Ἔτσι φτάνουν στὴν πλατεῖα τῆς ἀγορᾶς, ὅπου ἔχει στηθεῖ καὶ ὁ πάγκος τῆς καρατομήσεως. Πρὶν νὰ γίνῃ ὁ ἀποκεφαλισμός, ὅλοι οἱ παριστάμενοι ἐγείνανε ἐπισήμως συγγνώμη ἀπὸ τὸν... πετεινὸ καὶ τέλος ἡ μάχαιρα τοῦ δημίου πέφτει, ἐνῶ ἡ μουσικὴ ἀρχίζει ἕνα πένθιμο κομμάτι...

Κατόπιν τὸν καρατομηθέντα πετεινὸ τὸν τρῶει ὁ δεσπότης τῆς πόλεως, οἱ δέ... πετεινόπιπαλοι Βοημοὶ γυρίζουνε στὰ σπίτια τους, γιὰ νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ ἀποκρηάτικο γλέντι τους.

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΕΣ

Ὁ θρυλικὸς ἱππότης Μπαγιάρ, ὁ ἐπονομασθεὶς ἄγιος καὶ ἀτρόμητος.
(Εἰκὼν παλαιοῦ τάπητος)

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΖΕΒΑΚΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΜΠΕΛΛΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΙΧΝΟΝΤΑΣ τὸ βλέμμα του στὴ δεύτερη πόρτα, ὁ Παρνταγιὰν εἶδε στὸ βάθος δυὸ εὐγενεῖς ἀκίνητους καὶ σιωπηλούς. Πίσω ἀπὸ τὴν τρίτη πόρτα τέλος ἀντίκρυσε δεκαπέντε ὁπλοφόρους μὲ τὰ ὅπλα τους γυρισμένα πρὸς τὴν πολυθρόνα του. Κοντὰ σ' αὐτοὺς ἔστεκε ὁ ντ' Ἀσπερμόν, ἕτοιμος νὰ δώσῃ τὴν προσταγὴ νὰ πυροβολήσουν. Μόλις ἀντίκρυσε μάλιστα τὸν Παρνταγιάν, προχώρησε ἕνα βῆμα καὶ τοῦδειξε τὴ γροθιά του. Κατόπιν ὁ στρατάρχης ἔκλεισε μὲ ψυχραιμία καὶ τὶς τρεῖς πόρτες καὶ γύρισε πίσω στὸ κάθισμά του μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θἄβλεπε τὸν Παρνταγιὰν κατάχλομο καὶ παγκόβλητο. Ἀναθέτως ὅμως, ὅταν σήκωσε τὰ βλέμματά του στὸν τιγροδιώκτη, τὸν εἶδε γαλήνιο καὶ χαμογελαστό, πρᾶγμα ποὺ τὸν δυσαρέστησε πολύ.

—Γιὰ πές μου τώρα, τοῦ εἶπε ὁ στρατάρχης, μαζεύοντας τὰ φρύδια του, ἤρθες ἐδῶ ἀληθινὰ μὲ τὸ σκοπὸ νὰ μὲ δολοφονήσῃς;

—Ὄχι, ἐξοχότατε. Ἤρθα νὰ σᾶς σκοτώσω σὲ μονομαχία κ' ἐλπίζω νὰ σᾶς βρῶ μονάχο σας. Ἂν πάλι σᾶς πετύχαινα κοιμισμένον, θὰ σᾶς ξυπνοῦσα, θὰ σᾶς παρακαλοῦσα νὰ ντυθῆτε καὶ θὰ σᾶς ἔλεγα: «—Ἐξοχότατε! Πρέπει νὰ παραδεχτῆτε, ὅτι βασανίζεστε τρομερὰ ὡρισμένα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπιθυμοῦν παρὰ νὰ ζήσουν ἥσυχα κ' εὐτυχισμένα καὶ τὰ ὁποῖα σεῖς ὁρκιστήκατε νὰ ἐξοντώσετε. Ἐσκάμπε ὅς τώρα πολλὰ κακουργήματα στὴ ζωή σας καὶ πρέπει νὰ σᾶς ἐμπαδίσω νὰ διαπράξετε κ' ἄλλα στὸ μέλλον. Νὰ τὸ ξίφος σας, νὰ καὶ τὸ δικό μου! Ὑπερασπισθῆτε καλὰ τὸν ἑαυτό σας, γιατὶ ἔχω τὴν ἀπόφασι νὰ μὴ βγῶ ἀπὸ δῶ μέσα, προτοῦ σᾶς ξαπλώσω κάτω νεκρό. Αὐτὰ θὰ σᾶς ἔλεγα, ἐξοχότατε, καὶ αὐτὰ σᾶς ἐπαναλαμβάνω καὶ τώρα. Ἂν θέλετε, μπορεῖτε ν' ἀνοίξετε τὶς τρεῖς αὐτὲς πόρτες κ' ἔτσι θἄχουμε μπρός μας ἕνα πλῆθος μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι θὰ βεβαιώσουν, ὅτι δὲν ἐδολοφονηθήκατε, ἀλλὰ ὅτι ἡ Θεία Πρόνοια σᾶς ἐτιμώρησε δίκαια μὲ τὸ ξίφος μου....

—Δὲν προβλέψατε ὅμως, κύριε Παρνταγιάν, τὴν περίπτωσι, κατὰ τὴν ὁποία θὰ σᾶς σκότωνα ἐγώ....

—Ἀδύνατον, ἐξοχότατε! Δὲν ξέρετε, ὅτι στὰ ὅπλα νικᾶ πάντοτε ὁ πολεμηρότερος κ' ὅτι ἐγὼ εἶμαι πιὸ πολεμηρὸς ἀπὸ σᾶς;

—Ἔστω, ἀλλὰ δὲν ἐλογαριάσατε, ὅτι μποροῦσα νὰ μὴ σᾶς ἔκανα τὴν τιμὴ νὰ χτυπηθῶ μαζύ σας....

—Ὅσο γι' αὐτό, εἴχαμε ἐξηγηθεῖ, ἂν δὲν ἀπατοῦμαι, κατὰ τὴ συνάντησί μας στὴ γέφυρα τοῦ Σέ. Καὶ νομίζω μάλιστα, ὅτι σᾶς ἀπέδειξα πὼς τὸ ξίφος μου δὲν πάει παρακάτω ἀπ' τὸ δικό σας.

—Κύριε Παρνταγιάν, πρέπει νὰ πιστέψετε, ὅτι πρέφω ἐξωφρενικὴ ἐκτίμησι σὲ σᾶς κ' αὐτὸ σᾶς τὸ φανερώνει καθαρὰ ἡ ψυχραιμία ποὺ διατηρῶ. Ἂν πρὸ ὀλίγου ἔκανα τὸ παραμικρὸ νεῦμα, θὰ πέφταστε ἀμέσως νεκρό. Θὰ μποροῦσα ἀκόμα νὰ σᾶς παραδώσω στὸν διοικητὴ τῆς Βαστίλλης, τὸν καλό μου φίλο, κ' ἐκεῖ θὰ σᾶς ἔριχνε στὴ φυλακὴ διὰ βίου. Γιατί τί εἶστε, τέλος πάντων, ἐσεῖς ἀπέναντί μου; Τίποτε περισσότερο, τίποτε λιγώτερο, ἕνας προδότης.... Μὲ προδώσατε στὸ Μαζζενσό, μὲ προδώσατε δῶ, κατόπιν συνεννοήσεως μὲ τὸ γυιό σας, μὲ προδίνετε τώρα συνωμοτώντας κατὰ τῆς ζωῆς μου, μαζὶ μὲ τὸν ἀδελφό μου Φραγγίσκο Μονμορανσί....

—Ἀπατᾶσθε, ἐξοχότατε! Ἐγὼ δὲν σᾶς ἐπρόδωσα καθόλου. Μιὰ ποὺ ἀποφάσισα νὰ γίνω πιστὸς ἀταδός σας, θὰ μποροῦσα νὰ μπῶ στὸ Λοῦβρο καὶ ν' ἀπαγάγω τὸν βασιλέα μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χέρια, ν' ἀρπάξω τὸ στέμμα καὶ νὰ τὸ παραδώσω σὲ σᾶς, νὰ τὸ βάλω μὲ ὅλα τὰ βασιλικὰ στρατεύματα μαζύ, ἀρκεῖ νὰ μοῦ δίνατε τοὺς λίγους ἄνδρες ποὺ διαθέτετε. Θὰ μποροῦσα νὰ τὰ κάνω ὅλα αὐτά, ἀλλὰ ποτὲ δὲν θἄφταναν στὸ σημεῖο νὰ γίνω δήμος μιᾶς γυναίκας....

Σπάθησε λίγο γιὰ νὰ ἰδῇ τὴν ἐντύπωσι ποὺ θὰ προκαλοῦσαν τὰ λόγια του καὶ συνέχισε:

—Τὸ ξέρετε καλὰ πὼς ἂν ἤθελα νὰ σᾶς προδώσω, ἂν ἤθελα νὰ σᾶς στείλω στὴν ἀγχόνη καὶ νὰ οἰκειοποιηθῶ μὲ τὴν προδοσία μου ἄλλα σας τὰ πλούτη, δὲν εἶχα νὰ κάμω τίποτε περισσότερο, παρὰ νὰ παρουσιαστῶ στὸ βασιλέα καὶ νὰ τοῦ καταγγείλω μὲ πειστήρια τὴ συνωμοσία, τῆς ὁποίας εἶστε ἀρχηγός. Ἡ σωστὴ λοιπὸν ποὺ τήρησα σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, μαρτυρεῖ, ἐξοχότατε, πὼς ἐχάσατε ἕναν ἄνθρωπο τῆς ἐμπιστοσύνης σας. Μιλήσατε πρὸ ὀλίγου γιὰ τὰ δικαιά σας. Ἀλλὰ μήπως κ' ἐγὼ δὲν δικαιοῦμαι νὰ σᾶς θεωρῶ ἐχθρό μου; Κ' ἐπειδὴ τώρα ἑτοιμάζεστε νὰ καταφέρετε τὸ τελευταῖο πλῆγμα κατὰ τῶν ἀθώων πλεισμάτων ποὺ τὰ καταδιώκει τὸ ἀχόρταγο μίσος σας, σκέφτηκα ν' ἀνακοινώσω τὰ πάντα στὸν ἀδελφό σας, γιὰ νὰ τοῦ δώσω τὰ μέσα νὰ ἐπιβεβαιωθῇ τὰ δυστυχισμένα θύματά σας....

—Ἀλήθεια, τὸ κάματε αὐτό; βρυχήθηκε ὁ Ἐρρῖκος Μονμορανσὶ μὲ μανία κ' ἀπελπισία.

Ὁ Παρνταγιὰν ἤψωσε ξανὰ τοὺς ὤμους του μὲ περιφρόνηση κ' ἀπάντησε:

—Σκέφτηκα νὰ τὸ κάμω, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν τὸ ἔκαμα. Ἐκαλά, μὴν εὐχαριστῆτε ἐμένα, γιατὶ ὁ γυιός μου ἦταν ποὺ μ' ἐμπόδισε νὰ μιλήσω. Ὁ νέος αὐτὸς ἔκαμε κ' ἄλλες τέτοιες τρέλλες, ποὺ σίγουρα θὰ τὸν καταστρέψουν....

—Ὥστε ὁ ἀδελφός μου δὲν ξέρει τίποτε;

—Τίποτε, ἐξοχότατε! Οὔτε αὐτός, οὔτε κανένας ἄλλος....

—Τί λές, Παρνταγιάν, τὰ ξαναρτάνουμε;

—Μὲ ποιοὺς δρους, ἐξοχότατε;

—Μὲ μόνο τὸν δρο νὰ μὴ μοῦ φέρνης ἐμπόδια στὶς ἐπιχειρήσεις μου. Ἐσὺ κ' ὁ γυιός σου δηλαδὴ θὰ βγῆτε ἀπ' τὸ μέγαρο τοῦ ἀδελφοῦ μου, θ' ἀφήσετε τὸ Παρίσι, καβαλλικεύοντας δυὸ ἄλογα ποὺ θὰ σᾶς χαρίσω καὶ στὴ σέλλα τῶν ὁποίων θὰ βρῆτε δυὸ σακκούλια μὲ δυὸ χιλιάδες σκοῦδα τὸ καθένα.... Μὲ τὴν ἐξυπνάδα σας, μὲ τὸ θάρρος σας, μὲ τὸ ἐπιχειρηματικό σας πνεῦμα, ἔχοντας στὰ χέρια σας ἕνα τέτοιο χρηματικὸ ποσόν, εἶναι βέβαιος πὼς θὰ κάμετε τὴν τύχη σας. Λέχετε;

—Μάλιστα, ἐξοχότατε! Τὸ δέχομαι μὲ χαρὰ κ' εὐγνωμοσύνη....

—Δόστε μου τὸ λόγο σας ἐγγράφως τότε. Γράψτε καὶ στὸ γυιό σας νἄρθῃ ἐδῶ, κ' ἀφοῦ μ' ἐξασφαλίσετε κ' οἱ δυό πὼς δὲν θὰ ξαναμφισβητήσετε στὸ Παρίσι, θὰ σᾶς ἀνοίξω πρόθυμα τὶς πύλες τῆς φρουρᾶς....

Λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ὁ στρατάρχης ἔκραξε γρήγορα—γρήγορα στὸ γραφεῖο του, γιὰ νὰ πάρη χαρτὶ καὶ νὰ συντάξῃ τὸ σχετικὸ ἔγγραφο.

—Δέχομαι, πρόσθεσε σὲ λίγο ὁ Παρνταγιάν· ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἐγγυηθῶ πιὰ μονάχα γιὰ τὸν ἑαυτό μου.

—Ὑπογράψτε στὸ μεταξὺ τὴ σημαγία μας, ὁ ἴδιος κ' ἐγὼ ἀναλαμβάνω νὰ πείσω τὸ γυιό σας, εἶπε ὁ Ἐρρῖκος Μονμορανσί.

—Μὴν τὸ πολυπιστεύετε αὐτό. Ὁ γυιός μου δυσαστεῖ σὲ ὅλους, στὸ βασιλέα, στοὺς πρίγκηπας, στοὺς δούκας, ἀκόμα καὶ στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του. Νομίζετε πὼς ἂν τοῦ γράψω νἄρθῃ ἐδῶ γιὰ νὰ μᾶς συναντήσῃ, θἄρθῃ; Ξέρετε τί θὰ σῆ μὲ τὸ νοῦ του; Ἀκοῦστε τὸ ἀπὸ μένα:

—Ὁ πατέρας μου εἶνε αἰχμάλωτος τοῦ στρατάρχου, χωρὶς ἄλλο. Τί τοῦρθε λοιπὸν καὶ μὲ προσκαλεῖ καὶ μένα κοντὰ στὸν ἐξοχότατο; Φαίνεται πὼς ὁ πατέρας μου θἄχῃ χάσει τὸ μυαλό του. Ἴσως θὰ λησμόνησε πὼς ὁ στρατάρχης εἶνε ἕνας ἀπιστεῶνας πρώτης τάξεως —συγνώμην γιὰ τὴν ἔκφρασι, ἀλλὰ μὴν ξεχνᾶτε, ὅτι μιλάει ὁ γυιός μου—, ὕπαρξι πονηρὴ καὶ ἄπιστη, ἕνα πλάσμα διεστραμμένο καὶ κακοποιό, ποὺ θὰ θέλη νὰ μᾶς πιάσῃ καὶ τοὺς δυὸ καὶ νὰ μᾶς σκοτώσῃ. Ἀλλὰ τὸ τελευταῖο τέχνασμά του εἶνε πολὺ χονδροειδές. Κι' ἐγὼ εἶμαι νέος ἀκόμα κ' ἀγαπῶ τὴ ζωή. Ἂς πεθάνη λοιπὸν ὁ ἀνόητος ὁ πατέρας μου ποὺκανε τὴ βλακεία νὰ πέση μόνος του μέσα στὸ στόμα τοῦ λύκου....

.... Αὐτὰ θὰ σῆ ὁ ἱππότης, ἐξοχότατε, ἄμα πάρει τὸ γράμμα μου. Ἄ, δὲν ξέρετε πόσο κακὸ πράγμα εἶνε ἡ δυσπιστία!....

—Λοιπὸν δὲν θὰ ὑπογράψετε; εἶπε ὁ στρατάρχης, τρίζοντας τὰ δόντια του.

—Θέλετε ἀνάφελο νὰ σᾶς δώσω μιὰ ἔγγραφη ὑπόσχεσι, ἐξοχότατε. Μάλιστα ἀπιστεύετε πως ὁ γυιός μου ἀπωφασιζει νὰ ρθῆ πρὸς ἐπιστροφή μας. Γνωρίζετε τί θὰ συμβῆ τότε;

Ὁ Παρνταγιὰν σηκώθηκε ὄρθιος, στάθηκε εὐθυτενὴς μπρὸς στὸν ἀφέντη αὐτοκράτορα του καὶ, φέρνοντας τὸ χέρι του στὴ λαβὴ τοῦ ξίφους, πρόσθεσε:

—Σὲ σοβαρά, πατέρα καὶ δούξ, θὰ μᾶς πῆ, τολμᾶτε νὰ μοῦ ἀρνιέστε μιὰ τέτοια αἰσχρὴ πρᾶξι; Θέλετε δηλαδὴ νὰ μὲ ἀτιμάσετε γιὰ τέσσερες χιλιάδες σκοῦδα καὶ γιὰ δυὸ ἄλογα; Μάθετε λοιπὸν πὼς κ' χίλια ἄλογα μὲ χουσὲς ἱπποσκευὲς ἂν εἴχατε νὰ μοῦ χαρίσετε, κ' τέσσερες χιλιάδες σακκούλια μὲ χρυσάφι ἂν εἴχατε νὰ μοῦ χαρίσετε, πάλι ἡ προσβολὴ δὲν θἄτανε λιγώτερο βαρειά. Ὑπάρχουν ἀληθινὰ ἄνθρωποι στὸν κόσμο ποὺ πιστεύουν, ὅτι ὁ ἱππότης κ' ὁ Παρνταγιὰν θὰ ποιοῦσε τὸ ξίφος ποὺ κληρονόμησε ἀπ' τὸν πατέρα του καὶ θὰ ἐγκατελεῖτε δυὸ δυστυχισμένες γυναῖκες ποὺ ὁρκίστηκε νὰ τὶς ὑπερασπιστῆ; Δὲν κοκκινίζετε, πατέρα, κάνοντάς μου τέτοιες προτάσεις, σαν αὐτή; Καὶ πὼς ἐπιτρέπετε νὰ σχηματίζη ἡ φαντασία μου ἰδέα γιὰ μένα ὁ στρατάρχης, ποὺ γεράσε μέσα στὴν προστασία καὶ τὴν ἀπάτη;

Καθὼς ἔλεγε τὰ λόγια αὐτά, ὁ τιγροδιώκτης ἄπλωσε τὸ δάχτυλό του πρὸς τὸ μέρος τοῦ στρατάρχου σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε λίγο ἔλειψε νὰ τὸν ἀγγίξῃ.

—Ἀλέω! βρυχήθηκε ὁ Ἐρρῖκος Μονμορανσί.

—Μιὰ λέξι ἀκόμα, ἐξοχότατε! Ἐκτὸς τῶν ἐλαττωμάτων ποὺ ἀναφέρθηκα, ὁ ἱππότης ἔχει ἐπὶ πλέον κ' ἕνα ἄλλο. Μὲ ἀγαπᾶ ἀφόρετα! Ἡ ἀγάπη του σὲ μένα εἶνε τόσο μεγάλη, ὥστε ὅταν μάθῃ τὴν ἀπόφασί μου κοντά σας καὶ δὲν μὲ δῆ νὰ γυρίζω πίσω, εἶνε βεβαιός, μόλις ξημερώσει, νὰ πάρη τὸ δρόμο καὶ ν' ἀναφέρη στὸν βασιλέα, ὅτι συνωμοτεῖ τὸν θρόνο τοῦ Γκίζη. Πιστέψτε με σ' αὐτὸ πολὺ καλὰ καὶ μὴν τὸ περνᾶτε γι' ἀπειλή. Μέσα στὴ φαντασία του μπορεῖ νὰ προδῆ σ' αὐτὴ τὴν καταγγελία, ἀπὸ τὴ διαφορά, ὅτι δὲν ἀποκλείεται ν' αὐτοκτονήσῃ κατόπιν, ἐπειδὴ ἀναγκάστηκε νὰ ὑποδυθῆ τὸν ρόλο τοῦ προδότου....

Ὁ στρατάρχης ἔμεινε κεραυνόπληκτος, ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια. Ὁ Παρνταγιὰν γελοῦσε ὁλόκληρος.

—Λοιπόν, πῶς σᾶς φαίνεται αὐτό; ψιθύρισε. Καὶ ὁ στρατάρχης μὲ τὴ σκοτεινὴ καὶ θηριώδη ἔκφρασί του ἀπωφάσισε νὰ φιλάση μέχρις ἐσχάτων.

—Λοιπὸν ἔστω! βρυχήθηκε μὲ μίσος καὶ μανία. Ἔμπρός, ἐλᾶτε δῶ, φρουροί μου, πιστοὶ ὑπηρέτες μου! Ἐ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ

ΤΟΥ ΜΠΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ

Ο ΓΥΙΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΟΣΕΣ μερες τώρα δὲν ἐχω βάλει τίποτε στὸ στόμα μου. Πεθῶ νὰ πεθάνω. Ὁ θάνατος θάναι γιὰ μένα ἡ λύτρωσα...

Ὧρες—ὧρες μὲ πείρνει ἀτ' τὴ μεγάλη ἐξάντλησι ὁ ὕπνος. Ἕνας ὕπνος ταραγμένος καὶ γεμᾶτος ἐφιάλτες.

Ὁ Πιστός, ὁ μόνος μου σύντροφος, νοιώθει τὴ συμφορά μου κ' οὐρλιάζει λυπητερά. Φτωχὸ σκυλί!... Σκέφτουμαι νὰ τοῦ δώσω τὴν ἐλευθερία του. Ναί, αὐτὸ εἶνε τὸ καλύτερο...

(Ἀπ' τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Βλαδιμήρου Χαϊντεβιτς).

Συνέχεια.—Ὁ καταραμένος βρυκόλακας δὲν ἔχει φανεῖ πῆς τελευταῖες νύχτες.

Οἱ λύκοι ρυάζουνται ὡστόσο γύρω, τὰ νυχτοπούλια σκούζουν λυπημένα...

Νὰ παραμονεύη ἄραγε γάρω στὴν ἐπαυλί;....

Φοβᾶμαι πολὺ γιὰ τοὺς τάφους τῶν ἀγαπημένων μου νεκρῶν. Εἶνε ἐκανὰς γιὰ ὅλα. Κάθε τόσο τὴ νύχτα ἀνοίγω τὸ παράθυρο καὶ κυτάω στὴν αὐλή. Μὰ δὲν βλέπω τίποτε τὸ ἄπωπτο....

Πίσω ἀτ' τὴν πόρτα τοῦ δωματίου μου ἔβαλα διάφορα ἔπιπλα, συγκεντρώνοντας γιὰ νὰ τὸ κατοσθώσω, τὶς στερνές μου δυνάμεις.

Ἔστρωσα ἀκόμα κάτω ἀτ' τὸ εἰκονοστάσι μερικὰ προσκέφαλα, κρέμασα στὸ λαιμό μου τὸ φυλαχτὸ τῆς μακαρίτισσας τῆς μάνας μου ποὺ-χει μέσα Τίμιο Ξύλο, πῆρα τὴν Ἁγία Βίβλο, διαβάζω. προσεύχομαι καὶ περμένω τὸ θάνατο.

—Κύριε... Κύριε, ἀνάπαυσε τὸν δοῦλο σου!.... Δὲν ἔχω πειὰ κανένα προορισμὸ ἐπὶ τῆς γῆς.... Εἶμαι μόνος κ' ἔρημος... Στεῖλε μου, Κύριε καὶ Θεέ μου, τὸν θάνατο.... Λύτρωσέ με ἀτ' τὸ βδελυρὸ ζώνεκρο.... Θέλω νὰ κοιμηθῶ, Κύριε, ὑπὸ τὸ χῶμα τὸν αἰώνιο ὕπνο....

Ἡ πεῖνα μ' ἔχει ἐξαντλήσει τρομερά.

Τὰ χέρια μου τρέμουν....

Τὰ πόδια μου δὲν μποροῦν νὰ βαστάξουν τὸ ταλαιπωρημένο σῶμα μου...

Ὧρες—ὧρες τὰ μάτια μου θαμπώνουν

Παθαίνω παραισθήσεις. Ἀκούω σκουγμοὺς καὶ θρήνους....

Ποιὸς κλαίει;

Μπορεῖ νἆναι ὁ Πιστὸς ποὺ οὐρλιάζει πένθημα....

Φτωχὸ σκυλί!.... Μὲ κυττάζει καὶ τὰ μάτια του γεμίζουν πόνο. Καταλαβαίνει τὴ θέσι μου καὶ σκούζει ἀπελπισμένα....

Ὅλη τὴ νύχτα ἀπόψε ἄκουγα τριγμοὺς καὶ φωνὲς μέσα στὶς σκοτεινὲς κ' ἔρημες κάμαρες τῆς ἐπαύλεως. Πατήματα καὶ ψιθυρισμοὶ μ' ἔκαναν ν' ἀνατριχιάζω....

Κι' ὅμως εἶμαι βέβαιος πὼς τὸ σπίτι εἶνε ἔρημο. Ἔχω κλειδώσει τὶς πόρτες καλά. Μὲ γελᾶνε τότε τ' αὐτιά μου; Εἶμαι σὰν μισοτρελλος, αὐτὴ εἶν' ἡ ἀλήθεια....

Κοντὰ τὰ μεσάνυχτα κάποιος μὲ φώναζε μὲ τ' ὄνομά μου, ἀτ' τὴν τραπεζαρία.

Ἦταν πάλι ἡ φωνὴ τοῦ Δημήτρη. Δὲν μπόρεσα νὰ ξεχωρίσω τί ἔλεγε. Ἤτανε πνιγμένη σὰν βογγητό....

Τὴν ἄκουσε κ' ὁ Πιστὸς κ' ἄρχισε νὰ οὐρλιάζη λυπητερά.

Τὸν χάϊδεψα καὶ τὸν ἡσύχασα.

Μόλις ξημέρωσε, κάθησα κ' ἔγραψα ἕνα ἀπελπισμένο σημείωμα, τὸ ἔδεσα στὸ περιλαίμιο τοῦ σκύλου μου καὶ σύρθηκα ὥς τὴ πόρτα, μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ τὴν ἀνοίξω καὶ ν' ἀφήσω τὸ δύστυχο ζῶο ἐλεύθερο.

Ἐργάσθηκα ὧρες ὁλόκληρες γιὰ νὰ τραβήξω τὰ ἔπιπλα. Ὅταν ἄνοιξα τέλος, κατέβηκα σιγὰ—σιγὰ τὰς σκάλες ὥς τὴν ἐξώπορτα...

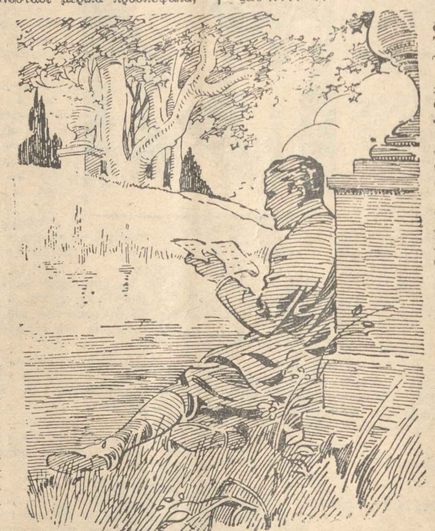

Ὁ Ἰωνάθαν κάθησε ἀρκετὴ ὥρα ἀκόμα στὸν κῆπο, ξαναδιαβάζοντας ὡρισμένες σελίδες τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ Χάϊντεβιτς.

Ὁ Πιστὸς μ' ἀκολουθοῦσε ξοτίσω, κυττάζοντάς με παρ[illegible] Εἶχε μαντέψει πὼς ἐπρόκειτο ν' ἀποχωριστοῦμε κ' ἔσκυζε λιγ[illegible] να... Μοῦγλυφε τὰ χέρια καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ μ' ἔπιασε μὲ τὰ δόν[illegible] του ἀτ' τὸ σακκάκι, σὰν νἄθελε νὰ μ' ἐμποδίση νὰ κάμω ἕν[illegible] φτόμουν.

Περνῶντας ἀτ' τὴν κουζίνα, πῆρα ἀτ' τὸ ντουλάπι ἕνα κομμάτι ψωμὶ καὶ τοῦ τὸ ἔριξα. Ἔσκυψε, τὸ μύρισε, μὰ δὲν [illegible] φαγε....

Καϊμένε μου Πιστέ!....

Τὰ μάτια του εἶνε ὑγρά. Μιλάζει σὰν νὰ κλαίη. Κάθε τόσο γρ[illegible] λίζει καὶ τὰ γουλλίσματά του αὐτὰ δὲν διαφέρουν ἀπὸ ἀνγμοὺς[illegible]

Ναί, δὲν γελιέμαι, τὸ ποτό μου σκυλὶ τ' ἀντιλαμβάνεται ὅλα [illegible] λυπᾶται σὰν ἄνθρωπος.

Ἔπιε λίγο νερὸ καὶ μ' ἀκολούθησε ὕστερα ὥς τὴν ἐξώπορτα. [illegible] νάτισα ἐκεῖ, τὸ ἀγκάλιασα καὶ τὸ φίλησα.

Ἡ καρδιά μου εἶχε φουσκώσει....

Τὸ στῆθός μου ἀνεβοκατέβαινε καὶ τινάζοταν δυνατά, σὰν [illegible] ἐπρόκειτο νὰ σπάση.

Ὁλόκληρη τρικυμία εἶχε σηκωθεῖ μέσα μου.

—Καλέ μου Πιστέ, τοῦ εἶπα, ἦρθε ἡ στιγμὴ νὰ χωριστοῦμε. Χαῖρε, φτωχέ μου σύντροφε!.... Πήγαινε στοὺς ἀνθρώπους... Θάταν κρῖμα νὰ μείνης καὶ νὰ ψοφήσης, χωρὶς λόγο, μέσα στὰ [illegible] τι αὐτὸ τοῦ θανάτου....

Ὁ Πιστὸς μὲ κύτταζε στὰ μάτια καὶ μοῦγκριζε θλιμμένα [illegible] ὅταν θέλησα νὰ τὸν τραβήξω ἔξω ἀτ' τὴν πόρτα, ἀντιστάθηκε [illegible] θησε κάτω μὲ τὴν κοιλιά κ' ἄρχισε νὰ οὐρλιάζη....

Ἦταν φανερὸ πὼς δὲν ἤθελε νὰ φύγη καὶ νὰ μ' ἀφήσ[illegible] Μ[illegible] ζῶο!.... ..

Μὰ δὲν μποροῦσε νὰ γίνη κ[illegible] ὥς. Θὰ ἦταν κρῖμα νὰ μείνη μαζί [illegible] Τὸν ἔπιασα λοιπὸν ἀτ' τὸ παγκάλιασ[illegible] τὸν ἔσυρα διὰ τῆς βίας ἔξω ἀτ' τὸ σπ[illegible]

Τὸ δυστυχισμένο σκυλὶ σηκώθη[illegible] πελπιστριένα καὶ προσπαθοῦσε νὰ ξ[illegible] ἀτ' τὰ χέρια μου καὶ νὰ τρυπήση [illegible] σπίτι.

Τὸ χάϊδεψα γιὰ νὰ τὸ ἡσυχάσω [illegible] σφιξα στὴν ἀγκαλιά μου τὸ κεφάλι [illegible] καὶ τοῦ ξαναμίλησα μὲ πόνο καὶ [illegible] ὅπως θὰ μιλοῦσα καὶ σ' ἕναν ἄνθρω[illegible]

—Χαῖρε, στερνέ, πιστέ μου φί[illegible] Φύγε μακρυὰ ἀτ' τὸν τόπο αὐτὸ κ' [illegible] λέθρου καὶ τῆς κατάρας... Λίγες ὧρ[illegible] μοῦ μένουν ἀκόμα νὰ ζήσω... Πήγα[illegible] στοὺς ἀνθρώπους, καλέ μου Πιστέ[illegible] Πρέπει νὰ μάθουν τὴ συμφορά μ[illegible] Μονάχα ἔτσι ὑπάρχει ἐλπίδα νὰ ἀ[illegible] ἐκεῖνος ποὺ θ' ἀναλάβη τὴν ἐξόντω[illegible] φριχτοῦ τέρατος...

Ἕνας λυγμὸς μ' ἔπνιξε.

Τὰ μάτια μου εἶχαν βουρκώσει.

—Μ' ἀκοῦς, Πιστέ; συνέχισε [illegible] πει νὰ φύγης.... Γεννήθηκες καὶ [illegible] λωσες στὰ μέση αὐτὰ καὶ θὰ βγῆς [illegible] πίζω, εὔκολα τὸ δρόμο ποὺ φέρνει [illegible] πὸ κοντινὸ χωριό.... Καὶ τώρα, φύ[illegible] Χαῖρε γιὰ πάντα, πιστὲ κ' ἀφοσι[illegible] σύντροφε....

Τὸ σκυλὶ κούνησε τὸ κεφάλι του [illegible] νὰ καταλάβαινε τὰ λόγια μου. Μ[illegible] ὕστερα τὰ χέρια καὶ μ' ἄφησε νὰ [illegible] μπῶ στὸ σπίτι.

Ἀνέβηκα μὲ μεγάλο κόπο τὶς σκ[illegible] καὶ ξαναμπάρωσα τὴν πόρτα τῆς κ[illegible] ράς μου.

Ἡ καρδιά μου ἦταν βαρειὰ κ[illegible]

Ἡ καρδιά μου ἦταν βαρειὰ κ[illegible] νάχα τὰ δάκρυα ξαλάφρωναν τὴ θλῖψη μου....

Ὅταν, κοντὰ τὸ μεσημέρι, πλησίασα στὸ τζάμι, εἶδα τὸν Πι[illegible] νὰ κάθεται στὸ μέρος ποὺ τὸν εἶχα ἀφήσει τὸ πρωί, μὲ τὰ [illegible] στυλωμένα στὸ παράθυρο. Μόλις μὲ εἶδε, ἄρχισε νὰ σκούζη [illegible] τερά. Μοῦ ράγιζαν τὴν καρδιὰ τὰ σκουξίματά του αὐτά. Μ' [illegible] ραζαν....

Τὸ σκυλὶ δὲν τὸ κούνησε ἀτ' τὴ θέσι του ὅλη τὴν ἡμέρα. [illegible] ὅταν ἔπιασε νὰ βραδυάζη, σηκώθηκε ἀτ' τὴ θέσι του, οὐρλιάζ[illegible] κετὴ ὥρα ἀπελπισμένα κ' ὕστερα χάθηκε μέσα στὸ σκοτάδι [illegible] τικρυνοῦ δάσους....

Ὅταν ἔσβυσε στὸν παγιασμένο βραδυνὸ ἀέρα καὶ τὸ τελ[illegible] του οὐρλιαχτό, σωριάστηκα πάνω στὰ προσκέφαλα, κάτω ἀτ' τ[illegible]

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ - ΤΟ ΑΙΜΑΤΗΡΟ ΘΕΡΟΣ ΤΟΥ 1887 - Η ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΗΣ ΛΑΙΜΗΤΟΜΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΔΟΥ σήμερα ἡ συνέχεια τῆς δραματικῆς ἐξιστορήσεως τῶν ἐμαδικῶν θανατικῶν ἐκτελέσεων τοῦ 1887:

Ἕνας ἀπὸ τοὺς θανατοποινίτας καταδίκους ποὺ ἐκαρατομήθη ἄδικα σχεδὸν καὶ τοῦ δοποίου ὁ θάνατος ἐπροκάλεσε τὴν λύτη καὶ τὴν ὀργὴ τοῦ πλήθους κατὰ τῶν δημίων, ἦταν ὁ Ἀναστάσιος Κουνάδης, Κεφαλλονίτης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Βλαχάτα τῆς ἐπαρχίας Σάμης.

Ὁ Κουνάδης εἶχε σκοτώσει τὴ γυναῖκα του, βοηθούμενος ἀπὸ τὴ μητέρα του καὶ τὸν πατέρα του. Ἐκείνη ὅμως ποὺ παιξε πρωτεύοντα ρόλο στὸ ἔγκλημα αὐτό, ἦταν ἡ μητέρα του.

Ἡ γρηᾶ Κουνάδενα μισοῦσε τὴ νύφη της θανασίμως. Ἀπὸ τὸ πρωὶ ποὺ φωτιζε ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα ὥς τὸ βράδυ, γκρινιάζανε. Τῆς ἔφηνε τὸ ψάρι στὰ χείλη. Τέλος, ἡ κακοῦργα πεθερὰ ἔπεισε τὸ γυιό της νὰ ξεκάνουν τὴ γυναῖκα του.

—Νὰ τὴ σφάξοιμε, γυιέ μου, τ' σκύλα καὶ νὰ γλυτώσουμε ἀπὸ δαύτη....

Ὁ κακορίζικος ὁ Κουνάδης ἔφριξε.

—Τί λές, μάνα! Νὰ κάνουμε ἕνα τέτοιο κακούργημα.... Θὰ μ�ς κόψουν....

—Καὶ ποιὸς θὰ τὸ καταλάβη, βρὲ κοντέ; Τὴν σκοτώνοιμε κ' ὕστερα τὴν κάψε. Ἅμα τὴν κάνοιμε στάχτη, ἄς τρέχουν νὰ τὴν ζητᾶνε....

Ἔτσι, κουβέντα τὴν κουβέντα, ἡ γρηᾶ Κουνάδενα κατώρθωσε νὰ πείση τὸ γυιό της.

Καὶ μιὰ νύχτα, ἐνῶ ἡ δυστυχισμένη σύζυγος τοῦ Κουνάδη κοιμόταν ἥσυχη, ἀπαλαμωμένη ἀτ' τὶς δουλειὲς τῆς ἡμέρας, τὴ σκότωσαν μ' ἕνα μπαλντᾶ κ' ὕστερα ἄναψαν μιὰ μεγάλη φωτιὰ μὲ χονταὶ κούστουρα καὶ τὴ φ'ξανε μέσα!....

Τὴν ἴδια μέρα διέδωσαν πὼς ἡ κακότυχη γυναῖκα, πάσχουσα ἀπὸ ἐπιληψία, ἔπιθε μιὰ δυνατὴ κρίσι τῆς ἀρρώστειας της κ' ἔπεσε στὴ φωτιὰ καὶ κάηκε....

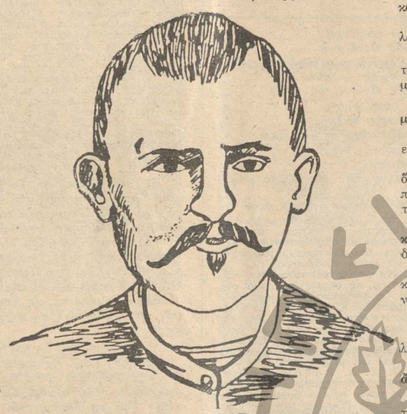

Ὁ καρατομηθεὶς στὴν Κεφαλληνία συζυγοκτόνος Ἀναστάσιος Κουνάδης.
(Σκίτσο τῆς ἐποχῆς)

κονοστάσι κ' ἔκλαψα, ἔκλαψα ὥρα πολλή.

Ἤμουν ἐντελῶς μόνος πειά.

Δὲν εἶχα κοντά μου τὸν πιστό μου σκύλο νὰ μὲ παρηγορῇ.

Μόνος, ἔρημος καὶ θλιβερός....

Ἂς ἔρθη λοιπὸν ὁ θάνατος, τὸν περμένω....

(Ἀπ' τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Βλαδιμήρου Χαϊντεβιτς).

Ἀπ' τὴ σελίδα αὐτὴ τὸ γράψιμο γίνεται πολὺ τρεμουλιαστό, μπερδεμένο καὶ δυσανάγνωστο).

Συνέχεια.—Ἐλέησέ με, Κύριε!....

Χθὲς τὴ νύχτα ἤρθε ξαφνικά, σέρνοντας πίσω του κοπάδια λύκων κ' ἄλλων ἀγριμιῶν....

Ὁ οὐρανὸς ἦταν βουρκωμένος....

Ἀστραφτε καὶ βροντοῦσε....

Μπῆκε στὴν αὐλὴ καὶ στριφογύνιζε ἀρκετὴ ὥρα νύρω ἀτ' τοὺς τάφους τῶν ἀγαπημένων μου. Γρύλλιζε σὰν θηρίο κ' ἔτριζε τὰ δόντια του τόσο δυνατά, ποὺ τὸ πρίξιμό τους ἔφτανε ὥς τὸ μέρος ποὺ ἤμουν πλαγιασμένος.

Φοβήθηκα μήπως ἀνοίξει τοὺς τάφους καὶ τοὺς μολύνει καὶ θέλησα νὰ συρθῶ ὥς τὸ παράθυρο, μὰ δὲν μπόρεσα. Μ' εἶχε ἀφανίσει ἡ ἐξάντλησι....

Σὲ λίγο πλησίασε τὴν ἐξώπορτα τῆς ἐπαύλεως καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὴν ἀνοῖξη. Ἄκουγα τὰ θυρόφυλλα νὰ τρίζουν.... Ἔχει τρομερὴ, τρομερὴ δύναμι. Ὁλόκληρο τὸ σπίτι κουνιόταν ἀτ' τὰ δυνατὰ σπρωξίματά του.... Τράνταζε τὴν πόρτα μὲ λύσσα καὶ μούγκριζε. Μὰ δὲν αἰσθανόμοιν κανένα φόβο. Εἶμαι καλὰ προφυλαγμένος ἐδῶ ποὺ βρίσκοιμαι καὶ δὲν θὰ μπορέση νὰ μὲ πλησιάση....

(Ἀκολουθεῖ)

Μὰ ἡ ἀρχὲς ποὺ ἐξήτασαν τὸ ἀπανθρακωμένο πτῶμα τῆς τραγικῆς γυναικός, κατάλαβαν πὼς πρόκειται περὶ ἐγκλήματος καὶ προέδησαν στὴ σύλληψι τοῦ Κουνάδη καὶ τῶν γονέων του.

Στὴ δίκη ποὺ ἔγινε ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρό, ὁ Κουνάδης κ' ὁ πατέρας του καταδικάστηκαν σὲ θάνατο κ' ἡ γρηᾶ Κουνάδενα σὲ πρόσκαιρα δεσμά.

Ἐπρότειναν τότε σπουδ δυὸ θανατοποινίτας καταδίκους νὰ κάνουν ἀναίρεσι τῆς ἀποφύσεως, μὰ ἐπειδὴ δὲν εἶχαν γρήματα τὴν παραμέλησαν. Ὡστόσο, ὁ πατέρας τοῦ Κουνάδη ἔκανε ἀργότερα ἀναίρεσι, ἔτσι στὴν τύχη, χωρὶς νὰ περμένη σωτηρία. Συμβούλευσε μάλιστα καὶ τὸ γυιό του νὰ κάμη τὸ ἴδιο, μὰ ὁ Κουνάδης, ἀπελπισμένος ὅπως ἤταν, ἀρνήθηκε.

Κι' ὅμως.... Ἡ ἀναίρεσις τοῦ πατρὸς Κουνάδη ἐπεκυρώθη ἀτ' τὸν Ἄρειο Πάγο κ' ἔτσι ὁ γέρος τὴ γλύτωσε. Θὰ τὴ γλύτωνε κ' ὁ γυιός, ἂν ἐμμείετο τὸν πατέρα του. Μὰ αὐτὰ εἶνε τὰ μοιραῖα σ' αὐτὴ τὴ ζωή....

***

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ Κουνάδη ἔγινε στὶς πέντε τὸ πρωὶ στὴ θέσι «Μακελειά». Ἀπὸ τὴ νύχτα εἶχε συγκεντρωθεῖ στὸ μέρος αὐτὸ πλῆθος κόσμου. Ὅταν λέμε ὅμως ἐδῶ πλῆθος κόσμου, ἐννοοῦμε μόνον τὸ ἄσχημο φύλο. Γιατὶ συνέβη κ' αὐτὸ τὸ περίεργο στὴν Κεφαλληνία. Καμμιὰ κυρία καὶ καμμιὰ δεσποινὶς δὲν παρέστη κατὰ τὴν καρατόμησι. Μπράβο, χίλιες φορὲς μπράβο, στὶς πολιτισμένες κ' εὐγενικὲς Κεφαλλονίτισσες!....

Πέρξ τῆς λαιμητόμου εἶχε παραταχθεῖ ὁλόκληρος λόχος πεζικοῦ καὶ ἰσχυρὰ δύναμις χωροφυλακῆς. Κι' αὐτό, γιατὶ εἶχε διαδοθεῖ ἀπὸ τὴν προηγουμένη, ὅτι θὰ συνέβαιναν ταραχὲς κατὰ τὴν ἐκτέλεσι.

Πραγματικῶς, ὅταν στὶς τεσσερεσήμισι, ἔφτασαν ἐπὶ τόπου οἱ δήμιοι Ἀμοιραδάκης καὶ Τελώνης, τὸ πλῆθος ἄρχισε νὰ τοὺς ἀποδοκιμάζη καὶ νὰ τοὺς γιουχαΐζη.

Λίγο ἀργότερα, μετεφέρθη ἐπὶ τόπου ἐφ' ἁμάξης σιδηροδέσμιος κ' ὁ κατάδικος.

Ὁ μελλοθάνατος δὲν φαίνεται καθόλου συγκινημένος.

Μόλις κατέβηκε ἀπὸ τ' ἁμάξι, χαιρέτησε τοὺς παρισταμένους ἀξιωματικοὺς μεγαλοφώνως:

—Καλημέρα σας, κύριοι!.... Καλημέρα σας!....

Πλησίασε κατόπιν καὶ χαιρέτησε μ' εὐγένεια καὶ ἄφορος τὸν εἰσαγγελέα.

Ἡ στάσις του αὐτὴ καὶ τὸ γεγονός, ὅτι προέβη στὸ φόνο τῆς σιξύγου του παρασυρθεὶς ἀτ' τὴ μητέρα του, κάνουν τὸ πλῆθος νὰ τὸν βλέπη μὲ συμπάθεια.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσι τῆς καταδικαστικῆς ἀπαφάσεως, ὁ μελλοθάνατος παραδίδεται στοὺς δημίους.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ, ὁ Κουνάδης κυττάει καλὰ τὸ δήμιο Τελώνη κ' ἔξαφνα φωνάζει:

—Μπρὲ Λάμπρο!....

—Ἀναστάση!.... κραυγάζει ὁ Τελώνης.

Καὶ πέφτουν ὁ ἕνας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου.

Τί συμβαίνει λοιπόν;.... Ἀπλούστατα, ὁ Κουνάδης κ' ὁ Τελώνης εἶχαν γνωριστεῖ ἄλλοτε στὶς φυλακές, ὅπου ἔκρατοῦντο μαζύ.

Μιλᾶνε τώρα φιλικότατα κ' ὁ Τελώνης δὲν ξέρει πῶς νὰ δείξη τὴ λύπη του, ποὺ εἶνε ἀναγκασμένος νὰ κόψη τὸν παλιό του φίλο.

—Ἀχ, μπρὲ Ἀναστάση, λέει στὸν Κουνάδη, δὲν μὲ κόβει ἐσύ, παρὰ πὼ θὰ σὲ κόψω ἐγώ!....

Ὁ μελλοθάνατος κατάδικος δίδηγεῖται κατόπιν ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος. Στέκει ἐκεῖ, κυττάζει ἀτάρακτα τὸν συγκεντρωμένο λαό καὶ φωνάζει:

—Σχωρᾶτε με καὶ Θεὸς σχωρέσ' σας!

—Σιγωμένος νᾶσαι! ἀπαντᾶ μ' ἕνα στόμα τὸ πλῆθος, βαθειὰ συγκινημένο.

Ἀποκαθισταμένης ἡσυχίας, ὁ Κουνάδης λέει στὸ πλῆθος τὰ ἑξῆς:

—Μάθετε, ὅτι ἐγὼ τώρα θὰ πεθάνω, γιατὶ ἐγκλημάτισα. Πρέπει νὰ ξέρετε ὅμως, πὼς ὅ,τι ἔκανα, τὸ ἔκανα ἀπὸ φιλοτιμία.... Μὴ, μὲ θεωρήσετε κακοῦργο....

Οἱ δήμιοι παραλαμβάνουν κατόπιν τὸν κατάδικο καὶ τὸν δένουν ἐπὶ τῆς ειδικῆς σανίδος τῆς λαιμητόμου....

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ

ΚΑΡΤ-ΠΟΣΤΑΛ

Τὸ φύλλο τοῦ «Μπουκέτου» καὶ τῆς «Οἰκογενείας» τιμᾶται παντοῦ δρ. 3. Ἡ αὐθαίρετος ὑπερτίμησίς των παρὰ τῶν ὀποπρακτορείων ἀπαγορεύεται.

Παρακαλοῦμεν δθεν τοὺς ἀγαπητούς μας ἀναγνώστας, διάκις ὑποπέσει εἰς τὴν ἀντίληψίν των τοιοῦτον τι, ('Εκ τῆς Διευθύνσεως)

νὰ μᾶς τὸ ἀναφέρουν ἀμέσως.

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἐκ δραχμῶν πέντε εἰς γραμματόσημα, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Πολλοὶ ἀναγνῶσται μας μᾶς γράφουν ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ προμηθευθοῦν τὰς ἐκδόσεις μας καὶ νὰ ἐγγραφοῦν συνδρομηταὶ τοῦ περιοδικοῦ μας, ἀλλὰ δυσκολεύονται εἰς τὴν ἔκδοσιν ἐπιταγῶν. Γιὰ νὰ τοὺς διευκολύνουμε σχετικῶς, τοὺς πληροφοροῦμεν ὅτι δεχόμεθα τὸ ἀντίτιμον τῶν συνδρομῶν, φύλλων, βιβλίων, Ἡμερολογίων κλπ., εἰς γραμματόσημα ἢ κινητὰ χαρτόσημα οἱασδήποτε τιμῆς.

Ἄνθρωπον τῆς Σκληρᾶς Εἱμαρμένης, Ὀλυμπίαν. Ἐντελῶς μὰ ἐντελῶς ἀνεπιτυχές. Μαρίαν Κολυβᾶ, Πειραιά. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς γιὰ τὰ κολακευτικὰ λόγια ποὺ μᾶς γράφετε. Τὰ ποιήματά σας ὀστερροῦν ἀκόμη πολύ. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ μετάφρασις τοῦ Οὐγκώ. Ἡ πομονή λοιπόν. Ἡ καλὴ ἀρχὴ ἔγινε καὶ μιὰ καλὴ ἀρχὴ εἶνε κάτι περισσότερο ἀπὸ τὸ ἥμισυ τοῦ παντός. Νότην Σαντοριναῖον, Ἐνταῦθα. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Ἡ μετάφρασις ἀρκετὰ καλή, ἀλλὰ πολὺ μεγάλο τὸ ποίημα αὐτὸ τοῦ Οὐγκώ. Θέπιανε δυὸ σελίδες τοῦ περιοδικοῦ καὶ περισσότερο, πρᾶγμα ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ. Σᾶς τὸ ἐπιστρέφουμε συνεπῶς, μὲ λύπη μας. Πονεμένον, Ξάνθη. Πολὺ μᾶς συγκίνησε τὸ τόσο εἰλικρινὲς γράμμα σας. Σᾶς εὐχόμεθα λοιπὸν ἐξ ὅλης καρδίας νὰ ὄντε πολὺ γρήγορα καλύτερες ἡμέρες καὶ νὰ ξαναποχτήσετε ὅ,τι ποθεῖτε καὶ ἀγαπᾶτε. Ἀλκίνοον, Γόθειον. Τὸ ποίημά σας πολὺ σπαρακτικό. Ἰδοὺ :

Στὸ χωριό σου ὅταν σ' εἶδα ὥμορφη καὶ ροδαλὴ
Μοῦ τρύπησε τὰ στήθια μία σπάθη κοφτερὴ
Εἶσουν ξεναστι κιωραία πεταλούδα διαλεχτὴ
Καὶ μοῦ πῆρες τὴν καρδιά μου μὲ μιὰ χάρι ζηλευτὴ
Εἴθελα γιὰ νὰ σοῦ ψάλλω τῆς ἀγάπης τὸ σκοπὸ
Μὰ μοῦ δένετον ἡ γλῶσσα καὶ δὲν εἶχα τί νὰ εἰπῶ
Ἔτσι ἔφυγες ὡραῖα. Μὲ κανένα στοχασμό
Ἀλλὰ μάφησες ἐμένα μὲ καρδιὰ χωρὶς παλμὸ
Σὰν μοῦ δένετον ἡ γλῶσσα καὶ δὲν εἶχα τί νὰ εἰπῶ
μέμεινε γιὰ μόνη χάρι τόνομά σου ὦ....

Ἰδοὺ καὶ ἡ ὑποσημείωσίς σας ἡ τόσον ἱππότική :

«Τὴν τελευτέαν λέξιν τοῦ δωδεκαστίχου τὴν παραλύπο χάριν εὐγενίας, ἵνα μὴ δώσω ἀντίκτυπον».

Chrixen, Ἐνταῦθα. Ἡ παράφρασί σας κοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ, ἀφοῦ μάλιστα εἶνε καὶ ἡ πρώτη μεταφραστική δοκιμή σας, ὄχι τόσον ἐπιτυχής. Περιμένουμε κάτι καλύτερο. Ν. Γυθεῖον, Πειραιά. Ἡ ποίησις, ἀγαπητὲ φίλε, δὲν εἶνε ἀριθμητική καὶ ἑπομένως δὲν μποροῦμε νὰ σᾶς ἀποδείξουμε μαθηματικῶς κατὰ τί ἕνα ἁπλὸ στιχούργημα διαφέρει ἀπὸ ἕνα πραγματικὸ ποίημα, ἢ τί ἀκριβῶς χρειάζεται στὸ πρῶτο γιὰ νὰ φτάσῃ τὸ δεύτερο. Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν ἡ κρίσεις μας στηρίζονται στὶς ἐντυπώσεις καὶ αὐτὲς εἶνε ποὺ κανονίζουν κάθε φορὰ τὶς ἀπαντήσεις μας. Ὡστόσο, τὸ σημερινὸ ποίημά σας ἔχει κάτι παραπάνω ἀπὸ τὰ προηγούμενα καὶ θὰ μποροῦσε νὰ ὀνομασευθῇ, ἂν θέλατε νὰ διορθώσετε τὸ τελευταῖο του τετράστιχο, μὲ τὸ ὁποῖο δὲν κλείνει καλὰ τὸ τραγοῦδι σας. Ἅμα μᾶς τὸ ξαναστείλετε διορθωμένο, μὴν ξεχάσετε νὰ τὸ σημειώσετε ἀποκάτω, γιὰ νὰ τὸ ἐχουμε ὑπ' ὄψι στὴν κρίσι μας. Ἄνναν Γ. Καλοτύχου, Ἐνταῦθα. Μὲ εὐχαρίστησί μας πληροφοροῦμε ἀπὸ τὶς στῆλες τοῦ περιοδικοῦ μας τὸν κ. Π. Καλοτύχον ἀπὸ τὰ Κονάκια, ὅτι εἶστε κόρη τοῦ ἀναζητουμένου συγγενοῦς του καὶ ὅτι μένετε στὰς Ἀθήνας, στὸ Οἰκοτροφεῖο τῆς ΧΕΝ, ὁδὸς Βαλαωρίτου 7. Κ. Δ. Ρόζον, Καρλόβασι. Τὸ Ἡμερολόγιο σᾶς ἐταχυδρομήθηκε στὸ τέλος τοῦ περασμένου Ἰανουαρίου. Ἀπὸ τὰ ἔντυπα ποὺ μᾶς ρωτᾶτε δὲν μᾶς κάνει κανένα δυσχυζῶ. Ἐν τούτοις, σᾶς εὐχαριστοῦμε πολύ. Κ. Χ. Κ., Φυλακὰς Πύργου. Ἀπὸ τὸ τόσο καλογραμμένο καὶ συγκινητικὸ γράμμα σας, ποὺ δείχνει ἕναν ἄνθρωπο μὲ ψυχὴ καὶ μὲ μόρφωσι, παραθέτουμε μερικὰ χαρακτηριστικὰ κομμάτια :

«Δὲν ξαίρεις ὅμως τί χαρὰ ποὺ σκορπᾶς μέσα στὶς φυλακὲς καὶ πῶς κάθε ἑβδομάδα κάνεις χέρι σὲ χέρι τὸν γύρο τῆς φυλακῆς καὶ σκορπᾶς γιὰ λίγες στιγμὲς τὴ λησμονιά... Εἶσαι ὁ πειὸ ἀγαπητός μας φίλος, ὁ πειὸ ἀχώριστος σύντροφος. Ἂν καμμιὰ φορὰ βρεθεῖς ἔξω ἀπ' τὸ «Τμῆμα Μεταγωγῶν» τῆς Ἀθήνας, στάσου δυὸ λεπτά. Θὰ δῆς τότε κάθε ἀλυσσοδεμένο περνώντας τὸ κατῶφλι τῆς φυλακῆς νὰ λέη στὸ σκοπό του : «Πάρε μου, σὲ παρακαλῶ, τὸ «Μπουκέτο». Μαζύ σου θὰ περάσῃ λίγες στιγμὲς λησμονιεῖς. Σὲ μένα εἶσαι μιὰ ἀνάγκη ἀναπότρεπτη. Γιαὐτὸ πάντα κόβω ἀπ' τὸ ψωμί μου τὸ ἐξάδραχμο —γιὰ σένα καὶ γιὰ τὴν «Οἰκογένεια» τὴν ἀδελφή σου — καὶ σᾶς ἀγοράζω. Νομίζω ὅτι εἶσαι κάτι δικό μου, κάτι ποὺ δὲν πρέπει νὰ μοῦ λείψῃ».

Θέλετε τώρα νὰ σᾶς ποῦμε τὴ γνώμη μας καὶ γιὰ τὸ ποίημά σας; Θὰ μποροῦσαμε νὰ τὸ δημοσιεύσουμε Ἴσως, ἂν εἴχαμε τὸν καιρὸ νὰ τὸ διορθώσουμε ἐδῶ κι' ἐκεῖ σὲ μερικὰ σημεῖα, ὅπου παρουσιάζει καταφανῆ ὀστέρησι. Ἐπειδὴ ὅμως ἔχουμε τὴν ἰδέα πὼς αὐτὲς τὶς διορθώσεις εἴστε σὲ θέσι νὰ τὶς κάνετε ὁ ἴδιος, γι' αὐτὸ σᾶς συμβουλεύουμε νὰ γράψετε κανένα ἄλλο μὲ περισσότερη προσοχὴ καὶ ἐπιζουμε, ἐκεῖνο πειά, νὰ τὸ βροῦμε δημοσιεύσιμο, χωρὶς καμμιὰ συγκατάβασι. Λάκην Φωστήραν, Ἀρεδπολι. Ἀπὸ τὸ γράμμα σας φαίνεστε ἀρκετὰ σοβαρὸς καὶ αὐτὸ μᾶς κάνει νὰ πιστεύουμε ὅτι καὶ τὰ ἱστορικὰ ἀνέκδοτα ποὺ μᾶς στέλνετε δὲν εἶνε γιὰ τὸν κάλαθο τῶν ἀχρήστων. Θὰ τὰ φυλάξουμε λοιπόν, βὰ τὰ δοῦμε καὶ ἄμα μᾶς φαινοῦν καλά, θὰ τὰ δημοσιεύσουμε. Μπορεῖτε ὅμως στὸ μεταξύ νὰ μᾶς ξαναστείλετε καὶ ἄλλα. Πιστὴν Φίλην, Βέλγιον. Ἀρχίσαμε νὰ διαβάζουμε τὸ πενταπέλιδο γράμμα σας καὶ τρομάξαμε νὰ φτάσουμε στὸ τέλος λόγῳ τοῦ γραφικοῦ σας χαρακτῆρος, ποὺ εἶνε δυσανάγνωστος καὶ — θὰ μᾶς ἐπιτρέψετε τὴ λέξι — βασανιστικός. Κάνομε ὅμως ὑπομονὴ καὶ διαβάσαμε ὅλα ὅσα μᾶς γράφετε, γιατὶ μιλᾶτε μὲ λογικότητα καὶ σαφήνεια καὶ μᾶς ρωτᾶτε γιὰ ζητήματα ἐνδιαφέροντα. Καὶ ἄλλες φορὲς μᾶς ἔχουν ζητήσει τὴ γνώμη μας καὶ ἀπαντήσαμε ἀπ' αὐτὲς τὶς στῆλες σχετικῶς. Ὁ Παπαδιαμάντης πρώτος πρῶτα ποὺ μᾶς ἀναφέρετε, εἶνε ἀρθαστος καὶ ὁ καλύτερος ἀναμφισβητήτως ἐξ ὅλων τῶν νεοελλήνων πεζογράφων. Τὰ ἔργα του εἶχαν ἐκδοθεῖ πρὸ καιροῦ ἀπὸ τὸν Φέξη, ἀλλὰ σήμερα ἐξαντλήθηκαν καὶ δὲν ἔγινε ἀκόμη ἀνατύπωσίς των, ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα-δυὸ ποὺ ξανάβγαλε τελευταῖα ὁ Ἐλευθερούδακης. Τοῦ Κονδυλάκη ἔχουν ἐπίσης τυπωθεῖ δυὸ-τρία βιβλία. Ἄλλους πεζογράφους τοῦ τόκης, ὁ Χατζόπουλος, ὁ Τραυλαντώνης καὶ μερικοὶ ἄλλοι σύγχρονοι. Ἀπὸ τοὺς ποιητὰς θεωροῦμε ἀπαραιτήτους γιὰ ἕναν φιλότεχνο τὸν Παρμένιο, τὸν Γρυπάρη, τὸν Μαλλακάση καὶ τὸν Καρυωτάκη, γιὰ ν' ἀναφέρουμε τρεῖς τέσσερες μονάχα ἀπ' ὅσους ἀγνοεῖτε. Πάρτε λοιπὸν πρῶτα αὐτοὺς ποὺ σᾶς σημειώνουμε, διαβάστε τους καὶ... τὰ ξαναλέμε. Δ. Στάθην, Ἐνταῦθα. Εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὰ ποιήματα. Περάστε, σᾶς παρακαλοῦμεν, ἀπὸ τὸ γραφεῖο τὰ πάρετε τὸ «Ἡμερολόγιο». Ἔχει δοθεῖ σχετικὴ ἐντολὴ στὸ λογιστήριο. Πισχάλην Λατέρτσαν, Πάτρας. Ὁ Β' ὄχι χρήσιμος. Διὰ τὸν α' προσφέρουμε 150 δρχ. Ἂν συμφωνῆτε, στεῖλτε τον σὲ δέμια συστημένο καὶ θὰ λάβετε τὸ ποσὸν καὶ τὰ ἔξοδα ἀποστολῆς, διὰ ταχ. ἐπιταγῆς. Ἀγησίλαον Μπελμένογλου, Σόρον. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ μας. Τέτοιες ὅμως παραβλέψεις εἶνε ἀναπόφευκτες κατὰ μόρας. Σύμβαίνουν σ' ὅλα τὰ περιοδικὰ τοῦ κόσμου. Εἶνε τόσος ὁ ὄγκος τῆς ἐργασίας, ὥστε δὲν μπορεῖ νὰ περάσῃ ἀπὸ ἕνα χέρι. Ὑπάρχουν καὶ ἀνάγκην καὶ οἱ βοηθοί μας. Ἂν λοιπὸν καμμιὰ μετάφρασις μιᾶς ὁποιαδήποτε ἢ ἑνὸς ἀνεκδότου ποὺ ἔχει δημοσιευθεῖ πρὸ ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ἐτῶν, δὲν περάσει ἀπ' τὸ ἴδιο μάτι καὶ ξαναδημοσιευθεῖ, θὰ εἶνε πάντως διαφορετικὴ γραμμένη, σ' ἄλλο ὕφος, κτλ. κτλ. Ἕνα καλὸ κομμάτι ἄλλωστε διαβάζεται καὶ δυὸ καὶ τρεῖς φορὲς εὐχαρίστως. Πάντως ἐμεῖς προσπαθοῦμε, μὲ κάθε τρόπο, ν' ἀποφεύγουμε τὶς μοιραῖες αὐτὲς συμπτώσεις. Μᾶς γράφετε ὅτι τὰ παιδιά σας διαβάζουν ἤδη καὶ ἕνα περιοδικά. Κι' ὅμως, δὲν εἶνε ἀξία νὰ ριφορνήσεις καὶ τὰ Ἑλληνικά. Τὸ «Μπουκέτο» ἔχει παντοῦ θερμοὺς καὶ φανατικοὺς φίλους. Ἰδοὺ π.χ. τί μᾶς γράφει ὁ κ. Τρύφων Χ. Παπαθανασίου, ἐπιθεωρητὴς δημοτικῶν σχολείων, ἀπὸ τὸν Ἅγιον Μύρωνα (Κρήτης) :

«1η Φεβρουαρίου 1932. Ἀξιότιμε κύριε Θεοδωρόπουλε. Εἶσθε ἄξιος συγχαρητηρίων γιὰ τὸ λαρευτὸ «Μπουκέτο» ποὺ ἔγινε τὸ ἀχώριστο ἐντρύφημα ἐμοῦ καὶ τῆς συζύγου μου. Εἶνε μιὰ πραγματικὴ βιβλιοθήκη ποὺ βρίσκει κανεὶς ὅ,τι θέλει.

» Διὰ νὰ δῆτε πόση εἶνε ἡ ἐκτίμησις καὶ ἡ ἀγάπη μου πρὸς τὸ «Μπουκέτο», σᾶς γνωρίζω ὅτι τὸ συνέστησα εἰς τὴν περιφέρειάν μου μὲ θερμὴν ἐγκύκλιον. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἀρκεσθῶ εἰς αὐτό μόνον. Θὰ σᾶς ἐγγράψω καὶ πολλοὺς συνδρομητάς. Σὺν Θεῷ Ἀγίῳ, κατ' Ἰούλιον ἐρχόμενος εἰς τὰς Ἀθήνας, θὰ ἔλθω στὰ γραφεῖα σας νὰ σᾶς γνωρίσω καὶ νὰ σᾶς σφίξω τὸ χέρι διὰ τὸ ἐξαίρετον ἔργον σας».

Ἰδοὺ ἀκόμη μία ἐπιστολὴ ἀπὸ τὸν Ἅγιον Παντελεήμονα τῆς Ἰκαρίας :

«12)2)32. Ἐντιμότατε κ. Θεοδωρόπουλε. Πρὸ ἡμερῶν, καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1352 ταχ. ἐπιταγῆς, σᾶς ἔστειλα Δρχ. 80 πρὸς ἀνανέωσιν τῆς συνδρομῆς μου τοῦ «Μπουκέτου» διὰ μίαν ἐξαμηνίαν. Γιὰ τὴ διάδοσι τοῦ «Μπουκέτου» στὸ χωριό μου, φροντίζω πάντοτε καὶ βρίσκομαι στὴν εὐχάριστο θέσι νὰ σᾶς γνωρίσω ὅτι τὸ διαβάζουν πολλὲς οἰκογένειες, ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦλάχιστον ποὺ διορίστηκα ὡς ἐφημέριος ἐδῶ.

Μετὰ τιμῆς

Ἱερεὺς Δ. ΣΚΑΡΟΣ».

Πάντως, λαμβάνουμε ὅπ' ὄψιν τὰς φιλικὰς ὑποδείξεις σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Ὅπως θὰ εἴδατε μάλιστα, τὸ «Μπουκέτο» ἔγινε ἀπὸ σήμερα διπλάσιο, γιὰ νὰ εὐχαριστῆ ἀπολύτως ὅλους τοὺς καλοὺς φίλους του. Γ. Ἀνθέμην, Ἐνταῦθα. Τὰ ποιήματα τῆς δίδος Μελισσάνθης δὲν ἔχουν τίποτε τὸ ἐξαιρετικό. Ὁ θόρυβος ποὺ γίνεται εἶνε ἐντελῶς κακόκος. Θὰ πάρουν τὴν καλὴ κόρη στὸ λαιμό τους. Θορυβοῦν μάλλον γιὰ λογαριασμό τους οἱ κύριοι ποὺ λέτε. Κουβέντα καὶ νταβατοῦρι νὰ γίνεται. Τέτοια ἦσαν πάντα ἄλλωστε τὰ φιλολογικά μας πράγματα : Ἐλαφρὰ καὶ ἀστεῖα. Γ. Γ. Ἡ «Πάπισσα Ἰωάννα» τοῦ Ροΐδη ἐγράφη δυὸ φορές. Τὰ πρῶτο χειρόγραφο χάθηκε. Τὸ πῶς καὶ γιατὶ θὰ τὸ γράψουμε προσεχῶς ἐν ἐκτάσει, γιατὶ ἔχει ἐνδιαφέρον.

ΔΗΛΩΣΙΣ
ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

Ἀπὸ σήμερον μέχρι τοῦ Πάσχα, οἱ ἀποστέλλοντες ἐκ τοῦ Ἐσωτερικοῦ δραχμὰς 170, τὴν ἀξίαν δηλαδὴ τῶν 7 Ἡμερολογίων τοῦ «Μπουκέτου», θὰ λαμβάνουν ὅλα τὰ ἐν λόγῳ Ἡμερολόγια, ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν καὶ θὰ ἐγγράφωνται συγχρόνως δωρεὰν συνδρομηταὶ ἐπὶ ἕνα τρίμηνον εἰς τὸ περιοδικόν μας.

Ἐπίσης οἱ ἀποστέλλοντες ἐκ τοῦ Ἐσωτερικοῦ δραχμὰς 225, τὴν ἀξία δηλαδὴ τῶν δώδεκα (12) ἐκλεκτῶν τόμων τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ «Μπουκέτου», θὰ λαμβάνουν ὅλους τοὺς ἐν λόγῳ τόμους καὶ συγχρόνως θὰ ἐγγράφωνται δωρεὰν συνδρομηταὶ δι' ἕνα τετράμηνον εἰς τὸ περιοδικόν μας.

ΣΤΟ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟ ΛΟΥΤΡΟ ΣΑΣ

ΤΟ ΑΡΩΜΑ ΠΟΥ ΕΠΙΘΥΜΕΙΤΕ ΖΗΤΕΙΤΕ ΤΟ ΕΙΣ ΧΥΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ "ΓΚΡΑΣ,, ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗΝ ΤΩΝ ΦΙΜΙΣΜΕΝΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΤΑΣΙΟΝ "ΓΚΡΑΣ,, ΚΟΛΩΝΙΑ SURFINE KAI RUSSE VERITABLE ΥΠΕΡΟΧΟΣ "ΓΚΡΑΣ,, ΠΕΨΙΚΛΕΟΥΣ 46

Δυναμώνει τὰ νεῦρα. Ξεκουράζει τὸ σῶμα. Ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὸν ἰδρῶτα.

Α. Κ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ-ΑΘΗΝΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Η ΠΟΥΔΡΑ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΕΧΕΤΕ ΑΝΑΓΚΗΝ

Ἔξω εἰς τὸν ἥλιον, εἰς τὴν plage, εἰς τὸ τέννις, τὸ γκόλφ, εἰς τὸν ἄνεμον καὶ τὴν βροχήν, ἢ ἀκόμη ὅταν χορεύετε ἐντὸς ὑπερθερμασμένων αἰθουσῶν ἢ ὁπουδήποτε, ἔχετε ἀνάγκην νὰ εἶσθε ὡραῖαι, ἔχετε ἀνάγκην μιᾶς πούδρας ὅπου νὰ κρατῇ, μιᾶς πούδρας ὅπου δὲν φεύγει γιὰ νὰ φανῇ μιὰ γυαλιστὴ καὶ ἀκαλαίσθητη μύτη, ὁ ἐχθρὸς κάθε κομψῆς γυναίκας. Σᾶς χρειάζεται ἀπαραιτήτως μία πούδρα ποὺ νὰ προσαρμόζεται μὲ τὸ φυσικό σας χρῶμα, ποὺ νὰ μὴ φαίνεται ὅτι ἐβάλατε πούδρα, δηλαδὴ μία πούδρα ποὺ νὰ προσκολλᾶται στὸ πρόσωπο τελείως καὶ ν' ἀφίγη τοὺς πόρους ἐλευθέρους διὰ τὸν ἀερισμὸν τῆς ἐπιδερμίδος σας. Ἡ πούδρα σας πρέπει νὰ εἶνε καθαρὰ καὶ ἀδλαβής.

Ἡ πούδρα Τοκαλὸν εἶνε ἡ μόνη ὅπου περιέχει mousse de créme, ἥτις εἶνε μία πατενταρισμένη ἀποκλειστικότης τοῦ Τοκαλόν, μία νέα ἐφεύρεσις, ὅπου ἐπιτρέπει εἰς τὴν πούδραν νὰ κρατῇ ὅλην τὴν ἡμέραν ὅ,τι καὶ νὰ κάμετε, ἕως ὅτου τὴν ἀφαιρέσητε μὲ τὸ πλύσιμο. Ἡ πούδρα Τοκαλὸν ἔχει παρασκευασθῆ ἐπίτηδες διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὸ πρόσωπόν σας μίαν ἀσύγκριτον φρεσκάδα.

Δὲν εἶνε ἑπομένως παράδοξον τὸ ὅτι 3,000.000 γυναῖκες μεταχειρίζονται τὴν πούδρα Τοκαλὸν κάθε πρωΐ. Αἱ μεγαλύτεραι ἠθοποιοὶ τοῦ θεάτρου καὶ τοῦ κινηματογράφου, αἱ ὡραιότεραι γυναῖκες τοῦ καλοῦ κόσμου, ἐν μιᾷ λέξει, αἱ ὡραιότεραι γυναῖκες τῆς Γαλλίας, Ἀγγλίας, Ἀμερικῆς, Αὐστρίας, Ἑλλάδος, ἀπαιτοῦν τώρα τὴν πούδρα Τοκαλόν.

Τὰ compactes Tocalon (πουδριέρες) περιέχουν τώρα mousse de créme, Ἡ πούδρα καὶ τὸ ροῦζ κρατοῦν εἰς τὸ πρόσωπον. Κάτι τὸ νεώτερον, τὸ διαφορετικόν, τὸ καλύτερον. Γεν. Ἀντιπροσωπεία : Τοκαλὸν Α. Ε. Ῥεμουντζάκος, ὁδὸς Πραξιτέλους 42, Ἀθῆναι.

ΑΠΟΣΤΡΟΦΗ ΕΥΤΥΧΙΑ

ΕΙΝΑΙ ΕΥΤΥΧΙΑ ΤΑ ΩΜΟΡΦΑ ΔΟΝΤΙΑ

Αὐτὴ λευκαίνει κατὰ 3 ἀποχρώσεις εἰς 3 ἡμέρας.

...ρίστε μίαν δοκιμὴν τοῦ ἐξαιρετικοῦ ἀντισηπτικοῦ ἀφροῦ τῆς Κολυνοῦς ὅστις χάρις εἰς τὴν ...ιαίτερον μέθοδον τῆς ξηρᾶς ...ρίας συντελεῖ εἰς τὴν ἐκπληκτικὴν ...ν πλέον θαυμασίων ἀποτελεσμάτων. Ἀποδίδει ταχέως εἰς ...ν ἀρχικὴ τὴν θαυμασίαν φυσικὴν λευκότητα.

...ατίνει τὸ στόμα καὶ τὰ ...ία.

...ρησιμοποίησις τῆς ὀδοντόκρεμας Κολυνοῦς ἐπιτυγχάνει τὰ ...ν πλεονεκτήματα:

α') Ἄκραν οἰκονομίαν χρήματος καθ' ὅσον ἓν σωληνάριον Κολυνοῦς διαρκεῖ δύο φορὰς περισσότερον οἱουδήποτε ἄλλου, περιέχοντος τὴν αὐτὴν ποσότητα οἱασδήποτε ἄλλης ὀδοντόπαστας.

β') Ἀπόλυτον ἀντισηψίαν καὶ ἀπολύμανσιν τοῦ στόματος.

γ') Εὐχάριστον συναίσθημα γεύσεως καὶ δροσερότητος τοῦ στόματος ἐπὶ ὥρας.

δ) Πλήρη ἀσφάλειαν ὀδόντων, οὐλων καὶ ὑγείας.

ΑΝΤΙΣΗΠΤΙΚΗ ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ ΚΟΛΥΝΟΣ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΘΗΚΗ

ΜΩΡΙΣ ΦΡΑΤΖΗ, ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 4-ΑΘΗΝΑΙ

ΕΝΑ ΚΑΣΕ ΝΕΟΚΑΛΜΙΝΑ

Θεραπεύει : Γρίππην, κεφαλόπονον, ὀδοντόπονον, ἡμικρανίας, ρευματισμοὺς, γενικὴν ἀτονίαν, νευρικὰς διαταράξεις.

ΚΑΤΑΠΑΥΕΙ ΤΟΥΣ ΜΙΝΙΑΙΟΥΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥΣ ΠΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΑΝΕΥ ΟΥΔΕΜΙΑΣ ΠΕΡΙΠΛΟΚΗΣ.

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ Φαρμακεῖα.

Γενικὴ Ἀποθήκη ΤΡΙΑΝΤ. Μ. ΦΟΥΦΑΣ, Κρατίνων 11, ΑΘΗΝΑΙ. Τηλ. 72-19.

ΡΑΠΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ

ΔΟΣ. ΧΡΥΣΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

Διπλωματούχου Μοδίστας

ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 37α

ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΑΡΙΣΙΝΑ ΜΟΝΤΕΛΛΑ ΡΑΨΙΜΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕ ΓΟΥΣΤΟ ΤΙΜΑΙ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ

Μία ἐπίσκεψις θὰ σᾶς πείσῃ

...ν τὴν ΟΦΘΑΛΜΟΚΛΙΝΙΚΗΝ τοῦ κ. ...ΚΑΡΑΜΗ. Ὑφηγητοῦ ...ρολογίας ἐν τῷ Πανε...ίῳ Ἀθηνῶν. Τηλ. 1-68

ΜΕ ΕΞΟΔΑ ΜΑΣ διεκπεραιώνομεν καὶ τὰς σοβαρωτέρας τῶν κληρονομικῶν καὶ χρεωστικῶν ὑποθέσεων, καθὼς καὶ ἐναντίον τοῦ Δημοσίου, ἰδιῶν καὶ διεκδικήσεις εἰκονοπέδων. ὁδὸς Ἀθηνᾶς 11. ὥραι

Τό μοάνο μου εἶναι
μιά ἀσόφανοι τώρα
σοῦ μιορῶ νὰ ἔχω
ζεστὸ νερὸ ἀμέσως
μὲ τὸν **ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ**
ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΑ!...

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡ. ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ . ΣΤΑΔΙΟ 4